

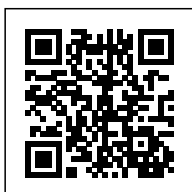

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

961/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb.,
o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně
souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další
zákony**

Zástupce předkladatele: min. práce a soc. věcí
Doručeno poslancům: 29. července 2020 v 12:54

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne2020,

kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

Čl. I

Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 65/2017 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V názvu zákona, nadpisu § 6 a nadpisu § 13 se slova „**dětské skupině**“ nahrazují slovem „**jeslích**“.
2. V nadpisu části první se slova „**DĚTSKÉ SKUPINĚ**“ nahrazují slovy „**JESLÍCH**“.
3. V § 1, § 3 odst. 2 písm. a), b), d) a g), § 3 odst. 3, § 6 odst. 3, § 8 odst. 1, § 10 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 10 odst. 1 písm. c), d) a e), § 10 odst. 3, § 12, § 13 odst. 1, § 13 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 13 odst. 2 písm. a) a b), § 13 odst. 3, § 14, § 19 odst. 1 písm. b), § 19 odst. 5 a v § 20 odst. 2 písm. e) se slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“.
4. V § 1 se za slova „služby péče o dítě v jeslích“ vkládají slova „, podmínky financování služby péče o dítě v jeslích“.
5. § 2 včetně nadpisu zní:

„§ 2

Služba péče o dítě v jeslích

Službou péče o dítě v jeslích se pro účely tohoto zákona rozumí nevýdělečná činnost spočívající v pravidelné péči o dítě od 6 měsíců věku do dne 31. srpna, který bezprostředně následuje po dni, ke kterému dítě dosáhlo 3 let věku, která je poskytována mimo domácnost dítěte ve skupině dětí (jesle) a která je zaměřena na zajištění potřeb dítěte, jeho výchovu a rozvoj schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků dítěte.“

6. V nadpisu hlavy II se slova „**DĚTSKÉ SKUPINĚ**“ nahrazují slovy „**JESLÍCH**“.

7. V § 3 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 1 zní:

„(1) Službu péče o dítě v jeslích může poskytovat pouze osoba, která má oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích podle § 4 (dále jen „poskytovatel“). Poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích rodiči, jehož je zaměstnavatelem. Za rodiče se považuje též jiná osoba, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů¹⁾.“

¹⁾ § 7 odst. 10 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.“

8. V § 3 odst. 2 písm. c) se za slovo „založenou“ vkládají slova „nebo zřízenou“.

9. V § 3 odst. 2 písm. f) se slovo „nebo“ zrušuje.

10. V § 3 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena h) a i), která znějí:

„h) veřejnou výzkumnou institucí, nebo

i) pečující osobou poskytující službu péče o dítě v jeslích o kapacitě nejvýše 4 dětí.“

11. V § 3 odst. 3 se slova „jinému rodiči“ nahrazují slovy „ostatním rodičům“.

12. V § 3 odstavec 4 včetně poznámek pod čarou č. 2 a 3 zní:

„(4) Zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí též organizační složka státu, v níž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce nebo státní zaměstnanci ve služebním poměru, a útvar, složka nebo jiná organizační část bezpečnostního sboru, která vyplácí příslušníkům bezpečnostních sborů²⁾ služební příjem, Ministerstvo obrany pro ozbrojené síly České republiky, které tvoří vojáci v činné službě a občanští zaměstnanci³⁾, popřípadě organizační složka státu nebo právnická osoba, do nichž jsou k plnění služebních úkolů vysláni příslušníci bezpečnostních sborů nebo zařazeni vojáci z povolání.

²⁾ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 3 odst. 3 a 7 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“

13. § 4 včetně nadpisu zní:

„§ 4

Oprávnění poskytovat službu péče o dítě v jeslích

(1) Poskytovat službu péče o dítě v jeslích podle tohoto zákona je možné jen na základě oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích (dále jen „oprávnění“).

(2) Evidenci poskytovatelů vede Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

14. § 5 včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 5 až 9 a 15 zní:

„§ 5

Podmínky poskytování služby péče o dítě v jeslích

(1) Podmínkami pro udělení oprávnění, které musí poskytovatel splňovat po celou dobu poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou

- a) bezúhonnost osoby, která má být nebo je poskytovatelem, a jde-li o právnickou osobu, též bezúhonnost členů jejího statutárního orgánu,
- b) právo osoby, která má být nebo je poskytovatelem, k užívání prostor, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,
- c) zajištění hygienických požadavků na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v jeslích,
- d) zajištění technických požadavků na stavby a požadavků požární ochrany¹⁵⁾ na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,
- e) dosažení věku 18 let a plná svéprávnost, jde-li o fyzickou osobu, která má být nebo je poskytovatelem,
- f) u organizační složky státu souhlas správce kapitoly státního rozpočtu podle rozpočtových pravidel, jíž je příslušná organizační složka státu součástí, s žádostí o udělení oprávnění; správci kapitoly státního rozpočtu se tento souhlas neuděluje,
- g) u státní příspěvkové organizace nebo příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem souhlas zřizovatele nebo toho, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele podle rozpočtových pravidel, s žádostí o udělení oprávnění, a
- h) pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou při poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(2) Poskytovatel je povinen zajistit poskytování služby péče o dítě v jeslích

- a) jen rodičům dětí, kterým je služba péče o dítě v jeslích podle § 2 určena,
- b) rodiči dítěte ve věku od 6 do 12 měsíců jen ve skupině nejvýše 4 dětí,
- c) v rozsahu nejméně 6 hodin během provozního dne; provozním dnem se pro účely tohoto zákona rozumí den v týdnu, po který je poskytovatelem poskytována služba péče o dítě v jeslích.

(3) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána odborně způsobilou, zletilou a plně svéprávnou pečující osobou; pečující osobou se pro účely tohoto

zákona rozumí fyzická osoba, která je s poskytovatelem v základním pracovněprávním vztahu, není-li zároveň poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích podle § 3 odst. 2 písm. i).

(4) Odbornou způsobilostí pečující osoby je, není-li dále stanoveno jinak,

a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾,

b) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾,

c) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře⁹⁾, nebo

d) profesní kvalifikace chůvy pro děti v jeslích.

(5) Poskytovatel je povinen v názvu služby péče o dítě v jeslích použít označení „jesle“. Slovo „jesle“ smí v názvu služby péče o dítě používat jen poskytovatel.

(6) Jde-li o poskytovatele, který byl zapsán do evidence poskytovatelů nejpozději ke dni 30. června 2021, odbornou způsobilostí pečující osoby může být nejdéle do 31. srpna 2024 též

a) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách⁶⁾, nebo

b) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele⁷⁾.

⁵⁾ Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů, (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb.

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění pozdějších předpisů.“.

15. V § 5 odst. 4 se písmeno b) včetně odkazu na poznámku pod čarou č. 8 zrušuje.

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena b) a c).

16. V § 5 odst. 6 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b) které zní:

„b) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾, nebo“.

Dosavadní písmeno b) se označuje jako písmeno c).

17. V § 5 se odstavec 6 zrušuje.

18. Za § 5 se vkládají nové § 5a až 5d, které včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 4 a 16 znějí:

„§ 5a

Bezúhonnost

(1) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána bezúhonnou pečující osobou.

(2) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo činností s ní srovnatelných, anebo pro trestný čin proti rodině a dětem, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě, nebo které nebyl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uložen správní trest za spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d).

(3) Není-li bezúhonnost známá ministerstvu z jeho úřední činnosti, dokládá se výpisem z evidence Rejstříků trestů. Za účelem doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle zákona o Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříků trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem; v případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

§ 5b

Zdravotní způsobilost pečující osoby

(1) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána pečující osobou, která je zdravotně způsobilá k práci a zdravotně způsobilá k péči o dítě v jeslích

(dále jen „zdravotní způsobilost pečující osoby“); to neplatí u pečující osoby, která je poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i), u které se prokazuje jen zdravotní způsobilost k péči o dítě v jeslích.

(2) Pečující osoba dokládá svou zdravotní způsobilost lékařským posudkem, který platí 2 roky ode dne jeho vystavení.

(3) Zdravotní způsobilost pečující osoby posuzuje a lékařský posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství a u zaměstnanců poskytovatel pracovnělékařských služeb⁴⁾ nebo poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nemá-li posuzovaná osoba registrujícího poskytovatele.

(4) Dojde-li ke změně zdravotní způsobilosti pečující osoby v době platnosti lékařského posudku, předloží pečující osoba poskytovateli bezodkladně nový lékařský posudek.

(5) Poskytovatel je povinen uchovávat lékařský posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby po dobu jeho platnosti a dále ještě po dobu 3 let.

§ 5c

Další vzdělávání pečující osoby

(1) Poskytovatel je povinen zajistit pečující osobě další vzdělávání v oblasti péče o dítě v rozsahu nejméně 8 hodin za kalendářní rok a v rámci dalšího vzdělávání má povinnost zajistit pečující osobě absolvování kurzu první pomoci zaměřeného na dětský věk alespoň jednou za 2 kalendářní roky.

(2) Formy dalšího vzdělávání jsou

- a) účast v kurzu zaměřeném na rozvoj odborné způsobilosti pečující osoby ve vzdělávacím zařízení nebo na pracovišti zaměstnavatele, nebo
- b) odborná stáž na základě písemné smlouvy mezi poskytovatelem a zařízením zajišťujícím odbornou stáž.

(3) Účast na dalším vzdělávání podle odstavce 2 se považuje za prohlubování kvalifikace podle jiného právního předpisu¹⁶⁾.

(4) Pečující osoba je povinna doložit poskytovateli absolvování dalšího vzdělávání dokladem vydaným zařízením nebo osobou, které další vzdělávání zajišťovaly.

(5) Poskytovatel je povinen uchovávat doklad podle odstavce 4 po dobu 3 let ode dne jeho vystavení.

§ 5d
Standardy kvality péče

(1) Kvalita služby péče o dítě v jeslích se ověřuje pomocí standardů kvality péče, které je poskytovatel povinen dodržovat. Standardy kvality péče jsou souborem kritérií, jejichž prostřednictvím se posuzuje úroveň kvality poskytování služby péče o dítě v jeslích v oblasti péče o dítě a naplňování potřeb dítěte a personálního a provozního zabezpečení. Plnění standardů kvality péče se hodnotí systémem bodů.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) v oblasti péče o dítě a naplňování potřeb dítěte obsah těchto kritérií:

1. kvalita plánu výchovy a péče,
2. postup při adaptaci dítěte na pobyt v jeslích,
3. sledování vývoje dítěte,
4. komunikace s rodiči dítěte o potřebách a vývoji dítěte,

b) v oblasti personálního zabezpečení obsah těchto kritérií:

1. péče o zaměstnance,
2. kvalita dalšího vzdělávání pečujících osob,

c) v oblasti provozního zabezpečení obsah těchto kritérií:

1. dodržování vnitřních pravidel,
2. zajištění bezpečnosti dětí,
3. řešení mimořádných situací,

d) bodové hodnocení a nejnižší počet bodů potřebných pro plnění standardů kvality péče.

⁴⁾ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁾ § 230 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.“.

19. V § 5a odst. 2 se slova „písm. d)“ nahrazují slovy „písm. e)“.

20. V § 6 odstavec 1 zní:

„(1) Služba péče o dítě v jeslích je poskytována bez úhrady nákladů nebo s částečnou nebo plnou úhradou nákladů; to neplatí v případech, ve kterých je financování této služby zajišťováno s využitím příspěvku na provoz jeslí, kdy je služba péče o dítě v jeslích poskytována za úhradu nákladů rodičem v maximální výši stanovené nařízením vlády podle § 20e písm. a).“.

21. V § 6 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i) poskytuje službu péče o dítě v jeslích za odměnu, která se pro účely tohoto zákona považuje za úhradu nákladů.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

22. § 7 včetně nadpisu zní:

„§ 7

Počet dětí a nejnižší počet pečujících osob v jeslích

(1) Nejvyšší možná kapacita jeslí je 24 dětí.

(2) Je-li 1 kapacitní místo obsazeno během dne po dobu, která je kratší než celková doba, po kterou je služba péče o dítě v jeslích během dne poskytována, může se toto kapacitní místo ve zbývajících dobách obsadit dalším dítětem.

(3) Poskytovatel je povinen při stanovení počtu pečujících osob v jeslích zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v jeslích a věk dětí, zejména počet dětí ve věku do 2 let.

(4) Do nejvyšší možné kapacity jeslí se započítává též dítě, jehož rodičem je poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i) a o něž tento poskytovatel pečuje v době poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(5) Počet dětí současně přítomných v jeslích nesmí přesáhnout její kapacitu zapsanou v evidenci poskytovatelů.

(6) Počet pečujících osob, který je poskytovatel povinen v jeslích zajistit, činí nejméně

a) 1 pečující osoba v jeslích, je-li současně přítomno nejvýše 6 dětí,

b) 2 pečující osoby v jeslích, je-li současně přítomno 7 až 12 dětí,

c) 3 pečující osoby v jeslích, je-li současně přítomno 13 až 24 dětí.“.

23. V § 8 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „; to neplatí jde-li o dítě ve věku od 6 do 12 měsíců, kterému zajišťuje stravu rodič.

24. V § 10 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) název jeslí a jejich kapacitu,“.

25. V § 10 odst. 1 písm. e) se text „§ 6 odst. 2“ nahrazuje textem „§ 6 odst. 3“.

26. V § 10 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) provozní dny.“.

27. § 11 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 17 zní:

„§ 11
Evidence dětí v jeslích

(1) Poskytovatel je povinen vést evidenci dětí, která obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa pobytu dítěte,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení rodičů a adresu místa pobytu alespoň jednoho z rodičů, liší-li se od adresy místa pobytu dítěte,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa pobytu osoby, která na základě pověření rodiče může pro dítě docházet,
- d) dny v týdnu a doba v průběhu dne, po kterou dítě v jeslích pobývá,
- e) údaj týkající se úhrady nákladů za službu péče o dítě v jeslích,
- f) údaj o zdravotní pojišťovně dítěte,
- g) telefonní, popřípadě jiný kontakt na rodiče a na osobu uvedenou v písmeni c),
- h) lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte, a to včetně dokladu, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci¹⁷⁾; lékařský posudek a doklad vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost nebo poskytovatel v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, nemá-li dítě registrujícího poskytovatele,
- i) žádá-li poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí, doklad o existenci základního pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru rodiče, denní formě studia rodiče, evidenci rodiče jako uchazeče o zaměstnání nebo o povinnosti rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti podle jiného právního předpisu.

(2) Rodič je povinen doložit poskytovateli nejpozději v den zahájení docházky dítěte do jeslí lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a doklad podle odstavce 1 písm. h). Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost do doby změny zdravotní způsobilosti dítěte. Dojde-li ke změně zdravotní způsobilosti dítěte, je rodič povinen doložit nový lékařský posudek do 10 dnů ode dne zániku platnosti původního lékařského posudku.

(3) Rodič je povinen doložit poskytovateli nejpozději v den zahájení docházky dítěte do jeslí doklady podle odstavce 1 písm. i). Rodič je povinen oznámit a doložit všechny změny skutečností uvedených v dokladech podle odstavce 1 písm. i) do 10 dnů ode dne jejich vzniku.

(4) Dokladem podle odstavce 1 písm. i) je

- a) pracovní smlouva nebo jiný dokument prokazující existenci základního pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru rodiče,
- b) dokládá-li se denní forma studia rodiče, potvrzení o studiu,
- c) dokládá-li se evidence rodiče jako uchazeče o zaměstnání, potvrzení Úřadu práce – krajské pobočky Úřadu práce nebo pobočky Úřadu práce pro hlavní město Prahu o tom, že rodič je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- d) dokládá-li se povinnost rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, čestné prohlášení rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, o povinnosti platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

(5) Součástí evidence dětí je i smlouva o poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(6) Poskytovatel je povinen uchovat údaje a dokumenty obsažené v evidenci dětí o konkrétním dítěti po dobu 3 let od ukončení poskytování služby péče o dítě v jeslích rodiči tohoto dítěte.

¹⁷⁾ § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“

28. Za § 13 se vkládá nový § 13a, který včetně nadpisu zní:

„§ 13a

Přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích

Přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích je poskytovatel povinen oznámit rodiči nejpozději 1 měsíc před prvním dnem přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích. Není-li možné přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích rodiči oznámit ve lhůtě podle věty první, oznámí poskytovatel rodiči přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích bezodkladně poté, co se o důvodu přerušení dozví. Oznámení o přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích poskytovatel zveřejní též v prostorách jeslí, které jsou přístupné rodiči.“

29. § 15 včetně poznámky pod čarou č. 13 zní:

„§ 15

„(1) Služba péče o dítě v jeslích může být poskytována jen v prostorách uvedených v evidenci poskytovatelů. Prostory určené pro denní pobyt a odpočinek dětí musí svou kapacitou odpovídat potřebám a kapacitě jeslí. Prostory, ve kterých je poskytována služba péče o dítě v jeslích, musí být uzpůsobeny tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví nebo života.

(2) Prostory uvedené v evidenci poskytovatelů musí být během provozní doby jeslí využívány jen k poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(3) V případě, že je služba péče o dítě v jeslích poskytována ve více jeslích jednoho poskytovatele, musí být prostory určené pro denní pobyt a odpočinek dětí jednotlivých jeslí stavebně odděleny. Ostatní prostory určené pro více jeslí jednoho poskytovatele nemusí být stavebně odděleny a části těchto prostor vyhrazené jednotlivým jeslím musí odpovídat kapacitě jednotlivých jeslí.

(4) Prostory, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, mohou být mimo provozní dobu jeslí užívány k jiným činnostem, pokud neohrožují zdraví nebo život nebo nemají negativní vliv na provoz jeslí. Poskytovatel zajistí ihned po ukončení těchto jiných činností úklid prostor.

(5) Poskytovatel je povinen zajistit, aby byly splněny provozní podmínky a hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí do 12 dětí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem. Poskytovatel je povinen zajistit požadavky na dostatečné denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí.

(6) Provozní podmínky a hygienické požadavky na prostory, požadavky na dostatečné denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí podle odstavce 5 a rozsah úklidu prostor, který je poskytovatel povinen zajistit podle odstavce 4 věty druhé, stanoví ministerstvo vyhláškou.

(7) Výjimky z hygienických požadavků stanovených prováděcím právním předpisem pro jesle do 12 dětí je možné povolit, jen pokud tím nebude ohrožena ochrana veřejného zdraví. O povolení výjimky rozhoduje na žádost poskytovatele krajská hygienická stanice.

(8) Hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí nad 12 dětí stanoví právní předpisy upravující hygienické požadavky na prostory a provoz¹³⁾.

¹³⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.“.

30. § 16 zní:

„§ 16

(1) Ministerstvo udělí osobě na základě její žádosti oprávnění, pokud splní podmínky stanovené v § 5 odst. 1 a § 12.

(2) Žádost o udělení oprávnění lze podat také prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva, která je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Osoba v žádosti o udělení oprávnění uvede

- a) název jeslí a jejich požadovanou kapacitu,
- b) adresu místa poskytování služby péče o dítě v jeslích,
- c) předpokládaný den započetí poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(4) Součástí žádosti o udělení oprávnění je:

- a) doklad o vlastnickém nebo jiném právu k objektu nebo prostorám, z něhož vyplývá oprávnění tento objekt nebo prostory užívat k poskytování služby péče o dítě v jeslích,
- b) doklad prokazující splnění požadavků požární ochrany zpracovaný osobou, které byla udělena autorizace pro požární bezpečnost staveb podle jiného právního předpisu,
- c) závazné stanovisko krajské hygienické stanice o splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v jeslích, stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem,
- d) smlouva o pojištění odpovědnosti za újmu nebo potvrzení o uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu, které vystaví pojišťovna,
- e) doklad o bezúhonnosti osoby podle § 5a odst. 3,
- f) rámcový popis majetkového zajištění a financování poskytování služby péče o dítě v jeslích.“.

31. V § 17 odstavec 1 zní:

„(1) Rozhodnutí o udělení oprávnění se písemně nevyhotovuje. Ministerstvo zapíše žadatele do evidence poskytovatelů a o provedení zápisu ho vyrozumí. Oprávnění vzniká dnem zápisu.“.

32. V § 17 odst. 2 a v § 18 se slovo „zápis“ nahrazuje slovy „udělení oprávnění“.

33. V § 19 odst. 2 písm. a) se text „§ 5 odst. 1“ nahrazuje slovy „§ 5 odst. 1 písm. a) a e)“.

34. V § 19 odst. 2 písmeno d) zní:

„d) mu poskytovatel oznámí ukončení poskytování služby péče o dítě v jeslích; oznámení musí být ministerstvu doručeno nejpozději 3 měsíce přede dnem ukončení poskytování služby péče o dítě v jeslích.“.

35. V § 19 odstavec 3 zní:

„(3) Ministerstvo pozastaví oprávnění na žádost poskytovatele nebo v případě, že poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. b), c) nebo d), § 11 odst. 1, § 12 nebo 13.“.

36. V § 19 odst. 4 se slova „oprávnění vykonávat“ nahrazují slovy „na základě oprávnění poskytovat službu péče o dítě v jeslích“.
37. V § 19 odst. 7 se slova „nejdříve 2“ nahrazují slovy „nejdříve 3“.
38. Za § 19 se vkládá nový § 19a, který zní:

„§ 19a

(1) Ministerstvo může nařídit rozhodnutím na místě okamžité přerušování služby péče o dítě v jeslích v případě porušení povinnosti podle tohoto zákona způsobem, který může ohrozit život nebo zdraví dětí nebo pečujících osob.

(2) Písemné potvrzení o ústním vyhlášení obsahuje uvedení důvodu přerušování a přiměřenou lhůtu pro odstranění závadného stavu.

(3) Rozhodnutí lze s účinky oznámení poskytovateli ústně vyhlásit komukoliv, kdo na místě vykonává nebo zabezpečuje poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(4) Je-li odstraněn závadný stav, na základě kterého došlo k přerušování služby péče o dítě v jeslích, rozhodne ministerstvo na žádost poskytovatele bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy bylo odstranění závadného stavu prokázáno, o obnovení poskytování služby péče o dítě v jeslích.“.

39. V § 20 odst. 2 písmeno d) zní:

„d) název jeslí,“.

40. V § 20 odst. 2 písmeno f) zní:

„f) údaj o počtu jeslí a jejich kapacitě,“.

41. V § 20 odstavec 4 zní:

„(4) Neveřejná část evidence poskytovatelů obsahuje doklady, které jsou podle § 16 odst. 4 součástí žádosti o udělení oprávnění.“.

42. V části první se za hlavu IV vkládá nová hlava V, která včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 18 a 19 zní:

„Hlava V
Příspěvek na provoz jeslí

§ 20a

(1) Poskytovatel má nárok na příspěvek na provoz jeslí, který se vyplácí ze státního rozpočtu a který je určen na pokrytí těchto výdajů spojených s poskytováním služby péče o dítě v jeslích, a to

- a) mezd a platů, náhrad mezd a platů, odměn za pracovní pohotovost, odměn za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupného, výdajů na úhradu pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, přidělů do fondu kulturních a sociálních potřeb, ostatních nákladů vyplývajících ze základních pracovněprávních vztahů a služebních poměrů a odměn osob pečujících podle § 3 odst. 2 písm. i),
- b) nákladů spojených se zajištěním povinného dalšího vzdělávání pečujících osob,
- c) nákladů na stravování dětí, které je zajišťováno poskytovatelem a které se řídí výživovými normami podle jiného právního předpisu¹⁸⁾, není-li dále stanoveno jinak; výživové normy pro děti do 3 let věku stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Příspěvek na provoz jeslí náleží poskytovateli za kalendářní rok, v němž poskytuje službu péče o dítě v jeslích, na kapacitní místo, které je alespoň 3 souvislé hodiny během provozního dne obsazeno dítětem, jehož rodič, který uzavírá smlouvu o poskytování služby péče o dítě v jeslích, je zaměstnán, studuje v denní formě studia, je evidován jako uchazeč o zaměstnání nebo je osobou samostatně výdělečně činnou, která má povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, (dále je „obsazené kapacitní místo“), za předpokladu, že oprávnění vzniklo a žádost o příspěvek na provoz jeslí byla podána nejpozději ke dni 31. října kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, na který poskytovatel žádá o příspěvek na provoz jeslí.

(3) Obsazenost kapacitního místa se prokazuje na základě smlouvy o poskytování služby péče o dítě v jeslích uzavřené mezi poskytovatelem a rodičem dítěte, jímž je místo obsazeno. Poskytovatel je povinen uchovávat smlouvy o poskytování služby péče o dítě v jeslích během kalendářního roku, za který příspěvek na provoz jeslí náleží, a dále ještě po dobu 3 let.

§ 20b

(1) Příspěvek na provoz jeslí nenáleží poskytovateli, kterým je organizační složka státu nebo státní příspěvková organizace. Je-li poskytovatelem příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem, příspěvek na provoz jeslí se poskytuje prostřednictvím kraje příspěvkové organizaci zřízené územním samosprávným celkem, mimo finanční vztahy stanovené zřizovatelem.

(2) Příspěvek na provoz jeslí nenáleží, pokud by jeho poskytnutí bylo v rozporu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě.

(3) Příspěvek na provoz jeslí poskytovateli náleží jen poskytuje-li službu péče o dítě v jeslích o kapacitě alespoň 3 kapacitních míst.

(4) Poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i) nemá nárok na příspěvek na provoz jeslí za kapacitní místo, které je obsazeno dítětem, jehož je rodičem.

§ 20c

(1) Pokud poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích ve více jeslích, stanoví se příspěvek na provoz jeslí pro jednotlivé jesle zvlášť.

(2) Přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích, které není během příslušného kalendářního roku v součtu delší než pětinašobek počtu provozních dnů v jednom kalendářním týdnu, nemá na nárok na příspěvek na provoz jeslí a jeho výši vliv. Přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích, které je během příslušného kalendářního roku v součtu delší než pětinašobek provozních dnů v jednom kalendářním týdnu, nemá na nárok na příspěvek na provoz jeslí a jeho výši vliv, pokud tak stanoví ministerstvo z důvodů zvláštního zřetele hodných.

(3) Poskytovatel je povinen oznámit přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k do pátého dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, během kterého došlo k přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích.

§ 20d

(1) Příspěvek na provoz jeslí, není-li dále stanoveno jinak, náleží na 1 plně obsazené kapacitní místo v denní výši stanovené

a) normativem jako část denního objemu běžných výdajů podle § 20a odst. 1 písm. a) a b),

b) normativem jako část denního objemu běžných výdajů podle § 20a odst. 1 písm. c).

(2) Za plně obsazené kapacitní místo se považuje kapacitní místo obsazené alespoň 5 hodin během provozního dne. Je-li kapacitní místo obsazeno méně než 5 hodin během provozního dne, náleží příspěvek na provoz jeslí na jedno obsazené kapacitní místo v denní výši stanovené polovinou normativů podle odstavce 1.

§ 20e

Vláda stanoví nařízením vždy k 1. lednu pro období do 31. prosince příslušného kalendářního roku

a) maximální výši měsíční úhrady nákladů na financování služby péče o dítě v jeslích rodičem, a

b) normativy podle § 20d odst. 1 písm. a) a b), a to s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě v mateřské škole, kterou nezřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí¹⁹⁾, jako ročního objemu neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě ve srovnatelné mateřské škole zřizované obcí, stanoveného Ministerstvem

školsství, mládeže a tělovýchovy pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

§ 20f

(1) Příspěvek na provoz jeslí se vyplácí zálohově vždy na jednotlivé třetiny kalendářního roku, nejpozději 25. února, jde-li o výplatu zálohy na první třetinu kalendářního roku, 25. června, jde-li o výplatu zálohy na druhou třetinu kalendářního roku, a 25. října, jde-li o výplatu zálohy na třetí třetinu kalendářního roku.

(2) Výše zálohy na jednotlivé třetiny kalendářního roku se stanoví jako součin celkového počtu obsazených kapacitních míst, který je veden v elektronické aplikaci podle § 20k za všechny provozní dny v měsíci lednu příslušného kalendářního roku, jde-li o zálohu na první třetinu kalendářního roku, nebo za všechny provozní dny v měsíci dubnu nebo srpnu příslušného kalendářního roku, jde-li o zálohu na druhou nebo třetí třetinu kalendářního roku, počtu kalendářních měsíců příslušné třetiny kalendářního roku, na které poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí požádal, a

a) normativu podle § 20d odst. 1 písm. a), nebo

b) součtu normativů podle § 20d odst. 1 písm. a) a b), žádá-li poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí též na pokrytí výdajů spojených s náklady na stravování dětí.

(3) Poskytovatel je povinen do pátého dne následujícího kalendářního měsíce ministerstvu oznámit prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k celkový počet obsazených kapacitních míst za všechny provozní dny předchozího kalendářního měsíce.

(4) Po uplynutí příslušné třetiny kalendářního roku se provede zúčtování příspěvku na provoz jeslí, a to tak, že se posoudí nárok na výplatu příspěvku na provoz jeslí za příslušnou třetinu kalendářního roku a je-li rozdíl mezi vyplacenou výší zálohy na příspěvek na provoz jeslí na příslušnou třetinu kalendářního roku a výší příspěvku na provoz jeslí na příslušnou třetinu kalendářního roku,

a) kladný, jde o přeplatek, o který se poskytovateli poníží záloha na příspěvek na provoz jeslí na následující třetinu kalendářního roku, nebo jde-li o vyúčtování zálohy příspěvku na provoz jeslí za třetí třetinu kalendářního roku, poskytovatel přeplatek vrátí na příjmový účet ministerstva do 31. ledna následujícího kalendářního roku,

b) záporný, jde o nedoplatek, který je poskytovateli vyplacen společně se zálohou na příspěvek na provoz jeslí na následující třetinu kalendářního roku, nebo jde-li o nedoplatek za třetí třetinu kalendářního roku, je poskytovateli nedoplatek vyplacen nejpozději 15. února následujícího kalendářního roku.

§ 20g

(1) Příspěvek na provoz jeslí neprávem přiznaný v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacený nebo vyplacený v nižší částce, než v jaké náleží, odepřený nebo přiznaný

od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož příspěvek na provoz jeslí nebo jeho zvýšení náleží, a to pokud byl nárok na příspěvek na provoz jeslí uplatněn do 31. ledna kalendářního roku, který následuje po kalendářním roce, za který příspěvek na provoz jeslí náleží.

(2) Příspěvek na provoz jeslí neprávem přiznaný, vyplácený, nebo vyplácený ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to ode dne, od něhož příspěvek na provoz jeslí nebo jeho snížení náleží. Ustanovení odstavců 4 až 6 nejsou dotčena.

(3) Je-li zrušeno nebo pozastaveno oprávnění během kalendářního roku, výplata příspěvku na provoz jeslí se zastaví ke dni zrušení nebo pozastavení oprávnění a provede se k pátému dni kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, v němž tato skutečnost nastala, zúčtování příspěvku na provoz jeslí za příslušnou třetinu kalendářního roku. Bylo-li oprávnění zrušeno, příspěvek na provoz jeslí na třetinu kalendářního roku, na kterou ještě nebyl vyplacen, se odejme. Není-li dále stanoveno jinak, při zúčtování příspěvku na provoz jeslí se postupuje obdobně podle § 20f odst. 4. Přeplatek je poskytovatel povinen vrátit na výdajový účet ministerstva.

(4) Pokud poskytovatel přijal příspěvek na provoz jeslí nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že příspěvek na provoz jeslí byl vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit. Poskytovatel přeplatek vrátí na výdajový účet ministerstva, nabyde-li rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek právní moci do konce příslušného kalendářního roku; nabyde-li rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek právní moci po skončení příslušného kalendářního roku, vrátí poskytovatel přeplatek na příjmový účet ministerstva.

(5) Nárok na vrácení příspěvku na provoz jeslí poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl příspěvek na provoz jeslí vyplacen. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě a po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí.

(6) O povinnosti vrátit příspěvek na provoz jeslí nebo jeho část podle odstavců 4 a 5 rozhoduje ministerstvo.

§ 20h

(1) O příspěvku na provoz jeslí rozhoduje a vyplácí jej ministerstvo.

(2) Příspěvek na provoz jeslí a zálohy na příspěvek na provoz jeslí se vyplácí v české měně převodem na účet vedený v České republice u poskytovatele platebních služeb určený poskytovatelem, který o přiznání příspěvku na provoz jeslí požádal.

§ 20i

(1) Řízení o přiznání příspěvku na provoz jeslí se zahajuje na základě žádosti o přiznání příspěvku na provoz jeslí (dále jen „žádost o příspěvek“).

(2) Řízení o změně výše již přiznaného příspěvku na provoz jeslí, o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí se zahajuje na žádost poskytovatele nebo z moci úřední.

(3) Žádosti podle odstavců 1 a 2 se podávají prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k.

(4) V žádosti o příspěvek poskytovatel uvede

- a) jméno fyzické osoby, která je jménem právnické osoby, která je žadatelem, oprávněna jednat,
- b) označení jeslí, pro které žádá o příspěvek na provoz jeslí, a jejich kapacitu,
- c) období, na které se o příspěvek na provoz jeslí žádá,
- d) provozní dny,
- e) údaj o tom, zda čerpá podporu de minimis podle přímo použitelných předpisů Evropské unie a v jaké výši.

§ 20j

(1) Rozhodnutí ve věcech příspěvku na provoz jeslí se písemně vyhotovuje jen v případě, že

- a) příspěvek na provoz jeslí nebyl přiznán nebo nebyl přiznán v požadovaném rozsahu,
- b) příspěvek na provoz jeslí byl odejmut,
- c) výplata příspěvku na provoz jeslí byla zastavena nebo
- d) vznikl přeplatek.

(2) Nevychotovuje-li se rozhodnutí ve věcech příspěvku na provoz jeslí písemně, učiní se o něm pouze záznam do spisu a poskytovatel se o něm písemně vyrozumí. Rozhodnutí nabývá vykonatelnosti provedením záznamu do spisu.

(3) Rozhodnutí uvedené v odstavci 2 bude vyhotoveno písemně a oznámeno poskytovateli, jestliže o to požádá do 15 dnů ode dne výplaty zálohy na příspěvek na provoz jeslí nebo ode dne vyúčtování této zálohy. Nestane-li se tak, nabývá rozhodnutí právní moci marným uplynutím této lhůty.

§ 20k

(1) Ministerstvo zajišťuje elektronickou aplikaci pro podávání žádosti o příspěvek, žádosti o změnu výše příspěvku na provoz jeslí, o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí,

oznámení o celkovém počtu obsazených kapacitních míst za všechny provozní dny v kalendářním měsíci, oznámení změn skutečností rozhodných pro vznik nároku na příspěvek na provoz jeslí, oznámení přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích a pro vyúčtování příspěvku na provoz jeslí.

(2) Ministerstvo poskytne elektronickou aplikaci podle odstavce 1 poskytovatelům zapsaným v evidenci poskytovatelů, kterým zřídí přístup do elektronické aplikace ke dni zápisu poskytovatele do evidence poskytovatelů.

(3) Podání žádosti o příspěvek na provoz jeslí a dalších podání učiněné prostřednictvím elektronické aplikace podle odstavce 1, která je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup, má právní účinky vlastnoručního podpisu poskytovatele.

(4) Ministerstvo je oprávněno vyžádat si od orgánu sociálního zabezpečení údaj o vzniku a trvání povinnosti osoby samostatně výdělečně činné platit zálohy na pojistné důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.“.

§ 20l

Poskytovatel je povinen vést účetní záznamy týkající se čerpání příspěvku na provoz jeslí odděleně od ostatních účetních záznamů.

§ 20m

Na příspěvek na provoz jeslí se nevztahují ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech o dotacích.

¹⁸⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ § 4 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní hlavy V a VI se označují jako hlavy VI a VII.

43. § 21 zní:

„§ 21

(1) Plnění povinnosti poskytovatele zajistit hygienické požadavky na prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v jeslích, a hygienické požadavky na provoz služby péče o dítě v jeslích podle § 5 odst. 1 písm. c), plnění podmínky zdravotní způsobilosti pečující osoby podle § 5b, plnění povinnosti uchovávat lékařský posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby podle § 5b odst. 5, plnění hygienických požadavků na stravování podle § 8, plnění povinnosti poskytovatele podle § 11 odst. 1 písm. h) a plnění hygienických požadavků na prostory a provoz podle § 15 kontrolují krajské hygienické stanice.

(2) Dodržování standardů kvality péče poskytovatelem a financování poskytování služby péče o dítě v jeslích prostřednictvím příspěvku na provoz jeslí kontroluje

ministerstvo. Nedodržuje-li poskytovatel standardy kvality péče, je ministerstvo oprávněno uložit poskytovateli opatření k nápravě zjištěných nedostatků; poskytovatel je povinen ve stanovené lhůtě plnit uložené opatření k nápravě. Lhůtu stanoví ministerstvo s ohledem na závažnost zjištěných nedostatků a časovou náročnost na jejich odstranění; lhůta nesmí být kratší než 7 dnů.

(3) Státní úřad inspekce práce, oblastní inspektoráty práce a krajské hygienické stanice doloží ministerstvu všechna jimi vydaná pravomocná rozhodnutí o porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo na základě tohoto zákona, anebo stanovených jiným právním předpisem, pokud jde o povinnosti související s poskytováním služby péče o dítě v jeslích, do 30 dnů ode dne nabytí jejich právní moci.

(4) Zaměstnanec nebo státní zaměstnanec v krajské hygienické stanici je oprávněn vstupovat do prostor, v nichž je poskytována služba péče o dítě v jeslích, za účelem kontroly splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz.“.

44. § 22 včetně nadpisu zní:

„§ 22
Přestupky

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 2 písm. a) nebo b), § 5 odst. 3 nebo § 5a,
- b) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. c) nebo § 5b,
- c) v rozporu s § 5c nezajistí další vzdělávání pečující osoby,
- d) v rozporu s § 21 odst. 2 nesplní opatření k nápravě nedostatků zjištěných při kontrole dodržování standardů kvality péče,
- e) v rozporu s § 7
 - 1. překročí nejvyšší možnou kapacitu jeslí, nebo
 - 2. nedodrží stanovený počet pečujících osob,
- f) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 8 odst. 2 nebo 3,
- g) v rozporu s § 10 odst. 2 nezpracuje plán výchovy a péče,
- h) v rozporu s § 11 odst. 1 písm. h) nevede v evidenci dětí lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte nebo doklad o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci,
- i) v rozporu s § 15
 - 1. poskytuje službu péče o dítě v jeslích v jiných prostorách, než které jsou stanovené v evidenci poskytovatelů, nebo prostory jeslí neodpovídají potřebám a kapacitě jeslí,

2. využívá prostory uvedené v evidenci poskytovatelů k poskytování služby péče o dítě v jeslích během provozní doby jeslí k jiným činnostem,
3. nezajistí, aby byly prostory pro denní pobyt a odpočinek dětí jednotlivých jeslí stavebně odděleny od prostor pro denní pobyt a odpočinek jiných jeslí,
4. nezajistí, aby části ostatních prostor využívané více jeslemi jednoho poskytovatele vyhrazené jednotlivým jeslím odpovídaly kapacitě jednotlivých jeslí,
5. využívá mimo provozní dobu jeslí prostory, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, k činnostem, které ohrožují zdraví nebo život nebo které mají negativní vliv na provoz jeslí, nebo nezajistí úklid prostor, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou-li tyto prostory využívány k jiným činnostem, než je poskytování služby péče o dítě v jeslích, ihned po ukončení těchto činností v rozsahu stanoveném v prováděcím právním předpise, nebo
6. nezajistí, aby byly splněny provozní podmínky nebo hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí upravené prováděcím právním předpisem, nebo nezajistí odpovídající denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí stanovené v prováděcím právním předpise,

j) v rozporu s § 18 neoznámí všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o udělení oprávnění, nebo do 15 dnů ode dne vzniku změn týkajících se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o udělení oprávnění, nepředloží doklady o těchto změnách,

k) uvede v elektronické aplikaci podle § 20k nepravdivé údaje o počtu obsazených kapacitních míst,

l) v rozporu s § 20c odst. 3 neoznámí přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. d), e) nebo l),
- b) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. k),
- c) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. a) až c), f) až j).“.

45. V § 22 odst. 1 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) v rozporu s § 5 odst. 5

1. nepoužívá v názvu služby péče o dítě v jeslích označení „jesle“,
2. používá v názvu služby péče o dítě označení „jesle“, aniž je poskytovatelem,“.

Dosavadní písmena c) až l) se označují jako písmena d) až m).

46. V § 22 odstavec 2 zní:

„(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. e), f) nebo m),

- b) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. l),
- c) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. a), b) a g) až k),
- d) 5000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. c).“.

47. § 23 včetně nadpisu zní:

„§ 23

Společná ustanovení k přestupkům

(1) Přestupky podle tohoto zákona projednává oblastní inspektorát práce nebo Státní úřad inspekce práce, pokud se v odstavcích 2 a 3 nestanoví jinak.

(2) Přestupky podle § 22 odst. 1 písm. d), k) a l) projednává ministerstvo.

(3) Přestupky podle § 22 odst. 1 písm. b), f), h) a i) projednává krajská hygienická stanice.“.

48. V § 23 odst. 2 se slova „písm. d), k) a l)“ nahrazují slovy „písm. c), e), l) a m)“.

49. V § 23 odst. 3 se slova „f), h) a i)“ nahrazují slovy „g), i) a j)“.

50. § 26 se včetně nadpisu zrušuje.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, který byl zapsán do evidence poskytovatelů podle § 4 zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za poskytovatele služby péče o dítě v jeslích.
2. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je oprávněn poskytovat službu péče o dítě v jeslích rodiči dítěte ve věku od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky nejdéle do 31. srpna 2024.
3. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je oprávněn poskytovat službu péče o dítě v jeslích rodiči dítěte ve věku od 6 do 12 měsíců jen ve skupině nejvýše 4 dětí mladších 4 let věku.
4. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. července 2021, není-li dále stanoveno jinak.

5. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinen splnit podmínky podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) a předložit Ministerstvu práce a sociálních věcí doklad podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nejpozději do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
6. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona je povinen splnit podmínku podle § 5 odst. 5 zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nejpozději do dne 31. srpna 2024.
7. Organizační složka státu, která byla zapsána do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nemusí mít souhlas správce kapitoly státního rozpočtu podle rozpočtových pravidel, jíž je příslušná organizační složka státu součástí, se zápisem do evidence poskytovatelů. Státní příspěvková organizace nebo příspěvková organizace zřízené územním samosprávným celkem, které byly zapsány do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nemusí mít souhlas zřizovatele nebo toho, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele podle rozpočtových pravidel, se zápisem do evidence poskytovatelů.
8. Řízení zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle § 16 zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a do tohoto dne pravomocně neskončené, se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů na základě řízení uvedeného ve větě první, je povinen zajistit požadavky požární ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) a předložit Ministerstvu práce a sociálních věcí doklad podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nejpozději do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
9. Nárok na příspěvek na provoz jeslí ze státního rozpočtu podle zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vzniká nejdříve za kalendářní rok 2022.
10. Normativy podle § 20d odst. 1 zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je-li kapacitní místo obsazeno dítětem od 1. září, které bezprostředně následuje po dni, kdy dítě, jímž je kapacitní místo obsazeno, dosáhne třetího roku věku, do dne, který předchází dni, kdy toto dítě zahájí povinnou školní docházku, odpovídají výši normativů na 1 dítě v mateřské škole, kterou nezřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, jako ročního objemu neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě ve srovnatelné mateřské škole zřizované obcí, stanoveného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle § 4 zákona č. 306/1999 Sb. pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, určeny.

11. Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona čerpá na provoz jeslí finanční prostředky z Evropského sociálního fondu, se do 30. června 2022 řídí zákonem č. 247/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. III

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 221/2015 Sb.,

zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 105/2016 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 125/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., zákona č. 454/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 246/2017 Sb., zákona č. 254/2017 Sb., zákona č. 293/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 174/2018 Sb., zákona č. 306/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb. a zákona č. 364/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 35bb odst. 6 písmeno b) zní:

„b) zařízení služby péče o dítě v jeslích podle zákona upravujícího poskytování služby péče o dítě v jeslích nebo obdobné zařízení v zahraničí a“.

2. V § 35bb odst. 6 písm. c) bod 1 zní:

„1. zařízením služby péče o dítě v jeslích podle zákona upravujícího poskytování služby péče o dítě v jeslích, nebo“.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Pro daňové povinnosti u daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, se použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o ochraně veřejného zdraví

Čl. V

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 254/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 120/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 392/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 59/2006 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 378/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 115/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 223/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb., zákona č. 267/2015 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 193/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb. a zákona č. 225/2017 Sb., se mění takto:

1. V nadpisu § 7 se slova „**dětské skupině**“ nahrazují slovem „**jeslích**“

2. V § 7 odst. 1 větě poslední se slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“ a slova „dětskou skupinu“ se nahrazují slovem „jesle“.
3. V § 50 se slova „dětské skupině⁷⁵⁾“ nahrazují slovem „jeslích⁷⁵⁾“.
Poznámka pod čarou č. 75 zní: „75) Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v jeslích a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.
4. V § 92d odst. 1 a v § 92k odst. 4 se slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

Čl. VI

V § 57 odst. 1 písm. h) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 170/2017 Sb., se slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o inspekci práce

Čl. VII

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 294/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 81/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 88/2016 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 327/2017 Sb. a zákona č. 176/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“.
2. V § 3 odst. 1 písmeno h) včetně poznámky pod čarou č. 76 zní:

„h) právního předpisu upravujícího péči o dítě v jeslích⁷⁶⁾“.

⁷⁶⁾ Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v jeslích a o změně souvisejících zákonů.“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o státní službě

Čl. VIII

V § 116 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, se slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Čl. IX

V zákoně č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. a nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 81/2018 Sb., se v § 3 odst. 2 písm. c), § 8 odst. 1 písm. g), § 11 odst. 2 písm. c) a v § 18 odst. 1 písm. g) slova „dětské skupině“ nahrazují slovem „jeslích“.

ČÁST OSMÁ

ÚČINNOST

Čl. X

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 15 a 16, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2022, ustanovení části první čl. I bodu 17, které nabývá účinnosti dnem 1. září 2024, a ustanovení části první čl. I bodů 19, 45, 46, 48 a 49, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2024.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Služby péče o děti jsou stěžejním předpokladem pro sladění profesního a rodinného života rodičů s malými dětmi. Dne 29. listopadu 2014 vešel v účinnost zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dětské skupině“). Dalšími zařízeními, které poskytují péči a vzdělávání předškolním dětem, jsou mateřské školy upravené v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“) či služby péče o děti poskytované za účelem zisku v rámci zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živnostenském podnikání“). Jiné služby péče o dítě zákonem upraveny nejsou, nicméně služby péče o děti některých subjektů jsou poskytovány v souladu s obecnými právními předpisy a rodiče je využívají.

Spektrum služeb péče o děti v České republice existuje, k diskuzi je stále garance kvality poskytovaných služeb a jejich místní a finanční dostupnost.

Předškolní vzdělávání je primárně organizováno Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy pro děti od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od dvou let věku. Novelou školského zákona bylo ustanoveno tzv. přednostní umístění dětí tříletých i čtyřletých, dle § 34 školského zákona dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, v praxi však není toto ustanovení ve velké míře aplikováno. Současně stále není prostor pro přijetí všech žádostí o umístění dětí ve věku dvou a dokonce ani ve věku tří a čtyř let¹. Od roku 2005 umožňuje školský zákon² přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání od dvou let věku. Novela školského zákona č. 178/2016 Sb. ukládá povinnost přijímat do mateřských škol zřízených obcí či svazkem obcí děti s trvalým pobytem v příslušném školském obvodu přednostně ve věku čtyř let od r. 2017 a ve věku tří let od roku 2018. **Nárok na přednostní umístění dětí dvouletých od roku 2020 byl na základě poslaneckého návrhu zrušen³, dle školského zákona nemá dítě mladší tří let na přijetí do mateřské školy právní nárok.**

¹ Ze zprávy Evropské komise z května 2018 (o rozvoji zařízení péče o děti pro malé děti s cílem posílit zapojení žen na trhu práce, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem rodičů a udržitelný růst podporující začlenění v Evropě – „barcelonské cíle“) vyplývá, že ČR se nachází v poslední třetině mezi členskými státy v plnění barcelonského cíle (umísťování dětí od tří let věku do předškolních zařízení) – v roce 2016 bylo pouze 81 % těchto dětí umístěno do zařízení předškolní péče. Dle § 34 odst. 3 školského zákona: „Do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku.“ Na základě této podmínky může dojít k situaci, že dítě, které dosáhne třetího roku věku během školního roku nebo i na jeho začátku (ale ne před) nemá na místo v mateřské škole právní nárok.

V roce 2017 bylo v ČR celkem 451 608 dětí do 3 let věku včetně, zatímco v mateřských školách bylo umístěno 137 229 dětí do tří let věku včetně.

² Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

³ Novela školského zákona č. 167/2018 Sb.

Na základě zákona o živnostenském podnikání je poskytována péče v rámci tzv. péčových živností. Obsahem živnosti „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ je v jistých případech obdobná činnost, jako byla dříve v jeslích, přičemž tato činnost není vykonávána ve zdravotnickém zařízení. Zákon o živnostenském podnikání pro výkon této živnosti požaduje pouze povinnost splnit odbornou způsobilost podnikatele a osoby, kterou je podnikatel povinen činnost zajistit a dále povinnost splnit požadavky kladené ve vyhlášce č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů, pokud není činnost vykonávána v domácnosti dítěte. Žádné další konkrétní požadavky na poskytování péče o děti do 3 let věku (např. maximální počet dětí na jednu pečující osobu, povinnost vést evidenci dětí, maximální počet dětí, o které je možno v jednom zařízení pečovat, povinnost uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku, povinnost upravit výchovný program či program činnosti, apod.) nejsou vyžadovány.

Pro poskytování péče dětem nad tři roky věku v rámci volné živnosti, oborů činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ a č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“ nejsou stanoveny žádné kvalifikační požadavky na podnikatele ani na osoby, kterými je podnikatel povinen zajistit výkon činnosti. Pouze u oboru činnosti č. 72 platí povinnost splnit požadavky kladené ve vyhlášce č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Soukromá zařízení péče o děti zřízená na základě živnostenského oprávnění jsou zcela financována ze soukromých finančních zdrojů, tj. ze strany rodičů. Měsíční úhrada za službu se pohybuje řádově okolo 10 000 Kč, **což je pro většinu rodičů finančně nedostupné.**⁴ Zároveň tato zařízení často ani nejmenší děti nepřijímají. Zastoupení dětí mladších jednoho roku v „živnostech“ se dle výstupů z evaluace ukázalo jako marginální. Služby péče o dítě poskytované na základě živnostenského oprávnění se svou povahou mohou často blížit poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. V případě, že poskytovatel chce poskytovat péči podle zákona č. 247/2014 Sb., musí být zapsán do evidence poskytovatelů a až od té chvíle se na něj vztahují povinnosti v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině dle tohoto zákona. Do té doby se na poskytovatele obdobných služeb a kvalitu těchto služeb nevztahují ustanovení dle zákona č. 247/2014 Sb.

Nevýhodou služeb na základě živností je především jejich finanční nedostupnost, protože se jedná o komerční služby a lokální a regionální nevyváženost. Rovněž nejsou garantovány parametry péče a kritéria kvality ze strany státu.

V gesci Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) je zákon o dětské skupině. Současné dětské skupiny jsou koncipovány jako služba výchovné péče o předškolní děti, která **není poskytována za účelem zisku a umožňuje rodičům s garancí kvalitní péče o děti sladit profesní a rodinný život, navrátit se na trh práce. Služba je poskytována s cílem udržet**

⁴ Koncepce rodinné politiky uvádí na straně 31: Náklady v soukromých zařízeních se pohybují od 5 tisíc až do 15 tisíc korun měsíčně. Pokud vezmeme v úvahu průměrný čistý příjem rodiny s nezaopatřenými dětmi ve výši 39 tisíc korun, vydá rodina na mateřskou školu na jedno dítě cca 4 % příjmů, na soukromou školu již 12–38 % příjmů. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253

kontakt se zaměstnáním v době mateřské a rodičovské dovolené a sladění profesního a rodinného života.

Jiné služby péče o děti ukotveny v konkrétní právní úpravě nejsou. Kvůli absenci konkrétní právní úpravy týkající se například péče o děti pečující osobou na nekomerčním základě (typu mikrojeslí), jsou tyto služby často provozovány v rámci šedé ekonomiky.

Dle údajů Eurydice v evropských státech (např. Belgie, Dánsko, Estonsko, Irsko, Maďarsko, Malta, Německo, Polsko nebo také Slovensko apod.) je regulované vzdělávání a péče v raném dětství v domácnosti poskytovatele (tzv. home-based-provision) obvyklé.⁵

Tato forma péče o děti **není kromě České republiky legislativně ukotvena v Bulharsku, Bosně a Hercegovině, Řecku, Španělsku, Chorvatsku, Litvě, Rumunsku, Makedonii, Srbsku, Turecku.**

Při přípravě návrhu na právní úpravu mikrojeslí v České republice byly blíže analyzovány právní úpravy **Německa, Rakouska⁶, Francie⁷ a Slovenska⁸.**

Ve všech těchto zemích je služba určena především dětem do tří let, (na Slovensku do 31. 8. po dosažení třetího roku věku), starší děti přecházejí do většího kolektivu. Je určena odborná způsobilost, kterou je možné získat i absolvováním speciálního kurzu, důraz je kladen na poskytování první pomoci. Ve Francii, Německu a Rakousku je licence udělována na 5 let a poskytovatelé znovu prokazují splnění podmínek. Ve všech zemích je podmínkou poskytování uzavření smlouvy s rodičem, který volí pro své dítě vhodnou formu péče. V Německu a Rakousku je důležitým prvkem systému místní úřad pro mládež, který zprostředkovává služby péče, vyřizuje podporu z veřejných zdrojů, registruje, kontroluje kvalitu péče, poskytuje poradenství pečujícím osobám i rodičům. Pečující osoby mohou připravovat stravu a stejně jako v běžné rodině se mohou na její přípravě formou přiměřenou věku podílet i děti. Na Slovensku se jedná o registrovanou sociální službu na sladování rodinného a pracovního života v ambulantní formě mimo zařízení a údaje o hygienických podmínkách při poskytování služby se nevyžadují, pokud pečující osoba v daném prostoru bydlí, či se jedná o prostor zaměstnavatele rodiče dítěte. **Ve všech zmíněných zemích stát rodinám s finančními náklady na tento typ péče o malé děti v různé míře pomáhá kombinací několika forem - snížením zdanitelného příjmu a výše daně rodičů až do výše skutečně vynaložených nákladů, úhradou sociálního pojištění pečujících osob, příspěvku na každé umístěné dítě i přímou podporou rodičů, která je někde dávkou testovanou výší příjmu.** Na Slovensku je jedná o příspěvek na péči o dítě, který byl v roce 2018 hrazen z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“) v max. výši 280 Euro. Tento příspěvek je poskytován navíc k rodičovskému příspěvku rodičům pracujícím, hledajícím práci či studujícím v denní formě studia. V Německu je právní nárok (soudně vymahatelný) na zajištění místně dostupné péče o dítě starší 1 roku pro pracující rodiče.

⁵ Early Childhood Education and Care Systems in Europe, dostupné z <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9bea1249-8cf6-11e5-b8b7-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-71660543>

⁶ Analýzy německé a rakouské právní úpravy: <https://mikrojesle.mpsv.cz/index.php/vystupy-projektu-2/>

⁷ Systém denní péče o děti ve Francii a České republice, VÚPSV 2013: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_356.pdf

⁸ Více o slovenské právní úpravě: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/zariadenia-starostlivosti-deti-do-troch-rokov/>

S ohledem na výše uvedené skutečnosti a dále na základě pilotního ověřování fungování nové služby mikrojeslí (tj. služba pro nejvýše 4 děti ve věku od 6 měsíců do dosažení čtvrtého roku věku), vyhodnocení dosavadní účinnosti zákona o dětské skupině a úpravy akceptující požadavky odborných institucí a dalších odborníků, především v oblasti zvyšování garance kvality péče v dětských skupinách, vzešla nutnost návrhu zákona, kterým se mění zákon o dětské skupině (dále jen „návrh zákona“). **Současně s ohledem na jasné vymezení služeb v systému se navrhuje přejmenování dětské skupiny na lépe identifikovatelný termín, a to na službu péče o dítě v „jeslích“. Tento termín je veřejnosti dobře znám jako označení pro kvalitní, dobře dostupné zařízení péče o nejmenší děti.**

Návrh zákona reaguje na aktuální potřeby v oblasti podpory sladění pracovního a rodinného života prostřednictvím zajištění místně i cenově dostupných, kvalitních služeb péče o předškolní děti (zejména o děti mladší 4 let).

K 1. 9. 2019 MPSV eviduje 955 aktivních dětských skupin a 101 mikrojeslí, převážně jsou financovány z ESF, do konce programového období očekáváme vznik celkem 1 150 dětských skupin (nově jeslí) a 102 mikrojeslí.

Cílovým stavem je zajištění dostatečné kapacity míst pro nejmenší děti v zařízeních předškolní péče, zajištění jejich finanční dostupnosti a zvýšení kvality poskytovaných služeb. Podpora služeb péče o děti musí být koncipována tak, aby byla pro rodiče finančně i místně dostupná a zároveň byla zajištěna jejich maximální kvalita. Současně je žádoucí skrze tyto služby podpořit zaměstnanost rodičů s malými dětmi, sladění profesního a rodinného života, udržení kontaktu se zaměstnáním v době mateřské a rodičovské dovolené a také vznik nových míst pečujících osob. Tyto služby také působí jako prevence před pádem rodin a dětí do chudoby.

Cílem návrhu novely zákona je tak zároveň naplnit programové prohlášení a priority vlády.

Základní cíle návrhu zákona:

- 1. Stanovit podmínky péče v malém kolektivu při péči o nejmladší věkovou skupinu dětí (tj. pro děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí).**
- 2. Úpravu na základě čtyřletého fungování dětských skupin s cílem flexibilizovat jejich provoz, zvýšit kvalitu poskytovaných služeb a odstranit problémy, které vznikají díky současné právní úpravě služby v dětské skupině.**
- 3. Od 1. 7. 2021 ukotvit změnu názvu dětských skupin na „jesle“ s ohledem na výstižnost a označení kvalitní a dostupné služby péče o nejmenší děti a upravit horní hranici věku dítěte, kterému může být poskytována péče v jeslích, a to do 31. 8. bezprostředně následujícího po dovršení 3. narozenin dítěte (s přechodným ustanovením pro stávající dětské skupiny).**
- 4. Zavést stabilní financování jeslí ze státního rozpočtu za účelem zvýšení dostupnosti služeb péče o děti.**

Současná právní úprava služeb péče o děti není v rozporu a nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž není v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Současná právní úprava služeb péče o děti neuspokojivě reaguje na nedostatečnou kapacitu služeb péče o děti v předškolním věku, především pak v „předškolkovém“ věku. Neřeší tak dostatečně překážky pro sladování rodinného a pracovního života a do jisté míry má tedy i negativní dopad ve vztahu k rovnosti mužů a žen, neboť ženy jsou společností stále vnímány jako hlavní pečovatelky.

Ad. 1 Návrh na úpravu podmínek péče o nejmenší děti od 6 měsíců věku

Návrh zákona upravuje podmínky pro péči v zařízení **o kapacitě do čtyř dětí, jako možnost zajištění míst pro nejmenší děti ve věku od šesti měsíců do tří let, resp. do 31. 8. bezprostředně následujícího po dovršení 3. roku věku dítěte** s ohledem na jejich individuální potřeby. **Menší děti potřebují více individuální péče** zaměřené na rozvoj psychomotorického vývoje a socializaci, spíše než vzdělávání. Poskytovatel služby musí zajistit při péči o nejmenší děti (od 6 měsíců věku) minimálně jednu pečující osobu. Podmínky péče v malém kolektivu do 4 dětí je snazší zajistit, tedy zřídit a v případě potřeby zase zrušit, protože vzhledem k počtu dětí nejsou vyžadovány stavebnětechnické úpravy prostor, poskytovatelem může být i fyzická osoba jako poskytovatel služby za předpokladu, že je sama pečující osobou. Poskytovatelem služby může být i právnická osoba zaměstnávající pečující osobu. Okruh možných poskytovatelů se navrhuje s cílem umožnit co největší rozšíření nabídky služeb péče o děti a nastavit jasné podmínky, za nichž je tato péče poskytována. Současně se navrhuje státní příspěvek na provoz jeslí, kde je pečováno o děti od šesti měsíců v kolektivu do 4 dětí. V případě, že je poskytovatelem fyzická osoba a pečuje současně o své děti, její dítě se započítává do kapacity, příspěvek na něj nenáleží.

Na základě zájmu rodičů i poskytovatelů o tuto službu lze očekávat, že péče o nejmenší děti bude poskytována ve vyšší míře než doposud, současně existuje potenciál **vyvést péči o nejmenší děti z šedé ekonomiky**, kterou rodiče volí kvůli nedostatečné nabídce a nekomplexní právní úpravě.⁹ To je nevýhodné jak pro rodiče a děti z důvodu nedostatečného zabezpečení kvality, tak pro samotné chůvy, jelikož se jedná o prekarizovanou formu práce bez sociálních jistot,¹⁰ a v neposlední řadě rovněž pro stát, který přichází o příjmy z daní a odvodů na sociální zabezpečení.¹¹

Nové podmínky poskytování péče o nejmenší děti od 6 měsíců v kolektivu maximálně 4 dětí v jeslích se navrhuje zejména z toho důvodu, aby byla rodičům umožněna volba rodinné strategie již během prvních měsíců po narození jejich dítěte. Péče v jeslích o nejmenší děti je určena pro děti od šesti měsíců právě z tohoto důvodu, nutno však podotknout, že na základě pilotního ověřování mikrojесlí realizovaného MPSV v rámci systémového projektu je největší zájem o tyto služby u rodičů dětí ve věku 1,5 až 2 roky a následně 2 až 2,5 roku, děti mladší jednoho roku jsou do současných mikrojесlí umísťovány minimálně a jedná se tak o výjimečné případy.

Ad. 2 Úprava zákona o dětské skupině za účelem zvýšení kvality poskytované služby a změna názvu na „jesle“

⁹ BARVÍKOVÁ, Jana a Jana PALONCYOVÁ. PÉČE CHŮV. METODIKA PRO CHŮVY. VÚPSV, v.v.i.[online]. 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/auditclanky/Barvikova_Palonciovova_metodika_chuvy.pdf

¹⁰ BARVÍKOVÁ, Jana a Jana PALONCYOVÁ. METODIKA PROFESIONALIZACE INDIVIDUÁLNÍ PÉČE O DĚTI – MATEŘSKÁ ASISTENTKA. VÚPSV, v.v.i. [online]. 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/audit-clanky/Barvikova_Palonciovova_navrh_chuva.pdf

¹¹ viz předchozí odkaz

Na základě čtyřleté účinnosti zákona a vyhodnocení fungování dětských skupin je s cílem zvýšení kvality péče o předškolní děti v zákoně o dětské skupině navrhováno upravit následující oblasti, včetně nového názvu „jesle“. Změna názvu služby péče o dítě v „jeslích“ se navrhuje za účelem jasného zakotvení v systému péče o předškolní děti a jasného označení kvalitní a dostupné služby pro nejmenší děti. Současně se navrhuje upravit horní hranici věku dítěte, kterému může být poskytována péče v jeslích, a to do 31. 8. bezprostředně následujícího po dovršení 3. roku věku dítěte, a to s přechodným ustanovením pro stávající evidované dětské skupiny do 31. 8. 2024 (do tohoto data může být poskytována péče i dětem starším dle ustanovení aktuální verze zákona o dětské skupině).

Navrhuje se upravit počet pečujících osob na počet dětí, přičemž je částečně zachována stávající úprava a je navrhována **1 pečující osoba v jeslích do 6 dětí, 2 pečující osoby v jeslích od 7 do 12 dětí a 3 pečující osoby v jeslích od 13 do 24 dětí**. V případě péče o děti od 6 měsíců věku je navrhována **1 pečující osoba, tedy pečující osoba bude pečovat o maximálně 4 děti současně přítomné**. Poskytovatel je však **povinen při stanovování počtu pečujících osob zohlednit zdravotní stav dětí, dobu jejich pobytu v jeslích a jejich věk**. Tato úprava vychází z vyhodnocení provozu dětských skupin, diskuzí s poskytovateli, ale i z doporučení a dobré praxe ze zahraničí. U nejmenších dětí je důležité zajistit vyšší počet pečujících osob na dítě.¹²

Dále se navrhuje povinnost uvádět označení „jesle“ v názvu zařízení. Toto opatření reaguje na současné nepřehledné prostředí pro rodiče, jelikož poskytovatelé nemusí tato zařízení označit názvem dle zákona a často volí různé názvy od miniškolek, jesliček po jednoslovné názvy služby. Pro neevidované služby užívající tohoto názvu návrh zavádí povinnost evidence či změny názvu - jesle, které vzniknou od účinnosti návrhu zákona již budou muset nést ve svém názvu označení „jesle“. Dále se navrhuje tříleté přechodné období (tedy do 31. 8. 2024), kdy budou mít poskytovatelé, již zapsaní v evidenci dětských skupin před účinností návrhu zákona, možnost dát svůj název do souladu s podmínkami zákona. Rovněž se navrhuje související zákaz jiným nově vznikajícím službám užívat názvu „jesle“.

Současně je za účelem garance kvality poskytované služby je žádoucí upravit odbornou způsobilost pečující osoby v jeslích s ohledem na zdravotnické vzdělání. Tedy se bude jednat o odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa či lékaře. Současně bude upravena profesní kvalifikace „chůva pro děti v jeslích“, kde bude posílen rozsah kompetencí týkajících se poskytování první pomoci dětem, ošetřování a postupů v případě onemocnění dítěte. Bude stanoveno přechodné období pro poskytovatele, aby se mohli dostatečně připravit na nové podmínky týkající se odborné způsobilosti, a to pro nově evidované poskytovatele do 1. 1. 2022 a pro poskytovatele evidované před účinností zákona do 31. 8. 2024. Dále se navrhuje upravit povinnost dalšího vzdělávání pečujících osob za účelem zkvalitnění péče o děti.

Velmi zásadní v oblasti podpory kvality služby je možnost uložit poskytovateli povinnost dodržovat standardy kvality péče o děti v jeslích. Standardy kvality budou kontrolovat

¹² Pertold, Zapletalová, 2018, [Komu školka \(ne\)pomůže? Zkušenosti ze série reforem předškolní péče v Německu](#). CERGE.

zaměstnanci MPSV. Jedná se o soubor hodnoticích kritérií, jejichž míra plnění dokládá úroveň kvality poskytování služby péče o dítě v jeslích v oblasti péče o dítě a naplňování potřeb dítěte a personálního a provozního zabezpečení. Plnění standardů kvality péče se hodnotí systémem bodů.

Standards kvality upravují např. následující oblasti:

- V oblasti péče o dítě a naplňování potřeb dítěte obsahuje např. následující kritéria: Plán výchovy a péče reflektující věkové složení dětí, který je založený na výchovných hodnotách a přístupech umožňujících dětem dosáhnout jejich plného potenciálu (kognitivní, sociální, emocionální, fyzické a jazykové schopnosti a dovednosti), pozornost je věnována nastavení vhodných psychosociálních podmínek výchovné péče v jeslích. Plán výchovy a péče zohledňuje přístup k dětem se specifickými potřebami.
- V oblasti personálního zabezpečení např. tato kritéria: účast pečujících osob na vzdělávání, které směřuje k respektu specifických potřeb dětí a které reaguje na aktuální témata v oblasti výchovy a péče o dítě. Zajištění adekvátních pracovních podmínek, jasné vymezení práv a povinností pečujících osob i dalších zaměstnanců, pravidelné porady, evaluace a reflexe, podpora pečujícím osobám např. formou psychohygieny, případně supervize atp.
- V oblasti provozního zabezpečení např. kritérium dodržování vnitřních pravidel, zohlednění věkového složení a počtu pečujících osob k zajištění bezpečí dětí, zejména v době stravování.

Na základě realizace agendy související s vedením evidence při počtu více jak 955 nyní evidovaných dětských skupin a zkušeností s realizací projektu *Podpora implementace dětských skupin*, který od roku 2016 poskytuje metodické poradenství, je nezbytné zajistit minimálně 8 systemizovaných míst v rámci odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí, sekce podpory rodiny k zajištění agendy spojené s financováním jeslí, kontrolou, evidencí a aplikací návrhu zákona.

Návrh zákona upravuje definici služby péče o dítě v jeslích a podmínky péče o dítě od 6 měsíců věku, tedy v kolektivu maximálně 4 dětí. Nově se také doplňuje jako poskytovatel veřejné služby výzkumná instituce a pečující osoba poskytující péči o nejmenší děti (ve věku od 6 měsíců) v kolektivu maximálně 4 dětí (tedy pokud je poskytovatelem přímo tato fyzická osoba). Podmínkou pro zápis je též zajištění požadavků požární ochrany na prostory, kde je poskytována péče (viz níže) a některé další podmínky. Z hlediska systematiky zákona se tedy upravují podmínky udělení oprávnění a poskytování služby a dále povinnosti poskytovatele při zajištění poskytování služby. Upravuje se též bezúhonnost a návaznost na plnění standardů kvality, zpřesňuje se znění týkající se posudků zdravotní způsobilosti pečujících osob a lékařských posudků o zdravotní způsobilosti dítěte.

Zpřesněny jsou i další oblasti na základě aplikační praxe. U jeslí se jasně stanovují pravidla provozu služby a možnost přerušení jejího poskytování.

Také se v návrhu upřesňuje, že v prostorách určených pro provoz jeslí nemohou souběžně s poskytováním péče o děti probíhat žádné jiné činnosti. To znamená, že během provozní doby

jeslí nemůže v tomtéž prostoru současně fungovat jiné zařízení poskytující služby např. na základě živnostenského oprávnění. Dále se navrhuje upřesnit, že prostory pro denní pobyt a odpočinek nesmí v provozní době být sdílené s jiným zařízením jeslí.

Zásadní změna se navrhuje také u požadavků na evidenci dětí, a to ve smyslu doplnění údaje o aktivitě pečujícího rodiče na trhu práce, přičemž bude stanoveno vymezení „aktivní účasti na trhu práce“. Tento nový údaj je naprosto nezbytný, neboť nárok na příspěvek na dítě ze státního rozpočtu pro poskytovatele péče se váže na podmínku účasti rodiče na trhu práce.

V rámci evidence poskytovatelů se navrhuje změna týkající se dokumentů, které jsou zveřejňovány v evidenci. Tyto povinné součásti žádosti o udělení oprávnění¹³ již nebudou ve veřejné části evidence, a to s ohledem na účinnost nařízení 2016/679 (např. nájemní smlouva obsahuje velké množství osobních údajů). S ohledem na množství dokumentů v evidenci není reálné znemožnit identifikaci těchto údajů.

Upravuje se také na základě zkušeností z praktického fungování stávajících dětských skupin podmínky pro udělení oprávnění a efektivnější úprava přestupků. Také dojde k úpravě § 19, který se vztahuje k zániku, zrušení a pozastavení oprávnění k poskytování služby.

Zásadně se posiluje kontrola, a to prostřednictvím MPSV. V současné právní úpravě neexistuje jednotný systém zajištění a kontroly kvality péče v dětských skupinách (nově jeslích), cílem je tedy zlepšit systém kvality péče a zavést možnost kontroly kvality péče prostřednictvím standardů kvality ze strany MPSV. Dále je upraven vztah mezi MPSV a kontrolními orgány, specificky se jedná o předávání pravomocných rozhodnutí uložených Státním úřadem inspekce práce (SÚIP) nebo Krajskou hygienickou stanicí (KHS) k dispozici MPSV v neveřejné části evidence poskytovatelů a aktivní legitimace těchto orgánů k podávání podnětů k obnově řízení. Jedná se o úpravu v souvislosti se vstupem platnosti nařízení 2016/679. Kontroly v jeslích jsou oprávněny provádět zejména orgány inspekce práce (dodržování zákonných podmínek) a příslušné krajské hygienické stanice (dodržování hygienických požadavků) a ministerstvo (dodržování standardů kvality a kontrola údajů rozhodných pro vznik nároku na příspěvek na provoz jeslí).

Navrhuje se upravit oblast požární ochrany tak, aby byla především zajištěna bezpečnost dětí a zařízení péče o děti v jeslích nebyla současně zásadně omezena jak při zřizování, tak stávajícím provozu. Žadatel o udělení oprávnění k poskytování služby bude povinen doložit doklad prokazující splnění požadavků požární ochrany zpracovaný osobou, které byla udělena autorizace pro požární bezpečnost staveb podle jiného právního předpisu (dle dohody s GŘ HZS). Stávající poskytovatelé budou mít povinnost uvést prostory, kde je poskytována služba péče o dítě v jeslích, v soulad s těmito podmínkami, přechodné období je navrhováno v délce 2 let.

Dále dochází v návrhu zákona k terminologickým úpravám a úpravám v souvislosti se zavedením financování z národních zdrojů.

¹³ Poskytovatel je při žádosti o zařazení do evidence povinen doložit následující dokumenty (přílohy): smlouva o nájmu nebo potvrzení o vlastnictví prostoru, ve kterém je služba poskytována; pojistná smlouva (pojištění odpovědnosti za újmu) a stanovisko příslušné Krajské hygienické stanice.

Přechodná ustanovení jsou navržena tak, aby zajistila stávajícím poskytovatelům (či žadatelům o zápis do evidence) dostatečný časový úsek pro splnění zákonných podmínek daných novelou zákona (tedy i poskytování péče na základě úpravy věku dítěte a souvisejícího financování).

Ad. 3 Návrh financování jeslí

Cílem návrhu zákona je kromě úpravy podmínek péče o děti od 6 měsíců v kolektivu maximálně 4 dětí a úpravy vybraných ustanovení zákona, vyplývajících ze zjištěných nedostatků z praxe, i zajištění finančních zdrojů ze státního rozpočtu pro doplnění současného systému předškolní péče a vzdělávání v ČR zejména o péči pro nejmenší děti **po ukončení dotační podpory z ESF**. Návrh na financování jeslí z národních zdrojů vychází z **usnesení vlády č. 654 z roku 2017, kterým vláda přijala Koncepti rodinné politiky**. Tento materiál identifikuje v oblasti péče o mladší předškolní děti nedostatečné kapacity finančně dostupných kvalitních veřejných služeb. **Návrh zákona zavádí financování na místo pokryté smlouvou, která je uzavřena s rodičem dítěte, maximálně do 31. 8. bezprostředně následujícího po dovršení 3. narozenin dítěte, za podmínky aktivity rodiče dítěte na trhu práce.** Financování je navrhováno zálohově (tři zálohy), na místo, které je pokryto smlouvou minimálně na 3 hodiny v daném dni (pokud je obsazeno méně než 5 hodin, bude státní příspěvek náležen jednou polovinou). Dále se navrhuje **v případě, že je v jeslích poskytována strava, nárok na normativ na stravování, obdobně jako v soukromých mateřských školách.** V případě přijetí navrhované právní úpravy jsou zvýšené nároky na státní rozpočet řešeny v rámci přípravy státního rozpočtu na příslušný rok.

Státní příspěvek ve stanovené výši může být využit k úhradě mezd, platů a odměn z dohod mimo pracovní poměr personálu zajišťujícího provoz jeslí a vzdělávání pečujících osob v rozsahu stanoveném zákonem a také na výdaje, jak bylo uvedeno výše, související se stravováním dětí, v případě splnění výživové normy stanovené prováděcím právním předpisem.

V souvislosti s přizpůsobením se systémovým změnám stávajících dětských skupin se navrhuje pro stávající evidované dětské skupiny přechodné období do 31. 8. 2024 se zajištěním financování ze státního rozpočtu. **Financování tedy bude do tohoto data pokrývat i péči o děti v dětských skupinách ve věku do zahájení povinné školní docházky (dle věkové hranice ve stávajících dětských skupinách).**

Výši normativu stanoví vláda nařízením vždy k 1. lednu pro období příslušného kalendářního roku. Je navrhováno že vláda stanoví maximální výši úhrady nákladů rodičem a současně stanoví normativy s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě v soukromé mateřské škole pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

Pokud poskytovatel péče o dítě v jeslích nebude žádat o státní příspěvek, může službu poskytovat bez úhrady nákladů, s částečnou úhradou či s plnou úhradou nákladů rodičem.

1. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh zákona je v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s předpisy EU. V roce 2002 se hlavy států a předsedové vlád zemí EU v závěrech ze zasedání Evropské rady v Barceloně shodli, že: „Členské státy by měly odstranit překážky účasti žen na trhu práce a s přihlédnutím k poptávce po zařízeních péče o děti a struktuře nabídky těchto služeb na vnitrostátní úrovni usilovat o to, aby do roku 2010 byly schopny poskytovat péči pro nejméně 90 % dětí ve věku od tří let do věku povinné školní docházky a pro nejméně 33 % dětí mladších tří let.“ **Tyto cíle týkající se zařízení péče o děti vstoupily ve známost pod názvem Barcelonské cíle a jsou základem politik EU i členských států zaměřených na sladění pracovního, soukromého a rodinného života. I na tyto cíle navazuje předkládaná novela zákona.**

Navrhovaná právní úprava je v souladu s judikaturou soudních orgánů EU, obecnými právními zásadami práva EU a mezinárodními smlouvami, kterými je ČR vázána, a není tedy s nimi v rozporu.

Návrh zákona reflektuje závazky České republiky vyplývající z **Úmluvy OSN o právech dítěte** (vyhlášena pod č.104/1991 Sb.) zejména čl. 18 odst. 2 a 3, podle kterých jsou smluvní státy povinny poskytovat rodičům potřebnou pomoc při plnění jejich úkolů výchovy dětí, zabezpečovat rozvoj institucí, zařízení a služeb péče o děti a činit všechna potřebná opatření k tomu, aby bylo zabezpečeno právo dětí pracujících rodičů využívat služeb a zařízení péče o děti. K tomuto článku lze odkázat i na aktuální Závěrečná doporučení Výboru OSN pro práva dítěte, která byla přijata po projednání Třetí a čtvrté periodické zprávy České republiky o plnění závazků vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte v Ženevě dne 31. 5. 2011. Výbor pro práva dítěte ve svých závěrečných doporučeních kromě jiného vyzval, aby Česká republika poskytla nezbytné služby pro rodiče s malými dětmi a potřebnou sociální podporu rodičům tak, aby všichni rodiče mohli realizovat svou primární odpovědnost za výchovu dítěte. Návrh zákona koresponduje současně s Úmluvou o odstranění všech forem diskriminace žen (vyhlášena pod č. 62/1987 Sb.).

Předložený návrh zákona koresponduje také s článkem 10 **Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech** (č. 120/1976 Sb.), podle něhož by nejširší možná ochrana a pomoc měla být poskytnuta rodině, která je přirozenou a základní jednotkou společnosti, zvláště k jejímu založení a po dobu, kdy odpovídá za péči a výchovu nezletilých dětí. Návrh zákona dále přispívá k naplnění závazků, které Česká republika převzala ratifikací **Evropské sociální charty** (č. 14/2000 Sb. m. s.), konkrétně článku 16 a článku 17 této charty. Podle článku 16 Evropské sociální charty se smluvní státy s cílem zajistit nezbytné podmínky pro plný rozvoj rodiny, která je základní jednotkou společnosti, zavazují podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny, dávek novomanželům, a jinými vhodnými prostředky. Článek 17 pak speciálně upravuje právo matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu, když

stanoví, že s cílem zajistit účinné uplatnění práva matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu se smluvní strany zavazují přijmout všechna vhodná a potřebná opatření vedoucí k tomuto cíli, včetně zřizování nebo provozování vhodných institucí nebo služeb.

Konkrétně se v čl. 11 odst. 2 písm. c) **Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen** ukládá smluvním státům povinnost přijmout potřebná opatření k prosazení poskytování nezbytných doplňkových sociálních služeb, umožňujících rodičům spojovat rodinné povinnosti s pracovními povinnostmi a účastí na veřejném životě, zejména podporováním zřizování a rozvoje sítě zařízení péče o děti, a to za účelem zabránění diskriminace žen z důvodů manželství nebo mateřství a zajištění jejich reálného práva na práci.

Předmětná problematika se dotýká ochrany osobních údajů, kterou upravuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), které nabylo účinnosti ode dne 25. května 2018. Předložený návrh zákona je s tímto nařízením v souladu.

Návrh zákona je rovněž v souladu se Směrnicí Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS; návrh zákona přispívá k naplnění cílů směrnice, zejména k rozvoji příležitostí pro částečný pracovní úvazek na základě přijatelném pro zaměstnavatele i zaměstnance a usnadnění přístupu k částečnému pracovnímu úvazku na všech úrovních v podniku. Návrh zákona je rovněž v souladu se Směrnicí Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení.

Při nakládání s veřejnými prostředky je třeba brát na zřetel pravidla veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 **Smlouvy o fungování Evropské unie** (dále jen „SFEU“), tedy zda podpora splňuje kumulativně všechny definiční znaky:

1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků
2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní
3. je ovlivněn obchod mezi členskými státy a
4. je narušena nebo hrozí narušení soutěže.

Vzhledem k tomu, že se navrhuje příspěvek ze státního rozpočtu na provoz jeslí, je první znak naplněn.

Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nedovoluje kumulovat zisk, jedná se tedy o neziskovou činnost. Dle práva EU je poskytování služby péče o dítě v jeslích hospodářskou činností i přesto, že tato činnost je nezisková. V daném případě se bude jednat o mandatorní výdaj ze státního rozpočtu, nárokový v případě splnění podmínek daných zákonem.

Jde o zásadní veřejnou službu pro zajištění sladování rodinného a pracovního života pro širší veřejnost, je poskytována veřejnosti bez omezení (bez rozdílu). Odlišný případ nastává v případě příspěvku na službu péče o dítě v jeslích poskytovanou zaměstnavatelem pro své zaměstnance.

K otázce, zda v daném odvětví může existovat hospodářská soutěž, je možné konstatovat, že péči o dítě je možné provozovat také v režimu živnostenského zákona. Tyto služby však nesledují

podstatné cíle pro veřejnou službu – jsou provozovány bez záruky kontroly kvality, služba poskytovaná na základě živnosti nesleduje ani finanční dostupnost (stropování příspěvku), ani zapojení rodiče, jemuž je služba poskytována, na trh práce. Subjekty se mohou rozhodnout, v jakém režimu budou službu nabízet. Přesto nelze ovlivnění hospodářské soutěže vyloučit.

Je velice nepravděpodobné, že by do jeslí byly umisťovány děti přes hranice státu, případně aby poskytovatelé zakládali jesle přes hranice státu. Dle rozhodovací praxe EU však nelze vyloučit, že by mohl být obchod daným opatřením dotčen.

V případě příspěvku na provoz jeslí, kde službu péče o dítě poskytuje zaměstnavatel pro své zaměstnance, nebudou vzhledem k jeho nízké částce naplněny poslední dva znaky definice veřejné podpory – nemělo by dojít k ovlivnění obchodu a narušení hospodářské soutěže mezi členskými státy. **V každém případě bude poskytování příspěvku na provoz jeslí v souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě.**

V případě služby pro veřejnost systém péče o dítě v jeslích doplňuje systém předškolního vzdělávání, bude organizován, kontrolován a převážně financován státem z veřejných zdrojů. Stát zavedením systému souvisejícím s činností v podobě péče o děti v jeslích, obdobně jako u veřejného vzdělávání, nesleduje provozování činnosti za úplatu, ale sleduje plnění svého poslání vůči obyvatelstvu v oblasti sociální, vzdělávací a kulturní, přičemž hodlá za tímto účelem zavést a udržovat veřejný systém převážně financovaný zpravidla z veřejného rozpočtu, a nikoliv dětmi/rodiči, které budou své děti do těchto zařízení umisťovat. **Na základě předběžného názoru Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise, oddělení F3 ze dne 2. 6. 2020 se při respektování dále uvedených skutečností může být považován za nehopodářskou činnost a tím může být vyloučena i přítomnost veřejné podpory.** Podstatné je, že příspěvek státu bude vyšší než příspěvek od rodičů (v době obdržení stanoviska návrh obsahoval ustanovení, že měsíční příspěvek od rodičů nepřesáhne 1/3 minimální mzdy), služba je poskytována na neziskové bázi a při splnění podmínek stanovených státem. Zavedením opatření stát usiluje o splnění jeho povinností vůči občanům v sociální, kulturní, pedagogické a vzdělávací oblasti a o částečné odstranění rozdílů v souladu s tzv. Barcelonskými cíli. Pokud by nastavení financování služby uvedené podmínky nesplňovalo, bude podpora v každém případě poskytována tak, aby její poskytnutí nebylo v rozporu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě.

Daňová opatření jsou zaváděna pro všechny právně upravené typy služeb péče o děti v České republice, nezakládají tedy veřejnou podporu.

V rámci práva EU se na upravovanou oblast dále vztahuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Předložený návrh zákona není v rozporu s tímto nařízením.

Návrh zákona je v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin

a s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin.

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána; návrh zákona přispívá k naplnění cílů obsažených v Úmluvě MOP č. 122 o politice zaměstnanosti (č. 490/1990 Sb.).

Předložený návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a není v rozporu s právem Evropské unie. Přijetí návrhu zákona přispěje k naplňování mezinárodních závazků České republiky. Mezinárodní smlouvy a právní předpisy EU, kterých se předmětná problematika týká, jsou:

2. Sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte
3. Vyhláška č. 120/1976 Sb., o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech
4. Sdělení č. 14/2000 Sb. m. s., o Evropské sociální chartě
5. Vyhláška č. 62/1987 Sb., o Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen
6. Sdělení č. 57/2001 Sb. m. s., o přijetí Opčního protokolu k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen
7. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů),
8. Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení,
9. Pravidla hospodářské soutěže (čl. 101 a násl. Smlouvy o fungování EU).
10. Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis
11. Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu
12. čl. 43 a násl. a čl. 49 a násl. SFEU (volný pohyb pracovníků a svoboda usazování)

Předloženého návrhu se v širších souvislostech dotýkají také následující předpisy EU, v platném znění:

13. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin,
14. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
15. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby.
16. Směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS,
17. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení,

18. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

3. Zhodnocení vlivu na otázku ochrany soukromí a osobních údajů

Návrh zákona garantuje práva na ochranu soukromí a osobních údajů všech dotčených subjektů s tím, že konkrétní práva a povinnosti na ochranu soukromí a osobních údajů upravují příslušné právní předpisy, zejména Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, kterým se zrušuje směrnice 95/46/ES (Obecné nařízení o ochraně údajů). Povinné přílohy dokládané k žádosti o zápisu do evidence poskytovatelů, kterou spravuje MPSV, budou nově součástí neveřejné části evidence za účelem ochrany osobních údajů uvedených v přílohách.

4. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh zákona nezakládá korupční rizika.

5. Zhodnocení dopadu návrhu ve vztahu k zákazu diskriminace a rovnosti mužů a žen

Návrh zákona není v rozporu a nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž není v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zároveň návrh zákona nebude mít negativní dopad ve vztahu k rovnosti mužů a žen. Naopak se zaměřuje na specifické problémy, které vyplývají z nerovného postavení žen a mužů ve společnosti. Těmi jsou překážky pro sladění rodinného a pracovního života, které představuje nedostatečná kapacita služeb péče o děti v předškolním věku, především pak v „předškolním“ věku a genderové stereotypy, na základě kterých jsou ženy vnímány jako hlavní pečovatelky. Cílí tak zároveň na problémy domácností samoživitelů a samoživitelek (kde ženy tvoří 90 %).

6. Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

V případě přijetí navrhované právní úpravy se bude jednat o dopady na státní rozpočet ve formě výdajů ve výši 922,8 mil. Kč ročně při normativu 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč měsíčně (1 381,2 mil. Kč při normativu 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč), přičemž tento výdaj lze očekávat jako prvotní výdaj státního rozpočtu po ukončení podpory provozu stávajících dětských skupin a mikrojeslí (nově jeslí) prostřednictvím ESF OPZ, částka nezahrnuje náklady spojené s normativem na stravu ve výši 10 Kč na den, tj. 200 Kč na měsíc, celkový výdaj je následně 36,7 mil. Kč. Příjmy do státního rozpočtu jsou pro tuto variantu ve výši 1 567,7 mil. Kč, kladné saldo činí bez započtení nákladů spojených se stravováním dětí 644,9 mil. Kč při normativu 5 000 Kč a 186,5 mil. Kč při normativu 7 500 Kč, po jejich započtení 608,2 mil. Kč, resp. 149,8 mil. Kč. Se zavedením systému souvisí jednorázový výdaj na vývoj softwaru 30 mil. Kč a zřízení systemizovaných míst 0,39 mil. Kč. V rámci RIA byla zvolena jako nejvhodnější varianta s předpokladem postupného zvyšování kapacit a s nimi spojených výdajů do roku 2030, celkové

příjmy by pak obnášely 2 565,3 mil. Kč. Výdaje pro tuto variantu jsou ve výši 1493,5 mil. Kč při normativu 5 000 Kč a 2 237,3 při normativu 7 500 Kč. Kladné saldo činí +1 071,8 mil. Kč (328,0 mil. Kč) bez započtení nákladů spojených s normativem na stravu ve výši 59,5 mil. Kč, po jejich započtení 1 012,3 mil. Kč, resp. 149,1 mil. Kč. Při naplnění scénáře B by se navíc z odvodů nových pozic pečujících osob vrátilo zpět do státního rozpočtu přibližně 50,6 mil. Kč. Vyčíslené mandatorní výdaje státního rozpočtu nebyly zahrnuty v rámci střednědobého výhledu na roky 2021 a 2022, v případě přijetí navrhované právní úpravy budou zvýšené nároky na státní rozpočet řešeny v rámci přípravy státního rozpočtu na příslušný rok.

Na straně příjmů do státního rozpočtu jsou započítávány odvody ze sociálního a zdravotního pojištění včetně zálohy na daň pracujícího rodiče, který se díky umístění dítěte do jeslí vrací na trh práce. Na straně výdajů ze státního rozpočtu se počítá s příspěvkem na kapacitní místo v jeslích náklady na zajištění potřebných systemizovaných míst zaměstnanců MPSV. Do výpočtu jsou zařazeny i náklady na zajištění softwaru.

Vzorec pro výpočet maximální výše nároku na státní rozpočet očištěný o veškeré efekty (ať už na straně příjmů či výdajů):

$$\frac{\text{celková kapacita jeslí} \times \text{součet normativů} \times \text{počet dní v roce}}{\text{maximální výdaje státního rozpočtu vydané na příspěvky na provoz jeslí na kalendářní rok}} =$$

Pro vznik nároku na příspěvek je však třeba splnit řadu podmínek.

Základní podmínkou je obsazení kapacitního místa dle platně uzavřené smlouvy s rodičem dítěte stanoveného věku, pokud rodič doloží vazbu na trh práce, v délce minimálně 3 hodin denně (do 5 hodin denně náleží polovina příspěvku daného normativem).

S ohledem na soulad se systémem předškolního vzdělávání v gesci MŠMT bude věk upraven tak, že příspěvek na provoz jeslí náleží poskytovateli za kapacitní místo na uzavřenou smlouvu obsazené dítětem nejdéle do dne 31. 8. bezprostředně následujícího po dni, kdy toto dítě dosáhne 3. roku věku s účinností od 1. 9. 2024. Do této doby bude financováno i místo dítěte staršího – ve věku do zahájení povinné školní docházky.

Je potřeba upozornit na to, že je rozdíl mezi kapacitou zařízení, dle které se vyplácí příspěvek, a počtem umístěných dětí, které odpovídají Barcelonským cílům. Návrh zákona umožňuje zachování dosavadní flexibility v umisťování dětí do jeslí, předpokládá se, že pro umístění cca 30 000 dětí v jeslích a 3 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí bude postačovat kapacita 23 080 míst v jeslích a 1712 míst v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí.

Finanční podpora jeslí z národních zdrojů je koncipována jako mandatorní výdaj z rozpočtu MPSV v podobě příspěvku na provoz pro všechny evidované služby na daný kalendářní rok, které o příspěvek požádají. Příspěvek na provoz jeslí bude poskytován na základě stanoveného normativu na jedno kapacitní místo obsazené dle smlouvy dítětem ve věku

do tří let, resp. do 31. 8. bezprostředně následujícího po dovršení 3. roku věku dítěte, za podmínky aktivity rodiče dítěte na trhu práce (současně upraveno přechodné ustanovení pro poskytování příspěvku na místo pokryté smlouvou, uzavřenou s rodičem dítěte, které je ve věku do zahájení povinné školní docházky, a to do 31. 8. 2024.

Výši normativu stanoví vláda nařízením vždy k 1. lednu pro období příslušného kalendářního roku. Je navrhováno že vláda stanoví maximální výši úhrady nákladů rodičem a současně stanoví normativy s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě v soukromé mateřské škole pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

Pokud poskytovatel péče o dítě v jeslích nebude žádat o státní příspěvek, může službu poskytovat bez úhrady nákladů, s částečnou úhradou či s plnou úhradou nákladů rodičem.

Státní příspěvek ve stanovené výši může být využit k úhradě mezd, platů a odměn z dohod mimo pracovní poměr personálu zajišťujícího provoz jeslí a vzdělávání pečujících osob v rozsahu stanoveném zákonem a také na výdaje související se stravováním dětí, v případě splnění výživové normy stanovené prováděcím právním předpisem. Výživové normy pro děti mladší 3 let stanoví vyhláška. Dětem mladším 1 roku v kolektivu do počtu 4 dětí bude podávána strava zajištěná rodičem dítěte. Za účelem efektivity financovaných zařízení bude sledováno obsazení kapacitních míst prostřednictvím uzavřených smluv s rodiči dětí. Poskytovatelům je umožněno přerušit poskytování služby na celkem 5 týdnů (resp. pětinašobek provozních dnů během týdne), aniž by jim byl krácen příspěvek. Nad rámec tohoto rozsahu může ministerstvo rozhodnout, že příspěvek náleží i v případech, kdy došlo k přerušení provozu z důvodů zvláštního zřetele hodných – jedná se o zvláštní výjimečné situace, které poskytovatel nezavinil, např. živelné pohromy, kalamity, epidemiologické situace apod.

Financování se navrhuje jako zálohové, pokud dojde v průběhu kalendářního roku ke změně obsazených kapacitních míst ve srovnání s počtem, na který se poskytuje příspěvek na provoz jeslí, upraví se výše další zálohy podle skutečného nároku na příspěvek, a to v druhé a třetí třetině roku, následně tak tedy dojde k vrácení přeplatku či doplacení nedoplatku.

Úhradové maximum od rodičů využívajících podpořenou službu bude stanoveno prováděcím právním předpisem. V případě, že příspěvek ze státního rozpočtu a příspěvky rodičů nepokryjí zřizovateli náklady spojené s provozem jeslí, bude možné další výdaje hradit z finančních prostředků z rozpočtů územních samosprávných celků, fondů Evropské unie, darů a dědictví, zaměstnavatelů.

Financování jeslí bude dle znění zákona možné i z Evropských strukturálních fondů, přičemž příjemcem dotace v tomto případě bude ministerstvo, které následně prostředky přerozdělí poskytovatelům, jakožto žadatelům o příspěvek.

Vzhledem k tomu, že veřejné prostředky budou sloužit k úhradě pouze míst dětí zaměstnaných rodičů, studentů nebo rodičů pracovní místo aktivně hledajících, bude mít opatření kromě **dopadu na výdajovou stranu státního rozpočtu i pozitivní dopad na stranu příjmovou. Další pozitivní dopady lze očekávat v oblasti úspor na nepojistných dávkách, úspor**

na opatřeních aktivní politiky zaměstnanosti, úspor na opatřeních sociální politiky (např. prevence vlivu rozpadu rodin), růstu HDP vlivem růstu produktivity práce atd.

Scénář A (regresivní scénář) předpokládá, že bude zachována kapacita dosažená podporou ESF – 408 míst v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí a 14 872 v jeslích. Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tuto variantu prostřednictvím příspěvku na obsazené kapacitní místo včetně nákladů odboru MPSV (3,95 mil. Kč) a roční údržby softwaru (2 mil. Kč) jsou ve výši **922,8 mil. Kč (resp. 1 381,2 mil. Kč při normativu 7 500 Kč)**. Do jeslí pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu 4 dětí současně bude umístěno 714 dětí a do jeslí bude umístěno 19 300 dětí. Příjmy do státního rozpočtu v podobě odvodů z mezd rodičů, kteří se díky umístění dítěte mohou vrátit na trh práce, činí 1 567,7 mil. Kč, kladné saldo je ve výši 644,9 mil. Kč (resp. 186,5 mil. Kč při normativu 7 500 Kč).

Scénář B (realistický scénář) počítá se zajištěním míst pro 3 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců v kolektivu maximálně 4 dětí a pro 30 000 dětí v jeslích, což odpovídá zhruba polovině požadovaných umístěných dětí na základě Barcelonských cílů a přibližné kapacity jeslí 23 080 a kapacity jeslí pro nejmenší děti v kolektivu maximálně 4 dětí 1712. Tento počet odpovídá odbornému odhadu vzhledem k existující sledované poptávce po službách péče o děti do tří let do roku 2030. Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **1 493,5 mil. Kč (resp. 2 237,3 mil. Kč při normativu 7 500 Kč)**. Tato varianta je vzhledem k současné situaci nejpravděpodobnější, přičemž nárůst počtu jeslí bude pozvolný. Příjmy do státního rozpočtu v podobě odvodů z mezd rodičů, kteří se díky umístění dítěte mohou vrátit na trh práce, činí 2 565,3 mil. Kč, kladné saldo je ve výši 1 071,8 mil. Kč (resp. 328,0 mil. Kč).

Scénář C (progresivní scénář) počítá se zajištěním míst pro 6 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu 4 dětí (kapacita 3424) a pro 60 000 dětí v jeslích (kapacita 46 160). Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **2 981,0 mil. Kč (resp. 4 468,6 mil. Kč při normativu 7 500 Kč)**. Příjmy do státního rozpočtu v podobě odvodů z mezd rodičů, kteří se díky umístění dítěte mohou vrátit na trh práce, činí 5 130,6 mil. Kč, kladné saldo je ve výši 2 149,6 mil. Kč (resp. 662,0 mil. Kč).

Odhad výdajů státního rozpočtu souvisejících s jednotlivými možnými scénáři (A, B, C) v rámci varianty 1 vychází z výpočtů výdajů na jedno kapacitní místo. Vzhledem k věku dětí je možné předpokládat, že bude i nadále docházet ke sdílení těchto míst, kdy v jeslích pro nejmenší děti bude 4 místa sdílet 7 dětí a v jeslích bude 12 míst sdílet 15 dětí.¹⁴ V takovém případě jsou náklady na umístění stanoveného počtu dětí nižší, než kdyby bylo nutné budovat plné kapacity.

7. Zhodnocení dopadů na podnikatelské prostředí

Návrh zákona má pouze sekundární dopad na podnikatelské prostředí – podporuje návrat rodičů na trh práce, a tím pomáhá zvyšovat počet zaměstnanců pro podnikatelské subjekty, současně podporuje samotné podnikatele, pokud jsou rodiči. Poskytovatelé služeb péče o děti v režimu živnostenského zákona budou mít možnost transformovat se na jesle a obdržet příspěvek na provoz jeslí za předpokladu, že splní podmínky dané zákonem a podrobí se veřejnosprávní kontrole v oblasti kvality služeb. Tuto možnost již mohli využít v rámci výzev ESF, získání

¹⁴ Vychází ze zkušeností z projektů *Podpora implementace dětských skupin* a *Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby*.

příspěvku však bude administrativně méně náročné. V případě transformace pak musí mít služba neziskový charakter, na základě novely zákona přibývá další podmínka, a to dodržení maximální výše příspěvku rodičů.

8. Zhodnocení sociálních dopadů

Návrh zákona bude mít pozitivní dopad na rodiče s dětmi z hlediska podpory zapojení do pracovního procesu a sladění pracovního a rodinného života a tedy i pozitivní dopad na zaměstnavatele, dále na poskytovatele služeb péče o dítě v jeslích a rovněž na stávající i potenciální pečující osoby. Z hlediska dopadů na specifické skupiny obyvatel (zejména osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny) má vliv pozitivní, neboť zvýšením celkové sumy rodičovského příspěvku bude i těmto specifickým skupinám obyvatel, jsou-li rodiči, umožněna větší variabilita volby měsíční výše dávky. Dojde tak k většímu ocenění péče o malé děti.

9. Ostatní dopady

Návrh zákona má pozitivní dopad na územní samosprávné celky ve smyslu rozšíření spektra flexibilních služeb péče o děti, které mohou využít k uspokojení poptávky ze strany svých obyvatel.

Navrhovaná úprava má dopad na výkon statistické služby prostřednictvím doplnění spotřebního koše v bodě 10. Vzdělávání o náklady na službu péče o děti v jeslích.

Návrh zákona nemá vliv na životní prostředí.

Návrh zákona nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

Zvláštní část

K části první, čl. I

K bodům 1 až 3 a 6

Navrhuje se změna terminologie zákona, kdy spojení „dětská skupina“ bude nahrazeno slovem „jesle“, a to včetně názvu zákona, který bude nově znít: „Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v jeslích a o změně souvisejících zákonů“. Název „jesle“ je veřejností lépe identifikovatelný a snáze se s termínem veřejnosti zachází. Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině. Veřejnost pojmu dětská skupina nerozumí, zná ho pouze 33 % dotazovaných¹⁵, zatímco obsah pojmu „jesle“ zná každý jako péči o nejmenší děti, která by měla být zejména kvalitní a individuální, děti starší 4 let je potřeba plynule zapojit do vzdělávacího procesu.

Současně se navrhuje z důvodu nastavení jasného kvalitního systému péče o děti a předškolního vzdělávání upravit horní hranici věku dítěte, kterému můžeme být poskytována péče v jeslích,

¹⁵ Vychází z výzkumu veřejného mínění o dětských skupinách realizovaného v roce 2019 v rámci projektu MPSV Podpora implementace dětských skupin.

a to do 31. 8. po dovršení 3. narozenin dítěte. Věková hranice je u jeslí nastavena tak, aby každé dítě mělo jasně garantovaný a v praxi realizovatelný možný nástup do mateřské školy, jako systému předškolního vzdělávání.

K bodu 4

Součástí zákonné úpravy poskytování služby péče o dítě v jeslích podle zákona upravujícího poskytování služby péče o dítě v jeslích se nově stává též úprava financování služby péče o dítě v jeslích. Předmět úpravy v § 1 zákona se tedy rozšiřuje o financování služby péče o dítě v jeslích. Financování služby péče o dítě v jeslích je vícezdrojové. Samotný zákon upravuje financování ze státního rozpočtu prostřednictvím příspěvku na provoz jeslí (dále jen „příspěvek“), viz nový § 20a a n. Na výdaje spojené se zřízením nových jeslí bude možné čerpat finanční prostředky z jiných zdrojů např. z ESF. Úprava příspěvku je doplněna o ustanovení upravující zejména procesní otázky spojené se správním řízením o přiznání příspěvku, viz § 20i. Zákon nijak nevylučuje další zdroje financování služby péče o dítě v jeslích jako je úhrada za službu ze strany rodičů, příspěvky od obcí či krajů, financování z programů v rámci Strukturálních fondů Evropské unie či dalších programů Evropské unie nebo financování prostřednictvím dotačních programů. Ustanovení § 6 odst. 1 zákona, s cílem zpřístupnit službu péče o dítě v jeslích též nízkopříjmovým rodinám, upravuje pro případ, že je financování služby péče o dítě v jeslích zajištěno prostřednictvím příspěvku, omezení výše úhrady nákladů rodičem.

K bodu 5

Služba péče o dítě v jeslích v § 2 zákona je i nadále definována jako nevýdělečná činnost spočívající v pravidelné péči o dítě v zákonem vymezené věkové kategorii od 6 měsíců věku do 31. srpna, který bezprostředně následuje po dni, ke kterému dítě dosáhlo 3 let věku, ve skupině dětí a mimo domácnost dítěte. Stanovení horní věkové hranice dětí navazuje na novelu školského zákona č. 178/2016 Sb., která zavedla povinné předškolní vzdělávání (od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte), a uložila povinnost přijímat do mateřských škol zřízených obcí či svazkem obcí děti s trvalým pobytem v příslušném školském obvodu a přednostně děti, které k začátku školního roku dosáhnou věku čtyř let (od r. 2017) a tří let (od roku 2018). Úprava zefektivňuje systém státem regulované a (částečně) financované péče o dítě a systém předškolního vzdělávání, kdy na sebe jednotlivé služby budou vhodně navazovat. Služba péče o dítě v jeslích je poskytována mimo domácnost dítěte. Službou péče o dítě v jeslích se pro účely tohoto zákona rozumí výše popsaná činnost, jen pokud je provozována poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích, který má oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích podle § 4 zákona. Jakákoliv fyzická nebo právnická osoba provozující činnost výše popsanou, bez toho, aniž by měla oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích podle § 4 zákona, tedy není vázána tímto zákonem a nemusí se jím řídit. Tím je zachován prvek dobrovolnosti, který vzešel s požadavků subjektů typu lesní školky a který byl do zákona promítnut novelou zákona č. 127/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Ustanovení § 2 blíže vymezuje obsah služby péče o dítě v jeslích jako zajištění potřeb dítěte, jeho výchovy, schopností a sociálních návyků a zajištění, aby dítě získalo kulturní a hygienické návyky. Zajištěním potřeb dítěte je třeba rozumět takovou péčí o dítě, která je přiměřená věku

dítěte a představuje zejména bezpečí, hygienu, přebalení plen, podání stravy, udržení dítěte v suchu a teple, pobyt na čerstvém vzduchu apod.

Úprava speciálních podmínek pro péči o nejmenší děti v malém kolektivu (do 4 dětí) umožňuje nabídnout službu péče o dítě v jeslích též rodičům nejmenších dětí. Spodní věková hranice je tedy stanovena na 6 měsících věku dítěte. Jesle, ve kterých je pečováno o děti od 6 do 12 měsíců věku v zařízení poskytovatele, se zavádí z toho důvodu, že tento typ formy péče o nejmenší děti doposud v České republice chybí. V případě služby péče o dítě v jeslích o kapacitě do 4 dětí je nově umožněno, aby poskytovatelem služby byla fyzická osoba, aniž by byla zaměstnavatelem rodiče, a to za předpokladu, že tato osoba je rovněž osobou pečující. Péči fyzické osoby o dítě, jehož je rodičem (viz § 3 odst. 1 zákona), nelze považovat za poskytování služby péče o dítě v jeslích. Pečuje-li pečující osoba v zařízení, která je zároveň poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona, též o vlastní dítě z titulu rodičovské odpovědnosti, nejde o poskytování služby péče o dítě v jeslích, jelikož v tomto případě jde o péči zajišťovanou rodičem dítěti podle § 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Pro případ pochybností, o jaké dítě se jedná (vlastní dítě pečující osoby nebo cizí) je třeba s využitím systematického výkladu zákona dojít k závěru, že jde toliko o dítě rodiče, kterému je poskytována služba péče o dítě v jeslích. Nejde tedy o dítě, jehož rodičem je pečující osoba, neboť definičním znakem služby péče o dítě v jeslích je její poskytování mimo domácnost dítěte. Výkladový problém přináší případ, kdy pečující osoba, která je zároveň poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona, pečuje o děti, jejichž je rodičem, v době poskytování služby péče od dítě v jeslích v zařízení. Pro tento případ zvolil zákonodárce úpravu v § 20b odst. 4 zákona.

Pokud jde o určení počtu dětí, které mohou být současně přítomny v jeslích, započítávají se do celkového počtu dětí, které mohou být současně přítomny v jeslích o kapacitě do 4 dětí, které jsou provozovány poskytovatelem, jenž je zároveň pečující osobou, též děti, jejichž rodičem je pečující osoba a o něž pečující osoba pečuje v době poskytování služby péče o dítě v jeslích.

Služba péče o dítě v jeslích je poskytována v zařízení poskytovatele.

K bodu 7

Poskytovat službu péče o dítě v jeslích je možné jen na základě oprávnění podle tohoto zákona. Na osoby, které nemají oprávnění podle § 4 zákona a které poskytují služby obdobné službě péče o dítě v jeslích se tento zákon nevztahuje. Tímto je zohledněna dobrovolnost, kdy zákon se vztahuje jen na ty, kteří se jeho režimu zapisem do evidence dobrovolně podřídí. Pro účely tohoto zákona se za rodiče nepovažuje jen otec nebo matka dítěte, ale též jiná osoba, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů¹⁾ s odkazem na § 7 odst. 10 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, který za rozhodnutí příslušného orgánu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů považuje rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče jiné osoby, osvojení dítěte, předání dítěte do péče budoucího osvojitele, předání dítěte osvojiteli do péče před osvojením, jmenování fyzické osoby poručníkem dítěte, svěřeni dítěte do pěstounské péče a do pěstounské péče na přechodnou dobu, svěřeni dítěte do předpěstounské péče zájemci o pěstounskou péči, nařízení předběžného opatření o péči o dítě.

Ustanovení § 3 odst. 1 zákona pak nastavuje obecnou podmínku, a to, že služba péče o dítě v jeslích může být poskytována poskytovatelem rodiči, jehož je zaměstnavatelem. Zákon tedy klade důraz na existenci pracovněprávního vztahu mezi poskytovatelem a rodičem.

K bodu 8

V § 3 odst. 2 písmenu c) se mezi poskytovatele nově zařazují též právnické osoby zřízené územním samosprávným celkem.

K bodu 9

Jde o legislativně-technickou úpravu nezbytnou s ohledem na zavedení nových písmen h) a i) v § 3 odst. 2, viz níže.

K bodu 10

Do okruhu poskytovatelů v § 3 odst. 2 se navrhuje doplnit veřejná výzkumná instituce a pečující osoba, která poskytuje službu péče o dítě v jeslích o kapacitě nejvýše 4 dětí. Péče o dítě v takových jeslích probíhá v zařízení poskytovatele. Pokud je poskytovatelem a pečující osobou totožná fyzická osoba, pak tato fyzická osoba jako poskytovatel nemusí být zaměstnavatelem rodiče, tak jako to vyžaduje § 3 odst. 1 zákona. Okruh možných poskytovatelů u jeslí se navrhuje s cílem umožnit, co největší rozšíření nabídky služeb péče o děti a nastavit jasné podmínky, za nichž je tato péče poskytována. Rozšíření okruhu poskytovatelů o fyzickou osobu, která bude přímo poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích, je předpokladem pro rozvoj tohoto typu služby, která má potenciál vyvést péči o dítě z šedé ekonomiky. V návaznosti na rozšíření okruhu poskytovatelů o pečující osobu, která poskytuje službu péče o dítě v jeslích, se upravuje vymezení pečující osoby v § 5 odst. 3 zákona.

K bodu 11

Jedná se o formulační úpravu.

K bodu 12

Do § 3 odst. 4 se navrhuje doplnit slova „státní zaměstnanci ve služebním poměru“. Doplnění výčtu o státní zaměstnance ve služebním poměru je v souladu s možným okruhem poskytovatelů služby péče o dítě v jeslích a vychází z potřeby již existujících poskytovatelů, která vznikla s nabytím účinnosti zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů. Nově je definice zaměstnavatele vojáků z povolání upravena tak, aby odpovídala právnímu a organizačnímu uspořádání rezortu Ministerstva obrany. Služební příjem vojákům z povolání nevyplácí vojenský útvar nebo zařízení, ve kterém je voják služebně zařazen, ale teritoriální mzdové úřady. Ozbrojené síly jsou součástí rozpočtové kapitoly 307 – Ministerstvo obrany a z tohoto pohledu je nutno na ně nahlížet jako na součást Ministerstva obrany jako organizační složky státu. Ozbrojené síly pak nejsou tvořeny jen vojáky v činné službě, ale také občanskými zaměstnanci v pracovním poměru podle zákoníku práce. Pro úplnost je třeba uvést, že Vojenská policie, Vojenské zpravodajství, Univerzita obrany a Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany jsou jinými zákony definovány jako součásti Ministerstva obrany, např. § 1 zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, § 3 písm. c) zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, § 95 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, § 8 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

K bodu 13

Ustanovení bylo formulačně upraveno tak, aby bylo v souladu s principem dobrovolnosti, viz výše.

K bodům 14 a 16

Osoba, která hodlá poskytovat službu péče o dítě v jeslích v zařízení poskytovatele je povinna prokazovat vlastnické či jiné právo k užívání objektu nebo prostor, v nichž bude služba péče o dítě v jeslích poskytována, jako dosud. S cílem zajistit dostatečnou míru bezpečnosti dětí a pečujícího personálu v případě požáru se poskytovateli nově ukládá povinnost zajistit požadavky požární ochrany na prostory, v nichž bude služba péče o dítě v jeslích poskytována.

Pokud hodlá službu péče o dítě v jeslích poskytovat organizační složka státu, státní příspěvková organizace, příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem nebo bezpečnostní sbor, vyžaduje se nově, aby tak činila se souhlasem správce příslušné rozpočtové kapitoly nebo svého zřizovatele.

Za účelem garance kvality služby péče o dítě v jeslích se navrhuje nově rozšířit povinnosti poskytovatele při poskytování služby péče o dítě v jeslích v § 5 odst. 2 zákona o povinnost poskytovat péči jen dětem, kterým je služba péče o dítě v jeslích podle § 2 zákona určena. Dále je poskytovatel povinen pečovat o dítě ve věku od 6 do 12 let výhradně v kolektivu do 4 dětí. Poskytovatel je rovněž povinen v provozních dnech poskytovat službu péče o dítě v jeslích v rozsahu nejméně 6 hodin během provozního dne; provozním dnem se pro účely tohoto zákona rozumí den v týdnu, po který je poskytovatelem poskytována služba péče o dítě v jeslích.

Ustanovení § 5 odst. 3 blíže vymezuje pro účely tohoto zákona pojem „pečující osoba“. Pečující osobou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která vykonává činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2. Pečující osoba je s poskytovatelem v základním pracovněprávním vztahu; to neplatí, je-li zároveň poskytovatelem služby péče o dítě podle § 3 odst. 2 písm. i).

Pečující osobou je tedy nejen fyzická osoba, která je zaměstnancem poskytovatele (pracovní poměr, dohoda o provedení práce a dohoda o provedení pracovní činnosti), ale též fyzická osoba, která je sama poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona, tzn. je poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích o kapacitě nejvýše 4 dětí a zároveň též vykonává činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2. I nadále je pečující osoba odlišena od ostatního provozního personálu (uklízečka, kuchařka, školník apod.) obsahem své práce, která spočívá ve vykonávání činnosti, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2.

Poskytování služby péče o dítě v jeslích nijak nebrání pečující osobě v pobírání peněžité pomoci v mateřství. Poskytování peněžité pomoci v mateřství brání jen výkon činnosti v tom zaměstnání nebo podnikání, z něhož byla peněžitá pomoc v mateřství přiznána. Pokud žena pobírá peněžitou pomoc v mateřství ze zaměstnání a zřídí si v době, kdy ještě dávku pobírá, jesle, tak bez ohledu na to, jestli bude z této činnosti považována za zaměstnankyni nebo OSVČ, a bez ohledu na výši příjmu z této činnosti, bude nadále pobírat peněžitou pomoc v mateřství bez omezení¹⁶.

¹⁶ Pokud by jesle provozovala žena již delší dobu, byla z této činnosti nemocensky pojištěná jako zaměstnanec nebo OSVČ a byla jí z příjmů z této činnosti vypočtena peněžitá pomoc v mateřství, tak by neměla nárok na poskytování dávek při aktivním provozování mikrojesele v době nároku na peněžitou pomoc v mateřství.

V § 5 odst. 4 se navrhuje za účelem předpokladu vyšší kvality poskytovaných služeb upravit odborná způsobilost pečující osoby v jeslích (bez ohledu na věk dítěte). Pro nově vznikající poskytovatele služby péče o dítě v jeslích bude platit povinnost zajistit péče pečující osobou s odbornou způsobilostí k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾, k výkonu povolání lékaře⁹⁾, profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky nebo profesní kvalifikace chůva pro děti v jeslích. Od 1. ledna 2022 dojde pro poskytovatele, kteří byli do evidence poskytovatelů zapsáni od dne 1. července 2021, k redukci odborných způsobilostí pečující osoby o profesní kvalifikaci chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Pro poskytovatele, kteří byli zapsáni do evidence poskytovatelů nejpozději ke dni 30. června 2021, zákon umožňuje do 31. srpna 2024 vedle výše popsanych kvalifikací, využívat též pečujících osob s odbornou způsobilostí k výkonu povolání sociálního pracovníka, odbornou způsobilostí pracovníka v sociálních službách a odbornou kvalifikací učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele.

Poskytovateli služby péče o dítě v jeslích se ukládá povinnost používat v názvu služby péče o dítě v jeslích slovo „jesle“. Zavedením povinnosti uvádět v názvu slovo „jesle“ zákonodárce sleduje zejména vymezení této služby v systému předškolní péče o děti v České republice, které zatím chybí. Systém předškolní péče je tímto zkreslován a neodpovídá skutečné kapacitě jednotlivých služeb poskytovaných rodičům v rámci péče o dítě předškolního věku. Slovo „jesle“ smí v názvu služby péče o dítě používat jen poskytovatel zapsaný v evidenci poskytovatelů.

K bodu 15

Navrhuje s účinností od 1. ledna 2022 omezit požadavky na odbornou způsobilost pečující osoby toliko na nelékařská zdravotnická povolání, lékaře či chůvu pro děti v jeslích.

K bodu 17

Jde o legislativně-technickou úpravu, kdy § 5 odst. 6 se k 1. září 2024 stane obsoletním.

K bodu 18

Na § 5 zákona nově navazují nové § 5a až 5d upravující blíže bezúhonnost, zdravotní způsobilost pečující osoby, další vzdělávání pečujících osob a standardy kvality.

K § 5a

V § 5a zákona se vymezuje, za jakých podmínek lze považovat fyzickou osobu nebo právnickou osobu za bezúhonnou, a to pokud jde o bezúhonnost pečující osoby nebo poskytovatele. Nově je vedle bezúhonnosti trestní požadována též bezúhonnost přestupková. Fyzická nebo právnická osoba, nesmí mít v posledních 3 letech uložen opakovaně správní trest podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona, viz níže.

Doložení, že osobě nebyl uložen správní trest za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. d), není vyžadováno, neboť touto informací Ministerstvo práce a sociálních věcí disponuje, jelikož je podle § 23 odst. 2 zákona správním orgánem, který uvedený přestupek projednává.

K § 5b

Zdravotní způsobilost pečující osoby k práci a zdravotní způsobilost pečující osoby k péči o dítě v jeslích bude posuzována na základě lékařského posudku vydaného registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství a u zaměstnanců poskytovatelem pracovnělékařských služeb. Zdravotní způsobilostí pečující osoby se rozumí jednak způsobilost pečující osoby k práci, kterou bude vykonávat, a dále zdravotní způsobilost pečující osoby k péči o dítě v jeslích. Takové vymezení zdravotní způsobilosti ovšem neplatí u pečující osoby, která je zároveň poskytovatelem (§ 3 odst. 2 písm. i) zákona, která musí prokázat pouze zdravotní způsobilost k péči o dítě v jeslích.

Zdravotní způsobilost pečující osoby bude pečující osoba dokládat lékařským posudkem vydaným registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství a u zaměstnanců poskytovatelem pracovnělékařských služeb. Lékařský posudek má zákonem omezenou dobu platnosti na 2 roky. Změny ve zdravotní způsobilosti pečující osoby je pečující osoba povinna poskytovateli doložit bezodkladně novým lékařským posudkem.

K § 5c

Ustanovení § 5c upřesňuje podmínku pro poskytování služby péče o dítě v jeslích na zajištění dalšího vzdělávání pečující osoby podle tohoto zákona. Podobně jako pro pedagogické, sociální i zdravotnické pracovníky je i pro pečující osoby v jeslích nezbytné obnovovat, upevňovat a doplňovat kvalifikaci, aby nedocházelo ke zhoršování kvality poskytování péče v jeslích. Zvláště kompetence poskytování první pomoci je klíčová.

Podle návrhu novely zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je pečující osoba povinna dalšího vzdělávání v oblasti péče o dítě v rozsahu nejméně 8 hodin za kalendářní rok v rámci, kterých je povinna absolvovat kurz první pomoci zaměřený na dětský věk alespoň jednou za 2 kalendářní roky. Jako formy dalšího vzdělávání se navrhuje účast v kurzech zaměřených na rozvoj odborné způsobilosti pečující osoby ve vzdělávacím zařízení nebo na pracovišti zaměstnavatele a odborné stáže.

Absolvování dalšího vzdělávání v zákonem požadovaném rozsahu je pečující osoba povinna poskytovateli doložit.

K § 5d

Navrhuje se za účelem zvýšení garance poskytované služby uložit poskytovateli povinnost dodržovat standardy kvality péče. Standardy kvality péče budou souborem kritérií, jejichž prostřednictvím se posuzuje úroveň kvality poskytování služby péče o dítě v jeslích v oblasti péče o dítě a naplňování jeho potřeb a v oblasti provozního a personálního nastavení služby. Plnění standardů kvality péče se hodnotí systémem bodů. Obsah jednotlivých standardů a bodové hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.

K bodu 19

Jde o legislativně-technickou úpravu odkazu spojenou se změnou § 22 spočívající ve vložení nového písmene.

K bodům 20 a 21

Vzhledem k požadavku, aby služba péče o dítě v jeslích byla finančně a místně dostupná pro všechny rodiče za účelem sladování pracovního a rodinného života stanoví vláda na základě zmocnění v § 20e maximální výši úhrady nákladů rodičem za poskytovanou službu, a to pro případy, kdy je financování služby zajišťováno s využitím příspěvku na provoz jeslí. Zastropování výše úhrady ze strany rodičů bude aplikováno pouze na dítě, na které poskytovatel pobírá příspěvek na provoz jeslí. U dětí, kterým příspěvek na provoz jeslí nenáleží z důvodu, že poskytovatele nežadá o příspěvek na provoz jeslí, bude úhrada ze strany rodiče zastropována jako v současném znění zákona, tedy maximálně do výše reálných nákladů na poskytování služby, přičemž do těchto nákladů se započítává i odměna pečující osoby v jeslích podle §3 odst. 2 písm. i).

K bodu 22

K § 7 odst. 1, 3 a 4

Maximální možná kapacita jeslí se odvíjí od kapacity zapsané v evidenci poskytovatelů, kde je zapsána na základě žádosti o udělení oprávnění s doloženým stanoviskem příslušné krajské hygienické stanice, že prostory vyhovují pro jesle o požadované kapacitě. Při kontrole obsazenosti je tedy rozhodná kapacita uvedená v evidenci poskytovatelů, která ovšem nikdy nemůže být vyšší než kapacita jeslí podle § 7 odst. 1 zákona. Zákonodárce tak dává limit nejen poskytovatelům, ale také krajské hygienické stanici, která při posuzování, zda prostory, v nichž hodlá osoba poskytovat službu péče o dítě v jeslích, vyhovují požadované kapacitě, může vydat kladné závazné stanovisko pro kapacitu nejvíce 24 dětí, byť by prostory vyhovovaly daleko většímu počtu dětí. Nelze tedy poskytovat službu péče o dítě v jeslích o větší kapacitě než je uvedena v § 7 odst. 1 zákona.

V jeslích provozovaných poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) nesmí být děti ve skupině větší než 4 děti. Do tohoto počtu se započítává i dítě, jehož rodičem je pečující osoba (poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i), pokud o něj pečující osoba-rodič pečuje zároveň s dětmi zapsanými do jeslí.

K § 7 odst. 2 a 5

V § 7 odst. 5 je navrhována právní úprava nepodkročitelného počtu pečujících osob na počet dětí v jeslích s cílem zkvalitnění služby a zajištění individuálního charakteru péče. Opatření rovněž sleduje sjednocení personálních požadavků u jeslí s kapacitou do 12 a nad 12 dětí.

Nejnižší počet pečujících osob, který je poskytovatel služby péče o dítě v jeslích povinen zajistit, činí: a) 1 pečující jesle do 6 dětí, b) 2 pečující osoby pro jesle od 7 do 12 dětí, c) 3 pečující osoby pro jesle od 13 do 24 dětí. V případě, že je služba poskytována rodiči dítěte ve věku od 6 do 12 měsíců může být v jeslích nejvíce 4 děti a poskytovatel je povinen zajistit na tyto 4 děti 1 pečující osobu. Rozdílný nejvyšší počet dětí připadajících na 1 pečující osobu v jeslích o kapacitě nejvýše 4 dětí se navrhuje z důvodů nižší míry samostatnosti v sebeobsluze a socializaci u dětí mladších jednoho roku. Naproti tomu u jeslí, do kterých jsou přijímány děti starší jednoho roku, se jedná se o prostředí více připravené pro větší kolektiv. I nadále je poskytovatel povinen při stanovení

počtu pečujících osob zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v jeslích a věk dětí, zejména počet dětí ve věku do 2 let.

K bodu 23

Dítěti ve věku od 6 do 12 měsíců je strava zajišťována výhradně rodičem.

K bodu 24

Zavedením povinnosti uvádět v názvu služby péče o dítě v jeslích slova „jesle“ zákonodárce sleduje zejména vymezení této služby v systému předškolní péče o děti v České republice. Systém předškolní péče je tímto zkreslován a neodpovídá skutečné kapacitě jednotlivých služeb poskytovaných rodičů v rámci péče o dítě předškolního věku.

K bodu 25

Jde o legislativně-technickou změnu reagující na vložení nového odstavce 2 v § 6 zákona.

K bodu 26

Nově se požaduje, aby vnitřní pravidla obsahovala vymezení provozních dnů, jako dnů v týdnu, po které poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích.

K bodům 27

Zdravotní způsobilost dítěte je povinen nově rodič dokládat lékařským posudkem, a to včetně dokladu, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.

S ohledem na pojetí služby péče o dítě v jeslích jako nástroje zaměstnanosti, se navrhuje doplnit údaje vedené v evidenci dětí o doklad o aktivitě rodiče na trhu práce, přičemž se za aktivní účast na trhu práce považuje zaměstnání rodiče, služební poměr, denní forma studia, evidence na Úřadu práce a skutečnost, že je rodič osobou samostatně výdělečně činnou, která je povinná platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

U zaměstnaného rodiče se vyžaduje doložení potvrzení zaměstnavatele o pracovněprávním vztahu (pracovní poměr, DPP, DPČ) nebo služebním poměru nebo jiném obdobném vztahu daného rodiče, s uvedením doby trvání pracovněprávního vztahu, služebního poměru nebo jiného obdobného vztahu, příp. přímo dokumentem prokazujícím existenci tohoto vztahu či poměru (pracovní smlouva, DPP, DPČ, rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, smlouva o výkonu funkce, smlouva o spolupráci, smlouva o provedení uměleckého výkonu apod.). Skutečnost, že je rodič osobou samostatně výdělečně činnou, která je povinná platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, je dokládána čestným prohlášením tohoto rodiče. V případě nezaměstnaného rodiče se vyžaduje doložení potvrzení z úřadu práce o tom, že je rodič veden v evidenci uchazečů o zaměstnání. U studentů denního studia se vyžaduje doložit studium potvrzením o studiu.

Služba je primárně koncipovaná jako nástroj pro usnadnění návratu na trh práce. Současně je navrhováno podpořit evidované služby ze státního rozpočtu, proto je potřeba tuto podmínku rovněž sledovat.

Rodiči se ukládá povinnost doložit lékařský posudek podle § 11 odst. 1 písm. h) zákona nejpozději v den zahájení docházky dítěte do jeslí. V případě zániku platnosti lékařského

posudku je rodiči uložena povinnost doložit nový lékařský posudek do 10 dnů ode dne zániku platnosti původního lékařského posudku. Doklady uvedené v § 11 odst. 1 písm. i) zákona je rodič povinen doložit nejpozději v den zahájení docházky dítěte do jeslí a do 10 dnů ode dne vzniku změny těchto dokladů je uložena povinnost ji oznámit a doložit novými doklady. § 11 odst. 4 zákona nově stanovuje jaké doklady musí rodič předložit k prokázání skutečností uvedených v § 11 odst. 1 písm. i) zákona.

K bodu 28

Nově se navrhuje úprava podmínek, za kterých je nutné nebo možné přerušit poskytování služby péče o dítě v jeslích.

K bodu 29

V § 15 se navrhuje upřesnit, že služba péče o dítě v jeslích je poskytována v prostorách a místnostech určených pro provoz jeslí v evidenci poskytovatelů. Místnosti určené pro denní pobyt a odpočinek dětí musí svou kapacitou odpovídat potřebám a kapacitě jeslí.

Prostory a místnost uvedené v evidenci poskytovatelů k poskytování služby péče o dítě v jeslích musí být během provozní doby jeslí využívány k poskytování služby péče o dítě v jeslích. V případě poskytování služby péče o dítě v jeslích ve více jeslích jednoho poskytovatele musí být prostor určený pro denní pobyt a odpočinek dětí jednotlivých jeslí stavebně oddělen od prostoru určeného pro denní pobyt a odpočinek dětí jiných jeslí. Prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v jeslích, mohou být mimo provozní dobu jeslí užívány k jiným činnostem. Navrhovaná právní úprava reaguje na poznatky praxe, které ukázaly, že ve vhodných prostorách může vznikat více jeslí, které na základě schválení příslušné krajské hygienické stanice mají část společných prostor (jídlna, šatna, hygienické zařízení apod.). Tyto společné prostory musí odrážet kapacitu jednotlivých jeslí, každé jesle se posuzují zvlášť, za účelem posouzení společných prostor není postupováno prostým celkovým součtem všech dětí. Zákodárce ovšem musí trvat na důsledném oddělení prostor určených pro denní pobyt a odpočinek dětí tak, aby tento prostor sloužil jen pro potřeby daných jeslí. Zároveň je možné, aby prostory určené pro poskytování služby péče o dítě v jeslích byly po ukončení otevírací doby využity k jiným účelům za předpokladu, že budou uvedeny do původního stavu a budou využity v souladu s hygienickými předpisy.

Hygienické požadavky na prostory a provoz mikrojeslí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem jsou upraveny prováděcím právním předpisem. Poskytovatel je rovněž povinen zajistit odpovídající denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí. Bližší podmínky budou upraveny prováděcím právním předpisem.

K bodu 30

§ 16 se doplňuje o povinnost předložit doklady prokazující splnění požadavků požární ochrany a splnění požadavků na zdravotní způsobilost či povinností, které musí splnit pro udělení oprávnění osoba, která chce být poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona. § 16 byl dále legislativně technicky upraven a zestručněn.

K bodům 31 a 32

Rozhodnutí o udělení oprávnění se písemně nevyhotovuje. Ministerstvo zapíše žadatele do evidence poskytovatelů a o provedení zápisu ho vyrozumí. Oprávnění vzniká dnem zápisu.

K bodu 33

Z okruhu podmínek, pro jejichž nedodržení lze zrušit poskytovateli oprávnění, se navrhuje vypustit podmínku vlastnického nebo jiného práva poskytovatele k užívání objektu nebo prostor, v nichž bude služba péče o dítě v jeslích poskytována. Nově lze oprávnění zrušit jen pro porušení § 5 odst. 1 písm. a) a e) zákona.

K bodu 34

Jde o legislativní technickou úpravu.

K bodu 35

Navrhuje se mezi důvody vedoucí k pozastavení oprávnění zařadit též skutečnost, že poskytovatel přestane splňovat v průběhu poskytování služby péče o dítě v jeslích podmínku pro zápis do evidence poskytovatelů spočívající v prokázání vlastnického nebo jiného práva fyzické nebo právnické osoby, která bude poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích k užívání objektu nebo prostor, v nichž bude služba péče o dítě v jeslích poskytována. Důvodem pro pozastavení oprávnění je též nově porušení povinností uložených § 11 odst. 1.

K bodu 36

Jde o legislativně-technické zpřesnění textu.

K bodu 37

V případě, že bylo oprávnění zrušeno, je možné podat opětovně žádost o zápis nejdříve 3 roky od dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení oprávnění.

K bodu 38

Nově se umožňuje ministerstvu okamžitě přerušit provoz jeslí. Obecně je rozhodnutí schopno vyvolat jím předvídané právní účinky tzn. je vykonatelné, nabylo-li právní moci. Pravomocným se rozhodnutí stává, bylo-li oznámeno a nelze-li proti rozhodnutí podat odvolání. V případě rozhodnutí o okamžitém přerušení provozu podat odvolání lze, ale rozhodnutí bude předběžně vykonatelné, a to na základě § 143 odst. 2 věty třetí správního řádu, který stanoví „Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, nemá odvolání proti takto vyhlášenému rozhodnutí odkladný účinek a § 74 odst. 1 věta druhá: „Rozhodnutí je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek.“.

K bodu 39

Zavedením povinnosti uvádět v názvu služby péče o dítě v jeslích „jesle“ zákonodárce sleduje zejména vymezení této služby v systému předškolní péče v České republice. Systém předškolní péče je tímto zkreslován a neodpovídá skutečné kapacitě jednotlivých služeb poskytovaných rodičům v rámci péče o dítě předškolního věku. Zavedení povinnosti uvádět v názvu služby péče o dítě v jeslích slova „jesle“ je nezbytné promítnout též do ustanovení upravujících údaje zapisované do evidence poskytovatelů podle § 20 odst. 2 zákona.

K bodu 40

Navrhuje se upřesnit, že součástí evidence poskytovatelů není údaj o kapacitě všech jeslí, které poskytovatel provozuje, ale jde o údaj o kapacitě jednotlivých jeslí provozovaných poskytovatelem.

K bodu 41

Znění § 20 se navrhuje upravit tak, aby podle odstavce 4 již nadále nebyly zveřejňovány doklady, které musí být podle § 16 odst. 4 přiloženy k žádosti o udělení oprávnění a nadále byly pouze v neveřejné části evidence. Vzhledem k povaze a citlivosti údajů obsažených v evidenčních dokumentech je bezpředmětné tyto dokumenty zveřejňovat. Nadále zůstanou součástí evidence v neveřejné části a rozhodné pro zápis do evidence.

K bodu 42

Součástí zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v jeslích a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se navrhuje úprava financování služby péče o dítě v jeslích, která bude upravena v nové Hlavě V Příspěvek na provoz jeslí.

K Hlavě V

K § 20a

Vznik nároku na příspěvek na provoz jeslí je vázán na splnění několika zákonných podmínek. Nárok na příspěvek na provoz jeslí vzniká poskytovateli zapsanému v evidenci poskytovatelů a náleží mu za kalendářní rok, v němž poskytuje službu péče o dítě v jeslích, za předpokladu, že oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích vzniklo nejpozději k 31. říjnu předchozího kalendářního roku (tzn., žádá-li poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí na rok 2022, je nutné, aby byl nejpozději do dne 31. října 2021 zapsán v evidenci poskytovatelů. Pokud vznikne oprávnění nejpozději k 31. říjnu určitého kalendářního roku, může poskytovatel zahájit poskytování služby již od 1. listopadu tohoto roku, ale nárok na příspěvek na provoz jeslí za období 1. listopadu až 31. prosince tohoto kalendářního roku mít nebude. Nárok mu vznikne až za rok následující, pokud v něm bude poskytována služba péče o dítě v jeslích a o příspěvek na provoz jeslí si požádá do 31. října předchozího kalendářního roku.

Nárok na příspěvek na provoz jeslí vzniká za každé kapacitní místo, které je alespoň 3 souvislé hodiny během provozního dne obsazeno 1 dítětem, jehož rodič, který uzavírá smlouvu o poskytování služby péče o dítě v jeslích, je zaměstnán, studuje v denní formě studia, je evidován jako uchazeč o zaměstnání nebo je samostatně výdělečně činný.

Jedno kapacitní místo tedy může být během provozního dne obsazeno postupně více dětmi.

Péči fyzické osoby o dítě, jehož je tato fyzická osoba rodičem (viz § 3 odst. 1 zákona), nelze považovat za poskytování služby péče o dítě v jeslích. Pečuje-li pečující osoba, pokud je poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona, též o vlastní dítě z titulu rodičovské odpovědnosti, nejde o poskytování služby péče o dítě v mikrojесlích, jelikož v tomto případě jde o péči zajišťovanou rodičem dítěti podle § 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Pro případ pochybností, o jaké dítě se jedná (vlastní dítě pečující osoby nebo cizí) je třeba s využitím systematického výkladu zákona dojít k závěru, že jde toliko o dítě, kterému je poskytována služba péče o dítě v jeslích. Nejde tedy o dítě, jehož rodičem je pečující

osoba, neboť definičním znakem služby péče o dítě v jeslích je její poskytování mimo domácnost dítěte. Výkladový problém přináší případ, kdy pečující osoba, která je zároveň poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona, pečuje o děti, jejichž je rodičem, v době poskytování služby péče o dítě v jeslích. Pro tento případ zvolil zákonodárce úpravu v § 20b odst. 4 zákona.

Příspěvek na provoz jeslí je účelově vázán na financování běžných výdajů souvisejících se zajišťováním poskytování služby péče o dítě v jeslích, a to v kalendářním roce, za který náleží. Dále se navrhuje poskytovat příspěvek na provoz jeslí na stravování dětí, které je zajišťované na základě smlouvy o stravování s poskytovatelem školního stravování tak, aby děti v jeslích nebyly znevýhodňovány oproti dětem v mateřských školách v oblasti stravování.

K § 20b

Zvláštní právní úprava je navržena pro organizační složky státu, státní příspěvkové organizace nebo příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem, které prostředky na provoz jimi poskytované služby péče o dítě v jeslích čerpají přímo ze státního rozpočtu, popř. z příslušné rozpočtové kapitoly (organizační složky státu, státní příspěvkové organizace), nebo příspěvek na provoz jeslí čerpají přímo, mimo finanční vztahy zřizovatele (příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem). Organizační složky státu postupují podle příslušných právních předpisů, kdy si v rámci přípravy rozpočtu narozpočtují do odpovídající položky rozpočtové kapitoly finanční prostředky na provoz jeslí.

K § 20c

Příspěvek na provoz jeslí je poskytován na každé jesle zvlášť bez ohledu na skutečnost, zda poskytovatel má nebo nemá evidováno více jeslí. Poskytovatel je též povinen evidovat dobu, po kterou bylo poskytování služby péče o dítě v jeslích přerušeno prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k. Není-li přerušení během kalendářního roku delší než pětinasobek počtu provozních dní v týdnu, nezohledňuje se vzhledem k nároku na příspěvek na provoz jeslí. V opačném případě se přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích promítne do celkového počtu obsazených kapacitních míst, neboť za takové dny přerušení bude poskytovatel vykazovat nulový počet obsazených kapacitních míst a nárok na příspěvek na provoz jeslí mu tedy nevznikne.

K § 20d

Výše příspěvku na provoz jeslí bude stanovena normativem jako část denního objemu běžných výdajů stanovených podle § 20a odst. 1 zákona připadajících na jedno plně obsazené kapacitní místo. Základní výše příspěvku na provoz jeslí za jedno plně obsazené kapacitní místo na jeden den, která je stejná pro všechny poskytovatele, bude odpovídat výši normativu podle § 20d odst. 1 písm. a). Pokud poskytovatel navíc splňuje podmínky podle § 20a odst. 1 písm. c) zákona, tzn. má uzavřenu smlouvu o zajištění stravování s právnickou osobou vykonávající činnost zařízení školního stravování, celková výše příspěvku na provoz jeslí za jedno plně obsazené kapacitní místo na jeden den je dána součtem normativů podle § 20d odst. 1 písm. a) a b) zákona. Není-li kapacitní místo obsazeno plně, tzn. je obsazeno méně než 5 hodin během provozního dne, náleží poskytovateli příspěvek na provoz jeslí ve výši poloviny normativů.

K § 20e

Normativy budou každoročně pro období příslušného kalendářního roku stanoveny nařízením vlády s přihlédnutím k výši normativů na 1 dítě v mateřské škole, kterou nezřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí¹⁹⁾, jako ročního objemu neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě ve srovnatelné mateřské škole zřizované obcí, stanoveného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny. Vláda rovněž stanoví nařízením vlády maximální výši měsíční úhrady nákladů na financování služby péče o dítě v jeslích rodičem.

K § 20f

Financování je upraveno jako jednoleté pro kalendářní rok. Příspěvek na provoz jeslí se poskytuje na kalendářní rok zálohově na jednotlivé třetiny kalendářního roku, nejpozději k 25. únoru, 25. červnu a 25. října. Příspěvek se poskytuje na kapacitní místo skutečně obsazené dítětem a to do 31. srpna bezprostředně následujícího po dni, kdy toto dítě dosáhne čtvrtého roku věku. Pokud dojde v průběhu kalendářního roku ke změně obsazených kapacitních míst ve srovnání s počtem, na který se poskytuje příspěvek na provoz jeslí, zohlední se tato skutečnost při zúčtování příspěvku na provoz jeslí za jednotlivé třetiny kalendářního roku, jako přeplatek nebo nedoplatek.

K § 20g

Ustanovení stanovuje podmínky, pro které lze odejmou, zastavit výplatu nebo snížit již přiznaný příspěvek na provoz jeslí v průběhu kalendářního roku, za který náleží.

K § 20h

O příspěvku na provoz jeslí rozhoduje a vyplácí jej ministerstvo.

K § 20i

Řízení o přiznání příspěvku na provoz jeslí se zahajuje na žádost podanou v zákonem předepsaném termínu (31. října kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, na který je žádáno o přiznání příspěvku na provoz). Žádost je možné podat pouze v elektronické podobě prostřednictvím aplikace ministerstva podle § 20k. Vedle náležitostí žádosti předepsaných správním řádem zákon stanovuje další, a to pro poskytovatele, který je právnickou osobou, a dále též uvedení označení jeslí, na které se žádá o přiznání příspěvku na provoz jeslí, a jejich kapacity. Poskytovatel v žádosti o příspěvek na provoz jeslí též uvede období, na které o příspěvek na provoz jeslí žádá, provozní dny jeslí a údaj o tom, zda čerpá podporu de minimis podle přímo použitelných předpisů Evropské unie a v jaké výši. Společně s žádostí poskytovatel dokládá kopii smlouvy o zajištění stravování, žádá-li příspěvek na provoz jeslí též na úhradu nákladů na stravování dětí, a potvrzení obce podle § 20a odst. 6 zákona.

K § 20j

V souladu se základní zásadou hospodárnosti a rychlosti řízení se navrhuje zakotvit, že rozhodnutí je ministerstvo povinno vydat pouze ve vyjmenovaných v případech kdy se příspěvek na provoz jeslí nepřiznává, odejímá, snižuje se jeho výše, kdy dojde k zastavení výplaty atd., tedy typicky v případech, kdy jde o rozhodnutí „v neprospěch žadatele“, zatímco

v ostatních případech postačuje se pouze poznamená do spisu a poskytovatel se o něm písmně vyrozumí.

K § 20k

Ministerstvo zajišťuje na vlastní náklady elektronickou aplikaci pro podávání žádosti o příspěvek na provoz jeslí, žádosti o změnu výše příspěvku na provoz jeslí a stravování, přehledu počtu obsazených kapacitních míst ad.; ministerstvo poskytuje tuto elektronickou aplikaci bezplatně, včetně jejich aktualizací, poskytovatelům zapsaným v evidenci poskytovatelů, kterým zřídí přístup do elektronické aplikace ke dni zápisu do evidence poskytovatelů. Poskytovatelé jsou povinni používat elektronickou aplikaci pro podávání žádosti o příspěvek na provoz, žádosti o změnu výše příspěvku na provoz jeslí, přehledu počtu obsazených kapacitních míst nebo vyúčtování příspěvku na provoz jeslí. Ministerstvo je povinno používat elektronickou aplikaci pro posouzení žádosti o příspěvek a stanovení jeho výše. Žádost o příspěvek a další podání učiněné prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva přístupné způsobem umožňujícím dálkový přístup nevyžaduje podepsání.

K § 20l

Poskytovatel je povinen vést účetní záznamy týkající se čerpání příspěvku na provoz jeslí odděleně od ostatních účetních záznamů.

K § 20m

K vyloučení všech pochybností se výslovně vylučuje použití ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech o dotacích, neboť příspěvek na provoz jeslí není dotací.

K bodu 43

Mezi kontrolní orgány se nově zařazuje též ministerstvo, které bude kontrolovat dodržování standardů kvality péče a financování poskytování služby péče o dítě v jeslích prostřednictvím příspěvku na provoz jeslí.

K bodu 44

Ustanovení upravující přestupky bylo značně redukováno. Blíže byly konkretizovány přestupky v oblasti nedodržování hygienických a provozních podmínek poskytování služby péče o dítě v jeslích a přestupky související s poskytovaným příspěvkem na provoz jeslí.

K bodům 45 a 46

Od 1. července 2024 se za přestupek považuje též nedodržování povinnosti poskytovatele uvádět v názvu služby péče o dítě v jeslích označení „jesle“.

K bodu 47

Ustanovení nově stanovuje, že k projednání přestupku spočívajícího v porušení povinnosti dodržovat při poskytování služby péče o dítě v jeslích standardy kvality péče je příslušné ministerstvo.

K bodům 48 a 49

Jde o legislativně- technickou úpravu v souvislosti s posunem písmen v § 22 s účinností od 1. července 2024.

K bodu 50

Zmocňovací ustanovení se zrušuje a jeho matérie se přesouvá do příslušných ustanovení.

K Čl. II

K bodu 1

Zavádí se právní fikce, že poskytovatel, který získal oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za poskytovatele služby péče o dítě v jeslích, aniž by se blíže zkoumalo, zda splnil podmínky, které bude nově zákon pro zápis do evidence vyžadovat. Na takového poskytovatele bude pohlíženo jako na poskytovatele služby péče o dítě v jeslích.

K bodu 2

Přechodné ustanovení umožňuje poskytovateli služby péče o dítě v dětské skupině, který získal oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a který je podle bodu 1 přechodných ustanovení ode nabytí účinnosti tohoto zákona považován za poskytovatele služby péče o dítě v jeslích, nejdéle do 31. srpna 2024 poskytovat službu i rodiči dítěte po dni 31. srpna, který bezprostředně následuje po dni, kterému toto dítě dovrší 3 let, a to až do věku, ve kterém dítě zahájí povinnou školní docházku.

K bodu 3

Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, který získal oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a který je podle bodu 1 přechodných ustanovení ode nabytí účinnosti tohoto zákona považován za poskytovatele služby péče o dítě v jeslích, má ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oprávnění poskytovat službu péče o dítě v jeslích též dítěti ve věku od 6 do 12 měsíců věku. Pro tento případ je poskytovateli uložena povinnost dodržet v jeslích věkovou skladbu dětí, které musí být mladší 4 let.

K bodu 4

Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který získal oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinen řídit se novou úpravou hygienických požadavků do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Pokud se během této přechodné doby nepřizpůsobí nové úpravě, řídí se úpravou hygienických požadavků podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 5

Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který získal oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, bude plně podléhat zákonu č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, s výjimkou ustanovení o povinnosti plnit podmínky podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) a o povinnosti předložit ministerstvu doklad podle § 16 odst. 4 písm. b). Poskytovatel služby péče o dítě v jeslích, který

byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí § 5 odst. 1 písm. c) a d) a § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nejpozději od 1. července 2023.

K bodu 6

Stanovuje se přechodné ustanovení pro poskytovatele služby péče o dítě v jeslích, který byl zapsán do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pro splnění podmínky užívat v názvu služby péče o dítě v jeslích označení „jesle“.

K bodu 7

Stanovuje se, že organizační složky státu, státní příspěvkové organizace a příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nemusí mít souhlas správce kapitoly státního rozpočtu nebo zřizovatele se zápisem do evidence poskytovatelů.

K bodu 8

Osobám, které podaly žádost o zápis do evidence poskytovatelů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a řízení o jejich žádosti nebylo pravomocně ukončeno do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se ode dne účinnosti tohoto zákona udělí oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích. Rovněž na tyto poskytovatele se bude vztahovat zákon č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, s výjimkou ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) a § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 247/2014 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Tyto povinnosti jsou tito poskytovatelé povinni plnit nejpozději od 1. července 2023.

K bodu 9

Přechodné ustanovení upřesňuje, že prvním kalendářním rokem, na který lze žádat příspěvek na provoz jeslí je rok 2022.

K bodu 10

Přechodné ustanovení stanovuje jakým způsobem jsou stanoveny normativy podle § 20d odst. 1 pro případ, že je příspěvek na provoz jeslí poskytován na kapacitní místo obsazené dítětem po dni 31. srpna, který bezprostředně následuje po dni, kterému toto dítě dovrší 3 let, a to až do věku, ve kterém dítě zahájí povinnou školní docházku.

K bodu 11

Na poskytovatele, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona čerpá na provoz jeslí finanční prostředky z Evropského sociálního fondu, se tento zákon bude v plném rozsahu vztahovat až ode dne 1. července 2022. Do dne 30. června 2022 se tento poskytovatel bude řídit zákonem č. 247/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Cílem této úpravy je neměnit podmínky poskytování služby péče o dítě v jeslích v průběhů čerpání finančních prostředků z ESF. Podmínky poskytování služby péče o dítě v jeslích budou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona v celé řadě případů přísnější, a právě nemožnost přizpůsobit se těmto novým podmínkám ohrožuje další existenci dětské skupiny financované z ESF a následně i nemožnost čerpat prostředky z ESF.

K části druhé, čl. III a čl. IV

K bodům 1 a 2

V důsledku změny terminologie zákona č. 247/2014 Sb., se navrhuje promítnout tuto změnu též do příslušných ustanovení zákona č. 586/1992 Sb. Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině.

K části třetí, čl. V

V důsledku změny terminologie zákona č. 247/2014 Sb., se navrhuje promítnout tuto změnu též do příslušných ustanovení zákona č. 258/2000 Sb. Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině.

K části čtvrté, čl. VI

Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině.

K části pátá, čl. VII

V důsledku změny terminologie zákona č. 247/2014 Sb., se navrhuje promítnout tuto změnu též do příslušných ustanovení zákona č. 251/2005 Sb. Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině.

K části šesté, čl. VIII

Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině.

K části sedmé, čl. IX

V důsledku změny terminologie zákona č. 247/2014 Sb., se navrhuje promítnout tuto změnu též do příslušných ustanovení zákona č. 65/2017 Sb. Služba péče o dítě v jeslích bude svým charakterem odpovídat stávající službě péče o dítě v dětské skupině.

K části osmé, čl. X

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 15 a 16, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2022, ustanovení části první čl. I bodu 17, které nabývá účinnosti dnem 1. září 2024, a ustanovení části první čl. I bodů 19, 45, 46, 48 a 49, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2024.

V Praze dne 20. července 2020

Předseda vlády:

v zastoupení

místopředsedkyně vlády a ministryně financí

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v.r.

Ministryně práce a sociálních věcí:

Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. v.r.

**Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely
zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině
(RIA)**

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA¹

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: MPSV, Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozvedte: Účinnost zákona se navrhuje dnem 1. července 2021
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
<p>Cílem novely zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, je úprava vybraných ustanovení, která vychází z poznatků čtyřletého fungování dětských skupin a má za cíl zvýšit kvalitu služby, ukotvit změnu názvu na „jesle“ s ohledem na výstižnost a označení kvalitní a dostupné služby péče o nejmenší děti, upravit podmínky pro péči o nejmenší děti od 6 měsíců v kolektivu maximálně 6 dětí, a dále zajistit udržitelný systém financování jeslí po ukončení dotační podpory dětských skupin (a mikrojeslí) z ESF ze státního rozpočtu. Jesle tvoří klíčový doplněk předškolní péče, který je zásadní pro sladění pracovního a rodinného života rodičů.</p> <p>Je třeba zajistit jak udržitelnost stávajících zařízení péče o nejmenší děti, zejména o děti mladší tří let, tak umožnit rozšíření kapacit těchto zařízení za účelem integrace pracujících rodičů, především žen-matek s předškolními dětmi na trh práce. V ČR dlouhodobě chybí dostatečná nabídka kvalitních a cenově dostupných předškolních zařízení pro děti mladší tří let, regionálně i pro děti starší, což má negativní dopad na zaměstnanost rodičů a chudobu rodin. V zahraniční praxi je obvyklá nabídka širšího spektra služeb, ze kterých rodiče mohou vybírat dle osobních preferencí a v souladu se zájmem dítěte.</p>	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano	
<p>V případě přijetí navrhované právní úpravy se bude jednat o dopady na státní rozpočet ve formě příjmů ve výši 1 567,7 mil. Kč ročně a výdajů ve výši 922,8 mil. Kč ročně při normativu 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč měsíčně, (1 381,2 mil. Kč při normativu 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč), tedy celkové saldo státního rozpočtu bude ve výši +644,9 mil. Kč (+186,5 mil.) ročně. Do uvedených nákladů na provoz není započten příspěvek na náklady spojené se stravováním (36,7 mil. Kč), při jeho započtení se jedná o kladné saldo ve výši +608,2 mil. Kč (+149,8 mil. Kč) ročně. Se zavedením systému souvisí další jednorázový výdaj na vývoj softwaru (30 mil. Kč) a zřízení systemizovaných míst (0,39 mil. Kč), platy a provoz systému jsou již zahrnuty v nákladech na provoz. V případě přijetí navrhované právní úpravy jsou zvýšené nároky na státní rozpočet řešeny v rámci přípravy státního rozpočtu na příslušný rok.</p>	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne	
Navrhovaná úprava nemá dopad na mezinárodní konkurenceschopnost.	

¹<https://ria.vlada.cz/dokumenty/>

3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano
Navrhovaná úprava má pouze sekundární dopad na podnikatelské prostředí – podporuje návrat rodičů na trh práce, a tím pomáhá zvyšovat počet zaměstnanců pro podnikatelské subjekty, současně podporuje samotné podnikatele, pokud jsou rodiči. Poskytovatelé služeb péče o děti v režimu živnostenského zákona budou mít možnost transformovat se na jesle a obdržet příspěvek na provoz za předpokladu, že splní podmínky dané zákonem a podrobí se veřejnosprávní kontrole v oblasti kvality služeb. Tuto možnost již mohli využít v rámci výzev ESF, získání příspěvku však bude administrativně méně náročné.
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ano
Územní samosprávné celky, především obce, jsou často pod velkým tlakem, aby navyšovaly kapacity předškolních zařízení. Navrhovaná úprava jim nabídne flexibilní a méně nákladnou alternativu ke zřizování nových mateřských škol. Jesle a mikrojesle nenahrazují systém mateřských škol, ale doplňují jej péčí zejména o mladší děti.
3.5 Sociální dopady: Ano
Návrh má pozitivní dopady pro rodiče s dětmi, neboť umožňuje větší flexibilitu rodičů při péči, podporuje jejich návrat do zaměstnání dle jejich rodinné a pracovní strategie. Také podporuje finanční stabilitu rodin s předškolními dětmi, působí preventivně před pádem do chudoby, má pozitivní vliv na rozvoj dětí s ohledem na zvýšení garance a kvality poskytované služby.
3.6 Dopady na spotřebitele: Ne
Navrhovaná úprava nemá dopad na spotřebitele.
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne
Navrhovaná úprava nemá dopad na životní prostředí.
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ano
Navrhovaná úprava má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace, neboť prostřednictvím podpory služeb péče o předškolní děti v jeslích a mikrojeslích pomáhá vytvářet dostupnou a kvalitní síť předškolní péče, která pomůže rodičům při návratu na trh práce. Vzhledem k tomu, že 90 % pečovatelů o předškolní děti v současné době tvoří právě ženy, má předkládaný návrh pozitivní dopady zejména na ženy-matky, kterým umožní snadnější návrat do zaměstnání a udržení kontaktu se zaměstnáním při současné péči o dítě, a zlepší tak postavení žen s dětmi na trhu práce.
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ano
Navrhovaná úprava má dopad na výkon statistické služby prostřednictvím doplnění spotřebního koše o náklady na službu péče o děti v jeslích v bodě 10. Vzdělávání.
3.10 Korupční rizika: Ne
Navrhovaná úprava nemá korupční rizika.
3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne
Navrhovaná úprava nemá dopad na obranu státu.

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

1.2. Definice problému

Služby péče o děti jsou stěžejním předpokladem pro sladění profesního a rodinného života rodičů s malými dětmi. Dne 29. 11. 2014 vešel v účinnost zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dětské skupině“). Dalšími zařízeními, která poskytují péči a vzdělávání předškolním dětem, jsou mateřské školy upravené v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“) či služby péče o děti poskytované za účelem zisku v rámci zákona o č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání², ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živnostenském podnikání“). Jiné služby péče o dítě zákonem upraveny nejsou, nicméně služby péče o děti některých subjektů jsou poskytovány v souladu s obecnými právními předpisy a rodiče je využívají.

Spektrum služeb péče o děti v České republice (dále jen „ČR“) existuje, k diskuzi je stále garance kvality poskytovaných služeb a jejich místní a finanční dostupnost.

Novela zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela zákona o dětské skupině“ nebo „novela“) reflektuje skutečnosti vzešlé z pilotního ověření fungování mikroseslí, vyhodnocení dosavadní účinnosti zákona o dětské skupině a úpravy akceptující požadavky odborných institucí a dalších odborníků, především v oblasti zvyšování garance kvality péče o předškolní děti. Dochází k úpravě názvu: termín „dětská skupina“ je nahrazen lépe identifikovatelným termínem „jesle“, který je veřejnosti dobře znám jako označení pro kvalitní, dobře dostupné zařízení péče o nejmenší děti. Novela reaguje na aktuální potřeby v oblasti podpory sladění pracovního a rodinného života prostřednictvím zajištění místně i cenově dostupných, kvalitních služeb péče o předškolní děti.

Při přípravě novely se vychází rovněž ze strategických dokumentů:

V **Národním programu reforem České republiky 2018**³ vláda deklaruje, že sladění rodinného a pracovního života zůstává i nadále jednou z jejích hlavních priorit v oblasti rovnosti žen a mužů. Dále konstatuje, že významným opatřením v této oblasti jsou cenově i místně dostupné a kvalitní služby péče o děti.

Programové prohlášení vlády deklaruje podporu rodiny rozvojem veřejných služeb pro rodiny tak, aby pečující rodič měl možnost volby. Vláda se rovněž zavázala podpořit zaměstnávání rodičů a skloubení rodinného a pracovního života.⁴

² Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání

³ <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-2018.pdf>

⁴ Programové prohlášení vlády, červen 2018, dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/jednani-vlady/programove-prohlaseni/Programove-prohlaseni-vlady-cerven-2018.pdf>

Rozvoj služeb péče o děti je v souladu se **Specifickými doporučeními Rady EU pro ČR na rok 2018**⁵ i s **požadavkem zaměstnavatelů nebo zástupců samospráv** v oblasti strategie politiky zaměstnanosti.⁶

Otázce dostupnosti zařízení předškolní péče o děti se začala EU věnovat od roku 2002, kdy v rámci tehdejší tzv. Lisabonské strategie (směřování EU od roku 2000 do roku 2010) přijala na Evropské Radě v Barceloně cíle spočívající v zajištění kapacity pro alespoň 33 % dětí mladších tří let a alespoň 90 % dětí od tří let do zahájení povinné školní docházky. Tyto cíle měly být splněny původně do roku 2010. V květnu 2018 vydala Komise průběžnou zprávu o plnění barcelonských cílů. Ve zprávě se konstatuje, že dosažen byl již téměř jeden z barcelonských cílů, a to konkrétně ten vztahující se k dětem do tří let věku. Zároveň se však ve zprávě konstatuje, že za průměrnou unijní hodnotou 32,9 % stojí velké rozdíly mezi jednotlivými členskými státy. Barcelonský cíl pro děti od tří let byl dosažen na unijní úrovni v hodnotě odpovídající 86,3 %.

ČR se v uvedené zprávě řadí spíše na druhý konec spektra členských států s neuspokojivými výsledky. Komise dále vyhodnotila, že ČR se řadí na druhé místo v tabulce hodnotící **největší dopad mateřství na zaměstnanost žen**. Co se týče plnění barcelonského cíle pro děti do tří let, ČR se umísťuje druhá od konce (po SK). Výtka k nedostatečnému zajištění kapacity předškolních zařízení pro děti do tří let se objevuje i ve specifickém doporučení pro ČR pro rok 2018, kde se uvádí, že mateřství má pro ženy stále velký dopad na jejich účast na pracovním trhu, a to z důvodu nedostatku zařízení péče o děti (v roce **2016 bylo pouze 4,7 % dětí do tří let umístěno do zařízení**), dlouhé rodičovské dovolené a z nedostatečné dostupnosti flexibilních pracovních úvazků. U druhého barcelonského cíle pro děti od tří let věku do dosažení věku pro povinnou školní docházku se ČR nachází v poslední třetině mezi členskými státy s hodnotou za rok 2016 odpovídající 81 % počtu dětí umístěných do zařízení. Lze konstatovat, že od roku 2011 dochází k sice nepříliš výraznému, avšak setrvalému vzestupu. Ze zprávy pozitivně vyplývá hodnocení ČR při využití financování služeb péče o děti z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“).

S výše uvedeným souvisí i míra porodnosti. V letech 1994-2002 dosahovala míra porodnosti největšího propadu, počet živě narozených dětí klesl během deseti let ze 131 tisíc v roce 1990 pod hranici 900 tisíc v roce 1999. Od roku 2002 do roku 2008 počet narozených dětí každoročně rostl, po mírném poklesu opět od roku 2013 stoupá. V roce 2018 se živě narodilo přes 114 tisíc dětí. V roce 2018 pokračoval růst úhrnné plodnosti, a to na úroveň cca 1,71 dítěte na jednu ženu.⁷

První tři až čtyři roky života hrají v životě rozhodující roli. Z výzkumů vyplývá, že u dětí je menší pravděpodobnost emocionálních problémů, pokud navštěvují vysoce kvalitní předškolní zařízení s malým skupinami (prof. J. Heckman, H. Hašková, J. Mundrák, S. Saxonber, E. G. Melhuish apod.).

V souvislosti s tzv. 4. průmyslovou revolucí, pro kterou je typická robotizace a digitalizace, bude docházet ke změnám na trhu práce. Očekává se jeho postupná polarizace, přičemž největší negativní dopady bude mít na středně vzdělanou pracovní sílu, která je v současnosti poměrně dobře placena, byť vykonává rutinní činnosti. Právě tyto rutinní práce bude možné za přiměřené náklady díky digitalizaci a robotizaci nahradit. Do budoucna tak zřejmě nebude možné opustit pracovní trh na čtyři nebo šest let a bez problému se zařadit zpět na své pracovní místo. Dostupná péče o malé děti

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2018-european-semester-country-specific-recommendation-commission-recommendation-czech-republic-en.pdf

⁶ Tisková zpráva Hospodářské komory z 31. 1. 2018: největší překážkou v zaměstnávání matek na mateřské, a zejména rodičovské je, že nemají možnost své dítě umístit do jakéhokoli vhodného zařízení, nebo využít např. tzv. sousedskou výpomoc. Jako příklad dobré praxe uvádí **péči o dítě v domácnosti poskytovatele**, která se osvědčila v Německu i Rakousku. https://www.komora.cz/tiskova_zprava/trh-prace-ma-strukturalni-problemy-vlada-prehlizi-potreby-zamestnavatele-nema-jasnou-koncepci/. Stanovisko SMS <http://psary.cz/clanek/povinnost-prijimat-dvoulete-deti-do-materskych-skol-od-roku-2020>. Dále rovněž Strategie zaměstnanosti do roku 2020.

⁷ Obyvatelstvo – roční časové řady. ČSÚ [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu

a podpora flexibilních forem práce jsou opatření, která vytvoří podmínky, aby společnost neztrácela potenciál, který do vzdělání těchto osob vložila. Podpora dřívějšího návratu kvalifikovaných pracovníků na trh práce je příležitostí, jak se vyrovnat se změnami, které trh práce postihnou.

1.2.1. Nedostatečná kapacita veřejných předškolních zařízení

V ČR jsou nedostatečné kapacity služeb péče o děti, především pro děti mladší tří let, přičemž počet narozených dětí od roku 2013 po předchozím významném poklesu se nepřetržitě zvyšoval až do roku 2017. V roce 2018 byl zaznamenán meziroční pokles o 369 dětí.

Tabulka č. 1: Počty živě narozených dětí

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet živě narozených dětí	106 751	109 860	110 764	112 663	114 405	114 036

Zdroj: www.czso.cz/csu/czso/oby_cr_m

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 4. 2012 již zařízení péče o děti do tří let věku, tj. **jesle**, neřadil mezi zdravotnická zařízení. Nicméně na základě přechodného ustanovení tohoto zákona bylo možné jesle v tomto režimu provozovat ještě do 31. 3. 2013. Přijetím zákona č. 66/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, se na základě úpravy přechodného ustanovení prodloužila doba, po kterou mohly být jesle provozovány jako zdravotnické zařízení, do 31. 12. 2013.

Ministerstvo zdravotnictví odůvodnilo záměr vyjmout jesle z režimu zdravotnických zařízení tím, že „*nepovažuje za nezbytné, aby péče o všestranný rozvoj zdravých dětí do 3 let věku byla dále poskytována v režimu zdravotnického zařízení. Není důvod, aby zdravé děti, které nepotřebují zdravotní péči, pobývaly ve zdravotnickém zařízení*“.⁸

Počet jeslí však klesal již před tímto datem, v roce 2013 tak bylo evidováno v celé ČR pouze 31 zařízení typu „jesle a další dětská zařízení“ se 972 místy, která byla navíc regionálně značně nerovnoměrně rozmístěna a byla koncentrována zejména do velkých měst.⁹ **I přes faktické zrušení legislativního ukotvení zařízení péče o děti s názvem jesle zůstal tento termín v obecném povědomí jako označení pro kvalitní péči o nejmenší děti.**

Zrušením již schváleného nároku přednostního umístění v mateřských školách pro dvouleté děti s účinností od roku 2020 ve většině případů¹⁰ dochází k zásadnímu snížení možné dostupnosti služeb péče o děti do tří let. Předškolní vzdělávání v mateřských školách je primárně organizováno pro děti od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od dvou let věku. **Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok.**¹¹

Kapacita mateřských škol pro děti do tří let není vždy dostatečná a je rovněž regionálně nevyrovnaná. Zatímco v některých obcích přijímají dokonce již při dosažení druhého roku věku, jinde jsou děti přijímány až po dovršení tří let (na základě povinnosti přednostního umístění do mateřské školy). Nicméně pokud dítě dovrší tři let až v září, nemusí být přijato – a to především z důvodu nedostatečných kapacit, které se v průběhu školního roku nemusí uvolnit. **Ve školním roce 2018/2019**

⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

⁹ Síť zdravotnických zařízení 2013. UZIS. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/publikace/sit-zdravotnickych-zarizeni-2013>

¹⁰ Pro obce, které již nyní mají volnou kapacitu pro dvouleté děti, snížení dostupnosti neplatí.

¹¹ Od roku 2005 umožňuje Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání od dvou let věku.

bylo odmítnuto 32 804 žádostí o umístění dítěte do mateřské školy. Výpočet přesného počtu chybějících míst v mateřských školách ztěžuje fakt, že rodiče mohou podávat pro přijetí dítěte do mateřské školy více žádostí a výsledné počty skutečně nepřijatých dětí nejsou evidovány. Pokud budeme uvažovat, že skutečný počet nepřijatých dětí je pouze 39 % zamítnutých žádostí, jedná se minimálně o **12 800 dětí¹² v celé ČR¹³, které nebyly přijaty k předškolnímu vzdělávání.**

Počet dětí mladších tří let ve veřejných mateřských školách činil ve školním roce 2017/2018 v ČR 12,5 % z celkového počtu dětí navštěvujících tato předškolní zařízení. Celkově se podíl dětí mladších tří let v mateřských školách zvyšuje, přijímány jsou především děti krátce před třetími narozeninami. Rodičům dětí mladších či méně samostatných vzniká bariéra pro vstup na trh práce, zaměstnavatel garantuje návrat na místo podle smlouvy po rodičovské dovolené jen do tří let věku dítěte¹⁴. Pokud si navíc rodiče vyčerpají rodičovský příspěvek rychleji, mají návrat na trh práce obvykle ještě problematičtější. MPSV v roce 2019 zpracovalo ***Analýzu dostupnosti zařízení péče o děti v předškolním věku se zaměřením na mateřské školy a dětské skupiny***¹⁵ (dále jen „Analýza dostupnosti“) jako reakci na nedostatek dat v oblasti poskytování služeb péče o děti v předškolním věku. Analýza dostupnosti **mapuje současný stav těchto služeb z hlediska jejich celkové kapacity, naplněnosti a regionálních rozdílů**; zaměřuje se současně na mateřské školy, dětské skupiny, mikrojesle i zařízení provozovaná na základě živnostenského oprávnění. Živnosti a mikrojesle však vzhledem ke svému nízkému počtu napříč ČR (u živností také s ohledem na velmi hrubý odhad jejich celkového počtu) nebyly do hlavní analýzy zahrnuty. Dostupnost zařízení péče o předškolní děti byla sledována prostřednictvím počtu dětí navštěvujících tato zařízení, který byl pro srovnatelnost mezi regiony vztažen k počtu obyvatel v relevantních věkových skupinách.

Počet dětských skupin za sledované období v letech 2015 (vznik prvních dětských skupin) až 2019 se postupně zvýšil z 15 na 930, přičemž výrazný nárůst je patrný od poloviny roku 2017 především z důvodu rozsáhlých výzev OPZ ESF na podporu vzniku těchto zařízení v tomto roce. V případě mateřských škol je v tomto období patrný jen pozvolný (dvouprocentní) nárůst, kdy se počet tříd těchto zařízení zvýšil z 15 729 na 16 064. Co se týče počtu dětských skupin napříč ČR, k 31. prosinci 2018 jich bylo nejvíce v okresech Hlavní město Praha, Brno-město, Praha-východ, Praha-západ a Olomouc. Naopak v okresech Pelhřimov, Jeseník, Jindřichův Hradec, Plzeň-jih a Rokycany nebyla zřízena žádná dětská skupina. Alespoň jedna dětská skupina byla zřízena ve všech obcích s počtem obyvatel nad 50 000, naopak pouze v jednom procentu obcí do 999 obyvatel byla v provozu alespoň jedna dětská skupina.

Počet a podíl dětí v mateřských školách se s rostoucím věkem zvyšuje, prudký nárůst je znatelný právě u dětí ve věku 3 let, což odpovídá i v roce 2018 zavedenému právnímu nároku na místo v mateřské škole pro děti tříleté a starší. Nejvíce dětí v mateřských školách je ve věku 5-6 let, tedy rok

¹² Z výsledků projektu zaměřeného na předškolní vzdělávání vyplynulo, že počet skutečně neumístěných dětí, tj. dětí, které se hlásí o přijetí do obecní mateřské školy, avšak do žádné se nedostanou, je podstatně nižší než počet neuspokojených žádostí. Při aplikaci na data z let 2013/2014 a 2014/2015 lze odhadovat, že se pohybuje v rozmezí 39-45 % z počtu neuspokojených žádostí o přijetí dítěte do obecní mateřské školy evidovaných oficiálními statistikami MŠMT (Hůle a kol. in Zpráva o rodině, Kuchařová a kol., 2017).

¹³ Evidovány jsou pouze odmítnuté přihlášky. Pokud je rodič obeznámen se situací, že místně dostupná předškolní zařízení přijímají až děti starší tří let, přihlášku nepodá. Počty narozených dětí v posledních letech rostou, stejně tak zájem rodičů vracet se dříve na trh práce. Nejsou zde také zahrnuty počty rodičů, resp. dětí, které se hlásili do soukromých mateřských škol, dětských skupin či mikrojeslí.

¹⁴ §198 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce: Rodičovská dovolená přísluší matce dítěte po skončení mateřské dovolené a otci od narození dítěte, a to v rozsahu, o jaký požádají, ne však déle než do doby, kdy dítě dosáhne věku tří let.

¹⁵ Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/>. Veškeré údaje se vztahují k datu 31. prosince 2018 s výjimkou údajů k mateřským školám, které byly zpracovány k 30. září 2018.

před nástupem do základní školy, kdy je předškolní vzdělávání povinné, naopak **nejméně dětí v mateřských školách je ve věku od dvou do tří let. V září 2018 nastoupilo do mateřských škol v ČR 363 776 dětí ve věku od dvou do šesti let, přičemž téměř 90 % z nich bylo starších 3 let.**

V ČR jsou necelé 3 tisíce obcí (z celkového počtu přes 6 tisíc), ve kterých **není dostupná žádná mateřská škola**, zároveň mnoho malých obcí, ve kterých mateřská škola je, fungují jako spádové pro okolní obce, a počet dětí, které je navštěvují, tedy výrazně převyšuje počet dětí v těchto obcích hlášených. **Celkem je v ČR 29 obcí, ve kterých není zřízena mateřská škola, ale funguje v nich dětská skupina.**

Analýza dostupnosti se zaměřuje především na regionální rozložení dostupnosti mateřských škol a dětských skupin. Mezi regiony, kde analýza nepředpokládá problém s kapacitou a v mateřských školách je **umístěn vysoký počet dětí** obou sledovaných věkových skupin (nástup nejmladších dětí ve věku kolem 2 let a dětí ve věku 4-5 let do mateřské školy), **převažují menší obce převážně z okrajových částí ČR** (Vimperk, Prachatice, Třeboň, Dačice, Opava, Třinec, Jablunkov, Jeseník, Šumperk, Litomyšl, Polička, Svitavy, Králupy nebo Žamberk). Jedná se o menší obce s průměrnou velikostí 28,5 tisíc obyvatel. **Mezi regiony s nízkým zastoupením** obou věkových skupin **dětí v mateřských školách patří především kraj Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský, tedy kraje, které jsou v rámci ČR nejvíce postiženy strukturálními problémy** – nedostatečná infrastruktura, vysoká nezaměstnanost, sociální problémy. Průměrná velikost těchto obcí je vyšší než 35 tisíc obyvatel. **Naprostá většina regionů je dle analýzy dostupnosti charakteristická relativně vysokým podílem starších dětí a nízkým podílem nejmladších dětí v mateřských školách.**

V nejmladší věkové kategorii dětí nastupujících do mateřských škol (1 rok a 11 měsíců až 2 roky a 8 měsíců) **bylo do mateřských škol přijato celkem 20 tisíc dětí, což za celou ČR představuje 235 dětí na 1 000 dětí stejného věku.** Nejnižších hodnot dosahovalo Hlavní město Praha a dále především obce ve Středočeském, Jihomoravském a Plzeňském kraji. **Starších dětí** (2 roky a 8 měsíců až 3 roky) **nastoupilo do mateřských škol přibližně 25,3 tisíce dětí, což představuje 675 dětí na 1 000 dětí daného věku.** Regiony s nejnižšími hodnotami v této věkové kategorii jsou situovány především ve Středočeském kraji, zejména v bezprostředním okolí Prahy, v Jihomoravském, Plzeňském a Ústeckém kraji.

S ohledem na nastavení délky rodičovské dovolené v ČR počet dětí ve věku 3-4 roky navštěvujících mateřskou školu výrazně roste. **Zatímco ve věku 2-3 roky bylo do mateřských škol zapsáno necelých 40 dětí z tisíce, v případě dětí od 3 do 4 let to bylo již přes 800, a s přibývajícím věkem jejich podíl výrazně rostl (téměř 900 u dětí ve věku 4-5 let, 955 dětí ve věku 5-6 let).** U dětí mladších 3 let se jako regiony s nejnižšími hodnotami profilovala především velká města a jejich okolí, u dětí starších 3 let se jedná především o kraj Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský.

Pro účely podrobnější identifikace regionálních rozdílů v umisťování dětí do zařízení předškolní péče byly dále sledovány faktory, které mohou být pro dané regiony společné a určovat tak zmiňované výsledky. V tomto ohledu byla sledována např. míra vylidňování/zalidňování regionu, hustota obyvatel či míra nezaměstnanosti v daném regionu.¹⁶ **V regionech, které se vylidňují, navštěvuje mateřské školy vyšší podíl nejmladších dětí než v regionech, které populačně rostou. V oblastech s vyšší mírou nezaměstnanosti je nižší podíl dětí v mateřských školách a naopak.** Statistický model dále potvrdil předpoklad, že v regionech s dostatečnou kapacitou mateřských škol rodiče podávají žádosti o přijetí

¹⁶ V modelu nejsou zahrnuty proměnné, které by postihovaly konkrétní měkké charakteristiky, jako jsou např. postoje společnosti.

do menšího počtu zařízení. Dále v regionech, kde je problém s nedostatkem míst v mateřských školách, jsou třídy naplňovány až na hranici své kapacity. **V případě nejmenších dětí hraje roli to, kolik je v daném regionu obcí bez mateřské školy, u starších dětí pak tato vazba nebyla potvrzena. Zatímco podíl obcí bez mateřské školy v daném regionu je určující pro docházku nejmladších dětí, v případě docházky dětí starších dětí hraje roli především míra nezaměstnanosti v regionu.**

Dle údajů analýzy dostupnosti, žije v ČR více než 70 tisíc dětí ve věku do 3 let, které rodiče chtějí umístit do zařízení péče o děti. Mateřské školy pro tyto děti v současné době zajišťují 64 % potřebných míst a dětské skupiny poskytují přibližně 16 %. Co se týče chybějící kapacity předškolních zařízení regionálně, nejhorší situace je v Praze, dále popořadě v okresech Brno-venkov, Liberec, Kladno, Mělník, Nový Jičín, Plzeň-město, Mladá Boleslav, Zlín nebo Beroun.

1.2.2. Požadavky na kvalitu péče o děti

Služby péče o nejmenší děti by měly být upraveny tak, aby co nejvíce reflektovaly individuální a věkové zvláštnosti a umožnily kvalitní péči v době, kdy rodič využívá zařízení péče o děti v době svého zaměstnání, tedy slaďuje svůj pracovní a rodinný život.

Ze stěžejních dokumentů Evropské Komise a OECD, závěrů České školní inspekce a výzkumných studií vyplývá, že velmi podstatný je počet dětí na pečující osobu¹⁷, kontrola poskytované péče a kvalitní práce s dětmi a podnětné prostředí. Také za velmi zásadní lze považovat pravidelné vzdělávání pečujících osob.

Dále ze studie IDEA vyplývá, že při rozšiřování kapacit předškolní péče je klíčové dbát na udržení standardů kvality. Zásadními faktory, které ovlivňují kvalitu péče, je počet dětí ve skupině, počet dětí na jednoho pedagoga a kvalifikace a zkušenosti pedagogů.¹⁸

Mateřské školy sledují především vzdělávací cíle, proto přijímají děti, které jsou zralé pro vzdělávání ve větší skupině. Mezi hlavní problémy veřejných mateřských škol patří v současné době příliš velký počet dětí připadajících na jednoho pedagoga.¹⁹ Dle statistiky Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) sice připadají na jednu třídu v průměru dva učitelé, v praxi však bývají dvě učitelky ve třídě přítomny především po „nejexponovanější“ dobu.²⁰ Navíc vzhledem k populačně silným ročníkům dětí využívá mnoho mateřských škol výjimku navyšování počtu dětí ve třídě

¹⁷ Dle studie IEA má ČR (kromě Chile – 32) stanoven nejvyšší počet dětí na třídu, ve které se vzdělávají děti od tří do šesti let, a to 24-28. Obdobně vychází i analýzy poměru pedagogického pracovníka na počet dětí, kdy v ČR je druhý nejvyšší počet dětí na pedagogického pracovníka a to, 1:13 (Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2015/2016: [https://www.csicr.cz/getattachment/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Vyrocnizprava-Ceske-skolni-inspekce-za-skolni-\(2\)/Vyrocnizprava_CSI_2015-2016.pdf](https://www.csicr.cz/getattachment/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Vyrocnizprava-Ceske-skolni-inspekce-za-skolni-(2)/Vyrocnizprava_CSI_2015-2016.pdf)); European Commission Working Group, 2014. Proposal for key principles of a quality framework for early childhood education and care. Report of the working group on early childhood education and care under the auspices of the European Commission. Strong, S., 2017. Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care. Pertold- Zapletalová, Komu školka (ne)pomůže? Zkušenosti ze série reforem rané a předškolní péče v Německu, 2018, CERGE. V německých školách pro děti od tří do šesti let věku je poměr pedagogové vs. děti 1:12,5. V zařízeních rané péče pro děti od jednoho roku do tří let je tento poměr 1:4.

¹⁸ Pertold- Zapletalová, Komu školka (ne)pomůže? Zkušenosti ze série reforem rané a předškolní péče v Německu.

¹⁹ Dle novelizované vyhlášky č. 14/2005 Sb. bude od 1. 9. 2020 ve třídě, kde se vzdělávají pouze děti ve věku od dvou do tří let, nebo kde jsou čtyři a více těchto dětí, vykonávat pracovní činnost souběžně nepedagogický pracovník s kvalifikací obdobnou jako pro práci v současné dětské skupině či mikrojeslích. S podporou Operačního programu Věda, výzkum, vzdělávání je možné při zařazení minimálně dvou dvouletých dětí do třídy zaměstnat nepedagogického pracovníka.

²⁰ Hůle a kol., 2015 Zavedení povinného posledního roku předškolního vzdělávání před zahájením školní docházky (Studie proveditelnosti). Plzeň: Tady a teď, o.p.s., Demografické informační centrum, o.s. cit dle in Kuchařová a kol., 2017 Zpráva o rodině, dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/30514/Zprava_o_rodine_2017.pdf

až do 28 dětí.²¹ Pro děti méně samostatné, mladší, děti se sníženou imunitou či obtížnou adaptací na kolektivní zařízení není velký kolektiv mateřské školy vhodný.

Péči o předškolní děti je možné dále realizovat v režimu živnostenského zákona,²² kvalitu péče není vzhledem k nízké či žádné regulaci možno sledovat. Kromě požadavku na odbornou způsobilost podnikatele i osoby, kteří zajišťují péči o děti v rámci vázané živnosti pro péči o děti do tří let a splnění požadavků na prostory, pokud je živnost provozována v provozovně²³, **nejsou vyžadovány žádné další konkrétní požadavky na poskytování péče o děti do tří let věku i nad tři roky věku** (např. maximální počet dětí na jednu pečující osobu, povinnost vést evidenci dětí, maximální počet dětí, o které je možno v jednom zařízení pečovat, povinnost uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku, povinnost upravit nějaký výchovný program či program činnosti, zákaz kouření v prostorách, kde je pečováno o děti, apod.).

V současných dětských skupinách²⁴ jsou kromě hygienických požadavků na prostory a provoz²⁵ a požadavků na odbornou způsobilost pečujících osob zákonem stanovené požadavky na počet dětí na pečující osobu, povinnost uzavřít smlouvu s rodiči dítěte, vést evidenci dětí, mít uzavřené pojištění odpovědnosti za újmu při poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, zpracovat a dodržovat vnitřní pravidla a plán výchovy a péče.

Praxe však ukázala, že **požadavky uvedené v zákoně nejsou zcela dostatečné**. V současné době nejsou stanoveny a kontrolovány standardy kvality a požadavky na kvalitu plánu výchovy a péče. Diskutabilní je počet pečujících osob pro skupinu 7-24 dětí s ohledem na kvalitu poskytované péče s přihlédnutím k věkovým a individuálním zvláštnostem dětí. V současné době také není stanoven požadavek na další vzdělávání pečujících osob. Zákon nestanoví povinnost jednotného označování předškolních zařízení dle typu, což vedlo k současnému nepřehlednému prostředí pro rodiče. Poskytovatelé často volí kromě označení „dětská skupina“ i různé názvy od „miniskolek“, „jeslíček“ po jednoslovné názvy služby. Běžně se o dětských skupinách také hovoří jako o jeslích. **Zavedení označení „jesle“ tak jasně odliší kvalitní evidovaná zařízení od neevidované služby**. Dále s ohledem na, v současnosti probíhající, pilotní ověření provozu mikrojeslí se ukázalo, že je vhodné v rámci úpravy jeslí upravit podmínky pro poskytování péče o nejmenší děti v malém kolektivu maximálně 4 dětí, a to pro děti od šesti měsíců do tří let věku (resp. do 31. 8. po dosažení třetího roku věku).

1.2.3. Vliv nedostatku služeb péče o děti na zaměstnanost

Nedostatečná kapacita služeb péče o děti má významný vliv na zaměstnanost rodičů s dětmi, převážně žen. Ačkoli se celkový počet všech nezaměstnaných meziročně snížil, obecná míra nezaměstnanosti matek s dětmi do čtyř let věku byla ve 4. čtvrtletí 2017 na hodnotě 5,33 %, tj. o 2,26 p.b. vyšší než u celkové populace ekonomicky aktivních žen ve věku 15–54 let, kde představovala 3,07 %. Míra nezaměstnanosti mužů očištěná od sezónních vlivů dosáhla 2,0 %, míra nezaměstnanosti žen 2,9 %.

²¹ Dle § 23 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb. zřizovatel školy může povolit výjimku z nejvyššího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného prováděcím právním předpisem do počtu čtyř dětí, žáků a studentů za předpokladu, že toto zvýšení počtu není na újmu kvalitě vzdělávací činnosti školy a jsou splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Tedy maximální počet v případě mateřských škol činí 28 dětí.

²² Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živnostenském podnikání“) a dále podle nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády o jednotlivých živnostech“), podrobněji viz kapitola 1.3.4.

²³ Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ provozované dle zákona č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

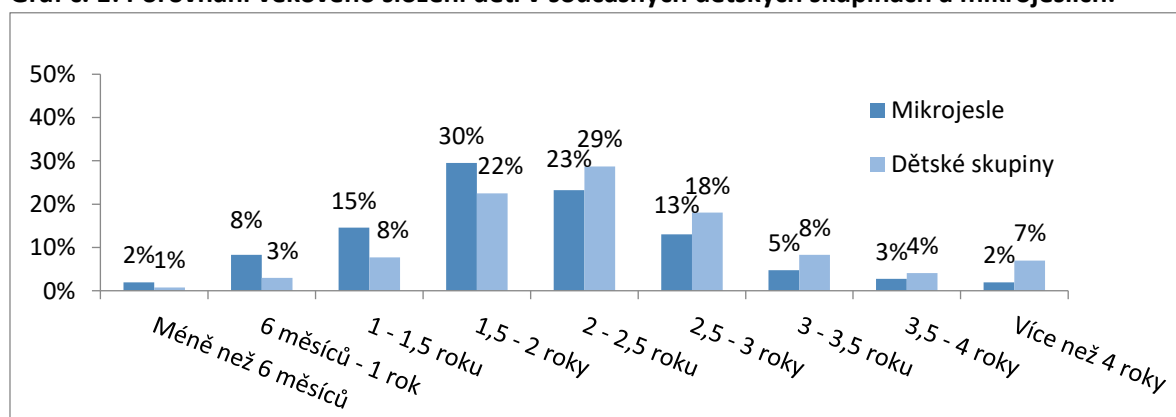
²⁵ Na dětské skupiny s kapacitou do 12 dětí se vztahuje hygienická vyhláška č. 281/2014 Sb., na dětské skupiny s kapacitou 13 – 24 dětí se vztahuje hygienická vyhláška č. 410/2005 Sb.

I při současné velice nízké míře nezaměstnanosti nabývá míra nezaměstnanosti matek malých dětí ve srovnání s muži více než dvou a půl násobek hodnoty.²⁶

Jako hlavní důvod své ekonomické neaktivity uvádí 73 % ekonomicky neaktivních žen v ČR ve věku 25–49 let péči o dítě či zdravotně postiženého dospělého, což je vysoko nad průměrem EU, který je 37 %.²⁷ Návrh novely tak reaguje na aktuální společenské proměny, kdy i díky změnám v oblasti státní sociální podpory dochází ke zkracování doby pobírání rodičovského příspěvku a vzrůstá poptávka po tom, jak umožnit rodičům navrátit se dříve na trh práce. Aktuální studie ekonomky Barbary Pertold-Gebické ukazuje, že úpravy rodičovského příspěvku směrem k větší flexibilitě vedly k tomu, že průměrná doba, po níž byly matky s dítětem doma, se zkrátila o půl roku. A to vedlo k tomu, že šest až sedm let po porodu měly lepší postavení na trhu práce a pracovaly v lépe ohodnocených profesích, v průměru o 530 korun měsíčně.²⁸

Místní a finanční dostupnost služeb poskytujících kvalitní předškolní péči je jednou z podmínek plnohodnotné integrace pečujících rodičů na trh práce, přispívá ke sladování pracovního a rodinného života, ke snížení genderové platové mezery, ke snižování diskriminace žen na trhu práce v souvislosti s mateřstvím a ke snižování ztrát lidského kapitálu v podobě dynamicky měnících se pracovních kvalifikací i sociálních kontaktů ekonomicky neaktivních rodičů. Dostupné a kvalitní služby péče o děti tak přináší pozitivní ekonomický efekt ve smyslu efektivnějšího fungování trhu práce, větší kupní síly rodin a zvýšeného podílu daňových poplatníků přispívajících zároveň do systému sociálního zabezpečení. Zvýšením místní a finanční dostupnosti služeb dochází k snazšímu sladění práce a rodiny a k efektivnějšímu využití tzv. tichých rezerv, tj. pečujících žen, které jsou v dobách rekordní zaměstnanosti pro zaměstnavatele nepostradatelné. Z grafu č. 1 je zřejmé, že mikrojesle a současné dětské skupiny navštěvují především děti mladší tří let. Pokud dítě dosáhne školkového věku a mateřská škola ho v místě bydliště přijme, rodiče jednoznačně preferují mateřskou školu. Výjimkou jsou např. zaměstnanecké dětské skupiny, které fungují jako benefit ze strany zaměstnavatele. Zvláště využívané jsou pro starší děti, jejichž rodiče docházejí do zaměstnání mimo místo trvalého bydliště a rodiny se za nimi stěhují (např. příslušníci ozbrojených sborů atp.).

Graf č. 1: Porovnání věkového složení dětí v současných dětských skupinách a mikrojeslích.

Zdroj: MPSV²⁹

²⁶ Český statistický úřad, Výběrové šetření pracovních sil.

²⁷ Český statistický úřad, <https://www.czso.cz/csu/czso/4-prace-a-mzdy-fjzbzofacnx>. Mezinárodní srovnání - ekonomicky neaktivní obyvatelstvo podle vybraných důvodů, 2017. Jedná se o Mezinárodní srovnání Eurostatu v oblasti práce a mzdy, další zpřesnění dle specifika péče není v rámci výzkumu k dispozici. Ze statistiky však vyplývá, že údaje pro ČR jsou ve srovnání s průměrem EU28 dvojnásobné (37,3 %).

²⁸ Pertold-Gebická, Dopady reformy rodičovského příspěvku v roce 2008 na pracovní zařazení matek, 2018, CERGE https://idea.cergeei.cz/files/IDEA_Studie_8_2018_Dopady_reformy_rodicovskych_prispevku/mobile/index.html#p=1

²⁹ Evaluační zpráva výzev 126 a 127 Operačního programu Zaměstnanost, MPSV, 2018.

Predikce

Míra porodnosti dosahovala největšího propadu v letech 1994-2002. Počet živě narozených dětí klesl během deseti let ze 131 tisíc v roce 1990 pod hranici 90 tisíc v roce 1999. Od roku 2002 do roku 2008 počet narozených dětí každoročně rostl, po mírném poklesu opět od roku 2013 stoupá až do roku 2017. V roce 2018 se živě narodilo přes 114 tisíc dětí (meziroční pokles o 369 dětí). V roce 2018 pokračoval růst úhrnné plodnosti, a to na úroveň cca 1,71 dítěte na jednu ženu.³⁰

Tabulka č. 2a: Predikce poptávky po zařízeních služeb péče o děti ve věku do tří let včetně

Rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
počet dětí 0-2 roky (včetně) v populaci	279 479	273 977	268 356	262 655	257 018	251 679	246 898	242 872	239 724
barcelonské cíle - 33 %	92 228	90 412	88 557	86 676	84 816	83 054	81 476	80 148	79 109
počet dětí v MŠ mladších 2 let	703	690	677	663	650	637	624	612	601
počet dětí v MŠ dvouleté	41 487	40 701	39 916	39 129	38 341	37 564	36 814	36 111	35 478
počet dětí mladších 3 let v MŠ	42 190	41 391	40 593	39 792	38 991	38 200	37 438	36 723	36 079
počet dětí, které je ještě potřeba umístit (očistěno od těch v MŠ)	50 038	49 021	47 964	46 884	45 825	44 854	44 039	43 425	43 030
počet dětských skupin	1 150	1 237	1 323	1 408	1 493	1 578	1 663	1 748	1 834
počet dětí v dětských skupinách	19 334	20 691	22 032	23 358	24 684	26 010	27 336	28 662	30 004
počet dětí mladších 3 let v dětských skupinách	7 154	7 656	8 152	8 642	9 133	9 624	10 114	10 605	11 101
počet MJ	102	143	184	225	266	307	348	389	428
počet dětí v MJ	714	1 001	1 288	1 575	1 862	2 149	2 436	2 723	2 996
počet dětí mladších 3 let v MJ	571	801	1 030	1 260	1 490	1 719	1 949	2 178	2 397
počet dětí mladších 3 let v dětských skupinách a MJ	7 725	8 456	9 182	9 902	10 623	11 343	12 063	12 783	13 498
počet dětí, které je potřeba ještě umístit	42 313	40 565	38 782	36 982	35 202	33 511	31 975	30 641	29 532

Zdroj: MPSV³¹

Tabulka č. 2b: Predikce poptávky po zařízeních služeb péče o děti ve věku tři až šest let včetně

Rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
počet dětí 3-6 let (včetně) v populaci	400 014	392 656	385 419	378 216	370 951	363 562	356 060	348 574	341 349
barcelonské cíle - 90 %	360 013	353 390	346 877	340 394	333 856	327 206	320 454	313 717	307 214
3leté	85 137	83 526	81 915	80 298	78 681	77 086	75 547	74 105	72 805
4leté	92 704	90 950	89 196	87 435	85 675	83 938	82 263	80 692	79 277

³⁰ Obyvatelstvo – roční časové řady. ČSÚ [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu

³¹ Zdroje:

1. ČSÚ. 2019. Obyvatelstvo – roční časové řady. [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu

2. ČSÚ. Projekce českého obyvatelstva do roku 2100. [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-do-roku-2100-n-fu4s64b8h4>

3. MŠMT. Statistická ročenka školství. [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-vykonove-ukazatele-2017-18>

4. Evaluační zpráva výzev 35 a 36 OPZ.

5. Evaluační zpráva výzev 126 a 127 OPZ.

5leté	97 332	95 489	93 648	91 799	89 951	88 128	86 369	84 720	83 234
6leté	19 092	18 731	18 370	18 007	17 644	17 287	16 942	16 618	16 327
počet dětí 3-6 let v MŠ	294 265	288 696	283 127	277 539	271 952	266 440	261 120	256 135	251 643
počet dětí, které je ještě potřeba umístit (očistěno od těch v MŠ)	65 748	64 695	63 750	62 855	61 904	60 766	59 334	57 582	55 571
počet DS	1 150	1 237	1 323	1 408	1 493	1 578	1 663	1 748	1 834
počet dětí v dětských skupinách	19 334	20 691	22 032	23 358	24 684	26 010	27 336	28 662	30 004
počet dětí 3-6 let v dětských skupinách	12 180	13 035	13 880	14 716	15 551	16 386	17 222	18 057	18 903
počet MJ	102	143	184	225	266	307	348	389	428
počet dětí v MJ	714	1 001	1 288	1 575	1 862	2 149	2 436	2 723	2 996
počet dětí 3-4 roky v MJ	143	200	258	315	372	430	487	545	599
počet dětí 3-6 let v DS a MJ	12 323	13 236	14 138	15 031	15 923	16 816	17 709	18 602	19 502
počet dětí, které je potřeba ještě umístit	53 424	51 459	49 612	47 825	45 981	43 950	41 625	38 980	36 070

Zdroj: MPSV

Tabulka č. 2a a 2b uvádí predikci, která byla zpracována na základě údajů predikce počtu obyvatel Českého statistického úřadu³², dat statistické ročenky MŠMT³³ a dat systémových projektů MPSV *Podpora implementace dětských skupin a Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby*. Konkrétně v případě dětí do 3 let věku bude potřeba v roce 2030 umístit cca 30 000 dětí a u dětí ve věku 3 až 6 let to bude dokonce přes 36 000 dětí.

1.2.4. Úprava financování dětských skupin a mikrojeslí (nově jeslí)

Z uvedených dat vyplývá, že poptávka po službách péče o děti ve věku do tří let včetně nebude do roku 2030 stále dostatečně uspokojena i za předpokladu, že dojde k nově nastavení systému jeslí, který je navrhován. Data o ideálních představách rodičů dětí ve věku do tří let vypovídají o tom, že téměř polovina těchto rodičů by ráda pracovala, tedy potřebovali by své dítě umístit do zařízení péče. Pokud budeme tato očekávání brát v úvahu, je evidentní, že je zde stále převis počtu dětí, které se do mateřských škol nevejdou (přičemž bereme v potaz, že mateřské školy umísťují do svých zařízení i děti mladší tří let) a je potřeba je tedy umístit jinam. I v případě umístění těchto dětí do jeslí dle navrhované varianty však bude stále poptávka rodičů převyšovat nabídku služeb.

Vzhledem k tomu, že dětské skupiny (nově jesle) reagují na problematiku nedostatku služeb péče o děti předškolního věku, je nutné zaměřit se na způsob jejich financování. V současné době je provoz dětských skupin a mikrojeslí podporován prostřednictvím Evropského sociálního fondu, konkrétně Operačního programu Zaměstnanost (dále jen „ESF OPZ“). Projekty ze současného programového období budou v realizaci nejdéle do konce roku 2022. V případě následného ukončení spolufinancování dětských skupin z veřejných zdrojů nastane **výpadek péče pro více než 16 800 dětí³⁴**, půjde přitom zejména o děti do tří let (mladší čtyř let). Tato místa nelze jednoduše nahradit místy v mateřských školách, které přijímají děti zpravidla od tří let věku, mladší děti pouze s větší mírou samostatnosti a sebeobsluhy. V takové šíři nemohou péči zajistit ani zařízení péče o předškolní děti provozovaná na základě živnostenského oprávnění, která jsou pro rodiče finančně hůře dostupná a v důsledku malé či

³² Projekce českého obyvatelstva do roku 2100. ČSÚ [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-do-roku-2100-n-fu4s64b8h4>

³³ Statistická ročenka školství. MŠMT. [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-vykonove-ukazatele-2017-18>

³⁴ Současná kapacita dětských skupin je 12 532 dětí a mikrojeslí 404 dětí, reálně je při střídavé docházce navštěvuje o 30 % dětí více; v rámci ESF, do konce programového období ESF OPZ je očekáváno další navýšení kapacit.

žádné regulace není zaručena kvalita těchto služeb. Následné programové období je v současné době nastavováno a podporované aktivity budou známy během dalšího roku. Další variantou je vytvořit dotační program z národních zdrojů, který by však jen obtížně každoročně alokoval dostatečné finanční prostředky na zajištění chodu současných a nově vzniklých dětských skupin (nově jeslí) a rovněž by tak vytvářel každoroční nejistotu v oblasti financování jednotlivých dětských skupin (nově jeslí) a mikrojeslí (nově úprava podmínek v rámci poskytování služby v jeslích).

V případě přijetí navrhované právní úpravy s vytvořením udržitelného a systémového financování jeslí se bude jednat o dopady na státní rozpočet ve formě výdajů ve výši 922,8 mil. Kč při normativu 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč měsíčně, resp. 1381,2 mil. Kč při normativu 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč měsíčně, přičemž tento výdaj lze očekávat jako prvotní výdaj státního rozpočtu po ukončení podpory provozu stávajících dětských skupin a mikrojeslí (nově jeslí) prostřednictvím ESF OPZ. Částka nezahrnuje náklady spojené se stravováním ve výši 36,7 mil. Kč. Příjmy do státního rozpočtu jsou pro tuto variantu ve výši 1 567,7 mil. Kč, kladné saldo činí bez započtení nákladů na náklady spojené se stravováním 644,9 mil. Kč (186,5 mil. Kč při normativu 7 500 Kč), po jich započtení 608,2 mil. Kč (149,8 mil. Kč). Se zavedením systému souvisí jednorázový výdaj na vývoj softwaru 30 mil. Kč a zřízení systemizovaných míst 0,39 mil. Kč. Při naplnění scénáře B by se navíc z odvodů nových pozic pečujících osob vrátilo zpět do státního rozpočtu přibližně 50,6 mil. Kč.

Shrnutí

Na základě vyhodnocení pětileté účinnosti zákona³⁵ a zmapování situace ohledně fungování stávajících dětských skupin a jasného vymezení v systému služeb péče o děti je nezbytné za účelem zvýšení kvality poskytované služby a za účelem rozšíření možností péče o nejmenší děti zákon novelizovat.

Nezajištění udržitelnosti stávajících dětských skupin (nově jeslí) a mikrojeslí (nově stanovení podmínek v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí) a neusnadnění vzniku nových zařízení bude mít negativní dopad na trh práce a (finanční) situaci rodin s malými dětmi.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V oblasti služeb péče o děti, která je státem regulovaná, existují služby péče o dítě poskytované na základě živnostenského zákona a zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Dále je možné děti vzdělávat v rámci systému mateřských škol, zřizovaných dle školského zákona. Další oblast služeb péče o děti právem upravena není. Nevýhodou služeb zřizovaných na základě živností je především jejich finanční nedostupnost, protože se jedná o komerční služby, a jejich lokální a regionální nevyváženost. Rovněž nejsou garantovány parametry péče a kritéria kvality ze strany státu.

1.3.1. Mateřské školy

Předškolní vzdělávání v mateřských školách je organizováno zejména podle následujících právních předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů - školský zákon;
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů;

³⁵ Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.

Předškolní vzdělávání je primárně organizováno pro děti od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od dvou let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Když dítě dosáhne tří let až během školního roku, má šanci na umístění zpravidla až od září nového školního roku. Dle § 34 školského zákona dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, v praxi však není toto ustanovení ve velké míře aplikováno. Od roku 2005 umožňuje školský zákon přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání od dvou let věku. Novela školského zákona – novela č. 178/2016, ukládá povinnost přijímat do mateřských škol zřízených obcí či svazkem obcí děti s trvalým pobytem v příslušném školském obvodu, přednostně čtyřleté od r. 2017 a tříleté od roku 2018. Nárok na přednostní umístění dětí dvouletých od roku 2020 byl na základě poslaneckého návrhu zrušen.

1.3.2. Služby poskytované na základě živnostenského oprávnění

- zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živnostenském podnikání“)
- vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů

Na základě zákona o živnostenském podnikání je poskytována péče o děti v rámci tzv. péčových živností. Obsahem živnosti „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ je obdobná činnost, jako byla dříve v jeslích, přičemž tato činnost není vykonávána ve zdravotnickém zařízení. Zákon o živnostenském podnikání pro výkon této živnosti požaduje pouze povinnost splnit odbornou způsobilost podnikatele a osoby, kterou je podnikatel povinen činnost zajistit, a dále povinnost splnit požadavky kladené vyhláškou č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů, pokud není činnost vykonávána v domácnosti dítěte. Žádné další konkrétní požadavky na poskytování péče o děti do tří let věku (např. maximální počet dětí na jednu pečující osobu, povinnost vést evidenci dětí, maximální počet dětí, o které je možno v jednom zařízení pečovat, povinnost uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku, povinnost upravit nějaký výchovný program či program činnosti, zákaz kouření v prostorách, kde je pečováno o děti apod.) nejsou vyžadovány.

Pro poskytování péče dětem nad tři roky věku v rámci volné živnosti, oborů činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ a č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“ nejsou stanoveny žádné kvalifikační požadavky na podnikatele ani na osoby, kterými je podnikatel povinen zajistit výkon činnosti. Pouze u oboru činnosti č. 72 platí povinnost splnit požadavky kladené ve vyhlášce č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci provozování živností péče o děti jsou tedy kontrolovány pouze obecné podmínky a zákonné podmínky v případě vázaných živností, kvalita poskytovaných služeb kontrolována není.

Soukromá zařízení péče o děti zřízená na základě živnostenského oprávnění jsou zcela financována ze soukromých finančních zdrojů, tj. ze strany rodičů. Měsíční úhrada za službu se pohybuje řádově okolo 10 000 Kč, což je pro většinu rodičů finančně nedostupné.³⁶

³⁶ Koncepce rodinné politiky uvádí na straně 31: Náklady v soukromých zařízeních se pohybují od 5 tisíc až do 15 tisíc korun měsíčně. Pokud vezmeme v úvahu průměrný čistý příjem rodiny s nezaopatřenými dětmi ve výši 39 tisíc korun, vydá rodina na mateřskou školu na jedno dítě cca 4 % příjmů, na soukromou školu již 12–38 % příjmů. Dostupné z:

1.3.3. Dětské skupiny

Současné dětské skupiny jsou upraveny v zákoně č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon umožňuje vznik zařízení určených pro děti od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky, přičemž si každý poskytovatel může věkové rozpětí libovolně přizpůsobit ve vnitřních pravidlech zařízení. Z dosavadních šetření v rámci projektu Podpora implementace dětských skupin vyplývá, že nejpočetnější skupinou dětí navštěvujících dětské skupiny jsou děti mladší tří let, které tvoří dvě třetiny všech zapsaných dětí (viz tabulka č. 3).

Tabulka č. 3: Věkové zastoupení dětí v dětských skupinách

Věková kohorta	% zastoupení věkové kohorty v dětské skupině
do 2 let	16 %
do 3 let	48 %
do 5 let	31 %
od 5 do 6 let	5 %

Zdroj: MPSV

Maximální možná kapacita zařízení je 24 dětí, nicméně jednotlivé kapacity se odvíjejí zejména od stanoviska krajské hygienické stanice k příslušným prostorám. Nejčastější kapacita dětských skupin je 12 dětí.³⁷

Poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině může být fyzická nebo právnická osoba, je-li zaměstnavatelem rodičů využívajících služby dětské skupiny. Dále také nestátní neziskové organizace, územně samosprávné celky nebo jimi založené právnické osoby, vysoké školy či církve. Ze statistických údajů MPSV vyplývá, že mezi poskytovateli dětských skupin převažují neziskové organizace, které tvoří cca 80 % z celkového počtu dětských skupin. Počet zařízení zřizovaných organizačními složkami státu, územně samosprávnými celky či příspěvkovými organizacemi je přibližně 15 %, zbytek (cca 5 %) tvoří dětské skupiny zřizované firmami, vysokými školami či církvemi.

Nastavení služby je upraveno vždy vnitřním řádem zařízení, aktivity se řídí plánem výchovy a péče a počet pečujících osob je stanoven zákonem v návaznosti na kapacitu zařízení. Dětská skupina s kapacitou do 6 dětí má povinnost zajistit jednu pečující osobu, s kapacitou od 7 do 24 dětí má povinnost zajistit dvě pečující osoby a v případě, že je v dětské skupině s kapacitou od 13 do 24 dětí alespoň jedno dítě mladší dvou let, má povinnost zajistit tři pečující osoby. Všechny pečující osoby musejí splňovat odbornou způsobilost ze zdravotní, pedagogické či sociální oblasti či musejí mít profesní kvalifikaci chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky. Službu mohou využívat pouze řádně očkované děti, případně děti s kontraindikací či děti vůči nákaze imunní.

Veškeré náležitosti poskytování služby péče o dítě v dětské skupině jsou vždy upraveny ve smlouvě s rodičem. Poskyvatelé služby jsou oprávněni službu poskytovat zdarma nebo s částečnou či plnou úhradou nákladů, však vždy mají povinnost službu poskytovat na neziskové bázi. Na základě uskutečněného nezávazného šetření mezi poskytovateli dětských skupin ze strany MPSV bylo zjištěno, že průměrné poplatky od rodičů (bez stravy) činí 3 260 Kč (průměr počítán z průměrů z jednotlivých krajů). Průměrné poplatky jsou rozdílné v jednotlivých krajích, zatímco nejnižší průměrné poplatky jsou v Ústeckém kraji (1 319 Kč), nejvyšší jsou v Praze (6 135 Kč). Výši poplatků rovněž ovlivňuje fakt, zda

https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253
(na základě dat z roku 2016)

³⁷ Na dětské skupiny s kapacitou do 12 dětí se vztahuje hygienická vyhláška č. 281/2014 Sb., na dětské skupiny s kapacitou 13–24 dětí se vztahuje hygienická vyhláška č. 410/2005 Sb.

poskytovatel čerpá na provoz dětské skupiny dotace z veřejných zdrojů či nikoli. Naprostá většina současných dětských skupin je však financována dotacemi z OPZ (přesné údaje k dispozici nejsou, nicméně kvalifikovaný odhad je, že zhruba 80–90 % dětských skupin je primárně financováno z tohoto operačního programu).

K 1. 9. 2019 MPSV eviduje 955 aktivních dětských skupin (z celkového počtu 992 dětských skupin bylo 37 poskytovatelům za dobu fungování zákona oprávnění zrušeno³⁸). V rámci dětských skupin vzniklo minimálně 1 900 pracovních míst (odpovídající plným úvazkům) na pozicích pečujících osob (nejsou zohledněni tzv. vedoucí pracovníci, koordinátoři, úklid, administrace, poskyvatelé stravy apod.). **Kapacita v rámci dětských skupin je v současnosti 12 532 míst, do konce programového období bude za podpory ESF pravděpodobně existovat celkem 1150 dětských skupin s kapacitou přibližně 14 872 míst.**

Dětské skupiny představují flexibilní službu, která poskytuje péči a výchovu dětem v menších skupinách s důrazem na individuální přístup. Flexibilita služby spočívá zejména v tom, že dětské skupiny přizpůsobují svoji otevírací dobu potřebám rodičů. Dětské skupiny jsou také věkově heterogenní, v jedné skupině tak mohou být například sourozenci různého věku. Nespornou výhodou je již zmíněná individualizovaná péče, nižší počet dětí na pečující osobu, přičemž jsou zároveň respektovány požadavky a přání rodičů na výchovu dítěte. Některé současné dětské skupiny poskytují i výuku cizích jazyků. Hygienické a prostorové požadavky na zařízení jsou uzpůsobeny počtu dětí dle konsenzu s Ministerstvem zdravotnictví, zřízení prostor je tak jednodušší. V případě zřízení dětské skupiny zaměstnavatelem je i možnost mít dítě v zaměstnání. Praxe ukázala, že z hlediska kvality mohou být mezi jednotlivými poskytovateli rozdíly, protože zákon nestanoví dostatečnou garanci v této oblasti. Jedná se především o kvalitu plánu výchovy a péče, další vzdělávání pečujících osob a jejich počet u skupiny 7-24 dětí.

Poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je činností neziskovou, maximální výše úhrady od rodičů je zastropována pouze do výše reálných nákladů na službu. Poskytování této služby péče o dítě není zahrnuto mezi činnostmi uvedenými v živnostenském zákoně.

1.3.4. Služby poskytované pouze v souladu s jinými předpisy obecné povahy

Pro tyto služby, tj. jiné služby než mateřské školy, dětské skupiny a služby péče o děti provozované na základě volné či vázané živnosti, platí pouze obecně platné právní předpisy. Zcela chybí konkrétní právní podklad, který by se přímo vztahoval k oblasti péče o děti. Nepodléhají tedy žádné zákonné normě, která by vymezovala požadavky na kvalitu poskytované péče, nestanovují ani věk dětí, ani počty dětí na pečovatele atd. Řídí se pouze normami týkajícími se stavebně technických podmínek prostor, v nichž je služba poskytována, obecné hygieny provozu a požární ochrany a také pravidel stravování. Orientace v daných předpisech a komunikace s institucemi, od nichž musejí provozovatelé získávat povolení nebo s nimi jinak jednat, fungování těchto služeb denní péče o děti ztěžuje. Kvůli absenci konkrétní právní úpravy jsou pak tyto služby často provozovány v rámci šedé ekonomiky.

1.3.5. Mikrojesle

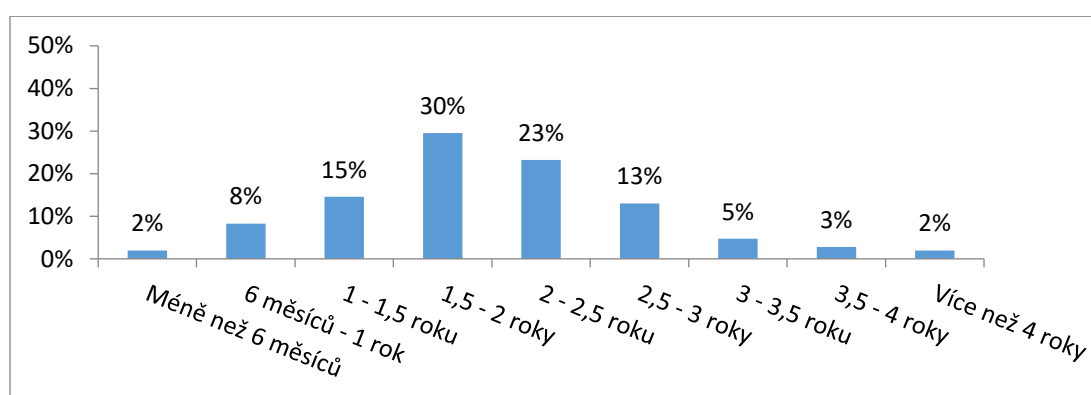
Mikrojesle nejsou dosud legislativně ukotveny, tato služba je od roku 2016 pilotně ověřována, řídí se Specifickými pravidly příslušných výzev.³⁹ K 1. 9. 2019 je v provozu 101 mikrojeslí.

³⁸ V těchto případech šlo zejména o formální zrušení oprávnění, jelikož služba byla nadále poskytována a pouze se změnil typ subjektu (poskytovatele). V několika málo případech se poskytovatel z důvodu výhodnějšího financování transformoval na mateřskou školu.

³⁹ Více viz <http://mikrojesle.mpsv.cz/index.php/financni-podpora-z-esf/>

Mikrojesle poskytují služby péče o nejmenší děti – mohou je navštěvovat děti od šesti měsíců do dne čtvrtých narozenin. Maximální počet čtyř dětí, o které je pečováno současně, zajišťuje rodinné prostředí a individuální přístup k jednotlivým dětem. Výhodou mikrojeslí je také možnost pečující osoby mít v rámci skupiny dětí v mikrojeslích i vlastní dítě. Od ostatních typů dětských skupin se mikrojesle odlišují především **možností přijetí dítěte mladšího než jeden rok a nižším počtem dětí. Jsou provozovány v zařízení péče o děti** nebo aktuálně i v domácnosti pečující osoby⁴⁰. Péče v prostředí blízcím se rodinnému, v malém počtu dětí, je pro děti nejpřirozenější, službu je možné snadněji zavést a opět zrušit, má potenciál nejvíce flexibilně reagovat na demografické výkyvy, může být řešením zejména pro menší obce. Věková kategorie dětí v mikrojeslích a dětských skupinách se z části překrývá, pilotní ověření však prokázalo, že nastavení služby umožňuje péči o mladší děti. V současné době je 53 % dětí v mikrojeslích mladších dvou let, zatímco v dětských skupinách se jedná o 16 % dětí (viz graf č. 2). Úspěch pilotního testování mikrojeslí a specifická péče o nejmladší děti poukazují na nutnost legislativního ukotvení tohoto typu služby.

Graf č. 2: Věk dětí při nástupu do mikrojeslí

Zdroj: MPSV⁴¹

Tabulka č. 4: Průměrný počet dětí v mikrojeslích v daném věku

Věk dětí	Průměrný počet dětí (přepočteno na jedno zařízení)
Mladší než 1 rok	0,3
Jednoleté	1,8
Dvouleté	3,6
Tříleté	1,1
Čtyřleté	0,3
Celkem	7,1

Zdroj: MPSV⁴²

V mikrojeslích je v jednom časovém okamžiku pečováno maximálně o 4 děti, v průběhu dne a týdne se střídá průměrně 7 dětí. Věkové složení viz tabulka č. 4. V rámci mikrojeslí vznikne přibližně 150 přepočtených pracovních míst. V jednom zařízení je průměrně 1,5 úvazku pečující osoby včetně zástupů.

Z evaluace výzev na pilotní ověření mikrojeslí bylo zjištěno, že v průměru zařízení zaplatilo za vybudování 194 855 Kč, náklady na vybudování prostoru se velmi liší zařízení od zařízení. Nejmenší částka na vybudování činila 9 467 Kč, největší 560 500 Kč.

⁴⁰ V systému regulovaného vzdělávání a péče v raném dětství ve většině evropských zemí existuje možnost poskytování péče také v domácnosti poskytovatele (tzv. home-based-provision), v pilotním ověření v rámci OPZ bylo možné provozovat mikrojesle také v domácnosti.

⁴¹ Evaluační zpráva výzev 126 a 127 Operačního programu Zaměstnanost, 2018

⁴² Evaluační zpráva výzev 126 a 127 Operačního programu Zaměstnanost, 2018

Tabulka č. 5: Náklady na provoz mikrojeslí

Položka nákladů	Průměrné náklady	Medián nákladů
Vybudování zařízení (celkem)	194 855 Kč	145 000 Kč
Kvalifikace pečujících osob (celkem)	11 501 Kč	8 000 Kč
Mzdové náklady (měsíční)	44 836 Kč	43 590 Kč
Nájemné ⁴³ (měsíční)	8 754 Kč	8 000 Kč
Mzda 1. pečující osoby (měsíční)	24 743 Kč	24 120 Kč

Zdroj: MPSV⁴⁴

Mzdové náklady jsou závislé na počtu zaměstnaných osob a také na počtu odpracovaných hodin, pokud je některá pozice obsazená na flexibilní formu úvazku (DPP, DPČ, OSVČ či smlouva o dílo). Průměrné měsíční superhrubé mzdové náklady na jedno zařízení vypočtené z dotazníkového šetření představují odhad, který činí 44 836 Kč měsíčně. Nejmenší mzdové náklady jsou 33 500 Kč měsíčně v zařízení se 4 zaměstnanci, největší 64 156 Kč rovněž v zařízení se 4 zaměstnanci. Průměrná superhrubá mzda první pečující osoby, která je většinou zaměstnaná na celý úvazek (úvazek mezi 0,9 – 1 uvedlo 75 % oslovených zařízení) je podle dotazníkového šetření 24 743 Kč⁴⁵

Většina zařízení (94 %) platí měsíčně za nájem do 13 000 Kč. Větší třetina zařízení (34 %) má nízké náklady na nájemné do 5 000 Kč měsíčně, menší třetina (31 %) poté od 5 000 do 9 999 Kč. Pouze jedno zařízení platí měsíčně 20 000 Kč a více za nájem. Tímto způsobem jsme došli k částce průměrných měsíčních nákladů na nájem, která činí 8 754 Kč.

Tabulka č. 6: Přehled služeb péče o předškolní děti

	Péče o dítě do tří let věku v denním režimu (vázaná živnost)	Volné živnosti: č. 72 – Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti č. 79 - Poskytování služeb pro rodinu a domácnost	Dětská Skupina	Mikrojesle	Státní mateřské školy
gesce a upravující legislativa	Zákon č. 455/1991 Sb. Živnostenský zákon	Zákon č. 455/1991 Sb. Živnostenský zákon	Ministerstvo práce a sociálních věcí, Zákon č. 247/2014 Sb.	Ministerstvo práce a sociálních věcí, v rámci pilotního ověření	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon
věk dětí	0-3 roky	72 – Výchova dětí nad tři roky věku v předškolních zařízeních nezapsaných v rejstříku 79 - individuální péče o děti nad tři roky věku v rodinách, příležitostné krátkodobé hlídání	Od jednoho roku do zahájení školní docházky	Od šesti měsíců do čtyř let (včetně)	Od dvou do šesti let

⁴³ Otázka na průměrné měsíční nájemné mikrojeslí z dotazníkového šetření byla kategorická, proto jako zdroj pro výpočet průměrného nájemného posloužily žádosti o platby v rámci výzev 126 a 127, konkrétně pomocné excelové tabulky pro kontrolu způsobilých výdajů. Nejčastěji se jednalo o ŽoP předkládané maximálně do konce roku 2017. Takto byly získány informace od 25 zřizovatelů.

⁴⁴ Dotazníkové šetření Mikrojesle – zřizovatelé, kvalifikace pečujících osob původní dotazník N=59, vybudování zařízení a mzdové náklady dodatečný dotazník N=44; nájemné ŽoP výzev 126 a 127 N=25 (str. 23-24, Evaluační zpráva výzev 126 a 127 OPZ, MPSV)

⁴⁵ MPSV. Evaluační zpráva výzev 126 a 127 OPZ. str. 23-24.

		děti (včetně dětí do tří let věku)			
podmínka odborné způsobilosti	ano	Ne	Ano	ano	ano
maximální počet dětí na pečující osobu	není stanoven*	není stanoven	1 pečující osoba do 6 dětí, od 7 dětí 2 pečující osoby	1 pečující osoba na 4 děti	24 dětí na jednu pečující osobu (při udělení výjimky až 28 dětí)
provozovatelé	fyzické a právnické osoby	fyzické a právnické osoby	Fyzická nebo právnická osoba je-li zaměstnavatelem rodiče, nebo ústavem, samosprávným celkem, spolkem, nadací, vysokou školou a dále dle zákona 247/2014 Sb.	Obce, neziskové organizací, příspěvková organizace a školská zařízení vždy v partnerství s obcí	Mateřské školy veřejné jsou zřízené státem, obcí, krajem, svazkem obcí
úhrada od rodičů	smluvní ceny	smluvní ceny	smluvní ceny	Rodiče platí pouze stravné (v případě poskytnutí stravy zřizovatelem)	Měsíční výše úplaty nesmí přesáhnout 50 % skutečných průměrných měsíčních neinvestičních nákladů vynaložených na jedno dítě
hygienické, prostorové a provozní požadavky	v domácnosti rodičů dítěte ne X v domácnosti chůvy a jiném typu provozovny ano - kontrolu provádí orgán ochrany veřejného zdraví, tj. příslušná krajská hygienická stanice	živnost č. 72 - Pokud je provozována v provozovně, požadavky se řídí dle hygienické vyhlášky 410/2005 Sb. živnost č. 79 se z podstaty v provozovně neprovozuje	Dle hygienické vyhlášky 281/2014 Sb. Pokud je v DS do 12 dětí. Více jak 12 dětí, požadavky se řídí dle hygienické vyhlášky 410/2005 Sb.	Řídí se obecně platnými právními předpisy. Doporučováno řídit se vyhláškou DS 281/2014 Sb. do 4 dětí	Požadavky se řídí dle hygienické vyhlášky 410/2005 Sb.
požadavky na stravování	je-li v domácnosti chůvy (provozovně) zajišťováno, pak ano	Je-li zajišťováno v provozovně (č. 72)	Ne	ne	ano
povinnost uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu	ne	Ne	Ano	ano	ne

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 7: Regionální rozdělení kapacit dětských skupin a mikrojeslí

kraj	kapacita dětských skupin	kapacita mikrojeslí
Hl. m. Praha	2 458	32
Jihočeský	499	4
Jihomoravský	2 172	80
Karlovarský	72	4
Královéhradecký	495	24
Liberecký	469	0
Moravskoslezský	1 048	40
Olomoucký	634	16
Pardubický	618	24
Plzeňský	385	8
Středočeský	2 335	52
Ústecký	681	36

Vysočina	222	16
Zlínský	444	68
celkem	12 532	404

(Zdroj: MPSV)

Dětské skupiny vznikají ve všech krajích ČR, jejich regionální rozložení není rovnoměrné. (tabulka č. 7) V současné době vznikají ze zájmu poskytovatelů, finanční příspěvky na provoz z ESF musí být podloženy docházkou do zařízení. Analýza potřebnosti dalších kapacit v regionech je předmětem výzkumu.

1.3.6. Shrnutí

Dětské skupiny jsou koncipovány jako služba výchovné péče o předškolní děti, která není poskytována za účelem zisku a umožňuje rodičům s garancí kvalitní péče o děti sladit profesní a rodinný život a navrátit se na trh práce. Služba je poskytována s cílem udržet kontakt se zaměstnáním v době mateřské a rodičovské dovolené a sladění profesního a rodinného života.

Mikrojesle jsou služba pro nejvýše čtyři děti ve věku od šesti měsíců do dosažení 4. roku věku a jejich fungování je nyní pilotně ověřováno v rámci projektu tzv. mikrojeslí.

K 1. 9. 2019 existuje 955 dětských skupin a 101 mikrojeslí⁴⁶, převážně jsou financovány z ESF.

Celkově mají tato zařízení kapacitu více než 12 900 míst, reálně však umístí ještě o 30 % více dětí, protože jedno místo využívá v průběhu dne a týdne více dětí (díky tzv. sdíleným místům, kde je možné využít částečných docházek pouze v některé dny či některé části dne). Tím zajišťují vysokou flexibilitu umístění dětí dle potřeb rodičů.

Při nakládání s veřejnými prostředky (a to nejen ze státního rozpočtu, ale i z rozpočtů územně samosprávných celků) je třeba brát na zřetel pravidla veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“), tedy zda podpora splňuje kumulativně všechny definiční znaky:

1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků
2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní
3. je ovlivněn obchod mezi členskými státy a
4. je narušena nebo hrozí narušení soutěže.

Vzhledem k tomu, že se navrhuje příspěvek ze státního rozpočtu na provoz jeslí, je první znak naplněn.

Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nedovoluje kumulovat zisk, jedná se tedy o neziskovou činnost. Dle práva EU je poskytování služby péče o dítě v dětské skupině hospodářskou činností i přesto, že tato činnost je nezisková. V daném případě se bude jednat o mandatorní výdaj ze státního rozpočtu, nárokový v případě splnění podmínek daných zákonem. Jde o zásadní veřejnou službu pro zajištění sladování rodinného a pracovního života pro širší veřejnost, která je poskytována veřejnosti bez omezení (bez rozdílu). Odlišný případ nastává v případě příspěvku na službu péče o dítě v dětské skupině (nově jeslí) poskytovanou zaměstnavatelem pro své zaměstnance.

K otázce, zda v daném odvětví může existovat hospodářská soutěž, je možné konstatovat, že péči o dítě je možné provozovat také v režimu živnostenského zákona. Tyto služby však nesledují podstatné cíle pro veřejnou službu – jsou provozovány bez záruky kontroly kvality, služba poskytovaná na základě živnosti nesleduje ani finanční dostupnost (stropování příspěvku), ani zapojení rodiče, jemuž je služba

⁴⁶ Do konce programového období bude podpořeno 1 150 dětských skupin a 102 mikrojeslí, což bude výchozím stavem po ukončení financování z ESF.

poskytována, na trh práce. Subjekty se mohou rozhodnout, v jakém režimu budou službu nabízet. Přesto nelze ovlivnění hospodářské soutěže vyloučit.

Je velice nepravděpodobné, že by do jeslí byly umísťovány děti přes hranice státu, případně aby poskytovatelé zakládali jesle přes hranice státu. Dle rozhodovací praxe EU však nelze vyloučit, že by mohl být obchod daným opatřením dotčen.

V případě příspěvku na provoz jeslí, kde službu péče o dítě poskytuje zaměstnavatel pro své zaměstnance, nebudou vzhledem k jeho nízké částce (de minimis) naplněny poslední dva znaky definice veřejné podpory – nemělo by dojít k ovlivnění obchodu a narušení hospodářské soutěže mezi členskými státy. V každém případě bude poskytování příspěvku na provoz jeslí v souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě.

V případě služby pro veřejnost systém péče o dítě v jeslích doplňuje systém předškolního vzdělávání, bude organizován, kontrolován a převážně financován státem z veřejných zdrojů. Stát zavedením systému souvisejícím s činností v podobě péče o děti v jeslích, obdobně jako u veřejného vzdělávání, nesleduje provozování činnosti za úplaty, ale sleduje plnění svého poslání vůči obyvatelstvu v oblasti sociální, vzdělávací a kulturní, přičemž hodlá za tímto účelem zavést a udržovat veřejný systém převážně financovaný zpravidla z veřejného rozpočtu, a nikoliv dětmi/rodiči, které budou své děti do těchto zařízení umísťovat (výše úplaty od rodičů je zastropována). **Na základě předběžného názoru Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise, oddělení F3 ze dne 2. 6. 2020 se při respektování dále uvedených skutečností může být považován za nehopodářskou činnost a tím může být vyloučena i přítomnost veřejné podpory. Podstatné je, že příspěvek státu bude vyšší než příspěvek od rodičů v době obdržení stanoviska návrh obsahoval ustanovení, že měsíční příspěvek od rodičů nepřesáhne 1/3 minimální mzdy), služba je poskytována na neziskové bázi a při splnění podmínek stanovených státem. Zavedením opatření stát usiluje o splnění jeho povinností vůči občanům v sociální, kulturní, pedagogické a vzdělávací oblasti a o částečné odstranění rozdílů v souladu s tzv. Barcelonskými cíli. Pokud by nastavení financování služby uvedené podmínky nesplňovalo, bude v každém případě podpora poskytována tak, aby její poskytnutí nebylo v rozporu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě.**

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Uvedená regulace se týká následujících subjektů:

- příjemci služeb péče o děti
 - děti v předškolním věku
 - rodiče (příp. jiné osoby, kterým bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů)⁴⁷
- poskytovatelé služeb péče o děti
 - fyzické osoby
 - podnikající fyzické osoby
 - právnické osoby
- pečující osoby v zařízeních péče o dítě
- zaměstnavatelé
- územní samosprávné celky

⁴⁷ § 7 odst. 10 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce
- Ministerstvo zdravotnictví
- krajské hygienické stanice
- Hasičský záchranný sbor ČR
- stavební úřady

1.5. Popis cílového stavu

Cílem novely zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je změna názvu „dětská skupina“ na nový, lépe identifikovatelný název „jesle“, a dále zejména zajištění dostatečné kapacity míst pro nejmenší děti v zařízeních předškolní péče a zvýšení kvality poskytovaných služeb. Současně musí být podpora této péče ze strany státu pro něj ve výsledku přínosem. Podpora služeb péče o děti musí být koncipována tak, aby byla pro rodiče finančně i místně dostupná. Je žádoucí skrze tyto služby péče o děti podpořit zaměstnanost rodičů s malými dětmi, sladění profesního a rodinného života, udržení kontaktu se zaměstnáním v době mateřské a rodičovské dovolené a také vznik nových pracovních míst pro pečující osoby.

Díky novele zákona budou společné kapacity jeslí a mateřských škol⁴⁸ takové, že umožní docházku minimálně třetině všech dětí do tří let,⁴⁹ pokud o to projeví jejich rodiče dobrovolný zájem. Obce zároveň získají nástroj, jak flexibilně reagovat na poptávku rodičů po službách péče o nejmenší děti v závislosti na aktuálním vývoji demografické situace. Rodiny pak získají přístup ke kvalitní a dostupné veřejné službě, která je díky své formě vhodná i pro nejmenší děti. Kvalita péče bude ze zákona monitorována a garantována.

S výše uvedeným souvisí i zajištění finančních zdrojů ze státního rozpočtu pro fungování jeslí po ukončení dotační podpory z ESF. Tím bude dosaženo udržitelnosti zařízení, do kterých byly dosud jen z ESF investovány 4 mld. Kč, v součtu však po započtení aktuálních výzev z roku 2019 půjde až o více jak 7 mld. Kč. Finanční podpora provozu jeslí z národních zdrojů bude stanovena jako mandatorní výdaj z rozpočtu MPSV pro všechny registrované služby na kalendářní rok, přičemž bude možné podat žádost jen na část roku. Model financování rovněž počítá se spoluúčastí rodičů (která však bude zastropována), možností dalšího financování z prostředků obce či zřizovatele a zachováním principu neziskovosti, státní příspěvek na provoz je navázán na normativy pro soukromé mateřské školy. Navrhuje se rovněž prostřednictvím normativu poskytovat příspěvek na stravování v jeslích.

Na základě vyhodnocení současného fungování dětských skupin dojde zároveň k dalším legislativním úpravám této služby s cílem upravení podmínek péče o děti ve věku od 6 měsíců v kolektivu do maximálně 4 dětí, zvýšení kvality péče o předškolní děti, a sice k úpravě počtu pečujících osob v poměru

⁴⁸ Jak již bylo uvedeno výše v kapitole 1.3, na pokrytí kapacit službami provozovanými na základě živnostenského oprávnění se nelze spoléhat, a to nejen z důvodu finanční nedostupnosti těchto zařízení. Dle Zprávy o rodině z roku 2017 kolektivní zařízení fungující podle zákona o živnostenském podnikání systematicky evidována nejsou. Ze živnostenského rejstříku lze pouze získat informace o fyzických a právnických osobách s daným živnostenským oprávněním, nikoliv však o charakteru provozované služby péče o děti (u denní péče o děti do tří let může jít i o služby chůvy), ani o parametrech zařízení. Podobně je tomu i u zařízení zřizovaných v souladu s obecně platnými právními předpisy. Evidovány jsou pouze nestátní neziskové organizace, které je provozují, a to ve veřejně přístupné databázi provozované Ministerstvem vnitra. In Kuchařová a kol., 2017 Zpráva o rodině, strana 132, dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/30514/Zprava_o_rodine_2017.pdf

⁴⁹ V roce 2002 se hlavy států a předsedové vlád zemí EU v závěrech ze zasedání Evropské rady v Barceloně shodli, že: „Členské státy by měly odstranit překážky účasti žen na trhu práce a s přihlédnutím k poptávce po zařízeních péče o děti a struktuře nabídky těchto služeb na vnitrostátní úrovni usilovat o to, aby do roku 2010 byly schopny poskytovat péči pro nejméně 90 % dětí ve věku od tří let do věku povinné školní docházky a pro nejméně 33 % dětí mladších tří let.“ Tyto cíle týkající se zařízení péče o děti vstoupily ve známost pod názvem barcelonské cíle a jsou základem politik EU i členských států zaměřených na sladění pracovního, soukromého a rodinného života.

k počtu dětí, technickým úpravám v oblasti protipožární ochrany, kontroly a evidenci a zavedení povinného vzdělávání pečujících osob v souvislosti s ukotvením národního financování.

1.6. Zhodnocení rizika

V případě nepřijetí některé z úprav příslušných právních předpisů hrozí, že nevzniknou nová místa a nebude zajištěna kvalitní péče o děti a nevzniknou nová místa pro pečující osoby. Současně rodiče budou stále mít zásadní bariéru při sladění profesního a rodinného života a udržení kontaktu se zaměstnáním.

V případě nezajištění financování služby hrozí, že dojde k zániku až 85 % současných dětských skupin a 100 % mikrojeslí vzhledem k nárůstu nákladnosti služby pro rodiče. Zároveň nebude garantována kvalita poskytovaných služeb, která spočívá v menším počtu dětí na jednu pečující osobu nebo požadavku na další vzdělávání pečujících osob. V ČR není dostatečně rozvinuta veřejná služba péče o nejmenší děti, zejména o děti mladší tří let, která by byla finančně i místně dostupná. Do konce programového období vznikne pravděpodobně s podporou ESF 1 150 dětských skupin s kapacitou přibližně 14 872 míst a 102 mikrojeslí s kapacitou 408 míst, které může navštěvovat více než 39 300 dětí. **Zánik 85 % těchto zařízení by tedy znamenal výpadek péče pro více jak 16 800 dětí,** jejichž rodiče by museli přerušit pracovní aktivitu nebo nemohli nastoupit zpět do zaměstnání. Soukromá zařízení jsou pro velkou část rodičů finančně nedostupná, přihlédneme-li rovněž k častému návratu rodičů na zkrácený úvazek, výdělek následně nemusí pokrývat náklady na službu. Ve svém důsledku nepodpoření jeslí nejvíce dopadne na ženy, které v ČR představují nejčastějšího pečovatele o malé děti a které již nyní čelí výraznému znevýhodnění na trhu práce. To má za následek nižší příjmy žen, což se následně projevuje i v seniorském věku jako problém chudoby seniorek v důsledku nižších penzí.⁵⁰ Z výše popsaných důvodů se jeví jako účelné omezit maximální platbu rodiče za umístění dítěte tak, aby byla služba dostupná všem příjmovým skupinám obyvatel. **Na druhou stranu je nutné zohlednit riziko v případě příliš nízkého normativu na dítě, které ve svém důsledku může vést k zániku zařízení nebo omezení služby z finančních důvodů.** Toto riziko je znatelné zejména v okolí velkých měst a ve velkých městech, kde provozovatelé mohou mít vyšší náklady vzhledem k nájmům apod.

Nelze ani opomenout, že předškolní služby jsou klíčové pro rodiče samoživitele, kterými jsou nejčastěji ženy, které si nemohou dovolit platit soukromá zařízení, a přitom je pro ně návrat na trh práce nutností. V období vysoké zaměstnanosti a nedostatku zaměstnanců je také diskutabilní nevyužití potenciálu žen, které tvoří téměř 60 % všech vysokoškolsky vzdělaných osob. V roce 2018 ukončilo úspěšně vysokou školu 68,5 tisíce lidí, přičemž 41 tisíc z nich bylo žen (zvýšení z 51 % v roce 2000, MŠMT, 2018). V neposlední řadě by absence rodičů na trhu práce z důvodu výpadku služeb znamenala i ztrátu příjmů do státního rozpočtu v podobě daní a odvodů do systému sociálního zabezpečení. Naopak by se zvýšily dopady v oblasti dávek, zejména v oblasti příspěvku na bydlení, přídatku na dítě, ale i dávkách hmotné nouze. Ve svém důsledku by nepodpora služby péče o dítě, která umožňuje samostatný výdělek a živobytí a rovněž přináší příjmy státního rozpočtu v oblasti odvodů, ale i prostřednictvím omezení spotřeby rodin (nákup služeb a zboží).

Rovněž by prostřednictvím zániku zařízení, která byla již v programovém období 2007–2013 a následně v programovém období 2014–2020 podporována z ESF, byly promarněny prostředky do rozvoje těchto zařízení vložené, celkem šlo o investice a další výdaje na provoz přesahující 4 mld. Kč. (7 mld. Kč při započtení alokace pro aktuální výzvy).

⁵⁰ Gender pay gap je 22 % (tj. u průměrné mzdy téměř 7 000 Kč měsíčně); zaměstnanost žen je v ČR ve srovnání s EU jednou z nejvyšších, u žen s malými dětmi je ale na evropském minimu (45 % s dětmi do šesti let); téměř 60 % žen končí po rodičovské dovolené v nezaměstnanosti. Rozdíl mezi průměrnou penzí seniorů a seniorek je přibližně 1/5, tj. cca 2 500 Kč. (CERGE, 2015, MPSV, 2017).

2. Návrh variant řešení

Varianta 0: Vytvoření národního dotačního titulu pro dětské skupiny

Navrhuje se ponechat znění zákona o dětské skupině ve stávající podobě. Dětské skupiny by nadále byly podpořeny v rámci národního dotačního titulu, který by kopíroval parametry současné dotační podpory z evropských fondů. Zároveň se nenavrhuje novelizovat současné znění zákona ohledně zajištění kvality poskytované služby. Tzv. mikrojesle budou dále podporovány jen jako pilotní ověření z národních či evropských zdrojů, následně již finančně podporovány nebudou. V roce 2019 byly vyhlášeny celkem 4 výzvy (viz tabulka č. 8) v celkové výši 3,1 mld. Kč mimo Prahu a 437 mil. Kč pro Prahu.

Tabulka č. 8: Přehled výzev z ESF v roce 2019. (Zdroj: MPSV)

Číslo výzvy	Název výzvy	Datum vyhlášení výzvy	Datum zahájení příjmu žádostí o podporu	Datum ukončení příjmu žádostí o podporu	Finanční alokace plánované výzvy (celkové způsobilé výdaje)	Podpořené projekty nebo počet schválených žádostí
03_18_133	Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky - dotace v hl. m. Praze	červen 19	červen 19	srpen 19	87 545 013 Kč	35
03_19_111	Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace mimo Prahu	červen 19	červen 19	srpen 19	759 894 390 Kč	299
03_19_101	Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace na provoz mimo Prahu	únor 19	únor 19	červen 21	2 200 000 000 Kč	306
03_19_103	Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace na provoz v Praze	únor 19	únor 19	červen 21	350 000 000 Kč	33

(Zdroj: MPSV)

Tato varianta předpokládá vytvoření dotačního titulu pro poskytovatele služby péče o dítě v dětských skupinách dle rozpočtových pravidel. V současné době se jedná o financování na základě stanovení jednotek na obsazenost, nájem a dosažení odborné způsobilosti pečujících osob. Zachování stanovené výše jednotek v OPZ a pravidelnému navyšování o inflaci by pravděpodobně přesáhlo možnosti státního rozpočtu (jednotka na obsazenost 9 925 Kč na dítě a měsíc). Vzhledem k tomu, že se jedná o dotační titul a na dotaci není právní nárok, nemusí být alokace stanovena tak, aby byl podpořen každý poskytovatel, ale bude se jednat o soutěžní dotační titul, který podpoří ty, kteří uspějí v hodnocení žádostí o dotaci. Navrhuje se alokace ve výši 1,5 mld. tak, aby bylo podpořeno alespoň 50 % současných kapacit dětských skupin. **Nastaví se jasné parametry hodnocení** (např. dostupnost jiného zařízení v obci, návaznost na aktivity kraje, města apod.). Výhodou dotačního titulu je možnost zohlednit podporu provozu stávajících zařízení i vzniku nových zařízení. Nevýhodou je, že zavedení národního dotačního titulu rovněž zachová nutnost soutěže mezi poskytovateli a lze předpokládat, že ne všichni současní poskytovatelé dosáhnou na podporu z národních zdrojů. Rovněž zůstane zachován princip ad hoc navyšování a ukončování služby dle dotačního období. Nejistota a nutnost každoročně žádat o dotační podporu s nejistým výsledkem způsobuje **omezení služeb**, s čímž souvisí omezení možnosti

umístit dítě, zejména dítě mladší tří let, do zařízení a navrátit se na trh práce. **V neposlední řadě, tato varianta výrazně ovlivní cenu služby, péče o děti se stane pro většinu rodičů finančně nedostupnou,** což bude mít vliv na zaměstnanost rodičů s malými dětmi a rovněž na příjmy a výdaje sociálního systému. Za předpokladu, že by byla zachována pouze polovina současných míst v dětských skupinách, které by umožnili návrat rodičů na trh práce, jednalo by se o ztrátu minimálně 77 mil. Kč.⁵¹

Vzhledem k zachování stávající zákonné úpravy a nezohlednění potřeb vyplývajících z praxe **nedojde ke zkvalitnění a zajištění individuálního charakteru služby,** protože nedojde k úpravě počtu pečujících osob v dětské skupině od 7 do 24 dětí (při této kapacitě je zde požadavek pouze na dvě pečující osoby (v případě přítomnosti dětí starší dvou let, což je nedostačující). Dále **nebudou zavedeny standardy kvality poskytované péče.**

Varianta 1: Stávající znění zákona o dětské skupině bez návazné finanční podpory

Navrhuje se ponechat znění zákona o dětské skupině ve stávající podobě. Finanční podpora z národních zdrojů není navrhována vzhledem k současné podpoře z ESF. Zároveň se nenavrhuje novelizovat současné znění zákona ohledně zajištění kvality poskytované služby. Tzv. mikrojesle budou dále podporovány jen jako pilotní projekt z evropských zdrojů, následně již finančně podporovány nebudou.

Tato varianta výrazně ovlivní cenu služby, péče o děti se stane pro většinu rodičů finančně nedostupnou, což bude mít vliv na zaměstnanost rodičů s malými dětmi a rovněž na příjmy a výdaje sociálního systému. Další nevýhodou je omezení možnosti umístit dítě, zejména dítě mladší tří let, do zařízení. Za předpokladu, že by bylo zachováno pouze 15 % dětských skupin, které by umožnily návrat rodičů na trh práce, jednalo by se o ztrátu minimálně 52 mil. Kč.⁵²

Vzhledem k zachování stávající zákonné úpravy a nezohlednění potřeb vyplývajících z praxe **nedojde ke zkvalitnění a zajištění individuálního charakteru služby,** protože nedojde k úpravě počtu pečujících osob v dětské skupině od 7 do 24 dětí (při této kapacitě je zde požadavek pouze na dvě pečující osoby (v případě přítomnosti dětí starší dvou let, což je nedostačující). Dále **nebudou zavedeny standardy kvality poskytované péče.**

Varianta 2: Novelizace zákona o dětské skupině – úprava služby a nové vymezení věku dětí, kterých se služba bude týkat, zajištění financování stávajících zařízení z národních zdrojů a umožnění vzniku a rozvoje dalších

Věk dětí, kterých se služba týká, bude rozšířen za dodržení specifických podmínek o děti od 6 měsíců, horní věková hranice bude snížena v návaznosti na právo přednostního přijetí k předškolnímu vzdělávání a zároveň bude zákon upraven na základě zkušeností získaných ze čtyřleté praxe účinnosti tohoto zákona. Financování zařízení bude zajištěno z národních zdrojů, a to v takovém rozsahu, aby tyto služby v budoucnu mohlo navštěvovat až 33 % všech dětí do tří let věku (scénáře A, B, C – viz kapitola 3.1 Náklady) při současném zajištění míst pro část dvouletých v mateřských školách, a to v rozsahu, který odpovídá současnému stavu.⁵³ Počty nově budovaných zařízení se přitom budou odvíjet od poptávky rodičů a dětí, naplněnost na 33 % je spíše maximum, kterého bude dosaženo až

⁵¹ Jedná se pouze o jednoduchý příklad založený na odvedech z minimální mzdy 13 350 Kč platná v roce 2019, odvody 6 145 Kč na jedno místo.

⁵² Jedná se pouze o jednoduchý příklad založený na odvedech z minimální mzdy 13 350 Kč platná v roce 2019, odvody 6 145 Kč na jedno místo.

⁵³ Ve školním roce 2018/2019 bylo v mateřských školách umístěno 45 374 dětí mladších tří let. Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele; <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

v průběhu několika let. Podpora projektů ze stávajícího operačního programu ESF bude ukončována nejdéle do konce roku 2022.

V rámci této varianty lze pracovat s několika podvariantami řešení zpracování novelizace zákona o dětské skupině a zajištění financování dětských skupin (jeslí).⁵⁴

Varianta 2.1. základní varianta s novelizací upravující v základním rozsahu zejména kvalitu služby péče o děti v dětské skupině

Úprava zákona za účelem zvýšení kvality poskytované služby

Na základě čtyřleté účinnosti zákona a vyhodnocení fungování dětských skupin je s cílem zvýšení kvality péče o předškolní děti navrhováno upravit následující oblasti:

- Zásadní je návrh úpravy počtu pečujících osob na počet dětí – u skupin pro 13–24 dětí se zvyšuje počet pečujících osob o 1, bez ohledu na věk dětí – ve stávající právní úpravě postačí pro tento počet dětí 2 pečující osoby, pokud jsou všechny děti starší 2 let. Navrhována je tedy tato úprava: 1 pečující osoba v dětských skupinách do 6 dětí, 2 pečující osoby v dětských skupinách od 7 do 12 dětí a 3 pečující osoby v dětských skupinách od 13 do 24 dětí. Úprava počtu pečujících osob vychází z vyhodnocení provozu dětských skupin, diskuzí s poskytovateli, ale i z doporučení a dobré praxe ze zahraničí. U nejmenších dětí je důležité zajistit vyšší počet pečujících osob na dítě.⁵⁵
- Současně je za účelem garance kvality poskytované služby a v souladu s vývojem v oblasti vzdělávání žádoucí upravit odbornou způsobilost pečujících osob v jeslích s ohledem na zdravotnické vzdělání. Tedy se bude jednat o odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa či lékaře. Současně bude upravena profesní kvalifikace „chůva pro děti v jeslích“, kde bude posílen rozsah kompetencí týkajících se poskytování první pomoci dětem, ošetřování a postupů v případě onemocnění dítěte. Bude stanoveno přechodné období pro poskytovatele, aby se mohli dostatečně připravit na nové podmínky týkající se odborné způsobilosti, a to pro nově evidované poskytovatele do 1. 1. 2022 a pro poskytovatele evidované před účinností zákona do 31. 8. 2024.
- Velmi zásadní je v oblasti podpory kvality služby možnost uložit poskytovateli povinnost dodržovat standardy kvality péče o děti v dětských skupinách. Standardy kvality budou kontrolovat zaměstnanci MPSV.
- U dětských skupin se jasně stanovují pravidla provozu služby – možnost přerušení provozu.
- Navrhuje se upřesnit, že v prostorách určených pro provoz dětských skupin nemohou souběžně s poskytováním péče o děti probíhat žádné jiné činnosti. V případě poskytování služby ve více dětských skupinách jednoho poskytovatele musí být místnosti pro denní pobyt a odpočinek jedné dětské skupiny stavebně odděleny od místností pro denní pobyt a odpočinek druhé dětské skupiny. Mimo provozní dobu mohou být prostory dětských skupin užívány i k jiným činnostem.

⁵⁴ Z uvažovaných variant byly vybrány následující dvě varianty, které vycházejí z nejčastějších diskusí a rovněž jsou ve vztahu k ostatním popsaným variantám v RIA. Lze uvažovat o několika dalších variantách jako nastavení financování pro všechny věkové skupiny dětí v dětských skupinách apod. Nicméně primárním východiskem je nastavit systém péče o děti do tří let financovaný z veřejných zdrojů.

⁵⁵ Pertold, Zapletalová, 2018, Komu školka (ne)pomůže? Zkušenosti ze série reforem předškolní péče v Německu. CERGE.

- Ohledně evidence poskytovatelů služby péče o děti v dětských skupinách se navrhuje změna týkající se dokumentů, které jsou v evidenci zveřejňovány. Povinné přílohy⁵⁶ již nebudou ve veřejné části evidence, a to s ohledem na účinnost nařízení 2016/679 (například nájemní smlouva obsahuje velké množství osobních údajů). S ohledem na množství dokumentů v evidenci není reálné znemožnit možnost identifikace těchto údajů.
- Upraven na základě praktických zkušeností je § 19, který se vztahuje k zániku, zrušení a pozastavení oprávnění k poskytování služby. V rámci současné právní úpravy docházelo k obtížím při uplatňování zákona, protože nebyly jasně stanoveny podmínky, za kterých je možné oprávnění pozastavit či zrušit. Oprávnění bude pozastaveno nově také při nedodržení podmínek evidence dětí či nedodržení podmínek evidence poskytovatele, konkrétně vlastnického nebo jiného práva k užívání prostor, ve kterých je služba péče o dítě v dětských skupinách poskytována.
- Navrhuje se upravit oblast požární ochrany tak, aby byla především zajištěna bezpečnost dětí v zařízení péče o děti v dětských skupinách a nebyly současně zásadně omezeny, jak při zřizování, tak stávajícím provozu. Žadatel o udělení oprávnění poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině bude povinen doložit doklad prokazující splnění požadavků požární ochrany zpracovaný osobou, které byla udělena autorizace pro požární bezpečnost staveb podle jiného právního předpisu (dle dohody s GŘ HZS). Stávající poskytovatelé budou mít povinnost uvést prostory, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, v souladu s těmito podmínkami. Přechodné období je navrhováno v délce 2 let.
- Zásadně se posiluje kontrola, a to prostřednictvím MPSV. V současném systému péče o děti neexistuje jednotný systém kontroly kvality péče, cílem je tento systém zlepšit a zavést možnost kontroly kvality péče o děti v gesci MPSV prostřednictvím standardů kvality.

Varianta 2.2. komplexní varianta zahrnující změnu názvu „dětských skupin“ na „jesle“, úpravu služby a snížení spodní hranice věku dětí, kterých se služba týká, na 6 měsíců za dodržení specifických podmínek, systémové financování jeslí z národních zdrojů a umožnění vzniku a rozvoje dalších zařízení

Tato varianta obsahuje úpravu zákona v oblasti posílení kvality služby (viz podvarianta 2.1.) a je dále rozšířena o následující:

- **Návrh na zavedení označení „jesle“**
Navrhuje se označení „dětská skupina“ nahradit lépe identifikovatelným označením „jesle“. Termín je veřejnosti dobře znám jako označení pro kvalitní, dobře dostupné zařízení péče o nejmenší děti. Dále se navrhuje zavést povinnost uvádět označení „jesle“ v názvu zařízení a zákaz užívání tohoto termínu pro jiné typy služeb (např. komerční). Toto opatření reaguje na současné nepřehledné prostředí pro rodiče, jelikož poskytovatelé nemusí zařízení označit jako dětská skupina či mikrojesle a často volí různé názvy od miniškolek, jesliček po jednoslovné názvy služby. Zavedení označení tak jasně odliší kvalitní evidovaná zařízení od neevidované služby.
- **Snížení spodní hranice věku dětí, kterým je služba za poskytována, na 6 měsíců za dodržení specifických podmínek**
Novela zavádí možnost péče o děti ve skupině **maximálně čtyř dětí, jako možnost zajištění míst pro nejmenší děti od šesti měsíců do tří let, resp. do 31.8 po dovršení třetího roku věku,** s ohledem na jejich individuální potřeby. **Menší děti potřebují více individuální péče** zaměřené na rozvoj psychomotorického vývoje a socializaci, spíše než vzdělávání. Podmínky

⁵⁶ Poskytovatel je při žádosti o zařazení do evidence povinen doložit následující dokumenty (přílohy): smlouva o nájmu nebo potvrzení o vlastnictví prostoru, ve kterém je služba poskytována; pojistná smlouva (pojištění odpovědnosti za újmu) a stanovisko příslušné Krajské hygienické stanice.

péče o nejmenší děti v kolektivu do počtu maximálně 4 dětí je snadné flexibilně zřídit a v případě potřeby zase zrušit, protože vzhledem k počtu dětí nevyžadují stavebnětechnické úpravy prostor. Poskytovatelem služby může být fyzická i právnická osoba, která zaměstnává pečující osobu. Okruh možných poskytovatelů se navrhuje s cílem umožnit co největší rozšíření nabídky služeb péče o děti a nastavit jasné podmínky, za nichž je tato péče poskytována.

Dolní věková hranice je nastavena na šest měsíců a horní na tři roky, s překryvem do zahájení školního roku (tedy do 31. 8.) z důvodu návaznosti na nástup do mateřské školy. Tento typ péče má potenciál **vyvést péči o dítě z šedé ekonomiky**, kterou rodiče volí kvůli nedostatečné nabídce a nekomplexní právní úpravě.⁵⁷ To je nevýhodné jak pro rodiče a děti z důvodu nedostatečného zabezpečení kvality, tak pro samotné pečující osoby - chůvy, jelikož se jedná o prekarizovanou formu práce bez sociálních jistot,⁵⁸ a v neposlední řadě rovněž pro stát, který přichází o příjmy z daní a odvodů na sociální zabezpečení.⁵⁹

Dále se navrhuje podpora stravování v jeslích obdobně jako v mateřských školách. Výživové normy pro děti v jeslích stanoví MPSV vyhláškou.

- **Návrh financování jeslí**

Cílem návrhu novely zákona o dětské skupině je kromě přejmenování „dětských skupin“ na „jesle“, úpravy podmínek pro péči o nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí a úpravy vybraných ustanovení zákona, vyplývajících ze zjištěných nedostatků z praxe, i zajištění finančních zdrojů ze státního rozpočtu pro **vytvoření udržitelného systému financování jeslí po ukončení dotační podpory dětských skupin z ESF**. Návrh na financování jeslí z národních zdrojů vychází z usnesení vlády č. 654 z roku 2017, kterým vláda přijala Koncepti rodinné politiky. Tento materiál identifikuje v oblasti péče o mladší předškolní děti nedostatečné kapacity finančně dostupných kvalitních veřejných služeb.

Financování je navrženo prostřednictvím **normativu na obsazené kapacitní místo na základě uzavřené smlouvy s rodičem dítěte do 3 let věku s překryvem do 31.8.; v rámci přechodného ustanovení do 31. 8. 2024 pro děti starší, tedy ve věku do zahájení školní docházky**. Rodič musí prokázat vazbu na trh práce (pracovní smlouva nebo jiný dokument prokazující existenci základního pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru rodiče, potvrzení o studiu v denní formě, potvrzení Úřadu práce – krajské pobočky Úřadu práce nebo pobočky Úřadu práce pro hlavní město Prahu o tom, že rodič je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, čestné prohlášení rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, o povinnosti platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti).

Normativ MŠ je počítán na starší děti, ve skupině minimálně 13 dětí na pedagoga, v jeslích o max. 24 dětech se počítá s 3 pečujícími osobami. Financování je navrhováno zálohově (tři zálohy), na místo, které je pokryto smlouvou minimálně na 3 hodiny v daném dni (pokud je obsazeno méně než 5 hodin, bude státní příspěvek náležet jednou polovinou). Dále se navrhuje **v případě, že je v jeslích poskytována strava, nárok na normativ na stravování, obdobně jako v soukromých mateřských školách**. V případě přijetí navrhované právní úpravy jsou zvýšené nároky na státní rozpočet řešeny v rámci přípravy státního rozpočtu na příslušný rok. Státní příspěvek ve stanovené výši může být využit k úhradě mezd, platů a odměn z dohod mimo pracovní poměr personálu zajišťujícího provoz jeslí a vzdělávání pečujících osob v rozsahu

⁵⁷ BARVÍKOVÁ, Jana a Jana PALONCYOVÁ. PÉČE CHŮV. METODIKA PRO CHŮVY. VÚPSV, v.v.i.[online]. 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/auditclanky/Barvikova_Paloncova_metodika_chuvy.pdf

⁵⁸ BARVÍKOVÁ, Jana a Jana PALONCYOVÁ. METODIKA PROFESIONALIZACE INDIVIDUÁLNÍ PÉČE O DĚTI – MATEŘSKÁ ASISTENTKA. VÚPSV, v.v.i. [online]. 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/audit-clanky/Barvikova_Paloncova_navrh_chuva.pdf

⁵⁹ Viz předchozí odkaz.

stanoveném zákonem a také na výdaje, jak bylo uvedeno výše, související se stravováním dětí, v případě splnění výživové normy stanovené prováděcím právním předpisem.

- Výši normativu stanoví vláda nařízením vždy k 1. lednu pro období příslušného kalendářního roku.

Dle navrženého mechanismusu vláda stanoví nařízením k vždy 1. lednu pro období příslušného kalendářního roku maximální výši úhrady nákladů rodičem a současně stanoví normativy s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě v soukromé mateřské škole pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

(Současně pro poskytování péče dětem starším během přechodného období je upraven normativ v rámci přechodného ustanovení).

Pokud poskytovatel péče o dítě v jeslích nebude žádat o státní příspěvek, může službu poskytovat bez úhrady nákladů, s částečnou úhradou či s plnou úhradou nákladů rodičem.

- Návrh obsahuje předpoklad, že od 1. září 2024 bude možné zajistit dostatečné kapacity mateřských škol tak, aby jesle cílily pouze na děti mladšího předškolního věku, tj. že od daného období bude služba určena pouze pro děti **do 3 let** (resp. do dne 31. 8. bezprostředně následujícího po dni, kdy dítě dosáhne 3. roku věku). Tento systém reaguje na přednostní umístění dětí starších tří let do mateřských škol. V praxi se tak vytvoří systém, v rámci něhož dítě jednoduše a v návaznosti na školní rok přejde z jeslí do mateřské školy. Je tak zajištěna i návaznost na vynakládání veřejných rozpočtů.

Varianta 3: Rozšíření kapacit v mateřských školách pro nejmenší děti

Tato varianta předpokládá zajištění kapacit v mateřských školách pro děti od šesti měsíců věku v takovém počtu, aby byla zajištěna možnost rodičům navrátit se na trh práce či udržet kontakt se zaměstnáním v době mateřské a rodičovské dovolené. Kapacity mateřských škol budou rozšířeny, aby tyto služby v budoucnu mohlo navštěvovat až 33 % všech dětí do tří let věku (scénáře A, B, C – viz kapitola 3.1 Náklady) při současném zajištění míst pro část dvouletých v mateřských školách, a to v rozsahu, který odpovídá současnému stavu.⁶⁰

V případě této varianty by bylo uvažováno o rozšíření kapacity mateřských škol, které bude realizováno novelou školského zákona, a sice bude nutné upravit věk dětí tak, aby byla zajištěna místa pro děti již od šesti měsíců věku, tak jak je umožněno ve stávajících mikrojeslích, a za přizpůsobení podmínek pro děti nejmenší: pro děti od šesti měsíců do dvou let zajištění péče v uzpůsobených prostorách jeslových tříd mateřských škol s personálem pečujících osob, na které naváže přechodná třída pro děti dvouleté do dovršení tří let, na které navazuje třída klasické mateřské školy pro děti starší tří let.

S novelou školského zákona, která umožní poskytnout péči v mateřských školách dětem od šesti měsíců věku, bude pravděpodobně docházet ke sdílení míst, jako v současných dětských skupinách a mikrojeslích. Odborným odhadem lze předpokládat, že se bude jednat o zhruba stejné procento

⁶⁰ Ve školním roce 2018/2019 bylo v mateřských školách umístěno 45 374 dětí mladších tří let Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele; <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

sdílení, tj. cca 30 %. Jelikož v tuto chvíli ke sdílení nedochází, je potřeba při výpočtech připravit požadovanou kapacitu bez zohlednění sdílených míst (viz kapitola 3.1).

Je však nutné upozornit, že Česká školní inspekce vyhodnotila, že **zařazování dětí mladších tří let do věkově smíšených tříd není vhodné**. Materiální vybavení, organizace a obsah vzdělávání často nekorespondují s jejich věkovými potencialitami. Doporučuje děti mladší tří let pokud možno nezařazovat do věkově smíšených tříd, ale raději **vytvářet samostatné třídy**, nebo alespoň třídy pro děti od dvou do čtyř let. Potřeby starších batolat se v mnoha hlediscích výrazně odlišují od potřeb dětí předškolního věku. Kromě odlišných materiálních, vývojových a vzdělávacích potřeb je velmi náročná organizace vzdělávání, protože nejmladší děti potřebují jiný režim dne. **V této obtížné situaci školám pomůže, pokud ve třídě působí chůva, druhý učitel, školní asistent nebo alespoň pomocný pracovník.**⁶¹ Zde je také nutné rovněž uvést, že MŠMT předložilo návrh vyhlášky o předškolním vzdělávání, ve které navrhuje vyjmout povinnost přítomnosti nepedagogického personálu ve třídách s dvouletými dětmi z důvodu neefektivního vynakládání finančních prostředků státního rozpočtu.⁶² Je tedy zřejmé, že cílem není rozšiřovat působnost mateřských škol k zabezpečení dětí mladších, ale je nutné vytvořit dostatečné podmínky pro rozvoj specifických služeb péče a vzdělávání pro děti mladší tří let.

V rámci této varianty by se jednalo o nový koncept předškolní péče a vzdělávání s cílem zajistit kapacity dle Barcelonských cílů.

2.1. Přizpůsobení variant regulaci a její vynucování

Varianta 0, 1 a podvarianta 2.1 není uvažována, protože nevede k vytyčenému cíli, tj. nebude ukotvena péče o děti mladší 1 roku, nebude zajištěno systémové a udržitelné financování služeb po ukončení podpory z ESF ani zvýšena garance poskytované služby, včetně jasného vymezení v systému služeb péče o děti, naopak při variantě nula vzroste celkové administrativní zatížení jak na straně MPSV, tak na straně případných žadatelů a příjemců dotace. Třetině dětí do tří let tak nebude zajištěna docházka do zařízení péče o děti a zároveň nebude zajištěna péče o děti mladší jednoho roku. Rovněž se stíží možnost rodičů k návratu na trh práce, což povede k riziku chudoby rodičů s dětmi, snížení porodnosti a zvýšení nároků v dávkové oblasti. Varianta 3 se rovněž zdá být v rozporu s celkovou koncepcí aktuálního ukotvení péče a vzdělávání v ČR, kdy mateřské školy představují páteří systém vzdělávání, který je v současné době doplněn dětskými skupinami a mikrojeslemi pro děti mladší a pro rodiče k zajištění péče a vzdělávání v místě zaměstnání či péče o sourozence.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Náklady opatření se projeví jako výdaje státního rozpočtu na provoz jeslí a mateřských škol. Jedná se o poskytování dotace (varianta 0) nebo příspěvku na provoz evidovaných zařízení od roku 2022 (tj. poskytovatelé budou moci požádat ke konci roku 2021) a také na dostatečné odborné personální zajištění celého systému evidence a finančního mechanismu v rámci systemizovaných míst na MPSV pod státní službou při variantě 2.2.

Na základě zkušeností s realizací projektu *Podpora implementace dětských skupin*, který od roku 2016 poskytuje metodické poradenství, se jeví jako adekvátní rozšíření odboru rodinné politiky a ochrany

⁶¹ [https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-\(2\)](https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-(2)) VÝROČNÍ ZPRÁVA ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE ZA ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

⁶² Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 280/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, březen, 2020.

práv dětí, zabývajících se předškolní péčí v gesci MPSV (financováním, kontrolou, evidencí, aplikací zákona o dětské skupině). Tento odbor by měl být rozšířen o 8 systemizovaných míst.

Na zřízení nových jeslí nebudou poskytovány příspěvky ze státního rozpočtu, budou hrazeny z vlastních zdrojů zřizovatele, popřípadě z prostředků ESF podobně jako další náklady související s provozem zařízení.

Pro poskytnutí příspěvku na provoz jeslí je také požadována aktivní účast rodiče na trhu práce (včetně přípravy na budoucí povolání studiem či aktivního hledání zaměstnání)⁶³, proto **nejvýraznější přínosy pro veřejné rozpočty představují celkové odvody ze mzdy pracujících rodičů.** Úspora je rovněž v přímých nákladech na veřejné zdravotní pojištění za nepracujícího rodiče.⁶⁴ Zapojení rodičů na trh práce se projeví tedy vyššími odvody (daň z příjmů fyzických osob a pojistné na sociální a zdravotní pojištění) a ušetřenou platbou státu na veřejné zdravotní pojištění, neboť tito rodiče přestanou být státními pojištěnci.⁶⁵ Zapojení rodičů na trh práce se dále projeví nižším čerpáním pojistných i nepojistných sociálních dávek. Jelikož mateřské školy nevyžadují aktivitu rodiče na trhu práce, nelze příjmy v této podobě vyčíslit přesně, avšak lze odhadovat, že většina rodičů těchto dětí bude službu využívat nejenom kvůli socializaci dětí, ale i z důvodu sladění pracovního a rodinného života.

Pro stanovení nákladů a přínosů jsou používány scénáře A, B a C, viz následující kapitola. Scénář A vychází ze stávajícího stavu, kdy by byl dále financován provoz pouze již zřízených zařízení. Scénář B odpovídá zhruba polovině počtu umístěných dětí na základě Barcelonských cílů a scénář C odpovídá plnému naplnění Barcelonských cílů, tedy je chápán jako naplnění cílového stavu.

3.1. Náklady

Varianta 0: Vytvoření národního dotačního titulu pro dětské skupiny

Tato varianta předpokládá náklady na vytvoření dotačního titulu pro poskytovatele dětských skupin na vznik a provoz služby. Vzhledem k tomu, že se jedná o dotační titul a na dotaci není právní nárok, nebude alokace stanovena tak, aby byl podpořen každý poskytovatel, ale bude se jednat o soutěžní dotační titul. **Alokace dotačního titulu se navrhuje ve výši 1,5 mld. Kč (na základě posledních výzev) tak, aby dotace podpořila alespoň 50 % aktuálních kapacit dětských skupin.** Vzhledem k alokaci dotačního programu bude nutné zajistit minimálně dva pracovníky k administraci a kontrole. Jednalo by se o náklad 1 mil. Kč ročně (2 x 13 platová třída). Rovněž je nutné zohlednit zvýšené náklady na zajištění software pro správu dotace (rozšíření stávajících aplikací, 10 mil. Kč). Nelze ani opomenout zvýšené požadavky na administrativu ze strany žadatelů, kteří budou nuceni administrovat žádosti a související dokumentace o využití dotace.

Varianta 1: Stávající stav zákona bez návazné finanční podpory

Tato varianta nepředpokládá žádné výdaje na zřízení a provoz dětských skupin/mikrojeslí ze státního rozpočtu. Snížené příjmy státního rozpočtu z uplatněné slevy na dani tzv. školkovné se oproti stávajícímu stavu měnit nebudou, případně se sníží, pokud nebudou zařízení, do kterých by rodiče své

⁶³ Modelové situace ekonomické aktivity rodičů představují tabulky č. 12, 13 a 14.

⁶⁴ Od 1. 1. 2019 ve výši 1 067 Kč Kč. <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/stat/vymerovaci-zaklad-stat>.

⁶⁵ Odhad formy a rozsahu ekonomické aktivity rodičů vychází ze zkušenosti z projektů *Podpora implementace dětských skupin* a *Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby*.

děti reálně mohli umístit. Současně se rodičům dramaticky zvýší náklady za umístění dítěte v dětské skupině vzhledem k ukončení finanční podpory zařízení z ESF, pro mnoho z nich se bude jednat o nedostupnou službu. S nižší zaměstnaností rodičů souvisí kromě nižších příjmů za daně a odvody také zvýšené nároky na státní rozpočet – platba zdravotního pojištění za tyto osoby, dávkové systémy.

Varianta 2: Novelizace zákona o dětské skupině – úprava služby a nové vymezení věku dětí, kterých se služba bude týkat, zajištění financování stávajících zařízení z národních zdrojů a umožnění vzniku a rozvoje dalších

V rámci této varianty lze pracovat z několika podvariantami řešení zpracování novelizace zákona o dětské skupině a zajištění financování dětských skupin a mikrojeslí.

Varianta 2.1. Základní varianta s novelizací upravující v základním rozsahu zejména kvalitu služby péče v dětské skupině. Tato varianta nepředstavuje náklady pro veřejné rozpočty, jelikož nepředpokládá úpravu financování.

Varianta 2.2. Komplexní varianta zahrnující změnu názvu „dětských skupin“ na „jesle“, úpravu služby a snížení spodní hranice věku dětí, kterých se služba týká, na 6 měsíců za dodržení specifických podmínek, systémové financování jeslí z národních zdrojů a umožnění vzniku a rozvoje dalších zařízení.

Tato varianta obsahuje úpravu zákona v oblasti posílení kvality služby (viz podvarianta 2.1.), **úpravu názvu služby z „dětská skupina“ na „jesle“, stanovení podmínek péče o nejmenší děti a úpravu systémového financování jeslí.**

Věk dětí bude upraven. Bude snížena dolní hranice věku dětí jeslí na 6 měsíců a horní hranice věku dětí na 3 roky, resp. do 31. 8. bezprostředně následujícího po dosažení 3. roku věku dítěte s přechodným ustanovením do 31. 8. 2024 pro dětské skupiny již evidované přede dnem nabytí účinnosti novely zákona. V případě péče o děti mladší 1 roku věku však budou platit specifické podmínky: kapacita jeslí bude v tomto případě omezena na maximálně 4 děti. Zároveň bude zákon upraven na základě zkušeností získaných ze čtyřleté praxe účinnosti tohoto zákona. Financování jeslí bude zajištěno z národních zdrojů, a to v takovém rozsahu, aby tyto služby v budoucnu mohlo navštěvovat až 33 % všech dětí do tří let věku (scénáře A, B, C – viz kapitola 3.1 Náklady) při současném zajištění míst pro část dvouletých v mateřských školách, a to v rozsahu, který odpovídá současnému stavu.⁶⁶

Finanční podpora provozu jeslí z národních zdrojů je koncipována jako mandatorní výdaj z rozpočtu MPSV pro evidované služby na daný kalendářní rok, které o příspěvek na provoz požádají. Příspěvek na provoz na jednu kapacitní jednotku obsazenou dítětem dle platné smlouvy s rodičem a za podmínky aktivity rodiče dítěte na trhu práce. Navrhuje se, aby výši normativu stanovila vláda nařízením vždy do 1. ledna roku, na který je příspěvek poskytován. Vzhledem k předpokladu zajištění dostatečné kapacity mateřských škol od roku 2024 se navrhuje snížení přípustného věku dětí v jeslích na tři roky (tj. do dne 31. 8. bezprostředně následujícího po dni, kdy dítě dosáhne 3. roku věku). V rámci přechodného ustanovení se navrhuje, aby v jeslích evidovaných před účinností zákona byl státní příspěvek na provoz jeslí určen také pro děti starší 3 let k počátku školního roku.

Vláda stanoví nařízením k vždy 1. lednu pro období příslušného kalendářního roku maximální výši úhrady nákladů rodičem a současně stanoví normativy s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě

⁶⁶ Ve školním roce 2018/2019 bylo v mateřských školách umístěno 45 374 dětí mladších tří let. Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele; <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

v soukromé mateřské škole pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

(Současné pro poskytování péče dětem starším během přechodného období je upraven normativ v rámci přechodného ustanovení).

Pokud poskytovatel péče o dítě v jeslích nebude žádat o státní příspěvek, může službu poskytovat bez úhrady nákladů, s částečnou úhradou či s plnou úhradou nákladů rodičem.

Tabulka č. 9a: modelová situace – reálný roční rozpočet jeslí při příspěvku ve výši 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč na dítě měsíčně

	Jesle						
počet dětí (míst)	4	6	8	12	15	18	24
pečujících osob	1	1	2	2	3	3	3
mzdové náklady zaměstnavatele za pečující osoby (v Kč)	459 603	459 603	919 206	919 206	1 378 809	1 378 809	1 378 809
státní příspěvek	240 000	360 000	480 000	720 000	900 000	1 080 000	1 440 000
maximální příspěvek od rodičů (v Kč)	213 600	320 400	427 200	640 800	801 000	961 200	1 281 600
Zbývá na měsíc na všechny ostatní provozní náklady (v Kč): nájem, energie, pojištění, spotřební materiál, drobné vybavení, opravy a udržování, mzdové prostředky provozních pracovníků (v Kč)							
	1 166	20 900	2 333	41 800	33 099	62 699	121 899

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 9b: modelová situace – reálný roční rozpočet jeslí při příspěvku ve výši 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč na dítě měsíčně

	Jesle						
počet dětí (míst)	4	6	8	12	15	18	24
pečujících osob	1	1	2	2	3	3	3
mzdové náklady zaměstnavatele za pečující osoby (v Kč)	459 603	459 603	919 206	919 206	1 378 809	1 378 809	1 378 809
státní příspěvek	360 000	540 000	720 000	1 080 000	1 350 000	1 620 000	2 160 000
maximální příspěvek od rodičů (v Kč)	213 600	320 400	427 200	640 800	801 000	961 200	1 281 600
Zbývá na měsíc na všechny ostatní provozní náklady (v Kč): nájem, energie, pojištění, spotřební materiál, drobné vybavení, opravy a udržování, mzdové prostředky provozních pracovníků (v Kč)							
	11 166	35 900	22 333	71 800	70 599	107 699	181 899

(Zdroj: MPSV)

V současné době není sledována mzda/plat pečujících osob v dětských skupinách samostatně, dle aktuálně posledních výstupů Informačního systému o průměrných výdělích pro 1. pololetí roku 2019⁶⁷ by se jednalo o povolání č. 5311 Pracovníci péče o děti v mimoškolních zařízeních a domácnostech s průměrnou hrubou mzdou 21 820 Kč, případně o povolání č. 53111 Zdravotníci pracovníci péče o děti v mimoškolních zařízeních s průměrnou hrubou mzdou 23 853 Kč. (Povolání pečující osoby v dětské skupině není dle těchto statistických údajů dostatečně ohodnoceno – mediánová mzda ženy činí aktuálně 28 481 Kč – tyto údaje však mohou být částečně zkresleny tím,

⁶⁷ Data ohledně mezd z ISPV (únor, 2020) <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2019.aspx>

že není zcela zřejmé, kam přesně toto povolání zařadit v rámci číselných kódů. Stejně tak nemají poskytovatelé jistotu při zařazování povolání do platové třídy a stupně. MPSV bude proto dále usilovat o zařazení tohoto povolání do katalogu prací. Pro účely výpočtu je nutné vycházet z aktuálních dat – započten je průměr povolání č. 53111 a 5311 včetně zákonných odvodů. Mzdové prostředky jsou reálně vynakládány ve výši 1,25 úvazku – poskytovatel musí zajistit provoz v době dovolené, nemoci a jiných překážek v práci na straně zaměstnance – pečující osoby, počet pečujících osob musí přizpůsobit počtu a věku dětí, jejich individuální vyspělosti a zdravotnímu stavu, délce pobytu v dětských skupinách, zvláště pokud se jedná o děti mladší 2 let – v takovém případě musí zajistit vyšší počet pečujících osob, než je zákonem stanovené minimum.⁶⁸

Na příjmové straně rozpočtu je státní příspěvek v maximální výši, jednalo by se o případ, kdy budou po celý rok obsazena všechna kapacitní místa. Započten je také příspěvek od rodičů modelově ve výši 1/3 min. mzdy, což v roce 2020 činí 4 867 Kč. Z tabulek č. 9a i 9b vyplývá, že zvláště u jeslí s menším počtem dětí na pečující osobu bude nezbytné zajistit vícezdrojové financování (v případě příspěvku 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč by u mikrojeslí se 4 dětmi byly prakticky pokryty jen personální náklady), dalším zdrojem mohou být např. prostředky poskytnuté obcí či zaměstnavatelem rodiče. Jesle s počtem dětí vyšším než 12 mají zároveň vyšší náklady spojené s dodržováním přísnějších podmínek.

S poskytováním příspěvku na provoz evidovaným poskytovatelům služby péče o dítě v jeslích souvisí pořízení softwaru, pomocí kterého budou podávány žádosti o finanční podporu, dokládány skutečnosti rozhodné pro nárok na její přiznání a výši. Dle zkušeností s podobnými programy na správu dotačních titulů v gesci MPSV je výše nákladů na pořízení tohoto softwaru odhadována na 30 mil. Kč s ročními náklady na údržbu ve výši 2 mil. Kč. **Náklady na další vzdělávání pečujících osob, které je nezbytné pro zvýšení kvality služeb péče o děti, budou provozním nákladem jeslí, nebudou na ně poskytovány zvláštní příspěvky ze státního rozpočtu nad rámec stanoveného normativu.** Především z finančních důvodů není počítáno se vznikem systému akreditovaného vzdělávání pro pečující osoby, je možné využívat nabídky vzdělávacích aktivit, které již na trhu jsou, včetně e-learningové formy. **MPSV pořádá v rámci projektů semináře zdarma, jinak se náklady na vzdělávání v předepsaném rozsahu (8 hodin ročně) pohybují v rozmezí 1 000 – 4 000 Kč na osobu.**

V případě, že příspěvek ze státního rozpočtu a příspěvky rodičů nepokryjí zřizovateli náklady spojené s provozem jeslí, bude možné další výdaje hradit z finančních prostředků z rozpočtů územních samosprávných celků, fondů Evropské unie, darů a dědictví.

Vzhledem k tomu, že veřejné prostředky budou sloužit k úhradě pouze míst dětí zaměstnaných rodičů, studentů nebo rodičů pracovní místo aktivně hledajících, bude mít opatření kromě dopadu na výdajovou stranu státního rozpočtu i pozitivní dopad na stranu příjmovou. Další pozitivní dopady lze očekávat v oblasti úspor na nepojistných dávkách, úspor na opatřeních aktivní politiky zaměstnanosti, úspor na opatřeních sociální politiky (např. prevence vlivu rozpadu rodin), růstu HDP vlivem růstu produktivity práce atd.

Implementace návrhů vyžaduje náklady na zajištění 8 nových systemizovaných míst pod státní službou na MPSV zařazených ve 12., 13. a 14. platové třídě. Odhad režijních nákladů spojených se správou a administrací zobrazuje Tabulka č. 10. Tito zaměstnanci se budou rovněž podílet na činnostech

⁶⁸ Předkladatel bere na vědomí, že stejně jako se bude do budoucna vyvíjet nákladovost zařízení, která se bude promítat do návrhu výše normativu, budou v něm zohledněny i aktuální výše mezd/ plat v daných letech (jen v za roce 2019 se mzdy zvedly o 7,1 %).

spojených se žádostmi o příspěvek na provoz jeslí, tj. např. posuzování těchto žádostí, poskytování prostředků a kontrole, včetně kontroly na místě.

Tabulka č. 10: Přehled ročních osobních nákladů na státní zaměstnance⁶⁹.

Zaměstnanci	Roční náklady
6 x 12. platová třída: pracovníci zajišťující vedení evidence jeslí, řeší přerušení či zrušení oprávnění, dále kontrolují dodržování standardů kvality a rovněž zajišťují proces financování	2,75 mil. Kč
1 x 13. platová třída (metodický pracovník): mají na starosti metodický výklad zákona a podmínek financování ze státního rozpočtu	0,5 mil. Kč
1x 14. platová třída (vedoucí): dle zákona o státní službě č. 234/2014 Sb. řídí oddělení	0,7 mil. Kč
Celkem	3,95 mil. Kč

(Zdroj: MPSV)

Poskytovatel není povinen dítěti poskytovat stravovací služby, není-li dohodnuto jinak. Pokud zajišťuje dítěti stravu poskytovatel, poskytuje se dítěti v jeslích normativ na stravu, který zahrnuje stravování po dobu jeho pobytu v jeslích. V současné době hradí stravu včetně mzdových prostředků spojených s její přípravou a výdejem plně rodiče, oběd tak stojí v průměru 50–75 Kč, přičemž v mateřské škole je částka na oběd pro strávnicka stanovena na 14–25 Kč⁷⁰. Někteří rodiče zvláště malých dětí rádi využívají možnost vlastní stravy, v některých regionech je obtížné zajistit vhodného dodavatele dětské stravy. **Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem výživové normy pro děti v jeslích od 1 roku do 3 let. Normativ pro daný rok stanoví vláda nařízením. Navrhuje se stanovit normativ ve výši 10 Kč na den, tj. 200 Kč na dítě na měsíc v případě poskytnutí stravy dítěti.** Je možné předpokládat, že této možnosti bude využito ve většině jeslí.

U varianty 2.2. scénáře A by se jednalo o částku 36,7 mil. Kč, u scénáře B o částku 59,5 mil. Kč a u scénáře C o částku 119,0 mil. Kč.

- **Scénář A** (regresivní scénář) předpokládá, že bude zachována kapacita dosažená podporou ESF – 408 míst v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí a 14 872 v jeslích. Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tuto variantu prostřednictvím příspěvku na obsazené kapacitní místo včetně nákladů odboru MPSV (3,95 mil. Kč) a roční údržby softwaru (2 mil. Kč) jsou ve výši **922,8 mil. Kč při normativu 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč měsíčně, resp. 1381,2 mil. Kč při normativu 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč**, částka nezahrnuje výdaje spojené s normativem na stravu ve výši 36,7 mil. Kč. Do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 714 dětí a do jeslí bude umístěno 19 300 dětí (náklady vztažené k počtu umístěných dětí dle jednotlivých scénářů představují tabulky č. 12a – pro normativ 5 000 Kč měsíčně a 12b – pro normativ 7 500 Kč měsíčně).
- **Scénář B** (realistický scénář) počítá se zajištěním míst pro 3 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí a pro 30 000 dětí v jeslích, což odpovídá zhruba polovině požadovaných umístěných dětí na základě Barcelonských cílů a přibližné kapacity dětských skupin 23 080 a jeslí 1 712. Tento počet odpovídá odbornému odhadu vzhledem k existující sledované poptávce po službách péče o děti do tří let do roku 2030. Odhadované

⁶⁹ Návrh počtu systemizovaných míst vychází z dosavadní praxe při finanční a metodické podpoře obdobného rozsahu. Je možné, že při implementaci návrhu v praxi bude potřeba zajistit odlišný počet systemizovaných míst.

⁷⁰ VYHLÁŠKA 107/2005 Sb. o školním stravování

výdaje státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **1 493,5 mil. Kč při normativu 238 Kč na den, tj. 5 000 Kč měsíčně, resp. 2 237,3 Kč při normativu 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč**, částka nezahrnuje výdaje spojené s normativem na stravu ve výši 59,5 mil. Kč. Tato varianta je vzhledem k současné situaci nejpravděpodobnější, přičemž nárůst počtu jeslí bude pozvolný (viz tab. č. 13 a a 13 b).

- **Scénář C** (progresivní scénář) počítá se zajištěním míst pro 6 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí (kapacita 3 424) a pro 60 000 dětí v jeslích, (kapacita 46 160). Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **2 981,0 mil. Kč při normativu 238 Kč na den, tj. 5000 Kč měsíčně, resp. 4 468,6 mil. Kč při normativu 357 Kč na den, tj. 7 500 Kč**), výdaje na stravu 119,0 mil. Kč.

Odhad výdajů státního rozpočtu souvisejících s jednotlivými možnými scénáři (A, B, C) v rámci varianty 2.2 vychází z výpočtů výdajů na jedno kapacitní místo. Vzhledem k věku dětí je možné předpokládat, že bude i nadále docházet ke sdílení těchto míst, kdy jeslích pro nejmenší děti bude 4 místa sdílet 7 dětí, a v jeslích bude 12 míst sdílet 15 dětí.⁷¹ V takovém případě jsou náklady na umístění stanoveného počtu dětí nižší, než kdyby bylo nutné budovat plné kapacity. Počet dětí umístěných v jednotlivých variantách je popsán v kapitole 2.

Varianta 3 – zajištění kapacit v rámci mateřských škol

Vzhledem k tomu, že v současných mikrojeslích a dětských skupinách dochází ke sdílení míst, jsou zde náklady na jedno umístěné dítě nižší než náklady na kapacitní místo. Odhad výdajů státního rozpočtu souvisejících s jednotlivými možnými scénáři (A, B, C) v rámci varianty 3 vychází z výpočtů výdajů na jedno umístěné dítě a odhadu počtu dětí umístěných v jednotlivých zařízeních. Výpočet výdajů na jedno umístěné dítě v mateřské škole vychází z údajů mateřských škol ve Středočeském kraji, který byl vybrán jako příklad.

Je však nutné brát v úvahu další vícenáklady na zajištění zvýšeného počtu pomocného personálu. Z aktuálních dat MŠMT víme, že na jednu třídu dvouletých s 20 dětmi je 1 chůva. RIA k novele vyhlášky č. 14/2015 Sb., o předškolním vzdělávání ukazuje, že náklady na nepedagogický personál pomáhající v třídách s dětmi v rozmezí 2-3 let, nebo kde jsou čtyři a více těchto dětí, představují 1,3 mld. Kč. Dále by tato varianta musela zohledňovat snížení skupin s malými dětmi alespoň na šestičlenné, případně čtyřčlenné skupiny. Čímž by bylo nutné připočíst ještě příspěvky aktuálně na mikrojesle a dětské skupiny.

Porovnání nákladů v rámci jednotlivých typů služeb

Tabulka č. 11a: Porovnání příspěvku na provoz jeslí a mateřské školy (normativ 238 Kč/den, tj. 5 000 Kč/měsíc).

⁷¹ Vychází ze zkušeností z projektů *Podpora implementace dětských skupin* a *Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby*.

	jesle pro nejmenší dětí ⁷²	jesle ⁷³	MŠ ⁷⁴
Vstupní parametry			
Počet míst	4	12	20
Počet dětí, které se střídají na těchto kapacitních místech	7	15	20
Příspěvek na provoz (v Kč)			
Příspěvek státu na provoz	240 000	720 000	1 075 680
Příspěvek obce na provoz ⁷⁵			219 100
Jednotkové měsíční výdaje (v Kč)			
Příspěvek státu a obce na jedno dítě (v Kč)	2 857	4 000	5 395
Příspěvek na jedno kapacitní místo (v Kč)	5 000	5 000	5 395

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 11b: Porovnání příspěvku na provoz jeslí a mateřské školy (normativ 357 Kč/den, tj. 7 500 Kč/měsíc).

⁷² Vychází ze zkušeností z projektů *Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby*.

⁷³ Vychází ze zkušeností z projektů *Podpora implementace dětských skupin*.

⁷⁴ Vypočet vychází z analýzy financování mateřských škol ve Středočeském kraji. Analýza vychází z průměrných údajů za malé mateřské školy ve Středočeském kraji v roce 2016. Náklady na provoz zařízení jsou určeny jako průměrné náklady na jedno dítě v mateřské škole do 25 dětí ve Středočeském kraji v roce 2016 násobené 20 dětmi. Příspěvek státu odpovídá částce normativu pro mateřské školy s 20 dětmi v roce 2016 ve Středočeském kraji. Příspěvek obce je neinvestiční příspěvek obce příspěvkové organizaci (průměrný příspěvek obcí s mateřskou školou do 25 dětí na jedno dítě a měsíc činil dopočtených 913 Kč). Aktuálně je však nutné vzít v úvahu, že náklady na dítě se rapidně zvyšují i s růstem mezd pedagogů. Hrubá měsíční mzda podle skupin – Učitel v oblasti předškolní péče (mediánová hodnota) byla v roce 2017 na úrovni 24 197 Kč/měs., v roce 2018 ve výši 29 516 Kč/měs., v roce 2019 dosáhla 33 858,-Kč/měs. Obdobně je rovněž nutné přihlídnout k růstu normativu na soukromé mateřské školy: 46 175 Kč/rok 2017, 50 036 Kč/rok 2018, 55 664 Kč/rok 2019. V roce 2023 se tedy bude jednat již o vyšší částky.

⁷⁵ V současné chvíli se obce na provozu dětských skupin a mikrojeslí většinou nepodílejí, na financování nákladů spojených s provozem mateřských škol je určeno také rozpočtové určení daní.

	jesle pro nejmenší dětí ⁷⁶	jesle ⁷⁷	MŠ ⁷⁸
Vstupní parametry			
Počet míst	4	12	20
Počet dětí, které se střídají na těchto kapacitních místech	7	15	20
Příspěvek na provoz (v Kč)			
Příspěvek státu na provoz	360 000	1 080 000	1 075 680
Příspěvek obce na provoz ⁷⁹			219 100
Jednotkové měsíční výdaje (v Kč)			
Příspěvek státu a obce na jedno dítě (v Kč)	4 286	6 000	5 395
Příspěvek na jedno kapacitní místo (v Kč)	7 500	7 500	5 395

(Zdroj: MPSV)

Provozní náklady

Celkový dopad na straně výdajů státního rozpočtu pro všechny uvažované varianty zobrazuje Tabulka č. 12a/b. Ve výpočtech je kalkulováno s navrhovaným příspěvkem na jedno místo ve výši 5 000 Kč měsíčně. Opět se předpokládá, že čtyři místa v jeslích pro nejmenší bude sdílet 7 dětí a 12 míst v jeslích bude sdílet 15 dětí.

Tabulka č. 12a: Celkové roční výdaje státního rozpočtu na financování provozu jednotlivých zařízení ve třech variantách (normativ 5 000 Kč).

	Kapacita jeslí	Dětí v jeslích	Kapacit a jeslí pro nejmen ší děti	Dětí v jeslí ch pro nejm enší dětí	MŠ (v mil. Kč)	Příspěvek na obsazené kapacitní místo	Odbor MPSV včetně SW (v mil. Kč)	Roční výdaje (v mil. Kč)
Varianta 0	7 840	8 400	0	0	-	-	11,0	1 500, 0
Varianta 1	2 800	2 800	0	0	-	-	0	0
Varianta 2.1.	2 800	2 800	0	0	-	-	0	0

⁷⁶ Vychází ze zkušeností z projektů *Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby*.

⁷⁷ Vychází ze zkušeností z projektů *Podpora implementace dětských skupin*.

⁷⁸ Výpočet vychází z analýzy financování mateřských škol ve Středočeském kraji. Analýza vychází z průměrných údajů za malé mateřské školy ve Středočeském kraji v roce 2016. Náklady na provoz zařízení jsou určeny jako průměrné náklady na jedno dítě v mateřské škole do 25 dětí ve Středočeském kraji v roce 2016 násobené 20 dětmi. Příspěvek státu odpovídá částce normativu pro mateřské školy s 20 dětmi v roce 2016 ve Středočeském kraji. Příspěvek obce je neinvestiční příspěvek obce příspěvkové organizaci (průměrný příspěvek obcí s mateřskou školou do 25 dětí na jedno dítě a měsíc činil dopočtených 913 Kč. Aktuálně je však nutné vzít v úvahu, že náklady na dítě se rapidně zvyšují i s růstem mezd pedagogů. Hrubá měsíční mzda podle skupin – Učitel v oblasti předškolní péče (mediánová hodnota) byla v roce 2017 na úrovni 24 197 Kč/měs., v roce 2018 ve výši 29 516 Kč/měs., v roce 2019 dosáhla 33 858,-Kč/měs. Obdobně je rovněž nutné přihlídnout k růstu normativu na soukromé mateřské školy: 46 175 Kč/rok 2017, 50 036 Kč/rok 2018, 55 664 Kč/rok 2019. V roce 2023 se tedy bude jednat již o vyšší částky.

⁷⁹ V současné chvíli se obce na provozu dětských skupin a mikrojeslí většinou nepodílejí, na financování nákladů spojených s provozem mateřských škol je určeno také rozpočtové určení daní.

Varianta 2.2., scénář A	14 872	19 300	408	714	-	916,8	6,0	922,8
Varianta 2.2., scénář B	23 080	30 000	1 712	3 000	-	1 487,5	6,0	1 493,5
Varianta 2.2., scénář C	46 160	60 000	3 424	6 000	-	2 975,0	6,0	2 981,0
Varianta 3, scénář A		19 300		714	1 296		Náklady MŠMT	vícenáklady 916,8
Varianta 3, scénář B		30 000		3 000	2 136		Náklady MŠMT	vícenáklady 1 487,5
Varianta 3, scénář C		60 000		6 000	4 273		Náklady MŠMT	vícenáklady 2 975,0

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 12b: Celkové roční výdaje státního rozpočtu na financování provozu jednotlivých zařízení ve třech variantách (normativ 7 500 Kč).

	Kapacita jeslí	Děti v jeslích	Kapacita a jeslí pro nejmenší děti	Děti v jeslích pro nejmenší děti	MŠ (v mil. Kč)	Příspěvek na obsazené kapacitní místo	Odbor MPSV včetně SW (v mil. Kč)	Roční výdaje (v mil. Kč)
Varianta 0	7 840	8 400	0	0	-	-	11,0	1 500,0
Varianta 1	2 800	2 800	0	0	-		0	0
Varianta 2.1	2 800	2 800	0	0	-		0	0
Varianta 2.2., scénář A	14 872	19 300	408	714	-	1 375,2	6	1 381,2
Varianta 2.2., scénář B	23 080	30 000	1 712	3 000	-	2 231,3	6	2 237,3
Varianta 2.2., scénář C	46 160	60 000	3 424	6 000	-	4 462,6	6	4 468,6
Varianta 3, scénář A		19 300		714	1 295,7		Náklady MŠMT	vícenáklady 1 375,2
Varianta 3, scénář B		30 000		3 000	2 136,4		Náklady MŠMT	vícenáklady 2 231,3
Varianta 3, scénář C		60 000		6 000	4 272,8		Náklady MŠMT	vícenáklady 4 462,6

(Zdroj: MPSV)

Do celkových ročních výdajů je nutné zahrnout i jednorázové náklady na pořízení softwaru u varianty 0 (rozšíření aplikací pro dotační řízení) a podvarianty 2.2 (příspěvek). U podvarianty 2.2. budou pomocí softwaru podávány žádosti o finanční podporu, které činí přibližně 30 mil. Kč na vývoj software (v režimu veřejné zakázky) a rovněž náklady na údržbu systému (cca 2 mil. Kč ročně).

- Nulová varianta a varianta 1 kalkulují s tím, že mikrojesle zaniknou. Nulová varianta předpokládá podporu dětských skupin prostřednictvím dotačního titulu a zachování 50 % dětských skupin. Varianta 1 a varianta 2.1. dále předpokládá, že zůstane v provozu 15 % dětských skupin, a to bez jakékoliv veřejné podpory. Ve srovnání se současným stavem to povede k nárůstu výdajů státního rozpočtu, protože řada dnes pracujících rodičů se stane ekonomicky neaktivními a z titulu péče o dítě budou státními pojištěnci.
- Varianta 2.2. obsahuje scénáře A, B, C dle umístěných dětí (pro srovnání výše normativu 5 000 Kč a 7 500 Kč). Ve variantě 2.2. a scénáři A do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 714 dětí (kapacita 408) a do ostatních jeslí bude umístěno přibližně 19 300 dětí (kapacita 14 872). Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tento scénář jsou ve výši **922,8 mil. Kč při normativu 5 000 Kč měsíčně, resp. (1381,2 mil. Kč při normativu 7 500 Kč)** a 79,2 mil. Kč na náklady na stravné. Ve scénáři B bude umístěno 3 000 dětí do jeslí pro nejmenší děti (kapacita 1 712) a do ostatních jeslí 30 000 dětí (kapacita 23 080). Odhadované výdaje státního rozpočtu tohoto scénáře jsou ve výši **1 493,5 mil. Kč (2 237,3 mil. Kč)**. Scénář C předpokládá, že do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 6 000 dětí (kapacita 3 424) a do ostatních jeslí 60 000 dětí (kapacita 46 160). Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tento scénář jsou ve výši **2 981,0 mil. Kč při normativu 5 000 Kč měsíčně, resp. 4 468,6 mil. Kč při normativu 7 500 Kč**.
- Varianta 3: požadovaná kapacita míst bude zabezpečena mateřskými školami. **K současným nákladům na zajištění míst pro děti v MŠ, bude připočtena nákladnost / vícenáklad na zajištění péče o děti dle následujících scénářů:** scénáře A (regresivní), B (realistický), C (progresivní) dle počtu umístěných dětí. Ve scénáři A bude do mateřských škol umístěno 20 014 dětí. Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tento scénář jsou ve výši **1 295,7 mil. Kč**. Ve scénáři B bude umístěno 33 000 dětí. Odhadované výdaje státního rozpočtu tohoto scénáře jsou ve výši **2 136,4 mil. Kč**. Scénář C předpokládá umístění 66 000 dětí. Odhadované výdaje státního rozpočtu pro tento scénář jsou ve výši **4 272,8 mil. Kč** (je možné předpokládat, že se normativy pro mateřské školy budou zvyšovat v souvislosti s nárůstem mezd pedagogů a reformou financování).

Podpora jeslí tak, jak ji navrhuje úprava v podvariantě 2.2., se **vhodně doplňuje se systémem mateřských škol** a zefektivňuje systém státem regulované a (částečně) financované péče a předškolního vzdělávání. Úprava **stanovuje spodní věkovou hranici dětí**, a to na šest měsíců při dodržení specifických podmínek, tedy především péče o děti maximálně 4 děti současně. Horní věková hranice tří let je stanovena v návaznosti na nárok na přednostní přijetí k předškolnímu vzdělávání konkrétně do 31. 8. po dovršení 3. roku věku s přechodným ustanovením pro již evidované dětské skupiny do 31. 8. 2024, tj. po roce 2024 se očekává zajištění dostatečné kapacity mateřských škol a v souvislosti s tím bez výjimky omezení věku v jeslích **do tří let** (tj. do dne 31. 8. bezprostředně následujícího po dni, kdy dítě dosáhne 3. roku věku).⁸⁰ Z evaluace dotačních výzev na dětské skupiny a mikrojesle totiž vyplývá, že v důvodech volby konkrétního zařízení, které mělo dítě navštěvovat, u rodičů největší roli sehrávalo, že zařízení přijímalo děti mladší tří let a kvalita poskytovaných služeb. Pokud však rodiče po nějaké době zvažovali odchod dítěte ze zařízení, tak mezi důvody k odchodu bez ohledu na věk převažoval přestup do mateřské školy. S povinnou předškolní docházkou a povinností přijímat děti čtyřleté i tříleté (rozhodující je narození do začátku školního roku, tj. 1. září), budou pro starší děti zajištěna místa v mateřských školách a jesle pokryjí poptávku po umístění mladších dětí.

Tabulka 13a: Předpokládané náklady státního rozpočtu na provoz jeslí do roku 2030 při normativu 238 Kč/den, tj. 5 000 Kč/měsíc (podvarianta 2.2.).

⁸⁰ Starší děti budou moci dětské skupiny navštěvovat, ale náklady budou hradit rodiče, případně poskytovatel.

Rok	Počet jeslí	Kapacita jeslí	Dětí v jeslích	Počet jeslí pro nejm enší dětí	Kapacita jeslí pro nejmenší dětí	Dětí v jeslí ch pro nejm enší dětí	Příspěvek na kapacitní místa (mil. Kč)	Odbor MPSV včetně SW (mil. Kč)	Celkové náklady (mil. Kč)
2022	1150	14872	19334	102	408	714	458,4	39,6	498,0
2023	1237	15916	20691	143	572	1001	989,3	6,0	995,3
2024	1323	16948	22032	184	736	1288	1 061,0	6,0	1 067,0
2025	1408	17968	23358	225	900	1575	1 132,1	6,0	1 138,1
2026	1493	18988	24684	266	1064	1862	1 203,1	6,0	1 209,1
2027	1578	20008	26010	307	1228	2149	1 274,2	6,0	1 280,2
2028	1663	21028	27336	348	1392	2436	1 345,2	6,0	1 351,2
2029	1748	22048	28662	389	1556	2723	1 416,2	6,0	1 422,2
2030	1834	23080	30004	428	1712	2996	1 487,5	6,0	1 493,5

(Zdroj: MPSV)

Tabulka 13b: Předpokládané náklady státního rozpočtu na provoz jeslí do roku 2030 při normativu 357 Kč/den, tj. 7 500 Kč/měsíc (podvarianta 2.2.).

Rok	Počet jeslí	Kapacita jeslí	Dětí v jeslích	Počet jeslí pro nejm enší dětí	Kapacita jeslí pro nejmenší dětí	Dětí v jeslí ch pro nejm enší dětí	Příspěvek na kapacitní místa (mil. Kč)	Odbor MPSV včetně SW (mil. Kč)	Celkové náklady (mil. Kč)
2022	1150	14872	19334	102	408	714	1 375,2	39,6	1 414,8
2023	1237	15916	20691	143	572	1001	1 483,9	6,0	1 489,9
2024	1323	16948	22032	184	736	1288	1 591,6	6,0	1 597,6
2025	1408	17968	23358	225	900	1575	1 698,1	6,0	1 704,1
2026	1493	18988	24684	266	1064	1862	1 804,7	6,0	1 810,7
2027	1578	20008	26010	307	1228	2149	1 911,2	6,0	1 917,2
2028	1663	21028	27336	348	1392	2436	2 017,8	6,0	2 023,8
2029	1748	22048	28662	389	1556	2723	2 124,4	6,0	2 130,4
2030	1834	23080	30004	428	1712	2996	2 231,3	6,0	2 237,3

(Zdroj: MPSV)

Jedná se o modelovou variantu, při níž je předpokládáno, že počty jeslí budou meziročně narůstat přibližně rovnoměrně, nově vznikající jesle pro nejmenší děti budou mít kapacitu 4 děti a ostatní jesle kapacitu 12 dětí. Dle počtu podpořených projektů v rámci nových výzev je možné predikovat, že v roce 2020 bude evidováno 1 150 dětských skupin, přičemž jejich přesnou kapacitu není v tuto chvíli možné stanovit, předpokládáme nejčastější variantu, kapacitu 12 míst. Na podzim 2019 byly uvedeny do provozu poslední z mikrojeslí podpořených z ESF a jejich počet nebude do konce programového období dále narůstat. Počty dětí na sdílených místech zcela přesně odpovídající kapacitě pro model 30 000 dětí v jeslích a 3 000 dětí v mikrojeslích není možné stanovit, navíc sdílení míst je vždy hodnota přibližná. Příspěvek na provoz jednoho kapacitního místa je stanoven na 5 000 Kč, resp. 7 500 Kč měsíčně,⁸¹ přičemž v jeslích bude pravděpodobně i nadále docházet ke střídání dětí (tzn. v jeslích 15 dětí na 12 kapacitních míst a v jeslích pro nejmenší děti 7 dětí na 4 kapacitní místa). Z ESF budou dětské skupiny a mikrojesle financovány nejdéle do konce roku 2022. Dále je započítán jednorázový náklad na

⁸¹ Vzhledem k účinnosti zákona od roku 2022 a vývoji cen, mezd/platů, bude přesná částka normativu stanovena nejpozději k 1.1.2023 dle zákona.

zřízení 8 systemizovaných míst v rámci MPSV a jejich roční mzdové náklady a náklad na pořízení softwaru pro administraci státního financování (předběžný odhad 30 mil. Kč) a jeho roční údržbu (předběžný odhad 2 mil. Kč ročně).

3.3. Přínosy

Varianta 0 - Vytvoření národního dotačního titulu pro dětské skupiny

Nulová varianta znamená, že mikrojesle zaniknou, finanční podpora dětských skupin prostřednictvím dotačního titulu umožní zachování 50 % současného počtu dětských skupin. Nebude možné podpořit kvalitu, systémový vznik a rozvoj sítě služeb. Z odvodů rodičů budou i v této variantě plynout příjmy do státního rozpočtu, a to v odhadované výši 661 mil. Kč. Nemožnost vrátit se na trh práce sníží nabídku pracovníků a zvýší nákladovost v dávkových systémech.

a) Rodiče s dětmi

V případě zachování 50 % dětských skupin bez veřejné podpory dojde k zajištění participace rodičů využívajících tuto službu péče o dítě na trhu práce pouze pro takto omezený počet rodičů, kteří budou moci dítě do dětské skupiny umístit. Tito rodiče pak zároveň budou moci uplatnit slevu na dani z příjmů, tzv. školovné. Pro většinu rodičů však budou dětské skupiny finančně nedostupné, tito rodiče mohou dlouhým pobytem mimo trh práce ztratit své profesní dovednosti a tím i hodnotu na trhu práce.

Z hlediska dítěte je nutné poznamenat, že umístění dítěte do dětské skupiny představuje pro děti a jejich rodiče několik výhod. Dítě je v malém kolektivu, pečují o něj kvalifikované pečující osoby a dítě samo se cítí spokojeně v bezpečném prostředí, kde má možnost se setkávat s dalšími dětmi a objevovat svět. Individuální péče o svěřené děti v dětských skupinách je zaměřená na rozvoj schopností, dovedností a návyků s ohledem na věk dítěte. Pečující osoby dbají na bezpečnost a zdraví dětí, pobyt na čerstvém vzduchu, dostatečný spánek, zajištění a rozvoj osobní hygieny. Služba je **vždy doplňkem péče rodinné**, není její náhradou a odpovídá individuálním potřebám dětí.

b) Poskytovatelé služeb péče o děti

Přínosem je zachování fungování části zařízení stávajících poskytovatelů. Většina současných poskytovatelů však službu nebude moci poskytovat. Dopad na zaměstnanost a pracovní místa.

c) Pečující osoby

Pro pečující osoby je přínosem zajištění pracovních míst ve stávajících 50 % dětských skupin. Pečující osoby z 50 % stávajících dětských skupin však o pracovní místo přijdou. Aktuálně by se jednalo o 1 tis. osob bez práce.

d) Zaměstnavatelé

Hlavním přínosem pro zaměstnavatele je větší zapojení rodičů využívajících služeb dětských skupin na trhu práce. Náklady vzniklé na straně zaměstnavatelů jakožto poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině jsou do jisté míry kompenzovány tím, že jsou pro účely výpočtu daňového základu zahrnuty mezi výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů⁸². Přínosem na straně zaměstnavatele je úspora v podobě udržení kvalifikované pracovní síly bez nutnosti investování do kvalifikace nového zaměstnance a možnost udržení si zkušených zaměstnanců. Dále lze uvést rovněž motivaci a vyšší loajalitu zaměstnanců a zvýšení prestiže firmy. Nicméně řadě zaměstnavatelů vznikne ztráta tím, že se zkušení zaměstnanci nebudou moci z důvodu péče o malé dítě vrátit do zaměstnání, během dlouhého pobytu mimo trh práce dojde u nich ke ztrátě nabytých profesních dovedností.

⁸² Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů, §24, odst. 2, písmeno zs

e) Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky mohou být jedny z poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině. Přínosem je větší dostupnost služeb péče o děti v daném regionu a nulová administrativní a finanční zátěž v případě, kdy bude zajištěna dostupnost služeb péče o děti skrze dětské skupiny dalšími subjekty, kterými jsou např. nestátní neziskové organizace či zaměstnavatelé.

f) Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvu práce a sociálních věcí vznikají přínosy v souvislosti s tím, že nebude nezbytně nutné řešit další administrativní nároky vyjma zajištění dotačního řízení, pokud se dále dětské skupiny a mikrojesle nebudou zásadně podporovat.

g) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, krajské hygienické stanice, Hasičský záchranný sbor ČR, stavební úřady

Přínosem je, že orgánům ochrany veřejného zdraví, orgánům, které mají v kompetenci posuzovat soulad se stavebními a požárními, případně dalšími předpisy, nebudou vznikat významné náklady.

Varianta 1 – stávající stav zákona bez návazné finanční podpory

Tato varianta znamená, že mikrojesle zaniknou a zůstane v provozu 15 % dětských skupin⁸³, a to bez jakékoliv veřejné podpory. Z odvodů rodičů budou i v této variantě plynout příjmy do státního rozpočtu, a to v odhadované výši 220,4 mil. Kč. Nicméně oproti současnému stavu se nejedná o částku navíc, naopak vzhledem k výraznému snížení počtu rodičů, kteří budou moci dětských skupin využít, a řada z nich nebude aktivní na pracovním trhu, se jedná ve výsledku o ztrátu. Nemožnost vrátit se na trh práce sníží nabídku pracovníků a zvýší nákladovost v dávkových systémech. Následující část textu popisuje přínosy specificky pro dotčené subjekty.

a) Rodiče s dětmi

V případě zachování 15 % dětských skupin bez veřejné podpory dojde k zajištění participace rodičů využívajících tuto službu péče o dítě na trhu práce pouze pro takto omezený počet rodičů, kteří budou moci dítě do dětské skupiny umístit. Tito rodiče pak zároveň budou moci uplatnit slevu na dani z příjmů, tzv. školovné. Pro většinu rodičů však budou dětské skupiny finančně nedostupné, tito rodiče mohou dlouhým pobytem mimo trh práce ztratit své profesní dovednosti a tím i hodnotu na trhu práce.

Z hlediska dítěte je nutné poznamenat, že umístění dítěte do dětské skupiny představuje pro děti a jejich rodiče několik výhod. Dítě je v malém kolektivu, pečují o něj kvalifikované pečující osoby a dítě samo se cítí spokojeně v bezpečném prostředí, kde má možnost se setkávat s dalšími dětmi a objevovat svět. Individuální péče o svěřené děti v dětských skupinách je zaměřená na rozvoj schopností, dovedností a návyků s ohledem na věk dítěte. Pečující osoby dbají na bezpečnost a zdraví dětí, pobyt na čerstvém vzduchu, dostatečný spánek, zajištění a rozvoj osobní hygieny. Služba je **vždy doplňkem péče rodinné**, není její náhradou a odpovídá individuálním potřebám dětí.

b) Poskytovatelé služeb péče o děti

Přínosem je zachování fungování zařízení stávajících poskytovatelů, kteří službu financují z vlastních zdrojů. Většina současných poskytovatelů však službu nebude moci poskytovat. Dopad na zaměstnanost a pracovní místa.

c) Pečující osoby

⁸³ Jedná se o procento dětských skupin, které jsou i v současnosti financovány z vlastních zdrojů.

Pro pečující osoby je přínosem zajištění pracovních míst ve stávajících 15 % dětských skupin. Pečující osoby z 85 % stávajících dětských skupin však o pracovní místo přijdou. Aktuálně by se jednalo o 1 700 osob bez práce.

d) Zaměstnavatelé

Hlavním přínosem pro zaměstnavatele je větší zapojení rodičů využívajících služeb dětských skupin na trhu práce. Náklady vzniklé na straně zaměstnavatelů jakožto poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině jsou do jisté míry kompenzovány tím, že jsou pro účely výpočtu daňového základu zahrnuty mezi výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů⁸⁴. Přínosem na straně zaměstnavatele je úspora v podobě udržení kvalifikované pracovní síly bez nutnosti investování do kvalifikace nového zaměstnance a možnost udržení si zkušených zaměstnanců. Dále lze uvést rovněž motivaci a vyšší loajalitu zaměstnanců a zvýšení prestiže firmy. Nicméně řadě zaměstnavatelů vznikne ztráta tím, že se zkušení zaměstnanci nebudou moci z důvodu péče o malé dítě vrátit do zaměstnání, během dlouhého pobytu mimo trh práce dojde u nich ke ztrátě nabytých profesních dovedností.

e) Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky mohou být jedny z poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině. Přínosem je větší dostupnost služeb péče o děti v daném regionu a nulová administrativní a finanční zátěž v případě, kdy bude zajištěna dostupnost služeb péče o děti skrze dětské skupiny dalšími subjekty, kterými jsou např. nestátní neziskové organizace či zaměstnavatelé.

f) Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvu práce a sociálních věcí vznikají přínosy v souvislosti s tím, že nebude nezbytně nutné řešit další administrativní nároky, pokud se dále dětské skupiny nebudou zásadně podporovat.

g) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, krajské hygienické stanice, Hasičský záchranný sbor ČR, stavební úřady

Přínosem je, že orgánům ochrany veřejného zdraví, orgánům, které mají v kompetenci posuzovat soulad se stavebními a požárními, případně dalšími předpisy, nebudou vznikat významné náklady.

Varianta 2: Novelizace zákona o dětské skupině – úprava služby a nové vymezení věku dětí, kterých se služba bude týkat, zajištění financování stávajících zařízení z národních zdrojů a umožnění vzniku a rozvoje dalších.

Varianta 2.1. Základní varianta s novelizací upravující v základním rozsahu zejména kvalitu služby péče v dětské skupině

Tato varianta znamená, že mikrojesle zaniknou a zůstane v provozu 15 % dětských skupin⁸⁵, a to bez jakékoliv veřejné podpory. Z odvodů rodičů budou i v této variantě plynout příjmy do státního rozpočtu, a to v odhadované výši 220,4 mil. Kč. Nicméně oproti současnému stavu se nejedná o částku navíc, naopak vzhledem k výraznému snížení počtu rodičů, kteří budou moci dětských skupin využít, a řada z nich nebude aktivní na pracovním trhu, se jedná ve výsledku o ztrátu. Nemožnost vrátit se na trh práce sníží nabídku pracovníků a zvýší nákladovost v dávkových systémech.

a) Rodiče s dětmi

⁸⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů, §24, odst. 2, písmeno zs

⁸⁵ Jedná se o procento dětských skupin, které jsou i v současnosti financovány z vlastních zdrojů.

V případě zachování 15 % dětských skupin bez veřejné podpory dojde k zajištění participace rodičů využívajících tuto službu péče o dítě na trhu práce pouze pro takto omezený počet rodičů, kteří budou moci dítě do dětské skupiny umístit. Tito rodiče pak zároveň budou moci uplatnit slevu na dani z příjmů, tzv. školkovné. Pro většinu rodičů však budou dětské skupiny finančně nedostupné, tito rodiče mohou dlouhým pobytem mimo trh práce ztratit své profesní dovednosti a tím i hodnotu na trhu práce.

Z hlediska dítěte je nutné poznamenat, že umístění dítěte do dětské skupiny představuje pro děti a jejich rodiče několik výhod. Dítě je v malém kolektivu, pečují o něj kvalifikované pečující osoby a dítě samo se cítí spokojeně v bezpečném prostředí, kde má možnost se setkávat s dalšími dětmi a objevovat svět. Individuální péče o svěřené děti v dětských skupinách je zaměřená na rozvoj schopností, dovedností a návyků s ohledem na věk dítěte. Pečující osoby dbají na bezpečnost a zdraví dětí, pobyt na čerstvém vzduchu, dostatečný spánek, zajištění a rozvoj osobní hygieny. Služba je **vždy doplňkem péče rodinné**, není její náhradou a odpovídá individuálním potřebám dětí.

b) Poskytovatelé služeb péče o děti

Přínosem je zachování fungování zařízení stávajících poskytovatelů, kteří službu financují z vlastních zdrojů. Většina současných poskytovatelů však službu nebude moci poskytovat. Dopad na zaměstnanost a pracovní místa.

c) Pečující osoby

Pro pečující osoby je přínosem zajištění pracovních míst ve stávajících 15 % dětských skupin. Pečující osoby z 85 % stávajících dětských skupin však o pracovní místo přijdou. Aktuálně by se jednalo o 1 700 osob bez práce.

d) Zaměstnavatelé

Hlavním přínosem pro zaměstnavatele je větší zapojení rodičů využívajících služeb dětských skupin na trhu práce. Náklady vzniklé na straně zaměstnavatelů jakožto poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině jsou do jisté míry kompenzovány tím, že jsou pro účely výpočtu daňového základu zahrnuty mezi výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů⁸⁶. Přínosem na straně zaměstnavatele je úspora v podobě udržení kvalifikované pracovní síly bez nutnosti investování do kvalifikace nového zaměstnance a možnost udržení si zkušených zaměstnanců. Dále lze uvést rovněž motivaci a vyšší loajalitu zaměstnanců a zvýšení prestiže firmy. Nicméně řadě zaměstnavatelů vznikne ztráta tím, že se zkušení zaměstnanci nebudou moci z důvodu péče o malé dítě vrátit do zaměstnání, během dlouhého pobytu mimo trh práce dojde u nich ke ztrátě nabytých profesních dovedností.

e) Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky mohou být jedny z poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině. Přínosem je větší dostupnost služeb péče o děti v daném regionu a nulová administrativní a finanční zátěž v případě, kdy bude zajištěna dostupnost služeb péče o děti skrze dětské skupiny dalšími subjekty, kterými jsou např. nestátní neziskové organizace či zaměstnavatelé.

f) Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvu práce a sociálních věcí vznikají přínosy v souvislosti s tím, že nebude nezbytně nutné řešit další administrativní nároky, pokud se dále dětské skupiny nebudou zásadně podporovat.

g) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, krajské hygienické stanice, Hasičský záchranný sbor ČR, stavební úřady

⁸⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů, §24, odst. 2, písmeno zs

Přínosem je, že orgánům ochrany veřejného zdraví, orgánům, které mají v kompetenci posuzovat soulad se stavebními a požárními, případně dalšími předpisy, nebudou vznikat významné náklady.

Varianta 2.2. Komplexní varianta zahrnující úpravu názvu „dětských skupin“ na „jesle“, úpravu služby a snížení spodní hranice věku dětí, kterých se služba týká, na 6 měsíců za dodržení specifických podmínek, systémové financování jeslí z národních zdrojů a umožnění vzniku a rozvoje dalších zařízení

Návrh novely, která reaguje na stávající nedostatečné zajištění péče o děti předškolního věku, obsahuje opatření spočívající v technických úpravách zákona o dětské skupině, které vyplývají ze čtyřleté praxe účinnosti tohoto zákona, včetně rozšíření podmínek poskytování služby péče o děti v jeslích již od 6 měsíců, a komplexní úpravu udržitelného financování jeslí z národních zdrojů, jak ukládá usnesení vlády č. 654 ze dne 18. září 2017.⁸⁷ Úpravy zákona o dětské skupině cílí **na celkové zkvalitnění služby péče o dítě v jeslích, zejména formou úpravy počtu pečujících osob na počet dětí, odborné způsobilosti pečujících osob a požadavkem na jejich další pravidelné vzdělávání a zavedením standardů kvality.**⁸⁸ Cílem komplexního návrhu financování jeslí z národních zdrojů je pak udržitelnost stávajících zařízení péče o děti, zároveň podpora vzniku zařízení nových a zajištění celkové kontinuity služby.

Scénář A (regresivní) počítá se zajištěním stávající kapacity ve 102 jeslích pro nejmenší děti, tj. 408 kapacitních míst, na kterých se může vystřídat 714 dětí, a 1 150 míst v ostatních jeslích s kapacitou 14 872 dětí, na kterých se může vystřídat až 19 300 dětí. Odhadované příjmy státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **1 566,8 mil. Kč.** **Scénář B** (realistický) počítá s umístěním 3 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti a 30 000 dětí v ostatních jeslích, což odpovídá zhruba polovině umístěných dětí na základě Barcelonských cílů. Zároveň navýšení odpovídá odbornému odhadu vzhledem k existující sledované poptávce po službách péče o děti do tří let. Odhadované příjmy státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **2 565,3 mil. Kč.** **Scénář C** (progresivní) počítá s umístěním 6 000 dětí v jeslích pro nejmenší děti a 60 000 dětí v ostatních jeslích, což odpovídá naplnění Barcelonských cílů. Odhadované příjmy státního rozpočtu pro tuto variantu jsou ve výši **5 130,6 mil. Kč.**

Při vyhodnocování přínosů se kalkuluje zejména s daněmi a odvody dodatečně zaměstnaných rodičů. Ve výpočtech je kalkulováno s minimální⁸⁹ a mediánovou mzdou ženy⁹⁰, což představuje konzervativní odhad, dále pak s odměnou z dohody o provedení práce a minimálními odvody za osobu samostatně výdělečně činnou.

Přehled a strukturu odhadované ekonomické aktivity rodičů zobrazují tabulky 14, 15 a 16, které počítají minimální, střední a maximální odhad dopadu v návaznosti na zastoupení rodičů na pracovním trhu. Vzhledem ke stávajícím trendům (pouze třetina matek⁹¹ dětí do dvou let, které pracují, pracuje na plný úvazek) a nastavení zdanění odvodů u práce na dohodu o provedení práce (do 10 000 Kč měsíčně

⁸⁷ <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIAARJB2WTF>

⁸⁸ Viz str. 30 - Náklady na další vzdělávání pečujících osob, které je nezbytné pro zvýšení kvality služeb péče o děti, budou provozním nákladem dětských skupin, vzdělávání je zahrnuto v rámci normativu na provoz. MPSV pořádá v rámci projektů semináře zdarma, jinak se náklady na vzdělávání v předepsaném rozsahu (8 hodin ročně) pohybují v rozmezí 1 000 – 4 000 Kč na pečující osobu.

⁸⁹ Ve výpočtech byla uvedena jako minimální mzda 13 350 Kč platná v roce 2019.

⁹⁰ <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2019> - mediánová mzda za 3. čtvrtletí 2019: 29 549 Kč, mediánová mzda ženy 26 887 Kč.

⁹¹ O děti v době mateřské a rodičovské dovolené v ČR pečují převážně ženy.

se pojistné na sociální a zdravotní pojištění neodvádí), očekáváme, že daně a pojistné budou odvádět jen rodiče zaměstnaní na plný úvazek.

Přínosem pro státní rozpočet je zapojení dalších pečujících osob na trh práce, kdy další zaměstnané osoby budou odvádět pojistné a budou ekonomicky aktivní.

Odhad příjmů opět vychází ze zkušeností z projektů ESF, kdy jsou nejprve namodelovány odvody za jedny mikrojesle (nově jesle s podmínkami péče o děti od 6 měsíců věku) nebo jesle, vypočteny průměrné příjmy na jedno dítě, které jsou dále násobeny počtem umístěných dětí. Předpokládáme, že sleva na dani za umístění dítěte⁹² bude uplatněna za všechny děti.

Dále je možné zmínit úsporu státního rozpočtu za zdravotní pojištění státního pojištěnce – rodiče, který se vrátil na trh práce.

Pro další modelové kalkulace pro **varianty 1 a 2** byl zvolen střední odhad dopadů (Tabulka č. 15).⁹³

Tabulka č. 14: Minimální odhad dopadů ekonomické aktivity rodičů dětí v jeslích; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč)

	Jesle pro nejmenší děti – počet dětí (rodičů)	Jesle – počet dětí (rodičů)	Měsíční odvody jednoho rodiče
Ekonomická aktivita rodiče			
zaměstnanec s mediánovou mzdou	1	3	14 109
zaměstnanec s minimální mzdou	1	2	6 145
zaměstnanec na dohodu o provedení práce	3	6	
Podnikajících	1	3	2 544
vzdělávajících se	1	1	
Celkové odvody za dané zařízení a rok	273 576	746 988	
Průměrné roční odvody na 1 dítě	39 082	49 799	
Sleva na dani za umístění dítě	13 350	13 350	
Dopady na straně příjmů na 1 dítě ročně	25 732	36 449	

Pozn. Kalkulováno včetně pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance.

(Zdroj: Vlastní výpočty MPSV)

⁹² Ve výpočtech je uvedena sleva na dani dle výše minimální mzdy platné v roce 2019, tedy 13 350 Kč.

⁹³ Skladba rodičů zahrnuje rodiče pracující i ty, jejichž vazba na trh práce nezakládá příjmy pro státní rozpočet. U těch pracujících je počítáno se všemi, tedy že někdo by pracoval i bez DS, není započteno. Dále je započteno zdravotní pojištění v odvodech. Vychází z mediánové mzdy ženy 3. čtvrtletí 2019.

Tabulka č. 15: Střední odhad dopadů ekonomické aktivity rodičů dětí v jeslích; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč)

	Jesle pro nejmenší děti – počet dětí (rodičů)	Jesle – počet dětí (rodičů)	Měsíční odvody jednoho rodiče
Ekonomická aktivita rodiče			
zaměstnanec s mediánovou mzdou	3	7	14 109
zaměstnanec s minimální mzdou	0	1	6 145
zaměstnanec na dohodu o provedení práce	1	2	
Podnikajících	2	4	2 544
vzdělávajících se	1	1	
Celkové odvody za dané zařízení a rok	568 980	1 381 008	
Průměrné roční odvody na 1 dítě	81 283	92 067	
Sleva na dani za umístění dítě	13 350	13 350	
Dopady na straně příjmů na 1 dítě ročně	67 933	78 717	

Pozn. Kalkulováno včetně pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance.

(Zdroj: Vlastní výpočty MPSV)

Tabulka č. 16: Maximální odhad dopadů ekonomické aktivity rodičů dětí v jeslích; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč)

	Jesle pro nejmenší děti – počet dětí (rodičů)	Jesle – počet dětí (rodičů)	Měsíční odvody jednoho rodiče
Ekonomická aktivita rodiče			-
zaměstnanec s mediánovou mzdou	4	7	14 109
zaměstnanec s minimální mzdou	0	2	6 145
zaměstnanec na dohodu o provedení práce	2	3	
Podnikajících	1	3	2 544
Celkové odvody za dané zařízení a rok	707 760	1 424 220	
Průměrné roční odvody na 1 dítě	101 109	94 948	
Sleva na dani za umístění dítě	13 350	13 350	
Dopady na straně příjmů na 1 dítě ročně	87 759	81 598	

Pozn. Kalkulováno včetně pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance.

(Zdroj: Vlastní výpočty MPSV)

Jak bylo zmíněno výše, jesle jsou koncipované tak, že jedno místo může sdílet několik dětí. V jeslích pro nejmenší děti (v pilotních projektech mikrojesle) se jednalo v průměru o 7 dětí, v jeslích (původně dětských skupinách) při kapacitě 12 dětí se jednalo v průměru o 15 dětí, jejichž rodič, který o ně do té doby pečoval, mohl nastoupit do zaměstnání nebo začít podnikat.

Tabulka č. 17: Celkové roční příjmy veřejných rozpočtů pro variantu 1 a 2 dle umístěných dětí v zařízeních při minimální (dopad 1), střední (dopad 2) a maximální variantě (dopad 3) dopadů ekonomické aktivity rodičů (viz Tabulka 14, 15, 16)

	Počet dětí v jeslích pro nejmenší děti	Počet dětí v jeslích	Dopad 1 Roční příjmy SR (v mil. Kč)	Dopad 2 Roční příjmy SR (v mil. Kč)	Dopad 3 Roční příjmy SR (v mil. Kč)
Varianta 0	-	8 400	306,3	661,0	685, 5
Varianta 1	-	2 800	102,1	220,4	228,5
Varianta 2.1.	-	2 800	102,1	220,4	228,5
Varianta 2.2., scénář A	714	19 300	721,8	1 567,7	1 637,5
Varianta 2.2., scénář B	3 000	30 000	1 170,7	2 565,3	2 711,2
Varianta 2.2., scénář C	6 000	60 000	2 341,3	5 130,6	5 422,4

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 17 představuje srovnání výše uvedených modelů příjmu státního rozpočtu vzniklých díky ekonomické aktivitě rodičů, kteří by jinak nemohli být účastni na trhu práce.

Nulová varianta kalkuluje s tím, že mikrojesle zaniknou a zůstane v provozu 50 % zařízení, varianta 1 a podvarianta 2.1. počítá se zachováním 15 % dětských skupin, a to bez jakékoliv veřejné podpory. Odhadované příjmy do státního rozpočtu při **Dopadu 2** jsou ve výši **220,4 mil. Kč**. Podvarianta 2.2. – scénář A předpokládá, že do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 714 dětí a do ostatních jeslí bude umístěno 19 300 dětí. Odhadované příjmy státního rozpočtu při **Dopadu 2** jsou ve výši **1 567,7 mil. Kč**. Varianta 2.2 – scénář B předpokládá, že do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 3 000 dětí a do ostatních jeslí 30 000 dětí. Odhadované příjmy státního rozpočtu při **Dopadu 2** jsou ve výši **2 565,3 mil. Kč**. Varianta 2.2. – scénář C předpokládá, že do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 6 000 dětí a do ostatních jeslí 60 000 dětí. Odhadované příjmy státního rozpočtu při **Dopadu 2** jsou ve výši **5 130,6 mil. Kč**.

Tabulka č. 18a zobrazuje celkové dopady na státní rozpočet při normativu 5 000 Kč. Využit byl odhad č. 2 (střední odhad dopadů), který nejvíce odpovídá současnému složení rodičů v mikrojeslích a dětských skupinách (následně jeslích).

	Počet dětí v jeslích	Počet dětí v jeslích pro nejmenší děti	Kapacita jeslí	Kapacita jeslí pro nejmenší děti	Výdaje (v mil. Kč)	Příjmy (v mil. Kč)	Saldo (v mil. Kč)	Saldo po odečtení nákladů na stravné (v mil. Kč)
Varianta 0	8 400	-	7 840	-	1 500,0	661,0	- 839	-
Varianta 1	2 800	-	2 240	-	-	220,4	-	-
Varianta 2.1	2 800	-	2 240	-	-	220,4	-	-
Varianta 2.2., scénář A	19 300	714	14 872	408	922,8	1 567,7	+644,9	608,2

Varianta 2.2., scénář B	30 000	3 000	23 080	1712	1 493,5	2 565,3	+1 071,8	1 012,3
Varianta 2.2., scénář C	60 000	6 000	46 160	3 424	2 981,0	5 130,6	+2 149,6	2 030,6

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 18b zobrazuje celkové dopady na státní rozpočet při normativu 7 500 Kč. Využit byl odhad č. 2 (střední odhad dopadů), který nejvíce odpovídá současnému složení rodičů v mikrojeslích a dětských skupinách (následně jeslích).

	Počet dětí v jeslích	Počet dětí v jeslích pro nejmenší děti	Kapacita jeslí	Kapacita jeslí pro nejmenší děti	Výdaje (v mil. Kč)	Příjmy (v mil. Kč)	Saldo (v mil. Kč)	Saldo po odečtení nákladů na stravné (v mil. Kč)
Varianta 0	8 400	-	7 840	-	1 500,0	661,0	- 839	-
Varianta 1	2 800	-	2 240			220,4		
Varianta 2.1.,	2 800	-	2 240			220,4		
Varianta 2.2., scénář A	19 300	714	14 872	408	1 381,2	1 567,7	+186,5	149,1
Varianta 2.2., scénář B	30 000	3 000	23 080	1 712	2 237,3	2 565,3	+328,0	268,5
Varianta 2.2., scénář C	60 000	6 000	46 160	3 424	4 468,6	5 130,6	+662,0	543,0

(Zdroj: MPSV)

Je zřejmé, že zavedení služby a její financování bude kompenzováno formou dodatečných odvodů a ušetřených plateb na veřejné zdravotní pojištění za státní pojištěnce (tabulka č. 18 a/b).

Saldo státního rozpočtu tedy reflektuje přínos při zapojení rodičů na trh práce a výdaje státního rozpočtu vychází z výše uvedených výpočtů v jednotlivých tabulkách (viz výše).

Do výdajů jsou zahrnuty všechny provozní náklady – státní příspěvek na provoz jeslí a náklady odboru MPSV – platby osob, které zabezpečí administraci a kontrolu čerpání příspěvku, ale také metodickou podporu poskytovatelům služby péče o děti a kontrolu dodržování standardů kvality (3,95 mil. Kč ročně) a provoz systému na výplatu příspěvků a evidenci poskytovatelů (2 mil. ročně). Do výdajů nejsou započteny jednorázové počáteční výdaje spojené se zřízením systemizovaných míst (0,39 mil. Kč a vývoj softwaru 30 mil. Kč).

Za další nepřímé příjmy do státního rozpočtu lze považovat odvody za pracovní místa v zařízeních na pozici pečujících osob (při scénáři C se jedná o cca 4 275 nových pozic, při scénáři B se jedná o 1 694 nových pozic). Přičemž do příjmů státního rozpočtu lze na základě expertního odhadu počítat s cca 1/3, v ostatních případech se bude jednat o přesuny v rámci různých pracovních pozic. **Při naplnění scénáře B se tak z odvodů nových pozic vrátí zpět do státního rozpočtu 50,6 mil. Kč, v případě naplnění scénáře C, což však nepředpokládáme, by se jednalo o 127,6 mil. Kč.**

Přínosy pro dotčené subjekty:

a) Rodiče s dětmi

Zachováním a finanční podporou služby péče o dítě v jeslích a rozšířením podmínek péče o děti již od 6 měsíců věku v kolektivu maximálně 4 dětí dojde k zajištění participace rodičů využívajících službu péče o dítě v jeslích na trhu práce. Tito rodiče pak zároveň budou moci uplatnit slevu na dani z příjmů, tzv. školovné. Dalším přínosem je také prevence sociální izolace a chudoby rodičů pečujících o děti, možnost zvolit si strategii sladění pracovního, rodinného a osobního života (nebude třeba volit mezi profesní kariérou a rodičovstvím), zlepšení finanční situace či jistota udržení pracovní pozice. Díky konkrétním požadavkům na zřízení a provoz služby dojde k větší dostupnosti služby i zvýšení její kvality. V případě poskytování služby zaměstnavatelem je přínosem také umístění jeslí v budově zaměstnavatele, resp. v její blízkosti a zajištění péče o dítě po dobu kompatibilní s pracovní dobou, což je přínosem i pro děti. Zároveň je pro nejmladší děti přínosem i individuální přístup pečujících osob s ohledem na nižší počet dětí v kolektivu v poměru počtu pečujících osob. Zajištění financování dětských skupin z národních zdrojů vytvoří nabídku místně a finančně dostupných předškolních zařízení.

Výzkum ukazuje, že vysoce kvalitní předškolní programy pro děti od narození do pěti let – pro znevýhodněné děti, mohou přinést návratnost investic 13 % ročně. Míra je podstatně vyšší než 7–10 % - návratnost dříve stanovená pro předškolní programy sloužící 3 až 4 roky. Významných přínosů je dosaženo lepším výsledkem ve vzdělávání, zdravotnictví, sociálním chování a zaměstnanosti. Každá, byť i malá investice do vysoce kvalitních programů pro děti od narození do pěti let **přináší návratnost investic ve výši 13 % ročně.**⁹⁴ Analýza z USA ukazuje, že když porovnáme příjmovou situaci domácností s dětmi věku 3–5 let podle využívání předškolní péče, mají domácnosti využívající předškolní péči medián ročních příjmů přibližně o 80 tisíc vyšší (příjmy za rok 2012).⁹⁵

Z hlediska dítěte je nutné poznamenat, že umístění dítěte do jeslí představuje pro děti a jejich rodiče několik výhod. Dítě je v malém kolektivu, pečují o něj kvalifikované pečující osoby a dítě samo se cítí spokojeně v bezpečném prostředí, kde má možnost se setkávat s dalšími dětmi a objevovat svět. Individuální péče o svěřené děti v jeslích je zaměřená na rozvoj schopností, dovedností a návyků s ohledem na věk dítěte. Pečující osoby dbají na bezpečnost a zdraví dětí, pobyt na čerstvém vzduchu, dostatečný spánek, zajištění a rozvoj osobní hygieny. Služba je **vždy doplňkem péče rodinné**, není její náhradou a odpovídá individuálním potřebám dětí.

Dítě **mezi prvním a třetím rokem života by mělo dokončit primární separačně individuální proces** (odpoutávání se od primárně pečující osoby, rozvoj nezávislosti). V tomto období se rychlým tempem rozvíjí jemná motorika. K tomuto rozvoji mohou přispět právě aktivity konané v jeslích, např. pestré výtvarné aktivity a seznámení se s širokým spektrem pomůcek i technik. Tímto se také rozvíjí zrakové vnímání, koordinace oko-ruka, estetické cítění dítěte i jeho fantazie. **Důležitým aspektem v tomto období je učení nápodobou (socializace)**, dítě rozvíjí své dovednosti na základě napodobování druhých. Klíčová pro jeho rozvoj je právě sociální interakce s lidmi v jeho okolí, k čemuž může být pobyt v kolektivu jiných dětí nápomocný. Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. **Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat.** Potřebuje stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času

⁹⁴ Výzkum: Výhody životního cyklu vlivného programu v raném dětství (Heckman)

⁹⁵ Využívání předškolního vzdělávání v České republice: Komu chybí místa ve školách? - Lenka Slepíčková, Petr Fučík

stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.⁹⁶

Výzkum, který provedlo Národní centrum pro společenský výzkum ve spolupráci s Oxfordskou univerzitou, Akce pro děti a hraniční ekonomiku, je největší longitudinální studií tohoto druhu pro předškolní vzdělávání. Profesor Edward Melhuish, výzkumný pracovník katedry školství Oxfordské univerzity, který zprávu napsal, uvedl: "Výsledky naší studie ukazují, jak důležité je pro rozvoj a mentální zdraví v raném dětství prostředí doma i venku." Podle této nové studie je pro vývoj dvouletých dětí prospěšnější navštěvovat zařízení jako jsou školky, jesle, mikrojesle anebo být v péči chův, bez ohledu na to, jak kvalitní je jejich domácí prostředí. Na vzorku zhruba 6 000 dětí bylo zjištěno, že možnost navštěvovat nějakou formu kvalitního předškolního zařízení, má významný pozitivní efekt na jejich jazykový a společensko-emoční vývoj. Výhody včasného vzdělávání a péče byly zjištěny bez ohledu na úroveň znevýhodnění rodiny dítěte. Konkrétně vzdělávání a péče pečujících ve věku dvou let dítěte měla významný pozitivní vliv na vývoj jazykových schopností a chování ve věku tří et.⁹⁷ Z výzkumů vyplývá, že **neexistují průkazné doklady o škodlivosti** formální výchovy.⁹⁸ Prospěšnost je jednoznačně doložena u dětí ze znevýhodněných rodin s nízkým socioekonomickým statutem a z rodin málo podnětných.

b) Poskytovatelé služeb péče o děti

Pro všechny poskytovatele služeb je kvalitativním přínosem možnost variability při zřizování služeb péče o děti vzhledem k jejich možnostem a aktuální i měnící se poptávce. Dalším přínosem je rovněž stanovení jasných podmínek pro poskytování služby zákonem. Zajištění financování již vzniklých a nově vznikajících zařízení je pro poskytovatele klíčové, neboť tak díky státní podpoře budou moci poskytovat stabilní službu bez finančního rizika.

c) Pečující osoby

Pro pečující osoby je přínosem nabídka nových pracovních míst. Novela zákona upravuje požadavky na odbornou způsobilost pečujících osob na základě požadavků z praxe a s cílem zajistit kvalitní péči – je žádoucí upravit odbornou způsobilost pečujících osoby v jeslích s ohledem na zdravotnické vzdělání. Tedy se bude jednat o odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa či lékaře. Současně bude upravena profesní kvalifikace „chůva pro děti v jeslích“, kde bude posílen rozsah kompetencí týkajících se poskytování první pomoci dětem, ošetřování a postupů v případě onemocnění dítěte. Bude stanoveno tříleté přechodné období pro poskytovatele, aby se mohli dostatečně připravit na nové podmínky týkající se odborné způsobilosti, a to pro nově evidované poskytovatele do 1. 1. 2022 a pro poskytovatele evidované před účinností zákona do 31. 8. 2024.

d) Zaměstnavatelé

⁹⁶ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/podrobny-informacni-material-ke-vzdelavani-deti-od-2-do-3>

⁹⁷ Melhuish, E., Gardiner J., Morris S. Study of Early Education and Development (SEED): Impact Study on Early Education Use and Child Outcomes up to Age Three. 2017. University of Oxford.

⁹⁸ Hašková, H., Saxonberg, S. a Mudrák, J. 2012. Péče o nejmenší. Boření mýtů. Praha: Sociologické nakladatelství SLON. 199 s. ISBN 978-80-7419-114-5.

Přínosem je pro zaměstnavatele větší zapojení rodičů na trhu práce. Náklady vzniklé na straně zaměstnavatelů jakožto poskytovatelů služby péče o dítě v jeslích jsou do jisté míry kompenzovány tím, že jsou pro účely výpočtu daňového základu zahrnuty mezi výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů⁹⁹. Přínosem na straně zaměstnavatele je úspora v podobě udržení kvalifikované pracovní síly bez nutnosti investování do kvalifikace nového zaměstnance a možnost udržení si zkušených zaměstnanců. Dále lze uvést rovněž motivaci a vyšší loajalitu zaměstnanců a zvýšení prestiže firmy. Zároveň finanční podpora ze státního rozpočtu zaměstnavatelům významným způsobem usnadní zajištění provozu (a případného vybudování) vlastního zařízení.

e) Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky jsou jedněmi z poskytovatelů služby péče o dítě v dětských skupinách. Přínosem pro ně tedy je větší flexibilita a snazší postup při zřizování a provozu těchto zařízení za účelem zajištění dostupnosti služeb péče o děti v daném regionu, případně nulová administrativní a finanční zátěž v případě, kdy bude zajištěna dostupnost služeb péče o děti dalšími subjekty, např. nestátními neziskovými organizacemi či zaměstnavatelé.

f) Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvu práce a sociálních věcí vznikají přínosy v souvislosti s ukotvením dalších kvalitativních parametrů služby péče o dítě v jeslích v právním řádu. Díky zpřesnění podmínek bude možné vytvořit jasné informační materiály, které sníží administrativní zátěž způsobenou nedostatečnou informovaností veřejnosti o službách péče o děti a roztržtostí této problematiky mezi více rezorty. (Přínosy vznikají také poskytováním služby péče o děti jakožto zaměstnavatelem, viz výše). Zároveň podpora zajištění fungování rodiny jako celku, sladění pracovního a rodinného života pro rodiny s dětmi, zlepšení sociální situace a předcházení chudobě, prevence sociálního vyloučení apod. patří dle kompetenčního zákona mezi klíčové body fungování Ministerstva práce a sociálních věcí jakožto ústředního orgánu státní správy pro sociální oblast.

g) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, krajské hygienické stanice, Hasičský záchranný sbor ČR, stavební úřady

Přínosem pro tyto subjekty je jasné nastavení podmínek poskytování péče, včetně požadavků na zřízení a prostory a stanovení povinností pro jednotlivé subjekty.

Varianta 3 – Zajištění kapacit mateřskými školami

Pro variantu 3 nelze kalkulovat příjmy do státního rozpočtu navázané na návrat rodiče na pracovní trh, protože tuto aktivitu jako podmínku pro přijetí dítěte do mateřské školy školský zákon nevyžaduje. Nicméně lze předpokládat, že rodiče s malými dětmi, kteří tuto možnost využijí, se budou alespoň částečně vracet na trh práce.

Přínosy pro dotčené subjekty:

a) Rodiče s dětmi

Zachováním služby péče o dítě v dětské skupině ve stávajících zařízeních financovaných z vlastních zdrojů (15 % dětských skupin) a zabezpečením požadovaných kapacitních míst v mateřských školách dojde k zajištění participace rodičů využívajících těchto služeb na trhu práce. Tito rodiče pak zároveň budou moci uplatnit slevu na dani z příjmů, tzv. školkovné. Je však nutné uvést, že mateřské školy musí

⁹⁹ Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů, §24, odst. 2, písmeno zs

být široce dostupné a zajišťovat péči a vzdělávání i mimo přímé bydliště dítěte tak, aby rodiče mohli využívat zařízení poblíž svého zaměstnání nebo v případě rozdílného místa trvalého pobytu a pobytu např. právě v návaznosti na pracovní mobilitu.

Dítě **mezi prvním a třetím rokem života by mělo dokončit primární separačně individuální proces** (odpoutávání se od primárně pečující osoby, rozvoj nezávislosti). V tomto období se rychlým tempem rozvíjí jemná motorika. K tomuto rozvoji mohou přispět právě aktivity konané jako např. pestré výtvarné aktivity a seznámení se s širokým spektrem pomůcek i technik. Tímto se také rozvíjí zrakové vnímání, koordinace oko-ruka, estetické cítění dítěte i jeho fantazie. **Důležitým aspektem v tomto období je učení nápodobou (socializace)**, dítě rozvíjí své dovednosti na základě napodobování druhých. Klíčová pro jeho rozvoj je právě sociální interakce s lidmi v jeho okolí, k čemuž může být pobyt v kolektivu jiných dětí nápomocný. Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. **Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat.** Potřebuje stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.¹⁰⁰

b) Poskytovatelé služby péče o děti

Pro všechny poskytovatele služeb je kvalitativním přínosem možnost variability při zřizování služeb péče o děti vzhledem k jejich možnostem a aktuální i měnící se poptávce. Přínosem je rovněž stanovení jasných podmínek pro poskytování služby zákonem.

c) Pečující osoby

Pro pečující osoby je přínosem zajištění pracovních míst ve stávajících 15 % dětských skupin. Lze však za předpokladu pokračování využití chův v MŠ a rozšíření spektra pečujících v MŠ o děti mladší dvou let, případně dvouleté, uvažovat o využití stávajících pečujících osob i v MŠ.

d) Zaměstnavatelé

Hlavním přínosem pro zaměstnavatele je větší zapojení rodičů využívajících služeb péče o děti na trhu práce. Náklady vzniklé na straně zaměstnavatelů jakožto poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině jsou do jisté míry kompenzovány tím, že jsou pro účely výpočtu daňového základu zahrnuty mezi výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů¹⁰¹. Přínosem na straně zaměstnavatele je úspora v podobě udržení kvalifikované pracovní síly bez nutnosti investování do kvalifikace nového zaměstnance a možnost udržení si zkušených zaměstnanců. Dále lze uvést rovněž motivaci a vyšší loajalitu zaměstnanců a zvýšení prestiže firmy.

e) Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky budou moci být jedny z poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině. Přínosem je větší dostupnost služeb péče o děti v daném regionu a nulová administrativní a finanční zátěž v případě, kdy bude zajištěna dostupnost služeb péče o děti skrze dětské skupiny dalšími subjekty, kterými jsou např. nestátní neziskové organizace či zaměstnavatelé.

f) Ministerstvo práce a sociálních věcí

¹⁰⁰ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/podrobny-informacni-material-ke-vzdelavani-deti-od-2-do-3>

¹⁰¹ Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů, §24, odst. 2, písmeno zs

Díky zpřesnění podmínek bude možné vytvořit jasné informační materiály, které sníží administrativní zátěž způsobenou nedostatečnou informovaností veřejnosti o službách péče o děti a roztržtostí této problematiky mezi více rezorty.

h) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, krajské hygienické stanice, Hasičský záchranný sbor ČR, stavební úřady

Přínosem je, že orgánům ochrany veřejného zdraví, orgánům, které mají v kompetenci posuzovat soulad se stavebními a požárními, případně dalšími předpisy, nebudou vznikat významné náklady. Přínosem pro tyto subjekty je jasné nastavení podmínek poskytování péče, včetně požadavků na zřízení a prostory a stanovení povinností pro jednotlivé subjekty.

3.4. Vyhodnocení variant

K vyhodnocení variant docházelo na základě několika kritérií, kdy nejvyšší počet plusových hodnot značí nejvýhodnější variantu. (tabulky č. 22 a 23).

Tabulka č. 19: Vyhodnocení variant na základě stanovených kritérií (sada 1)

	Varianta 0	Varianta 1	Varianta 2.1.	Varianta 2.2.	Varianta 3
Saldo státního rozpočtu	--	-	++	+++	--
Administrativní náročnost pro stát	---	+	-	--	--
Zajištění kvality služby	--	---	++	+++	-
Zajištění vyššího počtu pečujících osob na děti	--	---	--	+++	--
Dopad na trh práce (pracovní místa v zařízeních)	--	--	--	+++	++
Dopady na rodiny s dětmi	--	---	-	+++	+++
Naplnění cílového stavu	---	---	-	+++	+

(Zdroj: MPSV)

Tabulka č. 20: Vyhodnocení variant na základě stanovených kritérií (sada 2)

Varianty	Náklady		Dopady						výsledek	součet výsledků	pořadí variant
			podnikatelské prostředí	sociální dopady	životní prostředí	zákaz diskriminace	ochrana soukromí	ostatní			
Variant 0	P	0	0	0	0	0	0	0	0		5
Variant 1	P	0	0	0	0	0	0	0	0		4

Varianta 2.1.	P	0	0	0	0	0	0	0	0	2+	3
	P	0	0	0	0	0	0	0	0		
Varianta 2.2.	N	+++	+	+++	0	0	0	0	7+	16+	1
	P	+++	0	+++	0	0	0	+++	9+		
Varianta 3	N	0	+	+++	0	0	0	0	4+	12+	2
	P	++	+	+++	0	0	0	++	8+		

(Zdroj: MPSV)

Na základě provedeného hodnocení vychází nejlépe varianta 2.2, která je kromě nároku na administrativní zajištění nejvhodnější variantou ve všech ostatních kritériích. Zvýšená administrativní náročnost je způsobená zajištěním cílového stavu požadovaných kapacitních míst a zároveň sledováním úrovně kvality poskytovaných služeb. Jako druhou nejvýhodnější se ukázala být varianta 3.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Z předložených variant se jeví jako optimální varianta 2.2. – scénář B, která předpokládá, že do jeslí pro nejmenší děti bude umístěno 3 000 dětí a do ostatních jeslí 30 000 dětí, což odpovídá zhruba polovině tzv. Barcelonských cílů, dle kterých je třeba zabezpečit kapacitu v zařízeních kvalitní předškolní péče či vzdělávání pro 33 % dětí do tří let.

Stanovenou kvótu nelze v současné době naplnit, protože mateřské školy mohou přijímat děti až od dvou let a nemají nyní dostatečnou kapacitu pro přijetí všech zájemců.¹⁰² Služby péče o děti provozované dle živnostenského oprávnění jsou kvůli nedostatečné garanci kvality nevyhovující (není stanoven počet pečujících osob na dítě a kvalita poskytované péče není monitorována).

Úprava podporuje návrat rodičů na trh práce a tím pomáhá zvyšovat počet zaměstnanců pro podnikatelské subjekty. Vedlejším důsledkem opatření bude stejným způsobem podporovat i samotné podnikatele, pokud jsou rodiči. Na územní samosprávné celky je vyvíjen tlak v oblasti navyšování kapacit předškolních zařízení pro děti. Toto opatření se dotkne zejména obcí jakožto zřizovatelů veřejných zařízení péče o děti.

Novela má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace, neboť prostřednictvím podpory služeb péče o předškolní děti v jeslích pomáhá vytvářet dostupnou a kvalitní síť veřejné předškolní péče, která pomůže rodičům při návratu na trh práce. Vzhledem k tomu, že 90 % pečovatelských o předškolní děti tvoří právě ženy, má předkládaný návrh pozitivní dopady zejména na ženy-matky, kterým umožní snadnější návrat do zaměstnání a pomůže snižovat diskriminaci žen s dětmi na trhu práce.

Odhadovaný dopad na příjmy státního rozpočtu činí 1 567,7 mil. Kč a výdaje státního rozpočtu 922,8 mil. Kč při normativu 238 Kč/den, tj. 5 000 Kč měsíčně, resp. 1 381,2 mil. Kč při normativu 357 Kč/den, tj. 7 500 Kč, tedy kladné saldo činí +644,9 mil. Kč (186,5 mil. Kč) ročně, při započtení výdajů spojených se stravou ve výši 36,7 mil. Kč se jedná o kladné saldo ve **výši +608,2 mil. Kč (+149,8 mil. Kč)** ročně. Dalším dopadem je jednorázový výdaj na pořízení softwaru, který činí cca 30 mil. Kč a zřízení

¹⁰² V současné době je v mateřských školách přibližně 45 000 tisíc dětí mladších než tři roky, v populačním ročníku je to kolem 110 000.

systemizovaných míst na MPSV 0,39 mil. Kč. Dalším přínosem pro státní rozpočet jsou v případě varianty 2.2. scénář B odvody z nových pracovních míst v jeslích.

4.1 Předpokládaný dopad navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí ČR

Navrhovaná úprava má pouze sekundární dopad na podnikatelské prostředí – podporuje návrat rodičů na trh práce, a tím pomáhá zvyšovat počet zaměstnanců pro podnikatelské subjekty, současně podporuje samotné podnikatele, pokud jsou rodiči. Poskytovatelé služeb péče o děti v režimu živnostenského zákona budou mít možnost transformovat se na jesle a obdržet příspěvek na provoz za předpokladu, že splní podmínky dané zákonem a podrobí se veřejnosprávní kontrole v oblasti kvality služeb. Tuto možnost již mohli využít v rámci výzev ESF, získání příspěvku však bude administrativně méně náročné.

4.2 Sociální dopady

Návrh má pozitivní dopady pro rodiče s dětmi, neboť umožňuje větší flexibilitu rodičů při péči, podporuje jejich návrat do zaměstnání dle jejich rodinné a pracovní strategie. Také podporuje finanční stabilitu rodin s předškolními dětmi, působí preventivně před pádem do chudoby, má pozitivní vliv na rozvoj dětí s ohledem na zvýšení garance a kvality poskytované služby.

4.3 Dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nemá dopady na životní prostředí.

4.4 Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a rovnosti žen a mužů

Navrhovaná úprava není v rozporu a nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž není v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Navrhovaná úprava neobsahuje žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci.

4.5 Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

V preferované variantě 2.2. se navrhuje upustit od zveřejňování evidenčních dokumentů poskytovatelů, které obsahují osobní údaje fyzických osob, tudíž bude mít navrhované řešení pozitivní vliv na ochranu osobních údajů.

Ostatní dopady

A. Na mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na mezinárodní konkurenceschopnost ČR a je v souladu s nařízeními Evropské unie o službách veřejného hospodářského zájmu.

B. Na územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky, především obce, jsou často pod velkým tlakem, aby navýšovaly kapacity předškolních zařízení. Navrhovaná úprava jim nabídne flexibilní a méně nákladnou alternativu ke zřizování nových mateřských škol. Jesle nenahrazují systém mateřských škol, ale doplňují je péčí o mladší děti.

C. Dopady na spotřebitele

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné zásadní dopady na spotřebitele.

D. Dopad na výkon státní statistické služby

Zákon má dopady na výkon státní statistické služby v oblasti úpravy spotřebního koše v Indexu spotřebitelských cen v bodě 10. vzdělávání o náklady na službu péče o děti v jeslích. Daná úprava nepředpokládá zvýšené náklady.

E. Korupční rizika

Navrhovaná úprava nemá korupční rizika.

F. Dopady na bezpečnost a obranu státu

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné zásadní dopady na bezpečnost a obranu státu.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

V případě výběru varianty 2.2. bude za implementaci regulace odpovídat MPSV, které bude poskytovat poskytovatelům služby poradenskou a metodickou podporu a zajišťovat kontrolní činnost vůči příjemcům příspěvku.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti regulace bude proveden po třech letech od účinnosti zákona. Tato doba je dostatečně dlouhá na to, aby se účinky právního předpisu plně projevíly a dostatečně ustálily.

Pro přezkum účinnosti dané regulace a vzhledem k její povaze byly zvoleny dva základní typy indikátorů – míry naplnění cílů a nákladů.

1) Indikátory míry naplnění cílů:

Tyto indikátory vycházejí ze stanovených cílů regulace pro rok 2025, který byl zvolen s ohledem na předpokládanou účinnost zákona k 1. 7. 2021 a tříletou lhůtu na provedení přezkumu účinnosti regulace. Konkrétně budou sledovány tyto indikátory:

- Navýšení počtu jeslí (předpoklad o 22 %);
- Navýšení počtu dětí mladších tří let v jeslích (předpoklad o 20 %);
- Snížení počtu odmítnutých žádostí do mateřských škol, které indikují saturaci poptávky rodičů prostřednictvím jeslí – celkově za ČR a v členění dle krajů;
- Počet provedených kontrol plnění standardů kvality v jeslích, včetně jejich výsledků (tj. vyhověl, nápravná opatření, sankce) – celkově za ČR a v členění dle krajů.

2) Indikátory nákladů:

Tyto indikátory sledují, zda skutečné náklady právní úpravy odpovídají původním předpokladům. Konkrétně budou sledovány tyto indikátory:

- Výdaje na státní příspěvek na provoz jeslí
- Příjmy státního rozpočtu spojené s odvody ekonomicky aktivních rodičů dětí v jeslích.

Ke sledování naplněnosti výše uvedených indikátorů budou využita především data MPSV, které má díky evidenci dětských skupin (nově jeslí) k dispozici. Jedná se o data ohledně počtu zařízení, počtu míst v těchto zařízeních, krajského rozložení této služby, nákladů na provoz služby nebo výše poplatků od rodičů. Tato data jsou neustále aktualizována. Pro vyhodnocení naplněnosti indikátorů nákladů budou dále využita také další statistická data MPSV (např. oblast sociálního pojištění), MŠMT (např. počet odmítnutých žádostí) a ČSÚ (např. počet narozených dětí).

7. Konzultace a zdroje dat

Navrhovaná úprava vychází především ze zkušenosti MPSV, odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí, v jehož gesci je vedení evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině, implementace dětských skupin a pilotní ověření služby péče o dítě v mikrojесlích, a dále i z vlastní zkušenosti ministerstva jakožto poskytovatele služby svým zaměstnancům.

Financování vychází jak ze zkušeností a vyhodnocení financování dětských skupin z Evropského sociálního fondu v OPZ a pilotního ověření v OP LZZ a zároveň z ověřené praxe financování soukromých mateřských škol.

Využity byly výstupy z evaluace systémových projektů na podporu implementace dětských skupin a pilotní ověření mikrojесlí, průzkum veřejného mínění na vybudování tzv. mikrojесlí a umísťování dětí mladších tří let do takového zařízení služeb péče o děti. Se všemi zřizovateli mikrojесlí z výzev č. 126 a 127 byly provedeny polostrukturované rozhovory, s poskytovateli služby péče o dítě v dětské skupině byly principy navrhované úpravy konzultovány na kulatých stolech realizovaných ve všech krajích ČR.

Zavedení péče o děti v jeslích již od 6 měsíců věku bylo konzultováno se Svazem měst a obcí ČR a Svazem místních samospráv ČR (bylo provedeno dotazníkové šetření mezi členy těchto organizací) a při setkáních odborné platformy, ve které se vystřídalo 25 osob z řad odborné veřejnosti (zástupci neziskových organizací: Gender Studies, o.p.s., Fórum 50 %, o. p. s., Síť pro rodinu, z. s.; Národní centrum pro rodinu, K2, o. p. s.; zástupci vzdělávacích institucí: Národní ústav pro vzdělávání, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Katedra primární pedagogiky PedF v Praze, Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí; dále představitelé obcí různých velikostních kategorií).

Dílčí aspekty byly konzultovány s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem financí, Ministerstvem zdravotnictví, Krajskou hygienickou stanicí hlavního města Prahy, na Ministerstvu práce a sociálních věcí s odborem realizace programů ESF a odborem rozpočtu a účetnictví.

Principy navrhované úpravy byly diskutovány s odbornou veřejností na semináři Čtyři roky dětských skupin, aneb co přinesly a co nás čeká? (26. 4. 2018, Poslanecká sněmovna, pod záštitou Výboru pro sociální politiku), na konferenci Dětské skupiny včera, dnes a hlavně zítra (22. 5. 2018), na kulatém stole „Budoucnost dětských skupin“ (16. 5. 2018). Konference pro poskytovatele péče o dítě v dětských skupinách (20. 11. 2018), Fórum rodinné politiky (14. 5. 2019), kulaté stoly pro poskytovatele péče o dítě v dětských skupinách v krajích (květen a červen 2019).

8. Kontakt na zpracovatele RIA

Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí

Mgr. Jiřina Kunášková, jirina.kunaskova@mpsv.cz.

9. Seznam použité literatury a zdrojů

Barvíková, Jana a kol. 2018. Průzkum veřejného mínění na vybudování tzv. mikrojeslí a umísťování dětí mladších tří let do takového zařízení služeb péče o děti. Souhrnná zpráva. VÚPSV, v.v.i.[online]. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_438.pdf

Barvíková, Jana a Jana Paloncyová. 2014. Péče chův. Metodika pro chůvy. VÚPSV, v.v.i.[online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/auditclanky/Barvikova_Paloncyova_metodika_chuvy.pdf

Barvíková, Jana a Jana Paloncyová. 2014. Metodika profesionalizace individuální péče o děti – mateřská asistentka. VÚPSV, v.v.i. [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/audit-clanky/Barvikova_Paloncyova_navrh_chuva.pdf

Česká školní inspekce. Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2015/2016: [https://www.csicr.cz/getattachment/cz/Dokumenty/Vyrocni-zpravy/Vyrocni-zprava-Ceske-skolni-inspekce-za-skolni-\(2\)/Vyrocni_zprava_CSI_2015-2016.pdf](https://www.csicr.cz/getattachment/cz/Dokumenty/Vyrocni-zpravy/Vyrocni-zprava-Ceske-skolni-inspekce-za-skolni-(2)/Vyrocni_zprava_CSI_2015-2016.pdf)

Český statistický úřad. 2016. <https://www.czso.cz/csu/czso/4-prace-a-mzdy-fjbzofacnx> Mezinárodní srovnání - ekonomicky neaktivní obyvatelstvo podle vybraných důvodů

Český statistický úřad. 2018. Obyvatelstvo – roční časové řady [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu

Český statistický úřad. 2018. Projekce českého obyvatelstva do roku 2100 [online]. [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-do-roku-2100-n-fu4s64b8h4>

European Commission Working Group. 2014. Proposal for key principles of a quality framework for early childhood education and care. Report of the working group on early childhood education and care under the auspices of the European Commission.

Hašková, Hana, Jiří Mudrák a Steven Saxonberg. 2013. Péče o nejmenší: Boření mýtů. Praha: SLON, ISBN 978-80-7419-114-5

Hůle a kol. 2015. Zavedení povinného posledního roku předškolního vzdělávání před zahájením školní docházky (Studie proveditelnosti). Plzeň: Tady a teď, o.p.s., Demografické informační centrum, o.s. cit dle in Kuchařová a kol., 2017 Zpráva o rodině, dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/30514/Zprava_o_rodine_2017.pdf

Kuchařová a kol. 2017. Zpráva o rodině, dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/30514/Zprava_o_rodine_2017.pdf

MPSV. 2017. Koncepce rodinné politiky, Dostupné z:

https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253

MPSV. 2016-2019 Zkušenosti a evaluace projektů Podpora implementace dětských skupin a Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby

MŠMT. Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele; <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

Pertold-Gebická. 2018. Dopady reformy rodičovského příspěvku v roce 2008 na pracovní zařazení matek, CERGE https://idea.cergeei.cz/files/IDEA_Studie_8_2018_Dopady_reformy_rodicovskych_prispevku/mobile/index.html#p=1

Pertold- Zapletalová. 2018. Komu školka (ne)pomůže? Zkušenosti ze série reforem rané a předškolní péče v Německu, CERGE.

Kuchařová a kol., 2017 Zpráva o rodině, dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/30514/Zprava_o_rodine_2017.pdf

MŠMT, Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele; <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

Strong, S. 2017. Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care.

Sedmihradská, Lucie. 2018, Analýza financování mateřských škol ve Středočeském kraji – v rámci projektu Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby.

VÚPSV. 2018. Průzkum veřejného mínění na vybudování tzv. mikrojeslí a umístování dětí mladších tří let do takového zařízení služeb péče o děti

Platné znění právních předpisů s vyznačením navrhovaných změn**Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:**

Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** a o změně souvisejících zákonů

ČÁST PRVNÍ

SLUŽBA PÉČE O DÍTĚ V ~~DĚTSKÉ SKUPINĚ~~ **JESLÍCH**

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje podmínky, za nichž je poskytována služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, podmínky pro získání oprávnění k poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, **podmínky financování služby péče o dítě v jeslích** a s tím spojený výkon veřejné správy.

~~§ 2~~

~~Službou péče o dítě v dětské skupině se pro účely tohoto zákona rozumí činnost provozovaná poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině zapsaným do evidence poskytovatelů ve smyslu ustanovení § 4 (dále jen „poskytovatel“), spočívající v pravidelné péči o dítě od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky a umožňující docházku v rozsahu nejméně 6 hodin denně, která je poskytována mimo domácnost dítěte v kolektivu dětí a která je zaměřena na zajištění potřeb dítěte, na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte.~~

§ 2 Služba péče o dítě v jeslích

Službou péče o dítě v jeslích se pro účely tohoto zákona rozumí nevýdělečná činnost spočívající v pravidelné péči o dítě od 6 měsíců věku do dne 31. srpna, který bezprostředně následuje po dni, ke kterému dítě dosáhlo 3 let věku, která je poskytována mimo domácnost dítěte ve skupině dětí (jesle) a která je zaměřena na zajištění potřeb dítěte, jeho výchovu a rozvoj schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků dítěte.

HLAVA II POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY PÉČE O DÍTĚ V ~~DĚTSKÉ SKUPINĚ~~ **JESLÍCH**

§ 3 Poskytovatel

~~(1) Poskytovatelem je fyzická nebo právnická osoba, která za podmínek stanovených tímto zákonem poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině rodiči nebo jiné osobě, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů¹⁾, (dále jen „rodič“), je-li zaměstnavatelem rodiče.~~

(1) Službu péče o dítě v jeslích může poskytovat pouze osoba, která má oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích podle § 4 (dále jen „poskytovatel“). Poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích rodiči, jehož je zaměstnavatelem. Za rodiče se považuje též jiná osoba, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů¹⁾.

¹⁾ § 7 odst. 10 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Poskytovatel nemusí být zaměstnavatelem rodiče, pokud je

- a) ústavem, jestliže poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** je v souladu s jeho zakládací listinou,
- b) právnickou osobou registrovanou nebo evidovanou podle zákona o církvích a náboženských společnostech, pokud poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** je v souladu s jejím předmětem činnosti,
- c) územním samosprávným celkem nebo jím založenou **nebo zřízenou** právnickou osobou,
- d) obecně prospěšnou společností, jestliže poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** je v souladu s její zakládací listinou nebo zakládací smlouvou,
- e) nadací nebo nadačním fondem,
- f) vysokou školou, ~~nebo~~
- g) spolkem, jestliže poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** je v souladu s jeho stanovami,

h) veřejnou výzkumnou institucí, nebo

i) pečující osobou poskytující službu péče o dítě v jeslích o kapacitě nejvýše 4 dětí.

(3) Poskytovatel může poskytovat službu péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** rodiči též na základě dohody se zaměstnavatelem tohoto rodiče a za podmínek, za kterých poskytuje službu péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích jinému rodiči ostatním rodičům**.

~~(4) Zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická nebo právnická osoba, která zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance, organizační složka státu, v níž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, a útvar, složka nebo jiná organizační část bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil České republiky, která vyplácí příslušníkům bezpečnostních sborů²⁾ služební příjem nebo vojákům z povolání³⁾ plat, popřípadě organizační složka státu nebo právnická osoba, do nichž jsou k plnění služebních úkolů vysláni příslušníci bezpečnostních sborů nebo zařazení vojáci z povolání.~~

(4) Zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí též organizační složka státu, v níž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce nebo státní zaměstnanci ve služebním poměru, a útvar, složka nebo jiná organizační část bezpečnostního sboru, která vyplácí příslušníkům bezpečnostních sborů²⁾ služební příjem, Ministerstvo obrany pro ozbrojené síly České republiky, které tvoří vojáci v činné službě a občanští zaměstnanci³⁾, popřípadě organizační složka státu nebo právnická osoba, do nichž jsou k plnění služebních úkolů vysláni příslušníci bezpečnostních sborů nebo zařazení vojáci z povolání.

²⁾ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 3 odst. 3 a 7 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

§ 4

Oprávnění poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině

~~—— (1) Poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině lze jen na základě oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (dále jen „oprávnění“).~~

~~—— (2) Oprávnění vzniká dnem zápisu fyzické nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů.~~

~~—— (3) Zápis do evidence poskytovatelů provádí na žádost fyzické nebo právnické osoby o zápis do evidence poskytovatelů (dále jen „žádost o zápis“) Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).~~

§ 4

Oprávnění poskytovat službu péče o dítě v jeslích

(1) Poskytovat službu péče o dítě v jeslích podle tohoto zákona je možné jen na základě oprávnění k poskytování služby péče o dítě v jeslích (dále jen „oprávnění“).

(2) Evidenci poskytovatelů vede Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

§ 5

Podmínky pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

(1) Podmínkou pro zápis fyzické nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů je

- a) bezúhonnost fyzické nebo právnické osoby, která bude poskytovatelem,
- b) vlastnické nebo jiné právo fyzické nebo právnické osoby, která bude poskytovatelem, k užívání objektu nebo prostor, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině,
- c) zajištění technických požadavků na stavby a hygienických požadavků na prostory, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v dětské skupině,
- d) dosažení věku 18 let a plná svéprávnost, jde-li o fyzickou osobu, která bude poskytovatelem.

(2) Poskytovatel je povinen poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině vedle podmínek uvedených v odstavci 1 též za podmínky

- a) bezúhonnosti pečující osoby; pro účely tohoto zákona se pečující osobou rozumí fyzická osoba, která je v základním pracovněprávním vztahu s poskytovatelem a která vykonává činnost přímo působící na dítě spočívající v hlídání a péči o dítě,
- b) odborné způsobilosti pečující osoby,
- c) zdravotní způsobilosti pečující osoby; při posuzování zdravotní způsobilosti se postupuje podle právních předpisů o pracovnělékařských službách⁴⁾,
- d) dosažení věku 18 let a plné svéprávnosti pečující osoby.

(3) Za bezúhonné se pro účely tohoto zákona považují fyzická a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo činností s ní srovnatelných, anebo pro trestný čin, jehož spáchaní může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě.

(4) Bezúhonnost se dokládá výpisem z evidence Rejstříku trestů. Za účelem doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle zákona o Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem; v případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem

tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

~~(5) Odbornou způsobilostí pečující osoby je~~

~~a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky, zdravotně sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾;~~

~~b) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách⁶⁾;~~

~~c) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele⁷⁾;~~

~~d) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾; nebo~~

~~e) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře⁹⁾.~~

~~⁶⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~⁷⁾ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~⁸⁾ Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů, (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.~~

§ 5

Podmínky poskytování služby péče o dítě v jeslích

(1) Podmínkami pro udělení oprávnění, které musí poskytovatel splňovat po celou dobu poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou

a) bezúhonnost osoby, která má být nebo je poskytovatelem, a jde-li o právnickou osobu, též bezúhonnost členů jejího statutárního orgánu,

b) právo osoby, která má být nebo je poskytovatelem, k užívání prostor, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,

c) zajištění hygienických požadavků na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v jeslích,

d) zajištění technických požadavků na stavby a požadavků požární ochrany¹⁵⁾ na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,

e) dosažení věku 18 let a plná svéprávnost, jde-li o fyzickou osobu, která má být nebo je poskytovatelem,

f) u organizační složky státu souhlas správce kapitoly státního rozpočtu podle rozpočtových pravidel, jíž je příslušná organizační složka státu součástí, s žádostí o udělení oprávnění; správci kapitoly státního rozpočtu se tento souhlas neuděluje,

g) u státní příspěvkové organizace nebo příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem souhlas zřizovatele nebo toho, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele podle rozpočtových pravidel, s žádostí o udělení oprávnění, a

h) pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou při poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(2) Poskytovatel je povinen zajistit poskytování služby péče o dítě v jeslích

a) jen rodičům dětí, kterým je služba péče o dítě v jeslích podle § 2 určena,

b) rodiči dítěte ve věku od 6 do 12 měsíců jen ve skupině nejvýše 4 dětí,

c) v rozsahu nejméně 6 hodin během provozního dne; provozním dnem se pro účely tohoto zákona rozumí den v týdnu, po který je poskytovatelem poskytována služba péče o dítě v jeslích.

(3) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána odborně způsobilou, zletilou a plně svéprávnou pečující osobou; pečující osobou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která je s poskytovatelem v základním pracovněprávním vztahu, není-li zároveň poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích podle § 3 odst. 2 písm. i).

(4) Odbornou způsobilostí pečující osoby je, není-li dále stanoveno jinak,

a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾,

b) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾,

c) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře⁹⁾, nebo

d) profesní kvalifikace chůvy pro děti v jeslích.

(5) Poskytovatel je povinen v názvu služby péče o dítě v jeslích použít označení „jesle“. Slovo „jesle“ smí v názvu služby péče o dítě používat jen poskytovatel.

(6) Jde-li o poskytovatele, který byl zapsán do evidence poskytovatelů nejpozději ke dni 30. června 2021, odbornou způsobilostí pečující osoby může být též nejdéle do 31. srpna 2024

a) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách⁶⁾,

b) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele⁷⁾.

⁵⁾ **Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.**

⁶⁾ **Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.**

⁷⁾ **Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.**

⁸⁾ **Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů, (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.**

⁹⁾ **Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů.**

¹⁵⁾ **Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.**

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb.

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění pozdějších předpisů.- účinnost 1. července 2021

§ 5

Podmínky poskytování služby péče o dítě v jeslích

(1) Podmínkami pro udělení oprávnění, které musí poskytovatel splňovat po celou dobu poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou

a) bezúhonnost osoby, která má být nebo je poskytovatelem, a jde-li o právnickou osobu, též bezúhonnost členů jejího statutárního orgánu,

b) právo osoby, která má být nebo je poskytovatelem, k užívání prostor, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,

c) zajištění hygienických požadavků na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v jeslích,

d) zajištění technických požadavků na stavby a požadavků požární ochrany¹⁵⁾ na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,

e) dosažení věku 18 let a plná svéprávnost, jde-li o fyzickou osobu, která má být nebo je poskytovatelem,

f) u organizační složky státu souhlas správce kapitoly státního rozpočtu podle rozpočtových pravidel, jíž je příslušná organizační složka státu součástí, s žádostí o udělení oprávnění; správci kapitoly státního rozpočtu se tento souhlas neuděluje,

g) u státní příspěvkové organizace nebo příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem souhlas zřizovatele nebo toho, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele podle rozpočtových pravidel, s žádostí o udělení oprávnění, a

h) pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou při poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(2) Poskytovatel je povinen zajistit poskytování služby péče o dítě v jeslích

a) jen rodičům dětí, kterým je služba péče o dítě v jeslích podle § 2 určena,

b) rodiči dítěte ve věku od 6 do 12 měsíců jen ve skupině nejvýše 4 dětí,

c) v rozsahu nejméně 6 hodin během provozního dne; provozním dnem se pro účely tohoto zákona rozumí den v týdnu, po který je poskytovatelem poskytována služba péče o dítě v jeslích.

(3) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána odborně způsobilou, zletilou a plně svéprávnou pečující osobou; pečující osobou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která je s poskytovatelem v základním pracovněprávním vztahu, není-li zároveň poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích podle § 3 odst. 2 písm. i).

(4) Odbornou způsobilostí pečující osoby je, není-li dále stanoveno jinak,

a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾,

~~b) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾,~~

~~e) b) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře⁹⁾, nebo~~

~~d) c) profesní kvalifikace chůvy pro děti v jeslích. – účinnost od 1. ledna 2022~~

(5) Poskytovatel je povinen v názvu služby péče o dítě v jeslích použít označení „jesle“. Slovo „jesle“ smí v názvu služby péče o dítě používat jen poskytovatel.

(6) Jde-li o poskytovatele, který byl zapsán do evidence poskytovatelů nejpozději ke dni 30. června 2021, odbornou způsobilostí pečující osoby může být též nejdéle do 31. srpna 2024

a) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách⁶⁾,

**b) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾,
nebo**

~~b)~~ c) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele⁷⁾. – účinnost od 1. ledna 2022

§ 5

Podmínky poskytování služby péče o dítě v jeslích

(1) Podmínkami pro udělení oprávnění, které musí poskytovatel splňovat po celou dobu poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou

a) bezúhonnost osoby, která má být nebo je poskytovatelem, a jde-li o právnickou osobu, též bezúhonnost členů jejího statutárního orgánu,

b) právo osoby, která má být nebo je poskytovatelem, k užívání prostor, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,

c) zajištění hygienických požadavků na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v jeslích,

d) zajištění technických požadavků na stavby a požadavků požární ochrany¹⁵⁾ na prostory, v nichž má být nebo je poskytována služba péče o dítě v jeslích,

e) dosažení věku 18 let a plná svéprávnost, jde-li o fyzickou osobu, která má být nebo je poskytovatelem,

f) u organizační složky státu souhlas správce kapitoly státního rozpočtu podle rozpočtových pravidel, jíž je příslušná organizační složka státu součástí, s žádostí o udělení oprávnění; správci kapitoly státního rozpočtu se tento souhlas neuděluje,

g) u státní příspěvkové organizace nebo příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem souhlas zřizovatele nebo toho, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele podle rozpočtových pravidel, s žádostí o udělení oprávnění, a

h) pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou při poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(2) Poskytovatel je povinen zajistit poskytování služby péče o dítě v jeslích

a) jen rodičům dětí, kterým je služba péče o dítě v jeslích podle § 2 určena,

b) rodiči dítěte ve věku od 6 do 12 měsíců jen ve skupině nejvýše 4 dětí,

c) v rozsahu nejméně 6 hodin během provozního dne; provozním dnem se pro účely tohoto zákona rozumí den v týdnu, po který je poskytovatelem poskytována služba péče o dítě v jeslích.

(3) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána odborně způsobilou, zletilou a plně svéprávnou pečující osobou; pečující osobou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která je s poskytovatelem v základním pracovněprávním vztahu, není-li zároveň poskytovatelem služby péče o dítě v jeslích podle § 3 odst. 2 písm. i).

(4) Odbornou způsobilostí pečující osoby je, není-li dále stanoveno jinak,

a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾,

b) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře⁹⁾, nebo

c) profesní kvalifikace chůvy pro děti v jeslích.

(5) Poskytovatel je povinen v názvu služby péče o dítě v jeslích použít označení „jesle“. Slovo „jesle“ smí v názvu služby péče o dítě používat jen poskytovatel.

~~(6) Jde-li o poskytovatele, který byl zapsán do evidence poskytovatelů nejpozději ke dni 30. června 2021, odbornou způsobilostí pečující osoby může být též nejdéle do 31. srpna 2024~~

~~a) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách⁶⁾;~~

~~b) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾, nebo~~

~~b) c) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele⁷⁾. účinnost 1. září 2024~~

§ 5a Bezúhonnost

(1) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána bezúhonnou pečující osobou.

(2) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný

z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo činností s ní srovnatelných, anebo pro trestný čin proti rodině a dětem, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě, nebo které nebyl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uložen správní trest za spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d).

(3) Není-li bezúhonnost známá ministerstvu z jeho úřední činnosti, dokládá se výpisem z evidence Rejstříků trestů. Za účelem doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle zákona o Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříků trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem; v případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

§ 5b

Zdravotní způsobilost pečující osoby

(1) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána pečující osobou, která je zdravotně způsobilá k práci a zdravotně způsobilá k péči o dítě v jeslích (dále jen „zdravotní způsobilost pečující osoby“); to neplatí u pečující osoby, která je poskytovatelem podle § 3 odst. 2 písm. i), u které se prokazuje jen zdravotní způsobilost k péči o dítě v jeslích.

(2) Pečující osoba dokládá svou zdravotní způsobilost lékařským posudkem, který platí 2 roky ode dne jeho vystavení.

(3) Zdravotní způsobilost pečující osoby posuzuje a lékařský posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství a u zaměstnanců poskytovatel pracovnělékařských služeb⁴⁾ nebo poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nemá-li posuzovaná osoba registrujícího poskytovatele.

(4) Dojde-li ke změně zdravotní způsobilosti pečující osoby v době platnosti lékařského posudku, předloží pečující osoba poskytovateli bezodkladně nový lékařský posudek.

(5) Poskytovatel je povinen uchovávat lékařský posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby po dobu jeho platnosti a dále ještě po dobu 3 let.

§ 5c

Další vzdělávání pečující osoby

(1) Poskytovatel je povinen zajistit pečující osobě další vzdělávání v oblasti péče o dítě v rozsahu nejméně 8 hodin za kalendářní rok a v rámci dalšího vzdělávání má povinnost zajistit pečující osobě absolvování kurzu první pomoci zaměřeného na dětský věk alespoň jednou za 2 kalendářní roky.

(2) Formy dalšího vzdělávání jsou

- a) účast v kurzu zaměřeném na rozvoj odborné způsobilosti pečující osoby ve vzdělávacím zařízení nebo na pracovišti zaměstnavatele, nebo**
- b) odborná stáž na základě písemné smlouvy mezi poskytovatelem a zařízením zajišťujícím odbornou stáž.**

(3) Účast na dalším vzdělávání podle odstavce 2 se považuje za prohlubování kvalifikace podle jiného právního předpisu¹⁶⁾.

(4) Pečující osoba je povinna doložit poskytovateli absolvování dalšího vzdělávání dokladem vydaným zařízením nebo osobou, které další vzdělávání zajišťovaly.

(5) Poskytovatel je povinen uchovávat doklad podle odstavce 4 po dobu 3 let ode dne jeho vystavení.

§ 5d

Standardy kvality péče

(1) Kvalita služby péče o dítě v jeslích se ověřuje pomocí standardů kvality péče, které je poskytovatel povinen dodržovat. Standardy kvality péče jsou souborem kritérií, jejichž prostřednictvím se posuzuje úroveň kvality poskytování služby péče o dítě v jeslích v oblasti péče o dítě a naplňování potřeb dítěte a personálního a provozního zabezpečení. Plnění standardů kvality péče se hodnotí systémem bodů.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) v oblasti péče o dítě a naplňování potřeb dítěte obsah těchto kritérií:

- 1. kvalita plánu výchovy a péče,**
- 2. postup při adaptaci dítěte na pobyt v jeslích,**
- 3. sledování vývoje dítěte,**
- 4. komunikace s rodiči dítěte o potřebách a vývoji dítěte,**

b) v oblasti personálního zabezpečení obsah těchto kritérií:

- 1. péče o zaměstnance,**
- 2. kvalita dalšího vzdělávání pečujících osob,**

c) v oblasti provozního zabezpečení obsah těchto kritérií:

1. dodržování vnitřních pravidel,
2. zajištění bezpečnosti dětí,
3. řešení mimořádných situací,

d) bodové hodnocení a nejnižší počet bodů potřebných pro plnění standardů kvality péče.

4) **Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.**

16) **§ 230 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.**

§ 5a

Bezúhonnost

(1) Poskytovatel je povinen zajistit při poskytování služby péče o dítě v jeslích, aby činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2, byla vykonávána bezúhonnou pečující osobou.

(2) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo činností s ní srovnatelných, anebo pro trestný čin proti rodině a dětem, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě, nebo které nebyl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uložen správní trest za spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 ~~písm. d)~~ **písm. e)**.

(3) Není-li bezúhonnost známa ministerstvu z jeho úřední činnosti, dokládá se výpisem z evidence Rejstříků trestů. Za účelem doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle zákona o Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříků trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem; v případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

§ 6

Úhrada nákladů za službu péče o dítě v ~~dětské skupině~~ jeslích

~~(1) Služba péče o dítě v dětské skupině je poskytována bez úhrady nákladů nebo s částečnou nebo plnou úhradou nákladů.~~

(1) Služba péče o dítě v jeslích je poskytována bez úhrady nákladů nebo s částečnou nebo plnou úhradou nákladů; to neplatí v případech, ve kterých je financování této služby zajišťováno s využitím příspěvku na provoz jeslí, kdy je služba péče o dítě v jeslích poskytována za úhradu nákladů rodičem v maximální výši stanovené nařízením vlády podle § 20e písm. a).

(2) Poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i) poskytuje službu péče o dítě v jeslích za odměnu, která se pro účely tohoto zákona považuje za úhradu nákladů.

~~(2)~~ (3) Poskytovatel je povinen stanovit kritéria, na základě kterých je v konkrétním případě určena výše úhrady nákladů.

~~(3)~~ (4) Poskytovatel je povinen vést účetní záznamy týkající se poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** odděleně od ostatních účetních záznamů.

~~§ 7~~

~~Počet dětí a nejnižší počet pečujících osob v jedné dětské skupině~~

~~———— (1) V jedné dětské skupině nesmí být více než 24 dětí.~~

~~———— (2) Poskytovatel je povinen při stanovení počtu pečujících osob v jedné dětské skupině zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v dětské skupině a věk dětí, zejména počet dětí ve věku do 2 let.~~

~~———— (3) Nejnižší počet pečujících osob, který je poskytovatel povinen zajistit v jedné dětské skupině, činí~~

~~a) 1 pečující osoba pro dětskou skupinu do 6 dětí,~~

~~b) 2 pečující osoby pro dětskou skupinu od 7 do 24 dětí,~~

~~c) 3 pečující osoby pro dětskou skupinu od 13 do 24 dětí, pokud je v dětské skupině alespoň 1 dítě mladší 2 let.~~

§ 7

Počet dětí a nejnižší počet pečujících osob v jeslích

(1) Nejvyšší možná kapacita jeslí je 24 dětí.

(2) Je-li 1 kapacitní místo obsazeno během dne po dobu, která je kratší než celková doba, po kterou je služba péče o dítě v jeslích během dne poskytována, může se toto kapacitní místo ve zbývajícím době obsadit dalším dítětem.

(3) Poskytovatel je povinen při stanovení počtu pečujících osob v jeslích zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v jeslích a věk dětí, zejména počet dětí ve věku do 2 let.

(4) Do nejvyšší možné kapacity jestli se započítává též dítě, jehož rodičem je poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i) a o něž tento poskytovatel pečuje v době poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(5) Počet dětí současně přítomných v jeslích nesmí přesáhnout její kapacitu zapsanou v evidenci poskytovatelů.

(6) Počet pečujících osob, který je poskytovatel povinen v jeslích zajistit, činí nejméně

a) 1 pečující osoba v jeslích, je-li současně přítomno nejvýše 6 dětí,

b) 2 pečující osoby v jeslích, je-li současně přítomno 7 až 12 dětí,

c) 3 pečující osoby v jeslích, je-li současně přítomno 13 až 24 dětí.

§ 8

Stravování

(1) Poskytovatel není povinen dítěti poskytovat stravovací služby, není-li dohodnuto jinak; **to neplatí jde-li o dítě ve věku od 6 do 12 měsíců, kterému zajišťuje stravu rodič.** Způsob stravování a úhradu nákladů s ním spojených si poskytovatel a rodič dohodnou ve smlouvě o poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**.

(2) Pokud zajišťuje dítěti stravu rodič, je poskytovatel povinen v zájmu ochrany zdraví dětí zajistit uchování, případný ohřev a podání stravy dítěti v souladu s požadavky správné hygienické praxe stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti hygieny potravin¹⁰⁾ a v souladu s právními předpisy upravujícími činnosti epidemiologicky závažné¹¹⁾.

(3) Pokud zajišťuje dítěti stravu poskytovatel, vztahují se na výrobu, přípravu, rozvoz, přepravu, značení, skladování a uvádění pokrmů do oběhu, včetně zmrazených a zchlazených pokrmů, právní předpisy upravující činnosti epidemiologicky závažné¹¹⁾ a provozování stravovací služby musí být zajištěno v souladu s povinnostmi stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti hygieny potravin¹⁰⁾.

§ 10

Vnitřní pravidla a plán výchovy a péče

(1) Poskytovatel je povinen zpracovat a dodržovat pravidla organizace poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** (dále jen „**vnitřní pravidla**“), ve kterých zejména uvede

a) jde-li o

1. fyzickou osobu, jméno, popřípadě jména, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo bydliště a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

2. právnickou osobu, obchodní firmu nebo název, právní formu, adresu sídla, jde-li o územní samosprávný celek, adresu sídla jeho orgánů, označení a umístění její organizační složky, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat,

3. organizační složku státu, název, adresu sídla, jméno, popřípadě jména, a příjmení vedoucího organizační složky státu,

~~b) označení dětské skupiny a údaj o počtu dětí v dětské skupině,~~

b) název jeslí a jejich kapacitu,

c) adresu místa poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**,

d) den započetí poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**,

e) podmínky poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** včetně určení, zda službu péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** poskytovatel poskytuje bez úhrady nákladů nebo s částečnou anebo plnou úhradou nákladů, a při poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** s částečnou nebo plnou úhradou nákladů kritéria podle ~~§ 6 odst. 2~~ **§ 6 odst. 3.**,

f) provozní dny.

(2) Poskytovatel je povinen zpracovat a zajistit dodržování plánu výchovy a péče o dítě, rozvoje schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte (dále jen „plán výchovy a péče“) se zaměřením na formování osobnosti dítěte a fyzický a psychický vývoj dítěte. Je zakázáno používat vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení anebo takové výchovné prostředky, které se dotýkají důstojnosti dítěte nebo které jakkoli ohrožují jeho zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

(3) Poskytovatel je povinen zpřístupnit vnitřní pravidla a plán výchovy a péče v prostorách, v nichž je služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** poskytována a které jsou přístupné rodiči, popřípadě též zpřístupní vnitřní pravidla a plán výchovy a péče způsobem umožňujícím dálkový přístup.

~~§ 11~~

Evidence dětí v dětské skupině

~~(1) Poskytovatel je povinen vést za účelem zajištění kvality poskytované péče, provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a pro účely kontroly podmínek poskytování péče podle tohoto zákona a jiných právních předpisů evidenci dětí, která obsahuje tyto údaje:~~

~~a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa pobytu dítěte,~~

~~b) jméno, popřípadě jména, příjmení rodičů a adresu místa pobytu alespoň jednoho z rodičů, liší-li se od adresy místa pobytu dítěte,~~

~~c) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa pobytu osoby, která na základě pověření rodiče může pro dítě docházet,~~

~~d) dny v týdnu a doba v průběhu dne, po kterou dítě v dětské skupině pobývá,~~

- e) údaj týkající se úhrady nákladů za službu péče o dítě v dětské skupině,
- f) údaj o zdravotní pojišťovně dítěte,
- g) telefonní, popřípadě jiný kontakt na rodiče a na osobu uvedenou v písmeni e),
- h) údaj o zdravotním stavu dítěte a o případných omezeních z něho vyplývajících, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině; rodič je povinen informovat poskytovatele o změně zdravotního stavu nebo případných omezeních spojených se změnou zdravotního stavu, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- i) údaj o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

~~(2) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) až g) a jejich změny je povinen rodič sdělit poskytovateli v písemném prohlášení.~~

~~(3) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. h) a i) a jejich změny je povinen rodič doložit poskytovateli ještě před uzavřením smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.~~

~~(4) Součástí evidence dětí je i smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.~~

~~———— (5) Poskytovatel je povinen uchovat údaje a dokumenty obsažené v evidenci dětí o konkrétním dítěti po dobu 3 let od ukončení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině tomuto dítěti.~~

§ 11

Evidence dětí v jeslích

(1) Poskytovatel je povinen vést evidenci dětí, která obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa pobytu dítěte,**
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení rodičů a adresu místa pobytu alespoň jednoho z rodičů, liší-li se od adresy místa pobytu dítěte,**
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa pobytu osoby, která na základě pověření rodiče může pro dítě docházet,**
- d) dny v týdnu a doba v průběhu dne, po kterou dítě v jeslích pobývá,**
- e) údaj týkající se úhrady nákladů za službu péče o dítě v jeslích,**
- f) údaj o zdravotní pojišťovně dítěte,**
- g) telefonní, popřípadě jiný kontakt na rodiče a na osobu uvedenou v písmeni c),**
- h) lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte, a to včetně dokladu, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci¹⁷⁾; lékařský posudek a doklad vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství**

pro děti a dorost nebo poskytovatel v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, nemá-li dítě registrujícího poskytovatele,

- i) žádá-li poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí, doklad o existenci základního pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru rodiče, denní formě studia rodiče, evidenci rodiče jako uchazeče o zaměstnání nebo o povinnosti rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti podle jiného právního předpisu.

(2) Rodič je povinen doložit poskytovateli nejpozději v den zahájení docházky dítěte do jeslí lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a doklad podle odstavce 1 písm. h). Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost do doby změny zdravotní způsobilosti dítěte. Dojde-li ke změně zdravotní způsobilosti dítěte, je rodič povinen doložit nový lékařský posudek do 10 dnů ode dne zániku platnosti původního lékařského posudku.

(3) Rodič je povinen doložit poskytovateli nejpozději v den zahájení docházky dítěte do jeslí doklady podle odstavce 1 písm. i). Rodič je povinen oznámit a doložit všechny změny skutečností uvedených v dokladech podle odstavce 1 písm. i) do 10 dnů ode dne jejich vzniku.

5) Dokladem podle odstavce 1 písm. i) je

- a) pracovní smlouva nebo jiný dokument prokazující existenci základního pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru rodiče,
- b) dokládá-li se denní forma studia rodiče, potvrzení o studiu,
- c) dokládá-li se evidence rodiče jako uchazeče o zaměstnání, potvrzení Úřadu práce – krajské pobočky Úřadu práce nebo pobočky Úřadu práce pro hlavní město Prahu o tom, že rodič je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- d) dokládá-li se povinnost rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, čestné prohlášení rodiče, který je osobou samostatně výdělečně činnou, o povinnosti platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

(5) Součástí evidence dětí je i smlouva o poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(6) Poskytovatel je povinen uchovat údaje a dokumenty obsažené v evidenci dětí o konkrétním dítěti po dobu 3 let od ukončení poskytování služby péče o dítě v jeslích rodiči tohoto dítěte.

¹⁷⁾ § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 12

Pojištění odpovědnosti za újmu

Poskytovatel je povinen před započítáním poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** uzavřít pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou při poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**; toto pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**.

§ 13

Smlouva o poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**

(1) O poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** je poskytovatel povinen před zahájením poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** uzavřít s rodičem písemnou smlouvu o poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**.

(2) Smlouva o poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** musí obsahovat tyto náležitosti:

- a) místo a čas poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**,
- b) výši úhrady nákladů poskytované služby a způsob jejího placení, je-li služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** poskytována s úhradou nákladů,
- c) podmínky stravování dítěte včetně pitného režimu v návaznosti na délku pobytu a věk dítěte,
- d) ujednání o dodržování vnitřních pravidel,
- e) ujednání o postupu podle § 9,
- f) způsob ukončení právních vztahů vzniklých ze smlouvy,
- g) dobu trvání právních vztahů vzniklých ze smlouvy.

(3) Přílohou smlouvy o poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** jsou vnitřní pravidla a plán výchovy a péče.

§ 13a

Přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích

Přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích je poskytovatel povinen oznámit rodiči nejpozději 1 měsíc před prvním dnem přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích. Není-li možné přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích rodiči oznámit ve lhůtě podle věty první, oznámí poskytovatel rodiči přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích bezodkladně poté, co se o důvodu přerušení dozví. Oznámení o přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích poskytovatel zveřejní též v prostorách jeslí, které jsou přístupné rodiči.

HLAVA III

TECHNICKÉ POŽADAVKY NA STAVBY A HYGIENICKÉ POŽADAVKY NA PROSTORY A PROVOZ

Díl 1

Technické požadavky na stavby

§ 14

Službu péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** lze poskytovat pouze v místnostech, které splňují technické požadavky na stavby kladené stavebními předpisy¹²⁾ na byt, obytnou místnost nebo pobytovou místnost.

Díl 2

Hygienické požadavky na prostory a provoz

§ 15

~~(1) Služba péče o dítě v dětské skupině je poskytována v prostorách a místnostech, které jsou uzpůsobeny tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví nebo života, a které nejsou umístěny v blízkosti zdroje hluku a znečištění ovzduší, jež by negativně ovlivňovalo provoz dětské skupiny.~~

~~(2) Poskytovatel je povinen zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem upravené prováděcím právním předpisem.~~

~~(3) Výjimky z hygienických požadavků stanovených prováděcím právním předpisem pro dětské skupiny do 12 dětí je možné povolit, jen pokud tím nebude ohrožena ochrana veřejného zdraví. O povolení výjimky rozhoduje na žádost poskytovatele krajská hygienická stanice.~~

~~—— (4) Hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny nad 12 dětí stanoví právní předpisy upravující hygienické požadavky na prostory a provoz¹³⁾.~~

§ 15

(1) Služba péče o dítě v jeslích může být poskytována jen v prostorách uvedených v evidenci poskytovatelů. Prostory určené pro denní pobyt a odpočinek dětí musí svou kapacitou odpovídat potřebám a kapacitě jeslí. Prostory, ve kterých je poskytována služba péče o dítě v jeslích, musí být uzpůsobeny tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví nebo života.

(2) Prostory uvedené v evidenci poskytovatelů musí být během provozní doby jeslí využívány jen k poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(3) V případě, že je služba péče o dítě v jeslích poskytována ve více jeslích jednoho poskytovatele, musí být prostory určené pro denní pobyt a odpočinek dětí jednotlivých jeslí stavebně odděleny. Ostatní prostory určené pro více jeslí jednoho poskytovatele nemusí být stavebně odděleny a části těchto prostor vyhrazené jednotlivým jeslím musí odpovídat kapacitě jednotlivých jeslí.

(4) Prostory, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, mohou být mimo provozní dobu jeslí užívány k jiným činnostem, pokud neohrožují zdraví nebo život nebo nemají negativní vliv na provoz jeslí. Poskytovatel zajistí ihned po ukončení těchto jiných činností úklid prostor.

(5) Poskytovatel je povinen zajistit, aby byly splněny provozní podmínky a hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí do 12 dětí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem. Poskytovatel je povinen zajistit požadavky na dostatečné denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí.

(6) Provozní podmínky a hygienické požadavky na prostory, požadavky na dostatečné denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí podle odstavce 5 a rozsah úklidu prostor, který je poskytovatel povinen zajistit podle odstavce 4 věty druhé, stanoví ministerstvo vyhláškou.

(7) Výjimky z hygienických požadavků stanovených prováděcím právním předpisem pro jesle do 12 dětí je možné povolit, jen pokud tím nebude ohrožena ochrana veřejného zdraví. O povolení výjimky rozhoduje na žádost poskytovatele krajská hygienická stanice.

(7) Hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí nad 12 dětí stanoví právní předpisy upravující hygienické požadavky na prostory a provoz¹³⁾.

¹³⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA IV

VZNIK, ZMĚNA A ZÁNİK OPRAVNĚNÍ A EVIDENCE POSKYTOVATELŮ

§ 16

~~———— (1) V žádosti o zápis uvede kromě náležitostí stanovených správním řádem~~

~~a) organizační složka státu, jež jedná a vykonává práva a povinnosti z právních vztahů vznikajících v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině jménem České republiky, název, adresu sídla, jméno, popřípadě jména, a příjmení vedoucího organizační složky státu;~~

~~b) právnická osoba jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat.~~

~~———— (2) Fyzická nebo právnická osoba v žádosti o zápis dále uvede~~

~~a) označení a kapacitu dětské skupiny;~~

- b) adresu místa poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- e) den započetí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

——— (3) Žádost o zápis lze podat

- a) na tiskopise předepsaném ministerstvem, nebo
- b) prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s ministerstvem předepsaným tiskopisem a která je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup.

——— (4) K žádosti o zápis se přiloží, není-li dále stanoveno jinak, originál nebo výstup z autorizované konverze dokumentů těchto dokladů:

- a) doklad o vlastnickém nebo jiném právu k objektu nebo prostorám, z něhož vyplývá oprávnění tento objekt nebo prostory užívat k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- b) závazné stanovisko krajské hygienické stanice o splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem,
- e) opis smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu,
- d) doklad o bezúhonnosti fyzické osoby uvedené v § 5 odst. 4 větě čtvrté.

——— (5) Zaměstnanec krajské hygienické stanice je oprávněn vstupovat do prostor, v nichž hodlá fyzická nebo právnická osoba poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině nebo v nichž poskytovatel poskytuje služby péče o dítě v dětské skupině, včetně obydlí, za účelem

- a) vydání závazného stanoviska podle odstavce 4 písm. b), nebo
- b) ověření splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

„§ 16

(1) Ministerstvo udělí osobě na základě její žádosti oprávnění, pokud splní podmínky stanovené v § 5 odst. 1 a § 12.

(2) Žádost o udělení oprávnění lze podat také prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva, která je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Osoba v žádosti o udělení oprávnění uvede

- a) název jeslí a jejich požadovanou kapacitu,
- b) adresu místa poskytování služby péče o dítě v jeslích,
- c) předpokládaný den započetí poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(4) Součástí žádosti o udělení oprávnění je:

- a) doklad o vlastnickém nebo jiném právu k objektu nebo prostorám, z něhož vyplývá oprávnění tento objekt nebo prostory užívat k poskytování služby péče o dítě v jeslích,
- b) doklad prokazující splnění požadavků požární ochrany zpracovaný osobou, které byla udělena autorizace pro požární bezpečnost staveb podle jiného právního předpisu,
- c) závazné stanovisko krajské hygienické stanice o splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v jeslích, stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem,
- d) smlouva o pojištění odpovědnosti za újmu nebo potvrzení o uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu, které vystaví pojišťovna,
- e) doklad o bezúhonnosti osoby podle § 5a odst. 3,
- f) rámcový popis majetkového zajištění a financování poskytování služby péče o dítě v jeslích.

§ 17

~~(1) — Splní-li fyzická nebo právnická osoba podmínky stanovené v § 5 odst. 1 a § 12, provede ministerstvo zápis do evidence poskytovatelů. Rozhodnutí, kterým bylo vyhověno žádosti o zápis, se pouze poznamená do spisu.~~

(1) Rozhodnutí o udělení oprávnění se písemně nevyhotovuje. Ministerstvo zapíše žadatele do evidence poskytovatelů a o provedení zápisu ho vyrozumí. Oprávnění vzniká dnem zápisu.

(2) Nesplňuje-li fyzická nebo právnická osoba podmínky stanovené v § 5 odst. 1 a § 12, ministerstvo žádost o ~~zápis~~ **udělení oprávnění** zamítne.

§ 18

Poskytovatel je povinen ministerstvu oznámit všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o ~~zápis~~ **udělení oprávnění**, a předložit doklady o nich do 15 dnů ode dne jejich vzniku.

§ 19

(1) Oprávnění zaniká

- a) smrtí poskytovatele,
- b) zánikem právnické osoby, která je poskytovatelem, nebo organizační složky státu, která jménem České republiky jedná a vykonává práva a povinnosti z právních vztahů vznikajících v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, nebo
- c) zrušením.

(2) Ministerstvo zruší oprávnění, jestliže

a) poskytovatel přestane splňovat podmínky pro zápis fyzické osoby nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů podle ~~§ 5 odst. 1~~ **§ 5 odst. 1 písm. a) a e)**,

b) poskytovateli byl uložen správní trest za přešůpek v případě zvlášť závažného porušení povinnosti stanovené tímto zákonem poskytovateli; zvlášť závažným porušením se pro účely tohoto zákona rozumí takové porušení povinnosti, které je způsobilé vyvolat újmu na zdraví a zdravém vývoji dítěte nebo opakované porušení podmínek stanovených tímto zákonem,

c) poskytovatel neodstranil nedostatky, pro které mu bylo pozastaveno oprávnění podle odstavce 3 ve lhůtě stanovené podle odstavce 4, nebo

~~d) poskytovatel o to požádá; tato žádost musí být podána nejméně 3 měsíce před dnem ukončením činnosti.~~

d) mu poskytovatel oznámí ukončení poskytování služby péče o dítě v jeslích; oznámení musí být ministerstvu doručeno nejpozději 3 měsíce přede dnem ukončení poskytování služby péče o dítě v jeslích.

~~(3) Ministerstvo pozastaví oprávnění v případě, že poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 12 nebo 13.~~

(3) Ministerstvo pozastaví oprávnění na žádost poskytovatele nebo v případě, že poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. b), c) nebo d), § 11 odst. 1, § 12 nebo 13.

(4) V rozhodnutí o pozastavení oprávnění podle odstavce 3 ministerstvo stanoví dobu, po kterou nelze ~~oprávnění vykonávat~~ **na základě oprávnění poskytovat službu péče o dítě v jeslích** a během které je poskytovatel povinen zjištěné nedostatky odstranit. Doba pozastavení oprávnění nesmí být delší než 6 měsíců.

(5) Poskytovatel, který hodlá ukončit poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, je povinen informaci o ukončení poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** zveřejnit nejméně 3 měsíce před zamýšleným ukončením své činnosti, a to v prostorách, ve kterých je poskytována služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** a které jsou přístupné rodiči dítěte, popřípadě zveřejní informaci o ukončení poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(6) O pozastavení oprávnění nebo o zániku oprávnění provede ministerstvo zápis do evidence poskytovatelů.

(7) Fyzická nebo právnická osoba, které bylo oprávnění zrušeno podle odstavce 2 písm. b), může opětovně podat žádost o zápis ~~nejdříve 2~~ **nejdříve 3** roky od dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení oprávnění.

§ 19a

(1) Ministerstvo může nařídít rozhodnutím na místě okamžité přerušování poskytování služby péče o dítě v jeslích v případě porušení povinnosti podle tohoto zákona způsobem, který může ohrozit život nebo zdraví dětí nebo pečujících osob.

(2) Písemné potvrzení o ústním vyhlášení obsahuje uvedení důvodu přerušení a přiměřenou lhůtu pro odstranění závadného stavu.

(3) Rozhodnutí lze s účinky oznámení poskytovateli ústně vyhlásit komukoliv, kdo na místě vykonává nebo zabezpečuje poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(4) Je-li odstraněn závadný stav, na základě kterého došlo k přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích, rozhodne ministerstvo na žádost poskytovatele bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy bylo odstranění závadného stavu prokázáno, o obnovení poskytování služby péče o dítě v jeslích.

§ 20

(1) Evidence poskytovatelů je informačním systémem veřejné správy¹⁴⁾, jehož správcem a provozovatelem je ministerstvo.

(2) Do evidence poskytovatelů se zapisují tyto údaje:

a) u fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa místa trvalého pobytu nebo bydliště a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

b) u právnické osoby obchodní firma nebo název, právní forma, adresa sídla, jde-li o územní samosprávný celek, adresa sídla jeho orgánů, označení a umístění její organizační složky, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat,

c) u organizační složky státu název, adresa sídla, jméno, popřípadě jména, a příjmení vedoucího organizační složky státu,

~~d) označení dětské skupiny,~~

d) název jeslí,

e) místo poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích,**

~~f) údaj o počtu a kapacitě dětských skupin,~~

f) údaj o počtu jeslí a jejich kapacitě,

g) datum vzniku oprávnění,

h) datum pozastavení nebo zániku oprávnění.

(3) Evidence poskytovatelů je neveřejným seznamem v části, v níž se u fyzické osoby zapisuje adresa místa trvalého pobytu nebo bydliště.

~~(4) Součástí evidence poskytovatelů jsou doklady, které musí být podle § 16 odst. 4 přiloženy k žádosti o zápis.~~

(4) Neveřejná část evidence poskytovatelů obsahuje doklady, které jsou podle § 16 odst. 4 součástí žádosti o udělení oprávnění.

(5) Evidence poskytovatelů je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup; to neplatí o části evidence poskytovatelů, která je neveřejným seznamem.

Hlava V

Příspěvek na provoz jeslí

§ 20a

(1) Poskytovatel má nárok na příspěvek na provoz jeslí, který se vyplácí ze státního rozpočtu a který je určen na pokrytí těchto výdajů spojených s poskytováním služby péče o dítě v jeslích, a to

- a) mezd a platů, náhrad mezd a platů, odměn za pracovní pohotovost, odměn za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupného, výdajů na úhradu pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, přidělů do fondu kulturních a sociálních potřeb, ostatních nákladů vyplývajících ze základních pracovněprávních vztahů a služebních poměrů a odměn osob pečujících podle § 3 odst. 2 písm. i),**
- b) nákladů spojených se zajištěním povinného dalšího vzdělávání pečujících osob,**
- c) nákladů na stravování dětí, které je zajišťováno poskytovatelem a které se řídí výživovými normami podle jiného právního předpisu¹⁸⁾, není-li dále stanoveno jinak; výživové normy pro děti do 3 let věku stanoví ministerstvo vyhláškou.**

(2) Příspěvek na provoz jeslí náleží poskytovateli za kalendářní rok, v němž poskytuje službu péče o dítě v jeslích, na kapacitní místo, které je alespoň 3 souvislé hodiny během provozního dne obsazeno dítětem, jehož rodič, který uzavírá smlouvu o poskytování služby péče o dítě v jeslích, je zaměstnán, studuje v denní formě studia, je evidován jako uchazeč o zaměstnání nebo je osobou samostatně výdělečně činnou, která má povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, (dále je „obsazené kapacitní místo“), za předpokladu, že oprávnění vzniklo a žádost o příspěvek na provoz jeslí byla podána nejpozději ke dni 31. října kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, na který poskytovatel žádá o příspěvek na provoz jeslí.

(3) Obsazenost kapacitního místa se prokazuje na základě smlouvy o poskytování služby péče o dítě v jeslích uzavřené mezi poskytovatelem a rodičem dítěte, jímž je místo obsazeno. Poskytovatel je povinen uchovávat smlouvy o poskytování služby péče o dítě v jeslích během kalendářního roku, za který příspěvek na provoz jeslí náleží, a dále ještě po dobu 3 let.

§ 20b

(1) Příspěvek na provoz jeslí nenáleží poskytovateli, kterým je organizační složka státu nebo státní příspěvková organizace. Je-li poskytovatelem příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem, příspěvek na provoz jeslí se poskytuje

prostřednictvím kraje příspěvkové organizaci zřízené územním samosprávným celkem, mimo finanční vztahy stanovené zřizovatelem.

(2) Příspěvek na provoz jeslí nenáleží, pokud by jeho poskytnutí bylo v rozporu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě.

(3) Příspěvek na provoz jeslí poskytovateli náleží jen poskytuje-li službu péče o dítě v jeslích o kapacitě alespoň 3 kapacitních míst.

(4) Poskytovatel podle § 3 odst. 2 písm. i) nemá nárok na příspěvek na provoz jeslí za kapacitní místo, které je obsazeno dítětem, jehož je rodičem.

§ 20c

(1) Pokud poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v jeslích ve více jeslích, stanoví se příspěvek na provoz jeslí pro jednotlivé jesle zvlášť.

(2) Přerušování poskytování služby péče o dítě v jeslích, které není během příslušného kalendářního roku v součtu delší než pětinašobek počtu provozních dnů v jednom kalendářním týdnu, nemá na nárok na příspěvek na provoz jeslí a jeho výši vliv. Přerušování poskytování služby péče o dítě v jeslích, které je během příslušného kalendářního roku v součtu delší než pětinašobek provozních dnů v jednom kalendářním týdnu, nemá na nárok na příspěvek na provoz jeslí a jeho výši vliv, pokud tak stanoví ministerstvo z důvodů zvláštního zřetele hodných.

(3) Poskytovatel je povinen oznámit přerušování poskytování služby péče o dítě v jeslích prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k do pátého dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, během kterého došlo k přerušování poskytování služby péče o dítě v jeslích.

§ 20d

(1) Příspěvek na provoz jeslí, není-li dále stanoveno jinak, náleží na 1 plně obsazené kapacitní místo v denní výši stanovené

a) normativem jako část denního objemu běžných výdajů podle § 20a odst. 1 písm. a) a b),

b) normativem jako část denního objemu běžných výdajů podle § 20a odst. 1 písm. c).

(2) Za plně obsazené kapacitní místo se považuje kapacitní místo obsazené alespoň 5 hodin během provozního dne. Je-li kapacitní místo obsazeno méně než 5 hodin během provozního dne, náleží příspěvek na provoz jeslí na jedno obsazené kapacitní místo v denní výši stanovené polovinou normativů podle odstavce 1.

§ 20e

Vláda stanoví nařízením vždy k 1. lednu pro období do 31. prosince příslušného kalendářního roku

a) maximální výši měsíční úhrady nákladů na financování služby péče o dítě v jeslích rodičem, a

b) normativy podle § 20d odst. 1 písm. a) a b), a to s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě v mateřské škole, kterou nezřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí¹⁹⁾, jako ročního objemu neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě ve srovnatelné mateřské škole zřizované obcí, stanoveného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

§ 20f

(1) Příspěvek na provoz jeslí se vyplácí zálohově vždy na jednotlivé třetiny kalendářního roku, nejpozději 25. února, jde-li o výplatu zálohy na první třetinu kalendářního roku, 25. června, jde-li o výplatu zálohy na druhou třetinu kalendářního roku, a 25. října, jde-li o výplatu zálohy na třetí třetinu kalendářního roku.

(2) Výše zálohy na jednotlivé třetiny kalendářního roku se stanoví jako součin celkového počtu obsazených kapacitních míst, který je veden v elektronické aplikaci podle § 20k za všechny provozní dny v měsíci lednu příslušného kalendářního roku, jde-li o zálohu na první třetinu kalendářního roku, nebo za všechny provozní dny v měsíci dubnu nebo srpnu příslušného kalendářního roku, jde-li o zálohu na druhou nebo třetí třetinu kalendářního roku, počtu kalendářních měsíců příslušné třetiny kalendářního roku, na které poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí zažádal, a

a) normativu podle § 20d odst. 1 písm. a), nebo

b) součtu normativů podle § 20d odst. 1 písm. a) a b), žádá-li poskytovatel o příspěvek na provoz jeslí též na pokrytí výdajů spojených s náklady na stravování dětí.

(3) Poskytovatel je povinen do pátého dne následujícího kalendářního měsíce ministerstvu oznámit prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k celkový počet obsazených kapacitních míst za všechny provozní dny předchozího kalendářního měsíce.

(4) Po uplynutí příslušné třetiny kalendářního roku se provede zúčtování příspěvku na provoz jeslí, a to tak, že se posoudí nárok na výplatu příspěvku na provoz jeslí za příslušnou třetinu kalendářního roku a je-li rozdíl mezi vyplacenou výší zálohy na příspěvek na provoz jeslí na příslušnou třetinu kalendářního roku a výší příspěvku na provoz jeslí na příslušnou třetinu kalendářního roku,

a) kladný, jde o přeplatek, o který se poskytovateli poníží záloha na příspěvek na provoz jeslí na následující třetinu kalendářního roku, nebo jde-li o vyúčtování zálohy

příspěvku na provoz jeslí za třetí třetinu kalendářního roku, poskytovatel přeplatek vrátí na příjmový účet ministerstva do 31. ledna následujícího kalendářního roku,

- b) záporný, jde o nedoplatek, který je poskytovateli vyplacen společně se zálohou na příspěvek na provoz jeslí na následující třetinu kalendářního roku, nebo jde-li o nedoplatek za třetí třetinu kalendářního roku, je poskytovateli nedoplatek vyplacen nejpozději 15. února následujícího kalendářního roku.**

§ 20g

(1) Příspěvek na provoz jeslí neprávem přiznaný v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacený nebo vyplacený v nižší částce, než v jaké náleží, odepřený nebo přiznaný od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož příspěvek na provoz jeslí nebo jeho zvýšení náleží, a to pokud byl nárok na příspěvek na provoz jeslí uplatněn do 31. ledna kalendářního roku, který následuje po kalendářním roce, za který příspěvek na provoz jeslí náleží.

(2) Příspěvek na provoz jeslí neprávem přiznaný, vyplácený, nebo vyplácený ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to ode dne, od něhož příspěvek na provoz jeslí nebo jeho snížení náleží. Ustanovení odstavců 4 až 6 nejsou dotčena.

(3) Je-li zrušeno nebo pozastaveno oprávnění během kalendářního roku, výplata příspěvku na provoz jeslí se zastaví ke dni zrušení nebo pozastavení oprávnění a provede se k pátému dni kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, v němž tato skutečnost nastala, zúčtování příspěvku na provoz jeslí za příslušnou třetinu kalendářního roku. Bylo-li oprávnění zrušeno, příspěvek na provoz jeslí za třetinu kalendářního roku, na kterou ještě nebyl vyplacen, se odejme. Není-li dále stanoveno jinak, při zúčtování příspěvku na provoz jeslí se postupuje obdobně podle § 20f odst. 4. Přeplatek je poskytovatel povinen vrátit na výdajový účet ministerstva.

(4) Pokud poskytovatel přijal příspěvek na provoz jeslí nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že příspěvek na provoz jeslí byl vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit. Poskytovatel přeplatek vrátí na výdajový účet ministerstva, nabyde-li rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek právní moci do konce příslušného kalendářního roku; nabyde-li rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek právní moci po skončení příslušného kalendářního roku, vrátí poskytovatel přeplatek na příjmový účet ministerstva.

(5) Nárok na vrácení příspěvku na provoz jeslí poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl příspěvek na provoz jeslí vyplacen. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě a po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí.

(6) O povinnosti vrátit příspěvek na provoz jeslí nebo jeho část podle odstavců 4 a 5 rozhoduje ministerstvo.

§ 20h

(1) O příspěvku na provoz jeslí rozhoduje a vyplácí jej ministerstvo.

(2) Příspěvek na provoz jeslí a zálohy na příspěvek na provoz jeslí se vyplácí v české měně převodem na účet vedený v České republice u poskytovatele platebních služeb určený poskytovatelem, který o přiznání příspěvku na provoz jeslí požádal.

§ 20i

(1) Řízení o přiznání příspěvku na provoz jeslí se zahajuje na základě žádosti o přiznání příspěvku na provoz jeslí (dále jen „žádost o příspěvek“).

(2) Řízení o změně výše již přiznaného příspěvku na provoz jeslí, o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí se zahajuje na žádost poskytovatele nebo z moci úřední.

(3) Žádosti podle odstavců 1 a 2 se podávají prostřednictvím elektronické aplikace podle § 20k.

(4) V žádosti o příspěvek poskytovatel uvede

- a) jméno fyzické osoby, která je jménem právnické osoby, která je žadatelem, oprávněna jednat,**
- b) označení jeslí, pro které žádá o příspěvek na provoz jeslí, a jejich kapacitu,**
- c) období, na které se o příspěvek na provoz jeslí žádá,**
- d) provozní dny,**
- e) údaj o tom, zda čerpá podporu de minimis podle přímo použitelných předpisů Evropské unie a v jaké výši.**

§ 20j

(1) Rozhodnutí ve věcech příspěvku na provoz jeslí se písemně vyhotovuje jen v případě, že

- a) příspěvek na provoz jeslí nebyl přiznán nebo nebyl přiznán v požadovaném rozsahu,**
- b) příspěvek na provoz jeslí byl odejmut,**
- e) výplata příspěvku na provoz jeslí byla zastavena nebo**
- d) vznikl přeplatek.**

(2) Nevyhotovuje-li se rozhodnutí ve věcech příspěvku na provoz jeslí písemně, učiní se o něm pouze záznam do spisu a poskytovatel se o něm písemně vyrozumí. Rozhodnutí nabývá vykonatelnosti provedením záznamu do spisu.

(3) Rozhodnutí uvedené v odstavci 2 bude vyhotoveno písemně a oznámeno poskytovateli, jestliže o to požádá do 15 dnů ode dne výplaty zálohy na příspěvek na provoz jeslí nebo ode dne vyúčtování této zálohy. Nestane-li se tak, nabývá rozhodnutí právní moci marným uplynutím této lhůty.

§ 20k

(1) Ministerstvo zajišťuje elektronickou aplikaci pro podávání žádosti o příspěvek, žádosti o změnu výše příspěvku na provoz jeslí, o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí, oznámení o celkovém počtu obsazených kapacitních míst za všechny provozní dny v kalendářním měsíci, oznámení změn skutečností rozhodných pro vznik nároku na příspěvek na provoz jeslí, oznámení přerušování poskytování služby péče o dítě v jeslích a pro vyúčtování příspěvku na provoz jeslí.

(2) Ministerstvo poskytne elektronickou aplikaci podle odstavce 1 poskytovatelům zapsaným v evidenci poskytovatelů, kterým zřídí přístup do elektronické aplikace ke dni zápisu poskytovatele do evidence poskytovatelů.

(3) Podání žádosti o příspěvek na provoz jeslí a dalších podání učiněné prostřednictvím elektronické aplikace podle odstavce 1, která je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup, má právní účinky vlastnoručního podpisu poskytovatele.

(4) Ministerstvo je oprávněno vyžádat si od orgánu sociálního zabezpečení údaj o vzniku a trvání povinnosti osoby samostatně výdělečně činné platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

§ 20l

Poskytovatel je povinen vést účetní záznamy týkající se čerpání příspěvku na provoz jeslí odděleně od ostatních účetních záznamů.

§ 20m

Na příspěvek na provoz jeslí se nevztahují ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech o dotacích.

¹⁸⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ § 4 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA V-VI

KONTROLA

~~§ 21~~

~~———— (1) Plnění podmínek stanovených tímto zákonem pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a povinností stanovených tímto zákonem nebo na základě tohoto zákona poskytovateli kontroluje s výjimkou kontroly hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.~~

~~———— (2) Plnění hygienických požadavků na stravování podle § 8 a hygienických požadavků na prostory a provoz podle § 15 kontrolují krajské hygienické stanice.~~

„§ 21

(1) Plnění povinnosti poskytovatele zajistit hygienické požadavky na prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v jeslích, a hygienické požadavky na provoz služby péče o dítě v jeslích podle § 5 odst. 1 písm. c), plnění podmínky zdravotní způsobilosti pečující osoby podle § 5b, plnění povinnosti uchovávat lékařský posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby podle § 5b odst. 5, plnění hygienických požadavků na stravování podle § 8, plnění povinnosti poskytovatele podle § 11 odst. 1 písm. h) a plnění hygienických požadavků na prostory a provoz podle § 15 kontrolují krajské hygienické stanice.

(3) Dodržování standardů kvality péče poskytovatelem a financování poskytování služby péče o dítě v jeslích prostřednictvím příspěvku na provoz jeslí kontroluje ministerstvo. Nedodržuje-li poskytovatel standardy kvality péče, je ministerstvo oprávněno uložit poskytovateli opatření k nápravě zjištěných nedostatků; poskytovatel je povinen ve stanovené lhůtě plnit uložené opatření k nápravě. Lhůtu stanoví ministerstvo s ohledem na závažnost zjištěných nedostatků a časovou náročnost na jejich odstranění; lhůta nesmí být kratší než 7 dnů.

(4) Státní úřad inspekce práce, oblastní inspektoráty práce a krajské hygienické stanice doloží ministerstvu všechna jimi vydaná pravomocná rozhodnutí o porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo na základě tohoto zákona, anebo stanovených jiným právním předpisem, pokud jde o povinnosti související s poskytováním služby péče o dítě v jeslích, do 30 dnů ode dne nabytí jejich právní moci.

(4) Zaměstnanec nebo státní zaměstnanec v krajské hygienické stanici je oprávněn vstupovat do prostor, v nichž je poskytována služba péče o dítě v jeslích, za účelem kontroly splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz.

HLAVA VI-VII

PŘESTUPKY

§ 22

Přestupky fyzických, právnických a podnikajících fyzických osob

~~—— (1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku, jestliže označuje svou činnost jako službu péče o dítě v dětské skupině, ačkoliv není zapsaná do evidence poskytovatelů ve smyslu § 4.~~

~~(2) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel dopustí přestupku tím, že~~

~~a) poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 5 odst. 2 nebo § 7,~~

~~b) v rozporu s § 10 odst. 1 nezpracuje nebo nedodržuje vnitřní pravidla,~~

~~c) v rozporu s § 10 odst. 2 nezpracuje nebo nedodržuje plán výchovy a péče,~~

~~d) nevede evidenci dětí podle § 11 odst. 1,~~

~~e) v rozporu s § 12 poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině bez pojištění odpovědnosti za újmu,~~

~~f) neuzavře s rodičem dítěte písemnou smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině podle § 13 odst. 1,~~

~~g) poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 8 odst. 2 nebo 3 nebo s § 15 odst. 1 nebo 2,~~

~~h) v rozporu s § 18~~

~~1. neoznámí všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis, nebo~~

~~2. do 15 dnů ode dne vzniku změn týkajících se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis, nepředloží doklady o těchto změnách.~~

~~—— (3) Za přestupek lze uložit pokutu do~~

~~a) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. c), d) nebo f),~~

~~b) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a), b), e), g) nebo h),~~

~~c) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1.~~

§ 22

Přestupky

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

a) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 2 písm. a) nebo b) § 5 odst. 3 nebo § 5a,

- b) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. c) nebo § 5b,**
- c) v rozporu s § 5c nezajistí další vzdělávání pečující osoby,**
- d) v rozporu s § 21 odst. 2 nesplní opatření k nápravě nedostatků zjištěných při kontrole dodržování standardů kvality péče,**
- e) v rozporu s § 7**
 - 1. překročí nejvyšší možnou kapacitu jeslí, nebo**
 - 2. nedodrží stanovený počet pečujících osob,**
- f) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 8 odst. 2 nebo 3,**
- g) v rozporu s § 10 odst. 2 nezpracuje plán výchovy a péče,**
- h) v rozporu s § 11 odst. 1 písm. h) nevede v evidenci dětí lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte nebo doklad o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci,**
- i) v rozporu s § 15**
 - 1. poskytuje službu péče o dítě v jeslích v jiných prostorách, než které jsou stanovené v evidenci poskytovatelů, nebo prostory jeslí neodpovídají potřebám a kapacitě jeslí,**
 - 2. využívá prostory stanovené v evidenci poskytovatelů k poskytování služby péče o dítě v jeslích během provozní doby jeslí k jiným činnostem,**
 - 3. nezajistí, aby byly prostory pro denní pobyt a odpočinek dětí v jednotlivých jeslích stavebně odděleny od prostor pro denní pobyt a odpočinek jiných jeslí,**
 - 4. nezajistí, aby části ostatních prostor využívané více jeslemi jednoho poskytovatele vyhrazené jednotlivým jeslím odpovídaly kapacitě jednotlivých jeslí,**
 - 5. využívá mimo provozní dobu jeslí prostory, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, k činnostem, které ohrožují zdraví nebo život nebo které mají negativní vliv na provoz jeslí, nebo nezajistí úklid prostor, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou-li tyto prostory využívány k jiným činnostem, než je poskytování služby péče o dítě v jeslích, ihned po ukončení těchto činností v rozsahu stanoveném v prováděcím právním předpise, nebo**
 - 6. nezajistí, aby byly splněny provozní podmínky nebo hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí upravené prováděcím právním předpisem, nebo nezajistí odpovídající denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí stanovené v prováděcím právním předpise,**
- j) v rozporu s § 18 neoznámí všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o udělení oprávnění, nebo do 15 dnů ode dne vzniku změn týkajících se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o udělení oprávnění, nepředloží doklady o těchto změnách,**

k) uvede v elektronické aplikaci podle § 20k nepravdivé údaje o počtu obsazených kapacitních míst,

l) v rozporu s § 20c odst. 3 neoznámí přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích.

(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

a) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. d), e) nebo l),

b) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. k),

c) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. a) až c), f) až j).

§ 22

Přestupky

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

a) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 2 písm. a) nebo b) § 5 odst. 3 nebo § 5a,

b) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. c) nebo § 5b,

c) v rozporu s § 5 odst. 5

1. nepoužívá v názvu služby péče o dítě v jeslích označení „jesle“,

2. používá v názvu služby péče o dítě označení „jesle“, aniž je poskytovatelem,

e) d) v rozporu s § 5c nezajistí další vzdělávání pečující osoby,

d) e) v rozporu s § 21 odst. 2 nesplní opatření k nápravě nedostatků zjištěných při kontrole dodržování standardů kvality péče,

e) f) v rozporu s § 7

1. překročí nejvyšší možnou kapacitu jeslí, nebo

2. nedodrží stanovený počet pečujících osob,

f) g) poskytuje službu péče o dítě v jeslích v rozporu s § 8 odst. 2 nebo 3,

g) h) v rozporu s § 10 odst. 2 nezpracuje plán výchovy a péče,

h) i) v rozporu s § 11 odst. 1 písm. h) nevede v evidenci dětí lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte nebo doklad o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci,

⇒ **j)** v rozporu s § 15

1. poskytuje službu péče o dítě v jeslích v jiných prostorách, než které jsou stanovené v evidenci poskytovatelů, nebo prostory jeslí neodpovídají potřebám a kapacitě jeslí,
2. využívá prostory stanovené v evidenci poskytovatelů k poskytování služby péče o dítě v jeslích během provozní doby jeslí k jiným činnostem,
3. nezajistí, aby byly prostory pro denní pobyt a odpočinek dětí v jednotlivých jeslích stavebně odděleny od prostor pro denní pobyt a odpočinek jiných jeslí,
4. nezajistí, aby části ostatních prostor využívané více jeslemi jednoho poskytovatele vyhrazené jednotlivým jeslím odpovídaly kapacitě jednotlivých jeslí,
5. využívá mimo provozní dobu jeslí, prostory, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, k činnostem, které ohrožují zdraví nebo život nebo které mají negativní vliv na provoz jeslí, nebo nezajistí úklid prostor, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích, jsou-li tyto prostory využívány k jiným činnostem, než je poskytování služby péče o dítě v jeslích, ihned po ukončení těchto činností v rozsahu stanoveném v prováděcím právním předpise, nebo
6. nezajistí, aby byly splněny provozní podmínky nebo hygienické požadavky na prostory a provoz jeslí upravené prováděcím právním předpise, nebo nezajistí odpovídající denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí stanovené v prováděcím právním předpise,

⇒ **k)** v rozporu s § 18 neoznámí všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o udělení oprávnění, nebo do 15 dnů ode dne vzniku změn týkajících se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o udělení oprávnění, nepředloží doklady o těchto změnách,

⇒ **l)** uvede v elektronické aplikaci podle § 20k nepravdivé údaje o počtu obsazených kapacitních míst,

⇒ **m)** v rozporu s § 20c odst. 3 neoznámí přerušení poskytování služby péče o dítě v jeslích.

———(2) ~~Za přestupek lze uložit pokutu do~~

~~a) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. d), e) nebo l),~~

~~b) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. k),~~

~~c) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. a) až e), f) až j).~~

(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

a) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. e), f) nebo m),

b) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. l),

c) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. a), b) a g) až k),

d) 5000 Kč, jde-li o přestupek podle písm. c). – účinnost od 1. 7. 2024

~~§ 23~~

Společné ustanovení k přestupkům

~~—— Přestupky podle tohoto zákona projednává oblastní inspektorát práce nebo Státní úřad inspekce práce. To neplatí, jde-li o přestupky podle § 22 odst. 2 písm. g), které projednává příslušná krajská hygienická stanice.~~

§ 23

Společná ustanovení k přestupkům

(1) Přestupky podle tohoto zákona projednává oblastní inspektorát práce nebo Státní úřad inspekce práce, pokud se v odstavcích 2 a 3 nestanoví jinak.

(2) Přestupky podle § 22 odst. 1 písm. d), k) a l) projednává ministerstvo.

(3) Přestupky podle § 22 odst. 1 písm. b), f), h) a i) projednává krajská hygienická stanice.

§ 23

Společná ustanovení k přestupkům

(1) Přestupky podle tohoto zákona projednává oblastní inspektorát práce nebo Státní úřad inspekce práce, pokud se v odstavcích 2 a 3 nestanoví jinak.

(2) Přestupky podle § 22 odst. 1 ~~písm. d), k) a l)~~ písm. c), e), l) a m) projednává ministerstvo.

(3) Přestupky podle § 22 odst. 1 písm. b), f), h) a i) g), i) a j) projednává krajská hygienická stanice. – účinnost od 1. 7. 2024

~~§ 26~~

Zmocňovací ustanovení

~~—— Ministerstvo stanoví vyhláškou hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem podle § 15 odst. 2.~~

**Platné znění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
s vyznačením navrhovaných změn:**

§ 35bb

Sleva za umístění dítěte

(1) Výše slevy za umístění dítěte odpovídá výši výdajů prokazatelně poplatníkem vynaložených za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení na dané zdaňovací období, pokud jím nebyly uplatněny jako výdaj podle § 24.

(2) Slevu na dani lze uplatnit pouze, žije-li vyživované dítě s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti.

(3) Slevu lze uplatnit za vyživované dítě poplatníka, pokud se nejedná o vlastního vnuka nebo vnuka druhého z manželů. Za vlastního vnuka nebo vnuka druhého z manželů lze slevu uplatnit pouze, pokud jsou v péči, která nahrazuje péči rodičů.

(4) Za každé vyživované dítě lze uplatnit slevu maximálně do výše minimální mzdy.

(5) Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může slevu za umístění dítěte uplatnit ve zdaňovacím období jen jeden z nich.

(6) Pro účely daní z příjmů se předškolním zařízením rozumí

a) mateřská škola podle školského zákona nebo obdobné zařízení v zahraničí,

~~b) zařízení služby péče o dítě v dětské skupině a~~

b) zařízení služby péče o dítě v jeslích podle zákona upravujícího poskytování služby péče o dítě v jeslích nebo obdobné zařízení v zahraničí a

c) zařízení péče o dítě předškolního věku provozovaná na základě živnostenského oprávnění, pokud charakter takto poskytované péče je srovnatelný s péčí poskytovanou

~~1. zařízením služby péče o dítě v dětské skupině, nebo~~

1. zařízení služby péče o dítě v jeslích podle zákona upravujícího poskytování služby péče o dítě v jeslích, nebo

2. mateřskou školou podle školského zákona.

Platné znění zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:

§ 7

Hygienické požadavky na prostory a provoz škol a školských zařízení, zařízení sociálně výchovné činnosti, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ jeslích a živností, jejichž předmětem je péče o děti

(1) Školy a školská zařízení⁹⁾ zapsaná do školského rejstříku¹⁰⁾, s výjimkou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských poradenských zařízení a zařízení školního stravování, a dále zařízení sociálně výchovné činnosti a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc^{10a)} (dále jen "zařízení pro výchovu a vzdělávání") jsou povinny zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky upravené prováděcím právním předpisem na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid a nakládání s prádlem. Povinnost uvedenou ve větě první má i osoba provozující v provozovně živnost, jejíž náplní je péče o děti do 3 let věku nebo výchova, výuka anebo mimoškolní vzdělávání dětí nad 3 roky věku v předškolním zařízení, soukromé škole nebo zařízení sloužícím odbornému vzdělávání dětí a mladistvých, nezařazených do rejstříku škol a školských zařízení a dále poskytovatel služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, pokud se jedná o ~~dětskou skupinu~~ **jesle** nad 12 dětí.

(2) Režim dne zohledňující věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých, podmínky jejich pohybové výchovy a otužování, podmínky odborného výcviku a učební praxe, režim stravování včetně pitného režimu upraví zařízení pro výchovu a vzdělávání v provozním řádu.

(3) K předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění je zařízení pro výchovu a vzdělávání povinno zajistit oddělení dítěte nebo mladistvého, kteří vykazují známky akutního onemocnění, od ostatních dětí a mladistvých a zajistit pro ně dohled zletilé fyzické osoby.

§ 50

Poskytovatel služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~⁷⁵⁾ **jeslích**⁷⁵⁾ a dále právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která provozuje v provozovně živnost, v jejíž náplni je péče o děti do 3 let věku nebo výchova dětí nad 3 roky věku v předškolních zařízeních⁹⁸⁾, nebo mateřská škola, s výjimkou zařízení uvedených v § 46 odst. 4 věte druhé a zařízení, do nichž je docházka povinná, mohou přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Doklad o provedení pravidelného očkování nebo doklad o tom, že je dítě proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci, vydá poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost na žádost zákonného zástupce dítěte, pěstouna nebo fyzické osoby, které bylo dítě soudem svěřeno do osobní péče⁸⁰⁾.

§ 92d

Přestupky na úseku výchovy, vzdělávání a zotavování dětí a mladistvých

(1) Zařízení pro výchovu a vzdělávání, právnická nebo podnikající fyzická osoba provozující živnost uvedenou v § 7 odst. 1 nebo poskytovatel služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** v případě péče o více než 12 dětí současně se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 7 odst. 1 nebo rozhodnutím podle § 14 nesplní hygienický požadavek na provoz, prostorové podmínky, vybavení, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid nebo nakládání s prádlem.

(2) Zařízení pro výchovu a vzdělávání se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 7 odst. 2 nebo 3.

(3) Škola vysílající děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba jako pořadající osoba uvedená v § 8 odst. 2 nebo § 11a se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní ohlašovací povinnost podle § 8 odst. 3 a 4,
- b) vyšle nebo přijme dítě v rozporu s § 9 odst. 1, 2 nebo 3, nebo
- c) nesplní povinnost podle § 11 odst. 1.

(4) Škola vysílající děti na školu v přírodě, fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba jako pořadající osoba uvedená v § 8 odst. 2, § 11a nebo § 12 se dopustí přestupku tím, že

- a) přijme k činnosti na zotavovací akci, jiné podobné akci, výchovně rekreačním táboře nebo škole v přírodě fyzickou osobu jako dozor, zdravotníka nebo osobu činnou při stravování, která nesplňuje podmínky stanovené v § 10 odst. 1 nebo 3, nebo
- b) nesplní povinnost uloženou podle § 84 odst. 1 písm. k).

(5) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba jako pořadající osoba uvedená v § 8 odst. 2 nebo § 11a se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 8 odst. 2

1. nedodrží hygienický požadavek pro umístění zotavovací akce nebo výchovně rekreační akce, členění stavby nebo zařízení, vybavení, osvětlení, úklid, zásobování vodou, odstraňování odpadků nebo splaškových vod, pro ubytování, stravování nebo režim dne, nebo

2. nedodrží zákaz nebo podmínku podávání potravin nebo jejího používání při přípravě pokrmu, nebo

- b) v rozporu s § 11 odst. 2 nezajistí instruktáž fyzické osoby činné na zotavovací akci nebo výchovně rekreační akci.

(6) Škola vysílající děti na školu v přírodě na dobu 5 dnů nebo kratší, fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba jako osoba, která pořádá jinou podobnou akci pro děti podle § 12, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 12 nezajistí hygienicky nezávadný stav zařízení nebo zásobování akce pitnou vodou.

(7) Provozovatel potravinářského podniku se dopustí přestupku tím, že ve škole nebo školském zařízení poruší zákaz nabízet k prodeji nebo prodávat potraviny, které jsou v rozporu s výživovými požadavky na zdravou výživu dětí ve věku do ukončení povinné školní docházky.

(8) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 7,
- b) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1, 3, 4, odstavce 5 písm. a) nebo odstavce 6,
- c) 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 nebo odstavce 5 písm. b).

§ 92k

Přestupky na úseku předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a předcházení vzniku jiného ohrožení zdraví

(1) Poskytovatel zdravotních služeb nebo poskytovatel sociálních služeb se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 75b odst. 1.

(2) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí přestupku tím, že

- a) jako poskytovatel určený podle § 46 odst. 5, § 53 odst. 4, § 67 odst. 12, § 70 odst. 2 nebo 4 nebo § 100f neprovede opatření k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění,
- b) v rozporu s § 15 odst. 3 neposkytne součinnost při provádění prevalenční studie infekcí spojených se zdravotní péčí,
- c) nesplní povinnost podle § 45,
- d) v rozporu s § 47a odst. 4 nesplní oznamovací povinnost,
- e) provede očkování v rozporu s § 47 nebo § 47a,
- f) neposkytne informaci podle § 51 odst. 1 písm. a) nebo b) nebo nesplní povinnost podle § 54 odst. 1 nebo 2,
- g) nesplní povinnost podle § 74, nebo
- h) provádí laboratorní vyšetřování na virus lidského imunodeficitu bez povolení vydaného podle § 72 odst. 1.

(3) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) neprovede opatření podle § 80 odst. 1 písm. h) nebo y) nebo § 82 odst. 2 písm. l), nebo
- b) nevytvoří podmínky pro provedení ohniskové dezinfekce, dezinsekce nebo deratizace stanovené rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nebo nestrpí provedení ohniskové dezinfekce, dezinsekce nebo deratizace v termínu stanoveném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví.

(4) Poskytovatel služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, mateřská škola, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba jako osoba uvedená v § 50 se dopustí přestupku tím, že

přijetím umožňuje dítěti, které se nepodrobilo stanovenému pravidelnému očkování nebo nemá doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci, docházku do zařízení.

(5) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba jako osoba uvedená v § 46 odst. 4 se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 46 odst. 1 až 3 nezajistí, aby se fyzická osoba umístěná do zařízení uvedeného v § 46 odst. 4 podrobila stanovenému pravidelnému očkování, nejde-li o fyzickou osobu, u níž byla zjištěna imunita vůči infekci nebo zdravotní stav, který brání podání očkovací látky (kontraindikace).

(6) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) se nepodrobí stanovenému pravidelnému nebo mimořádnému očkování nebo se před zařazením na pracoviště s vyšším rizikem vzniku infekčního onemocnění nepodrobí stanovenému zvláštnímu očkování,

b) jako zákonný zástupce nezletilé fyzické osoby, nebo fyzická osoba, které byla nezletilá fyzická osoba svěřena rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu do pěstounské péče nebo do výchovy, nezajistí, aby se tato nezletilá fyzická osoba podrobila stanovenému pravidelnému očkování, nejde-li o fyzickou osobu, u níž byla zjištěna imunita vůči infekci nebo zdravotní stav, který brání podání očkovací látky (kontraindikace),

c) se v rozporu s § 70 nepodrobí léčení infekčního onemocnění,

d) neumožní pověřenému zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví v mimořádných případech vstup do obydlí ke zjištění, zda nehrozí šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění, škodlivých nebo epidemiologicky významných členovců, hlodavců nebo dalších živočichů, ke zjištění ohniska nákazy nebo k nařízení, provedení anebo kontrole protiepidemického opatření, nebo

e) nesplní povinnost stanovenou k ochraně veřejného zdraví podle § 53.

(7) Za přestupek lze uložit pokutu do

a) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a) nebo c) nebo odstavce 3,

b) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. e), g) nebo h), odstavce 4 nebo 5,

c) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1, odstavce 2 písm. b), d) nebo f),

d) 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 6.

Platné znění zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:

§ 57

(1) Výchovou a vzděláváním se pro účely tohoto zákona rozumí

a) výchovná a vzdělávací činnost poskytovaná v mateřských školách, základních školách, středních školách, konzervatořích, vyšších odborných školách, základních uměleckých školách a jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky, které jsou zapsány ve školském rejstříku⁴²⁾, dále výchovná a vzdělávací činnost v rámci praktického vyučování nebo praktické přípravy uskutečňované na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování nebo odborné praxe a o podmínkách pro jejich konání⁴³⁾,

b) školské služby poskytované ve školských zařízeních, které jsou zapsány ve školském rejstříku⁴²⁾ a které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách podle písmene a) nebo s ním přímo souvisejí; dále zajištění ústavní nebo ochranné výchovy anebo preventivně výchovné péče⁴⁴⁾,

c) vzdělávací činnost poskytovaná na vysokých školách^{44a)}

1. v akreditovaných bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech,
2. v programech celoživotního vzdělávání uskutečňovaných podle zákona o vysokých školách,
3. v programech celoživotního vzdělávání uskutečňovaných jako Univerzita třetího věku,

d) činnost prováděná za účelem rekvalifikace nebo poskytování služeb odborného výcviku podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici o společném systému daně z přidané hodnoty^{7e)}, poskytovaná osobou, která získala akreditaci k provádění této činnosti nebo která má pro výkon této činnosti akreditovaný vzdělávací program,

e) výchovná a vzdělávací činnost v rámci plnění povinné školní docházky žáků v zahraničních školách zřízených na území České republiky a nezapsaných do školského rejstříku, v nichž Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy povolilo plnění povinné školní docházky,

f) jazykové vzdělání poskytované fyzickými a právnickými osobami působícími v oblasti jazykového vzdělávání uznanými Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a dále jazykové vzdělání poskytované osobami působícími v oblasti jazykového vzdělávání v přípravných kurzech pro vykonání standardizovaných jazykových zkoušek uznaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy^{44f)},

g) výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity poskytované dětem a mládeži příspěvkovými organizacemi a nestátními neziskovými organizacemi pro děti a mládež,

h) poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** podle zákona upravujícího poskytování služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** nebo poskytování péče o děti do 4 let v denním režimu, pokud jsou poskytovány

1. státem,
2. krajem,
3. obcí,
4. organizační složkou státu, kraje nebo obce,
5. dobrovolným svazkem obcí,
6. hlavním městem Prahou nebo jeho městskou částí,
7. příspěvkovou organizací, nebo
8. nestátní neziskovou organizací pro děti a mládež.

(2) Od daně je osvobozeno dodání zboží nebo poskytnutí služby uskutečňované v rámci výchovy a vzdělávání osobou uvedenou v odstavci 1.

Platné znění zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:

ČÁST PRVNÍ

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie⁷⁸⁾ a upravuje zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů, pracovních podmínek a služby péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností.

ČÁST DRUHÁ

PŮSOBNOST A PŘÍSLUŠNOST ÚŘADU A INSPEKTORÁTŮ

§ 3

(1) Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování povinností vyplývajících z

- a) právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům, příslušnému odborovému orgánu nebo radě zaměstnanců nebo zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci²⁾ práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům,
- b) právních předpisů stanovících pracovní dobu a dobu odpočinku,
- c) právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce,
- d) právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a právních předpisů o bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení,
- e) právních předpisů o zaměstnávání zaměstnankyň, mladistvých zaměstnanců³⁾, zaměstnanců pečujících o děti, jakož i zaměstnanců, kteří prokázali, že převážně sami dlouhodobě pečují o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost)^{3a)},
- f) právních předpisů upravujících výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětmi⁴⁾,
- g) právního předpisu, který stanoví povinnost uskutečnit veřejnou výzvu nebo výběrové řízení na obsazení místa úředníka nebo na obsazení místa vedoucího úředníka územního samosprávného celku, jakož i to, zda veřejná výzva nebo výběrové řízení byly provedeny včetně jejich průběhu⁷⁵⁾,
- ~~h) právního předpisu upravujícího péči o dítě v dětské skupině⁷⁶⁾.~~
h) právního předpisu upravujícího péči o dítě v jeslích⁷⁶⁾.

(2) Úřad a inspektoráty rovněž kontrolují dodržování

a) kolektivních smluv⁵⁾ v částech, ve kterých jsou upraveny individuální pracovněprávní nároky zaměstnanců vyplývající z právních předpisů, jakož i vnitřních předpisů podle § 305 zákoníku práce,

b) vnitřních předpisů vydaných podle zákoníku práce^{6a)}, jestliže zakládají práva zaměstnanců.

(3) Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování právních předpisů upravujících právní postavení zaměstnanců vyslaných k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb⁷⁹⁾, přičemž ve vzájemné souvislosti posuzují zejména následující skutečnosti:

a) za účelem zjištění skutečného místa výkonu činnosti zaměstnavatele v České republice úřad a inspektoráty provedou celkové posouzení všech skutečností charakterizujících činnosti, jež provádí zaměstnavatel v České republice, popřípadě též v jiném členském státě Evropské unie, v němž je usazen, přičemž se vezme v úvahu období 5 let předcházející vyslání zaměstnance; při tomto posouzení jsou zohledněny zejména následující skutečnosti:

1. místo, kde má zaměstnavatel své sídlo, popřípadě kde má administrativní zázemí,
2. místo, kde zaměstnavatel platí daně a příspěvky sociálního pojištění,
3. členský stát, který vydal zaměstnavateli povolení k výkonu příslušné činnosti, případně kde je zaregistrován u obchodní komory nebo jiných profesních subjektů v souladu s právem daného členského státu,
4. místo, kde zaměstnavatel vykonává hlavní předmět podnikání, a kde zaměstnává zaměstnance vykonávající administrativní práce,
5. místo, kde zaměstnavatel přijímá zaměstnance do pracovněprávního vztahu a odkud jsou zaměstnanci vysíláni,
6. rozhodné právo, kterým se řídí pracovněprávní vztahy uzavřené mezi zaměstnavatelem a vysílanými zaměstnanci,
7. objem zaměstnavatelem realizovaných nadnárodních služeb nebo výše obratu uskutečněného v jiném členském státě Evropské unie s přihlédnutím ke specifické situaci zejména nově založených podniků a malých a středních podniků,

b) za účelem zjištění, v jakém členském státě Evropské unie zaměstnanec dočasně vyslaný k výkonu práce v České republice obvykle koná práci, se zkoumají veškeré skutečnosti charakterizující tuto práci a zaměstnance, přičemž je zkoumáno zejména

1. zda zaměstnanec vykonává práci v České republice po omezenou dobu,
2. místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svoji práci podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) nebo podle Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Římská úmluva),
3. datum, ke kterému bylo vyslání zaměstnance zahájeno,
4. zda se zaměstnanec po skončení vyslání vrací do jiného členského státu Evropské unie, ze kterého byl vyslán, anebo má v tomto jiném členském státě Evropské unie pokračovat ve výkonu práce,

5. povaha vykonávaných činností,

6. skutečnost, zda dopravu, stravování a ubytování poskytuje nebo proplácí zaměstnavatel, který zaměstnance vysílá, a způsob jejich poskytování nebo proplácení,

7. zda pracovní místo bylo opakovaně obsazované týměž nebo jiným zaměstnancem.

(4) Úřad a inspektoráty vykonávají kontrolu také v případech stanovených zvláštními právními předpisy⁹⁾.

76) Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v jeslích a o změně souvisejících zákonů.

**Platné znění zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů,
s vyznačením navrhovaných změn:**

§ 116

Podmínky pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby

(1) Služební úřad vytváří podmínky pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby, zejména rozvržením služební doby včetně stanovení začátku a konce služební doby a pružného rozvržení služební doby, povolováním kratší služební doby, sjednáváním možnosti vykonávat službu z jiného místa a zřizováním školských zařízení za účelem předškolního vzdělávání nebo poskytováním péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích** podle jiného zákona.

(2) Nebrání-li tomu řádné plnění úkolů služebního úřadu, služební orgán povolí státnímu zaměstnanci pečujícímu o dítě, které dosud nedokončilo první stupeň základní školy, pružné rozvržení služební doby nebo kratší služební dobu; to platí obdobně i pro osamělou státní zaměstnankyni a osamělého státního zaměstnance, kteří pečují o dítě, které dosud nedosáhlo věku 15 let, jakož i pro státního zaměstnance, který prokáže, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle jiného právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost).

Platné znění zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:

HLAVA II

**OMEZENÍ DOSTUPNOSTI TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ, KUŘÁCKÝCH POMŮCEK,
BYLINNÝCH VÝROBKŮ URČENÝCH KE KOUŘENÍ A ELEKTRONICKÝCH
CIGARET**

§ 3

**Zákaz prodeje tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených
ke kouření a elektronických cigaret**

(1) Zakazuje se prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety mimo prodejnu specializovanou na prodej tohoto zboží, prodejnu, která je potravinářským podnikem, prodejnu s převažujícím sortimentem denního a jiného periodického tisku, provozovnu stravovacích služeb, ubytovací zařízení, stánek s občerstvením, který má pevnou konstrukci a splňuje podmínky pro provozování potravinářského podniku za účelem provozování stravovacích služeb podle zákona o ochraně veřejného zdraví (dále jen "stánek s občerstvením"), stánek pevné konstrukce s převažujícím sortimentem denního a jiného periodického tisku, stánek specializující se na prodej tohoto zboží umístěný uvnitř stavby určené pro obchod a dopravní prostředek letecké dopravy.

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 se zakazuje prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety

a) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,

b) ve škole a školském zařízení,

c) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

d) na akci určené pro osoby mladší 18 let,

e) v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravního prostředku letecké dopravy,

f) v prodejně s převažujícím sortimentem zboží určeného pro osoby mladší 18 let.

(3) Zakazuje se prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety prostřednictvím prodejního automatu, nelze-li vyloučit prodej těchto výrobků osobě mladší 18 let; za tím účelem musí prodejce prodávající prostřednictvím automatu zajistit ověření věku kupujícího osobou k tomu určenou.

(4) Zakazuje se prodávat nebo podávat tabákové výrobky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety osobě mladší 18 let. Zakazuje se prodávat kuřácké pomůcky osobě mladší 18 let.

Zákaz kouření a zákaz používání elektronických cigaret

§ 8

(1) Zakazuje se kouřit

a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,

b) v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,

c) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,

d) v dopravním prostředku veřejné dopravy,

e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí,

f) ve škole a školském zařízení,

g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

h) v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,

i) ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,

j) ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce,

k) ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, s výjimkou užívání vodních dýmek,

l) v prostoru zoologické zahrady, s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel zoologické zahrady ke kouření vyhradí.

(2) Zakazuje se používat elektronické cigarety v místech uvedených v odstavci 1 písm. a) až j), s výjimkou prostor, na které se zákaz kouření nevztahuje.

§ 11

Zákaz a omezení prodeje a podávání alkoholických nápojů

(1) Zakazuje se prodávat alkoholické nápoje mimo prodejnu, která je potravinářským podnikem, provozovnu stravovacích služeb, provozovnu výrobce vína, ubytovací zařízení, stánek s občerstvením, stánek specializující se na prodej tohoto zboží umístěný uvnitř stavby určené pro obchod a veřejný dopravní prostředek dálkové železniční, letecké, vodní a dálkové autobusové dopravy.

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 se zakazuje prodávat nebo podávat alkoholické nápoje

a) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,

b) ve škole a školském zařízení, nejde-li o prodej nebo podávání v prostoru školy a školského zařízení využívaného v rámci soustavné přípravy na budoucí povolání v oborech vzdělání se zaměřením na gastronomii, hotelnictví, zemědělství, potravinářství nebo potravinářskou chemii,

c) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

d) na akci určené pro osoby mladší 18 let,

e) ve stánku, s výjimkou stánku s občerstvením a příležitostného prodeje podle § 14,

f) v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou veřejného dopravního prostředku dálkové železniční, letecké, vodní a dálkové autobusové dopravy, a dále dopravního prostředku pro veřejnou hromadnou dopravu osob užitého pro zájezdovou dopravu, cestovní ruch, nostalgické, historické a propagační jízdy a jízdy na objednávku,

g) na veřejnosti přístupné sportovní akci, s výjimkou alkoholického nápoje obsahujícího nejvýše 4,3 % objemová ethanolu a vína.

(3) Zákaz prodeje nebo podávání alkoholických nápojů neplatí v prostoru uvedeném v odstavci 2 písm. b) po dobu, kdy v něm neprobíhá vyučování nebo výchovná činnost a po kterou provozovatel školy nebo školského zařízení tento prostor poskytl pro jiné účely, než je určen.

(4) Zakazuje se prodávat alkoholické nápoje prostřednictvím prodejního automatu.

(5) Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě mladší 18 let.

(6) Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek.

(7) Zakazuje se prodávat alkoholický nápoj osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

(1) Osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, se zakazuje vstupovat a zdržovat se

a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, kde by mohla způsobit sobě nebo jiné osobě škodu,

b) v dopravním prostředku veřejné dopravy,

c) ve veřejně přístupném prostoru budovy související s veřejnou dopravou,

d) v přístřešku zastávky a nástupiště veřejné dopravy,

e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním zdravotních služeb těmto osobám,

f) ve škole a školském zařízení,

g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v ~~dětské skupině~~ **jeslích**, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

h) na dětském hřišti a sportovišti určeném pro osoby mladší 18 let,

i) v zařízení sociálních služeb, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním sociálních služeb těmto osobám,

j) v prostoru, kde probíhá sportovní akce,

k) v prostoru budovy orgánu veřejné moci, nezdržuje-li se tam osoba v souvislosti s výkonem působnosti tohoto orgánu veřejné moci.

(2) Zjistí-li vlastník prostoru uvedeného v odstavci 1 písm. a), d) a h), provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy, poskytovatel zdravotních služeb, škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v odstavci 1 písm. g), poskytovatel sociálních služeb, pořadatel sportovní akce nebo orgán veřejné moci porušení zákazu uvedeného v odstavci 1, je povinen osobu, která nedodrží zákaz podle odstavce 1, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

Návrh prováděcích právních předpisů – teze

Prováděcí předpisy k novelizovanému zákonu č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v jeslích a o změně souvisejících zákonů:

1. Nařízení vlády: na základě zmocňovacího ustanovení navrženého v § 20e vláda stanoví nařízením vždy k 1. lednu pro období do 31. prosince příslušného kalendářního roku maximální výši měsíční úhrady nákladů na financování služby péče o dítě v jeslích rodičem a normativy podle § 20d odst. 1 písm. a) a b), a to s přihlédnutím k výši normativu na 1 dítě v mateřské škole, kterou nezřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí¹⁹⁾, jako ročního objemu neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě ve srovnatelné mateřské škole zřizované obcí, stanoveného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro kalendářní rok, který předchází kalendářnímu roku, na který jsou normativy podle § 20d určeny.

Navrhuje se stanovit normativ jako část denního objemu běžných výdajů na jedno dítětem plně obsazené kapacitní místo, a to ve výši:

- a) 357 Kč denně, tj. 90 000 Kč ročně, pro úhradu výdajů podle § 20a odst. 1 písm. a) a b).
- b) 10 Kč denně, tj. 2 400 Kč ročně, na náklady podle § 20a odst. 1 písm. c).

2. Vyhláška: k provedení zákona vydá Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlášku, která bude obsahovat:

Část první: na základě zmocňovacího ustanovení navrženého v § 5d odst. 2

Navrhuje se stanovit obsah standardů kvality péče, prostřednictvím hodnoticích kritérií, jejich bodové hodnocení a nejnížší počet bodů potřebných pro splnění standardů kvality péče.

Bude provedeno takto:

Navrhuje se specifikovat obsah standardů a kritérií, jejichž míra plnění dokládá úroveň kvality poskytování služby péče o dítě v jeslích.

a) Péče o dítě a naplňování potřeb dítěte

1. Kvalita plánu výchovy a péče: Plán výchovy a péče reflektuje věkové složení dětí, je založený na výchovných hodnotách a přístupech umožňujících dětem dosáhnout jejich plného potenciálu (kognitivní, sociální, emocionální, fyzické a jazykové schopnosti a dovednosti), pozornost je věnována nastavení vhodných psychosociálních podmínek výchovné péče v jeslích. Plán výchovy a péče zohledňuje přístup k dětem se specifickými potřebami. U dětí starších 3 let navazuje na Rámcový vzdělávací program pro mateřské školy. Pokud jsou v jeslích děti mladší 1 roku, je kvalita péče zhodnocena také z hlediska zdravotního odborným zdravotním personálem. Část dne je vyhrazena pobytu venku.

2. Postup při adaptaci dítěte na pobyt v jeslích: Adaptační plán dětí je zpracován a řádně dodržován.

3. Sledování vývoje dítěte: Jsou nastaveny monitorovací a evaluační procesy ve vývoji dítěte.

4. Komunikace s rodiči dítěte o potřebách a vývoji dítěte: Dochází k průběžné a pravidelné konzultaci s rodiči.

b) Personální zabezpečení

1. Péče o zaměstnance: Poskytovatel zajišťuje adekvátní pracovní podmínky, jasně vymezuje práva a povinnosti pečujících osob i dalších zaměstnanců, dochází k pravidelným poradám, evaluaci a reflexi. Poskytovatel umožňuje pečujícím osobám podporu, např. formou psychohygieny, případně supervize atp.

2. Kvalita dalšího vzdělávání pečujících osob: Pečující osoby se účastní vzdělávání, které směřuje k respektu specifických potřeb dětí a které reaguje na aktuální témata v oblasti výchovy a péče o dítě.

c) Provozní zabezpečení

1. Dodržování vnitřních pravidel: Jsou dodržována vnitřní pravidla a na jejich základě je zajištěna plná informovanost o nastavení služby, včetně informací pro rodiče o způsobu péče o děti a informací kým je péče zajišťována. Informace o nastavení služby jsou veřejně dostupné i pro zájemce o službu.

2. Zajištění bezpečnosti dětí: Poskytovatel dostatečně zajistil bezpečné prostředí z hlediska předcházení úrazu dětí a pečujících osob. Poskytovatel zohlednil věkové složení a počet pečujících osob k zajištění bezpečného prostředí, zejména v době stravování.

3. Řešení mimořádných situací: Poskytovatel má zpracovaný komplexní plán pro řešení krizových situací a zajišťuje jeho dodržování.

HODNOCENÍ PLNĚNÍ STANDARDŮ KVALITY PÉČE

Standardy kvality péče se hodnotí prostřednictvím přidělených bodů (0-1-2) u jednotlivých kritérií.

Plnění částí standardů kvality péče se hodnotí podle stupně splnění jednotlivých kritérií systémem bodového hodnocení, přičemž se za každé kritérium započtou

a) 2 body, jestliže kritérium je splněno výborně,

b) 1 bod, jestliže kritérium je splněno dobře,

c) 0 bodů, jestliže kritérium není splněno.

Hodnocení plnění částí standardů kvality péče

Celkem bodů za splnění standardů: 18

Každé kritérium se hodnotí zvlášť, pro splnění je třeba splnit každý ze tří standardů kvality péče.

Za splnění se považuje zisk minimálně 5 bodů u standardu č. 1, minimálně 3 bodů u standardu č. 2 a minimálně 4 bodů u standardu č. 3.

Část druhá: Na základě zmocňovacího ustanovení navrženého v § 15 odst. 6

Navrhuje se stanovit vyhláškou rozsah úklidu po ukončení činností realizovaných mimo provozní dobu jeslí v prostorách, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v jeslích. Předpokladem je, že tyto činnosti neohrožují zdraví nebo život nebo nemají negativní vliv na chod jeslí.

Ustanovení se bude týkat všech jeslí, tedy jak jeslí s kapacitou do 12 dětí, tak jeslí s kapacitou do 24 dětí.

Bude provedeno takto:

Vyhláška stanoví, že ihned po ukončení jiných činností realizovaných mimo provozní dobu jeslí v prostorách určených k poskytování služby péče o dítě v jeslích je prováděn úklid:

- a) setřením všech podlah a povrchů na vlhko, u koberců vyčištěním vysavačem,
- b) vynesemím odpadků,
- c) umytím umyvadel, záchodů a dětských nočníků za použití čisticích prostředků s dezinfekčním účinkem,
- d) výměnou použitých ručníků.

Část třetí: na základě zmocňovacího ustanovení navrženého v § 15 odst. 6

Navrhuje se stanovit vyhláškou povinnost poskytovateli, aby zajistil splnění provozních podmínek a hygienických požadavků na prostory a provoz jeslí do 12 dětí pro venkovní prostory, místnosti pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem a odpovídající denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí.

Bude provedeno takto:

Vyhláška stanoví podmínky pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek, šatnu, hygienické zařízení, úklid a nakládání s prádlem a podmínky pro denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí.

Bude upraven právní předpis č. 281/2014 Sb., vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz jeslí do 12 dětí, přičemž se navrhuje ponechat rozsah povinností, které jsou již touto vyhláškou stanoveny a doplnit podmínky pro denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí. Podmínky pro denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí budou upraveny ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví.

1. Venkovní prostory

Poskytovatel zajistí pro jesle do 12 dětí nezastavěnou plochu pozemku určenou pro pobyt a hry dětí nebo možnost pobytu a her dětí venku na dostupném veřejném hřišti nebo v přírodě.

2. Místnost pro denní pobyt a odpočinek

(1) Pro účely poskytování služby péče o dítě v jeslích je pro jesle do 12 dětí vyčleněna samostatná místnost určená k dennímu pobytu a odpočinku dětí, která prostorovými podmínkami, včetně vybavení nábytkem, pomůckami a hračkami, odpovídá věku, potřebám a počtu dětí (dále jen „denní místnost“). Plocha denní místnosti činí nejméně 3 m² na jedno dítě.

(2) Pro zajištění odpočinku dětí je denní místnost vybavena lehátky, dětskými postýlkami nebo vysokými matracemi, které poskytují pevnou oporu zad a jejichž počet odpovídá počtu dětí v jeslích. Prostor pro ukládání lehátek, vysokých matrací a lůžkovin musí umožňovat jejich řádné provětrání a oddělené uložení lůžkovin pro každé dítě. Každé dítě musí mít k dispozici vlastní označené lůžkoviny. Výměna lůžkovin se provádí nejméně jednou za 3 týdny, v případě potřeby ihned.

(3) Součástí vybavení denní místnosti je lékárnička, která je vybavena pro poskytnutí první pomoci.

3. Šatna

(1) Pokud jde o jesle do nejvýše 4 dětí, poskytovatel vyčlení prostor pro odkládání oděvu a obuvi dětí a pečujících osob vybavený šatním nábytkem.

(2) Pokud jde o jesle od 5 do 12 dětí, poskytovatel vyčlení prostor, který není součástí denní místnosti, pro odkládání oděvu a obuvi dětí a pečujících osob vybavený šatním nábytkem.

4. Hygienická zařízení

(1) Poskytovatel musí zajistit odpovídající hygienické zařízení vybavené

a) pro jesle nejvýše do 4 dětí, 1 záchodem, 1 umyvadlem, 1 sprchou,

b) pro jesle od 5 do 12 dětí, ve kterých je nejvíce 6 dětí, 1 dětským záchodem a 1 umyvadlem, v ostatních případech 2 dětskými záchody a 2 umyvadly, dále 1 dětskou vaničkou se sprchou nebo 1 sprchovým boxem

c) odpovídajícím počtem dětských nočníků, přebalovacím pultem a krytým nášlapným odpadkovým košem s vložkou na jedno použití.

(2) Umyvadlo a sprcha musí být napojeny na přívod tekoucí pitné studené a teplé vody. Pokud jde o jesle od 5 do 12 dětí, musí být umyvadlo a sprcha opatřeny pouze jedním výtokem vody napojeným na centrální mísici baterii umístěnou mimo dosah dětí, umyvadlo umístěno ve výšce 50 cm nad podlahou a výtokový ventil ve výšce 60 cm nad podlahou; v případě péče o děti mladší 3 let nesmí výška horní hrany umyvadla překročit 43 cm nad podlahou.

(3) Hygienické zařízení musí být vybaveno toaletním papírem a mýdlem v dávkovači a musí být zajištěna možnost osušení rukou ručníky na jedno použití nebo má každé dítě vlastní ručník umístěný tak, aby se vzájemně ručníky nedotýkaly. Výměna ručníků se provádí jednou za týden, v případě potřeby ihned.

(4) Pokud jde o jesle od 5 do 12 dětí, musí být hygienické zařízení pro pečující osoby odděleno od hygienického zařízení určeného pro děti a sestává z 1 záchodu a 1 umyvadla napojeného na tekoucí pitnou studenou a teplou vodu. Hygienické zařízení musí být vybaveno toaletním papírem, mýdlem v dávkovači a krytým nášlapným odpadkovým košem s vložkou na jedno

použití, a musí být zajištěna možnost osušení rukou ručníky na jedno použití nebo osoušečem rukou.

(5) Pokud jde o jesle od 5 do 12 dětí, musí poskytovatel zajistit

1. prostor vybavený výlevkou s přívodem tekoucí pitné studené a teplé vody, včetně odtoku vody, nebo

2. v prostoru hygienického zařízení určeného pro pečující osoby jiné technické vybavení, které zajistí přívod tekoucí pitné studené a teplé vody, včetně odtoku vody umístěné tak, aby bylo umožněno mytí a dezinfekce dětských nočníků.

(6) Poskytovatel musí zajistit prostor nebo skříň pro ukládání úklidových prostředků a pomůcek, které nejsou přístupny dětem.

5. Úklid a nakládání s prádlem

(1) Ve všech prostorách, v nichž je poskytována služba péče o dítě v jeslích, je prováděn úklid

a) setřením všech podlah a povrchů na vlhko, u koberců vyčištěním vysavačem,

b) vynášením odpadků,

c) umytím umyvadel, záchodů a dětských nočníků za použití čisticích prostředků s dezinfekčním účinkem,

d) omytím a dezinfikováním omyvatelných částí stěn hygienického zařízení,

e) umytím oken včetně rámu, svítidel a světelných zdrojů,

f) celkovým úklidem všech prostor, včetně mokrého čištění koberců a předmětů, včetně hraček,

g) malováním;

rozsah a frekvenci úklidu upraví poskytovatel ve vnitřních předpisech.

(2) Čisté a použité ručníky a lůžkoviny se skladují odděleně. Použité ručníky a lůžkoviny se skladují ve vyčleněném prostoru a mimo dosah dětí.

6. Denní a umělé osvětlení prostor určených pro denní pobyt dětí

(1) V prostorách určených pro denní pobyt dětí v jeslích musí být vyhovující denní osvětlení.

(2) Pro většinu zrakových činností se vyžaduje směr denního osvětlení zleva a shora. Svítidla u soustav umělého osvětlení se umísťují na strop rovnoběžně s okenní stěnou, pokud to umožňuje stavební dispozice místnosti, zejména klenby nebo překlady.

(3) Při zrakově obtížných a náročných činnostech je nejvhodnější orientace osvětlovacích otvorů na neslunečnou stranu.

(4) Výška horizontálních srovnávacích rovin pro návrh a posouzení osvětlení místa zrakového úkolu u umělého osvětlení v jeslích je dána převládající výškou stolů, v ostatních prostorách úrovni podlahy.

(5) Osvětlovací soustavy a části vnitřních prostorů odrážející světlo musí být čištěny, obnovovány a udržovány v takovém stavu, aby požadované vlastnosti osvětlení byly splněny po celou dobu života osvětlovací soustavy. Okna, svítidla a světelné zdroje se myjí nejméně dvakrát ročně.

Část čtvrtá: na základě zmocňovacího ustanovení navrženého v § 20a odst. 1 písm. c)

Navrhuje se stanovit výživové normy pro poskytování stravy dětem v jeslích. Předpis se vztahuje na děti starší 1 roku, kterým je poskytována strava poskytovatelem služby. Dětem mladším 1 roku v jeslích bude podávána výhradně strava připravená rodičem.

Bude provedeno takto:

Navrhuje se upravit druh a množství vybraných potravin v g na strávnicka a den, a to ve dvou variantách – pro běžnou výživu a pro laktoovovegetariánskou výživu. Dále se navrhuje stanovit, že strava dětí mladších 2 let musí být přiměřeně mechanicky upravena. U dětí starších dvou let se navrhuje stanovit stejné množství jako u dětí v zařízení předškolního vzdělávání. U dětí mladších 2 let bude strava obsahovat více mléčných výrobků a odpovídajícím způsobem se poníží množství potravin určených pro denní konzumaci. Vyhláška bude upravena ve spolupráci s Českou pediatrikou společností, Společností pro výživu a Ministerstvem zdravotnictví.

Průměrná měsíční spotřeba vybraných druhů potravin na strávnicka a den v gramech, uvedeno v hodnotách "jak nakoupeno".

hlavní a doplňková jídla	Druh a množství vybraných potravin v g na strávnicka a den									
	Maso	Ryby	Mléko tekuté	Mléčné výr.	Tuky volné	Cukr volný	Zelenina celkem	Ovoce celkem	Brambory	Luštěniny
2 - 6 r. přesnídávka, oběd, svačina	55	10	300	31	17	20	110	110	90	10
1-2 r. přesnídávka, oběd, svačina										

Druh a množství vybraných druhů potravin v g na strávnicka a den pro laktoovovegetariánskou výživu									
	Vejce	Mléko tekuté	Mléčné výr.	Tuky volné	Cukr volný	Zelenina celkem	Ovoce celkem	Brambory	Luštěniny
2 -6 r. přesnídávka, oběd, svačina	15	350	75	12	20	130	115	90	20
1-2 r. přesnídávka, oběd, svačina									